Handelingen

VAN DE

Veertiende Synode

DER

NED. HERV. of GEREF. KERK

VAN

ZUID-AFRIKA.

1925.

WALLACHS' BEPKT,
1925.

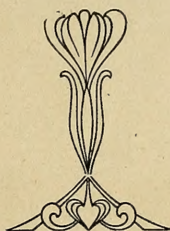

HANDELINGEN

VAN DE

Veertiende Synode

der Nederduitsch Hervormde of Gereformeerde Kerk van Zuid Afrika, zitting houdende te Pretoria, den 22sten April, 1925, en volgende dagen.

(Voor gebruik, én in de Notulen én in de verslagen, van meer dan één taalvorm, zie o.m. de Synodale Notulen van 1919, p. 12).

WALLACHS' BEPERKT,
PRETORIA.

NEDERDUITSCH

Handelingen

VAN DE VEERTIENDE SYNODE DER NEDERDUITSCH HERVORMDE OF GEREFORMEERDE KERK VAN ZUID-AFRIKA, ZITTING HOUDENDE TE PRETORIA, DEN 22sten APRIL, 1925, EN VOLGENDE DAGEN.

EERSTE ZITTING.

Des namiddags om drie uur komen de leden der Synode in de Groote Kerk bijeen.

De H.E. Assessor laat Gez. 149 : 5 zingen, wijst hierna aan de leden hunne plaatsen aan, en gaat dan voor in gebed.

Geloofsbrieven.—Bij het opeischen der geloofsbrieven blijkt, dat ter vergadering verschenen zijn, van de Gemeente:

Potchefstroom: Ds. D. J. Pienaar en Oud. P. P. Joubert, primarius;

Rustenburg: Ds. G. J. Rudolph en Oud. G. F. van der Merwe, primarius;

Lijdenburg: Ds. G. D. Worst en Oud. F. A. J. Taute, primarius;

Pietersburg: Ds. B. H. Swart en Oud. R. S. Pretorius, secundus;

Pretoria: Dr. H. S. Bosman, Ds. J. S. Theron, en Oudd. S. O. Reinecke en J. S. F. Botha, secundi;

Utrecht: Ds. L. M. Kriel en Oud. T. J. Nel, primarius;

Waterberg: Ds. B. Alheit en Oud. C. F. Swart, secundus;

Wakkerstroom: Dr. G. B. A. Gerdener en Oud. F. S. Steijn, secundus;

Heidelberg: Di. A. J. Louw, J. C. Pauw, en Oud. J. S. Joubert, primarius;

Middelburg; Ds. A. P. Burger en Oud. J. P. van der Merwe, primarius;

Hartebeestfontein: Ds. Z. H. van der Westhuizen en Oud. A. Swanepoel, primarius;

Zeerust: Ds. H. W. Ziervogel en Oud. A. W. de Waal, primarius;

Ermelo: Di. P. Nel, D. F. Marais, en Oudd. W. Steenkamp en J. J. Joubert, primarii;

Standerton: Ds. C. M. Hofmeijr en Oud. J. J. Bosman, primarius;

Bloemhof: Ds. J. F. le Clus en Oud. J. C. Maré, primarius;

Lichtenburg: Ds. P. du Toit en Oud. J. B. Roode, primarius;

Roossenekal: Ds. N. J. Veltman en J. P. van den Berg, primarius;

Vrijheid: Ds. C. J. Snijman en Oud. L. de Jager, primarius;

Johannesburg: Ds. D. P. Cillie en Oud. P. J. van Gass, primarius;

Makwassie (vacant): Oud. J. H. Grobbelaar, secundus;

Schweizer-Reneke: Oud. L. W. Kemper, primarius;

Piet Retief: Ds. J. S. Bosman en Oud. H. S. Veldman, primarius;

Ventersdorp; Ds. K. T. van den Heever en Oud. P. J. Vermaas, primarius;

Amersfoort: Ds. W. F. v. W. de Vos en Oud. N. J. Lotz, primarius;

Klerksdorp: Ds. P. A. Theron en Oud. J. P. Masureik, primarius;

Bethal: Ds. J. P. Liebenberg en Oud. A. J. Louw, primarius;

Barberton: Ds. J. C. van Niekerk en Oud. P. W. Coetser, secundus;

*Carolina: Ds. G. M. Pellissier;

Krugersdorp: Ds. J. J. Krige en Oud. T. C. Stoffberg, primarius;

Langlaagte: Ds. J. H. M. Stofberg en Oud. P. D. du Toit, secundus;

Boksburg: Ds. J. M. Louw en Oud. P. W. J. Joubert, primarius;

Fordsburg (vacant): Oud. C. L. Klopper, primarius;

Johannesburg Oost: Ds. Wm. Nicol en Oud. Jan van Bruggen, primarius;

Jeppestown: Ds. P. A. Roux en Oud. P. J. Botha, primarius;

Christiana: Dr. H. S. Pretorius en Oud. J. A. van den Heever, primarius;

---

*Later verschenen: Oud. D. P. Cronje, primarius.

Germiston: Ds. I. W. J. van Rensburg en Oud. M. C. du Preez, primarius;

Belfast: Ds. D. J. S. Malan en Oud. M. C. Joubert, primarius;

Erasmus: Ds. C. A. Neethling en Oud. P. I. M. van Staden, primarius;

Roodepoort: Ds. P. J. Ebersohn en Oud. S. F. Geldenhuijs, primarius;

Meru (vacant): Niemand;

*La Rochelle: Ds. T. I. Broodrijk;

Louis Trichardt: Ds. J. J. F. van Schoor en Oud. C. R. J. Henning, primarius;

Eloffsdal: Ds. M. J. du Preez en Oud. W. J. Kok, primarius;

Vergenoeg (vacant): Niemand;

Greijlingstad: Ds. N. H. C. de J. Theunissen en Oud. E. C. Schutte, primarius;

Magaliesberg: Ds. J. le R. Hauptfleisch en Oud. C. G. du Toit, primarius.

**Amsterdam (vacant): Niemand.

Volksrust: Ds. J. I. de Wet en Oud. B. J. Naude, primarius;

Paulpietersburg: Ds. G. J. van Zijl en Oud. G. C. Viljoen, secundus;

Zwartruggens: Ds. J. D. Roos en Oud. J. J. Marais, primarius;

Eendracht: Ds. P. van der Hoven en Oud. G. G. Vosloo, primarius;

Vereeniging: Ds. H. E. Steijn en J. P. Barnard, primarius;

Morgenzon: Ds. D. P. Ackerman en Oud. J. P. de Clercq, primarius;

Delareij: Ds. S. T. Potgieter en Oud. H. J. Visser, primarius;

Machadodorp (vacant): Oud. T. M. Weeber, primarius;

Ottosdal: Ds. P. J. Swart en Oud. W. J. Kok, primarius;

Benoni: Ds. R. J. B. Feenstra en Oud J. T. Schutte, primarius;

Coligny: Ds. R. J. de L. Theron en Oud. J. H. Claasen, primarius;

Krokodilrivier: Ds. S. J. van der Spuij en Oud. J. C. Engelbrecht, primarius;

---

*Later verschenen: Oud. H. L. Potgieter, primarius.

**Later verschenen: Oud. P. J. Viljoen, primarius.

Alberton: Ds. B. A. Muller en Oud. D. C. Meijer, secundus;

Hendrina: Ds. J. W. G. Strasheim en Oud H. J. de Jager, primarius;

Dullstroom: Ds. J. le R. Retief en Oud. R. J. van Vuuren, primarius;

Mooirivier: Dr. L. P. Snijman en Oud. G. H. Davidtz, primarius;

Pietpotgietersrust: Ds. S. W. Naude;

Charl Cilliers: Ds. J. J. H. Hattingh en Oud. B. D. Esterhuijsen;

Zoekmekaar: Ds. C. A. van Schalkwijk en Oud. G. D. Botha, primarius;

Brakpan (vacant): Oud. F. Vorster;

Randpoort: Ds. J. H. R. Barlett en Oud. S. S. Terblanche;

Delmas: Ds. T. D. Potgieter en Oud. P. L. Potgieter, primarius;

Babanango (vacant): Oud. J. H. van Deventer, primarius;

Koster-Derby: Ds. W. R. Joyce en Oud. H. J. F. Smit, primarius;

Cachet (vacant): Oud. F. L. Gaum; primarius;

Witbank: Ds. J. C. Lamprecht en Oud. P. J. D. Steenkamp, primarius;

Premier Mijn: Ds. D. A. Malan;

Springs: Ds. W. R. de Kock en Oud. W. F. Butler, primarius;

Pretoria Oost: Dr. D. J. Keet en Oud. A. S. Pienaar, primarius;

Malopo: Ds. N. E. de Kock en Oud. F. J. Joubert, primarius;

Burgershoop: Ds. C. J. Liebenberg en Oud. J. J. du Toit, primarius;

Vrederust: Ds. S. W. van Niekerk en Oud. W. K. van der Merwe, primarius;

Paardekop: Oud. J. G. du Preez, primarius;

Waterval: Ds. J. T. Martens en Oud. J. C. D. Nel, primarius;

Daspoort: Ds. J. S. Krige en Oud. D. J. le Roux, primarius;

Leeuwdoornsstad: Ds. G. W. Koornhof en Oud. J. P. van der Merwe, primarius;

Warmbad (vacant): Oud. G. R. Ockerse, secundus; en

Welgegund (vacant): Oud. H. S. Jordaan, secundus.

Ds. W. R. de Kock.—Waar gelegenheid gegeven wordt om over de presentielijst te spreken, en de Scriba er op wijst, dat in verband met Ds. W. R. de Kock van Springs nog niet aan Art. 205 voldaan is, zegt de H.E. Voorzitter dat Ds. de Kock op 't oogenblik nog niet lid van de Vergadering zijn kan, en verklaart de Vergadering verder voor wettig geconstitueerd.

Het volgende voorstel wordt thans door den Scriba ingediend, door den Predikant van Delmas gesecondeerd, en zonder tegenstem door de Vergadering aangenomen: Waar die Vergadering verneem, dat die verklaring van Ds. W. R. de Kock, als lid van die Ring van Heidelberg en lid van die Sinode nog nie in die Offisiële Orgaan verskyn het nie, maar reeds weggestuur is daarheen, so besluit die Vergadering, dat, wat die teenwoordige sitting van die Sinode betref, die saak (cf. Art. 205 (3)) as in orde beskou sal word, en dat, wat die tydperk van die eerste Maart 1924 tot heden betref, dispensasie van Art. 205 (2) verleen sal word. Hierop neemt Ds. de Kock zijn plaats als lid van de Vergadering in.

Kiezing van Moderator.—De Vergadering gaat nu over tot de kiezing van nieuwe ambtsdragers. Besloten wordt, dat de groslijst, die nu voor een Moderator gevormd zal worden, ook dienen zal voor die voor een Assessor. Op genoemde lijst verschijnen de namen van de Predikanten van Ermelo (eerste), Boksburg, Heidelberg (eerste), Pretoria (eerste), Johannesburg Oost, Potchefstroom, Greijlingstad, Wakkerstroom, Krokodilrivier, Langlaagte, van den Ouderling van Krugersdorp, van de Predikanten van Pretoria (tweede), Jeppestown, Erasmus, Lijdenburg, Amersfoort, Hendrina, Johannesburg, Pretoria Oost, Carolina, Pietersburg, Daspoort, Ottosdal, Volksrust, Morgenzon, Zwartruggens, en Vrederust. Na de eerste stemming komen de namen van den eersten Predikant van Ermelo en den eersten Predikant van Heidelberg op het tweetal, en wordt eerstgenoemde als Moderator gekozen.

Kiezing van Assessor.—Overgaande tot de kiezing van een Assessor wordt het noodig om ook hier een tweetal te vormen. Het tweetal bestaat uit den eersten Predikant van Heidelberg en den Predikant van Potchefstroom. De keuze der Vergadering valt op den eersten Predikant van Heidelberg.

Kiezing van Scriba en Ass. Scriba.—Op de groslijst voor een Scriba en Assistent-Scriba verschijnen 35 namen. Bij de eerste stemming wordt de Predikant van

Boksburg herkozen als Scriba, en daarna word uit een tweetal, bestaande uit de Predikanten van Pietersburg en Wakkerstroom, de Predikant van Pietersburg als Assistent-Scriba gekozen.

Na een kort woord van den N. Moderator, van den H.E. Assessor, en ook van den Scriba, gaat de H.E. Voorzitter voort met de verdere werkzaamheden der Vergadering.

Zittingsuren.—De zittingsuren worden als volgt bepaald: in den voormiddag van 9.30 tot 12.30 uur, en in den namiddag van 2.30 tot 5 uur. Des Zaterdags zal er geen zitting in den namiddag zijn. Des morgens van 9 tot 9.30 uur zal de gewone samenkomst tot gebed gehouden worden.

Biduren.—De Predikant van Ottosdal wordt gevraagd om voor de regeling van de biduren te zorgen.

Te 5.20 n.m. vindt de verdaging plaats.

AVONDZITTING.

Heropening te 7.30 n.m.

Plechtige Opening.—Een groot getal bezoekers van de Gemeente Pretoria en naburige Gemeenten is tegenwoordig voor de plechtige opening.

De H.E. Actuarius bestijgt den kansel, laat Gez. 3 : 1, 2 zingen, leest 1 Corinthe 12 : 12—31, gaat voor in gebed, en na 't zingen van Gez. 52 : 9, spreekt hij een weldoordachte rede uit naar aanleiding van het onderwerp "Die plek wat ons Kerk inneem in die kerklike lewe van ons land."

De dienst, die door eenige koorstukken opgeluisterd werd, wordt, na gebed, het zingen van Gez. 138 : 3, en het uitspreken van de Apostolische zegenbede, ten einde gebracht.

De H.E. Moderator richt nu een woord van dank aan den H.E. Actuarius voor het degelijke stuk door hem geleverd, en geeft aan de hand, dat hij gevraagd zal worden, om genoemd stuk in pamfletvorm uit te geven. Aangezien er echter bij leden der Vergadering een behoefte bestaat, om eerst over deze zaak te spreken, wordt besloten die tot morgen ochtend te laten overstaan en wordt de Vergadering tot morgen ochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

TWEEDE ZITTING.

DONDERDAG, 23 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Ventersdorp. Schriftgedeelte Filip. 2 : 1—11. Wij moeten er naar streven om tot leuze te stellen: Opdat Christus alles zij in alles.

Te 9.30 v.m. verklaart de H.E. Moderator de Vergadering heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden gelezen, goedgekeurd, en geteken'd.

Ter Vergadering.—Oud. P. J. Viljoen, primarius afgevaardigde van Amsterdam, is ter Vergadering verschenen en dient zijn geloofsbrief in.

Van den Predikant van Schweizer-Reneke is 'n schrijven ontvangen, meldende dat, aangezien hij thans op lang verlof uit zijn Gemeente afwezig is, hij deze zitting van de Synode niet zal kunnen bijwonen.

Voor deze ochtendzitting is de Predikant van Pretoria Oost afwezig met kennisgeving.

Krank.—Met betrekking tot den Predikant van Paardekop, van wien bericht ontvangen is, dat hij, wegens ernstige ongesteldheid van zijn echtgenoote, niet naar de Synode gekomen is, wordt besloten hem een telegram van deelneming met deze beproeving van zijn gezin te zenden.

Ds. M. P. Loubser.—Aan Ds. M. P. Loubser, die eerstdaags als Predikant van Vergenoeg naar deze zijne Gemeente zal gaan, en ter Vergadering verschenen is, wordt zitting met adviserende stem verleend.

Zendingsecretaris.—Voorts wordt de Zendingsecretaris als zoodanig ter Vergadering welkom geheeten.

Telegrammen.—De volgende telegrammen, behelzende zegenwenschen, worden gelezen, t.w. van Ds. Gie, Barkly Oost, Willem Jooste, Hartebeestfontein, Ds. Odendaal, Dundee, L. Geldenhuijs, Kaapstad, Kerkeraad Barkly Oost, Ds. Pienaar, Uitenhage, Bettie Wange, Groot Marico, Danie en Helen van der Spuij Zeerust, van Schouwenburg, Ermelo, Ring van Graaff-Reinet, Ouderling Eloff, Pietersburg, en Ouderling Bosman, Koster. Met bijzondere waardeering neemt de Vergadering van al deze vriendelijke groeten en zegenwenschen kennis.

Com. van Orde. Bijlage I.—Ter tafel komt het verslag van de Commissie van Orde. De Vergadering vind het jammer, dat geen melding gemaakt is van al de laatingekomene stukken, doch besluit evenwel om ze allen voor behandeling te ontvangen.

Art. 35 (9).—Over de aanbeveling in verband met Art. 35 (9) vindt 'n bespreking plaats. De aanbeveling van de Commissie, alsook ettelijke andere voorstellen met betrekking tot deze zaak, worden allen verworpen, zullende de Vergadering zich dus aan de bepaling van genoemd wetsartikel houden. Het tweede punt re bespoediging van de werkzaamheden wordt goedgekeurd. Alle verdere aanbevelingen worden goedgekeurd, en hierna wordt het verslag in zijn geheel met dank aangenomen.

Openingsrede.—Volgens besluit gisteravond genomen wordt de bespreking van de openingsrede aan de orde gesteld, en eindelijk wordt besloten voorloopig van deze zaak af te stappen.

Verslag Assessor. Bijlage II.—De H.E. Assessor neemt nu den voorzittersstoel in, en de H.E. Moderator leest zijn verslag als afgetredenen Assessor aan de Vergadering voor. Puntsgewijze wordt het behandeld.

Punt 1—**Functies Moderator**—blijft overstaan totdat punt B, 17, van de Commissie van Revisie aan de orde zal komen.

Punt 2—**Verwelkoming**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij punt 3—**De eeuwige rust ingegaan**—betuigt de Vergadering haar deelneming met de achtergeblevene familiebetrekkingen van de overledenen door op te staan.

Punt 4—**Vertrokkene Predikanten**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Dit geschiedt ook met punt 5—**Curatorium Theologische Kweekschool**—doch eerst nadat de H.E. Moderator op verzoek 't een en ander heeft meegedeeld, t.w. (a) waarom Dr. B. B. Keet niet ageert als een van de eindvertalers van den Bijbel in 't Afrikaansch, en (b) hoe het thans staat met het onderzoek, dat ingesteld zou worden naar de beschouwingen van genoemden Professor omtrent Kerkrecht.

Punt 6—**Betere bearbeiding der Gemeenten**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Ook 'n mondelinge mededeeling, dat aan Art. 286 telkens, wanneer dit noodig was, voldaan werd. Het verslag wordt nu in zijn geheel met dank aangenomen, en de H.E. Moderator neemt weêr den voorzittersstoel in.

Verslag Moderatuur. Bijlage III.—Aan de orde komt het verslag van de Moderatuur. Gelezen zijnde wordt het voor puntsgewijze behandeling aangenomen.

Eén voor één worden de eerste vier punten, handelende respectievelijk over **Vergaderingen, Biddagen, Afgevaardigden** naar andere Kerken, en **Hulpbehoevende Gemeenten-fonds,** voor kennisgeving aangenomen. Dit geschiedt ook met punt 5—**Oude Notulen**—en besloten wordt de uitvoering van de publicatie van genoemde Oude Notulen in handen van de Moderatuur te stellen. Punt 6—**Politieke Hereeniging**—wordt voor kennisgeving aangenomen, ook punt 7—**Oost-Afrika.** Punt 8—**Hartebeestpoortdam**—wordt goedgekeurd. Punt 9—**Jaarlijksche Verslagen**—neemt de Vergadering voor kennis aan. Punt 10.—**Geschiedenis van de Zending**—keurt zij goed. Dit doet zij ook met elk der volgende punten, t.w. 11—**Z.A. Matigheidsalliantie,** 12—**Doodvonnis,** 13—**Concessie-registrateur,** 14—**Wijlen Ds. P. C. Hitchcock,** en 15—**Echtscheiding.**

Bij punt 16—**Studenten in Europa**—doet de Predikant van Amersfoort, bij wijze van aanvulling van wat gerapporteerd is, eenige mededeelingen omtrent zijne ondervindingen, en vindt een verdere bespreking van deze zaak, waaraan ettelijke leden deelnemen, plaats. Intusschen is het tijd geworden om te verdagen, en vindt de verdaging te 12.30 n.m. plaats.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30. Die H.E. Moderator wys daarop dat 'n groot getal lede—veral van die Predikante—verlof gevra het om Saterdagmôre afwesig te wees en versoek die lede ernstig om tog nie die Sinodale werksaamhede te versuim nie ten einde gemeentes te gaan bedien.

Reglement van Orde.—Dit blyk dat dit gister versuim geword is om die Reglement van Orde te lees, en word dit nou gelees deur die H.E. Moderator.

Burgemeester.—Die agbare Burgemeester van Pretoria en die Burgemeesteresse (mevr. Brink) vereer die Verg. met 'n besoek en kry die Burgemeester verlof om die Vergadering toe te spreek. Hy heet die lede van die Sinode hartelik welkom in Pretoria, wys op die hoë roeping van die Kerk en hoe voorsigtig predikante en Ouderlinge veral in onse dae, moet wees in die wandel. Hy maak gewag van die veranderde toestande van die oue

dae en nou, en spreek die hoop uit dat die Kerk steeds sal voortgaan met die goeie werk en sal oorwin.

Die H.E. Voors. bedank die hoë besoeker vir sy belangstelling en woorde uitgespreek en verseker hom dat ons dit ten hoogste waardeer.

Nog aan die orde punt 16 van die verslag van die Moderatuur se **Studenten in Europa.** Na rype bespreking van die saak kom twee voorstelle ter tafel en besluit die Verg. dit aan die twee voorstellers en sekondante op te dra om môre met één voorstel te kom waaroor sonder bespreking sal gestem word. Punte 17 **Ouditeur** en 18 **Vrede-Sondag** word albei goedgekeur. Punt 19 **Presbyteriaanse Alliantie** word deur die H.E. Moderator toegelig en na deeglike bespreking besluit die Verg. om by die Alliantie aan te sluit en word 'n kleine Kom. benoem, bestaande uit die H.E. Aktuarius en die Predt. van Amersfoort en die Pred. van Utrecht, om 'n konsepvoorstel die Verg. voor te lê ons standpunt duidelik makende.

Met betrekking tot punt 20 **Directeur van Onderwijs** word die optrede van die Moderatuur goedgekeur en punt 21 **Gewetensclausule** vir kennisgewing aangeneem; en punt 22 **Sluitingsrede** word goedgekeur.

Die Pred. van Johannesburg dien 'n mosie in van biesondere dank aan die H.E. Moderatuur veral met die oog op die korrespondensie in die publieke pers waar die reg van bestaan en werksaamhede van die Moderatuur in twyfel getrek word. Na toeligting deur die H.E. Moderator word van die saak afgestap.

Die verslag word in sy geheel met dank aangeneem.

Dankdag.—Een telegram van die Eerste Minister, die Verg. meedelende dat die datum 3 Mei vir 'n dankseggingsdag nie verander kan word nie, so besluit die Vergadering dat die gemeentes in kennis gestel sal word om op die datum 'n dankdag te hou.

Met dank neem die Vergadering kennis van drie telegramme van seënwense, t.w. van Gemeentelid Zeerust, Ds. Eybers, Gordon's Baai en Kerkraad van Maritzburg West.

Art. 35 (9).—Die H.E. Aktuarius gee kennis van 'n mosie van "rewisie" van besluit vanmôre geneem re twee spreekbeurte (Art. 35, 9.)

Die Ouderling van Potchefstroom sluit met dankgebed.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

DERDE ZITTING.

VRIJDAG, 24 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Hartebeestfontein. Schriftgedeelte Hoog. 4 : 12—16. Toespraak naar aanleiding van Hoog. 4 : 16.

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

Met kennisgeving zijn afwezig: de Predikant van Waterberg voor vandag, en de Ouderling van Krugersdorp voor heden en voor morgen.

Na eenige correcties worden de Notulen van de vorige zitting goedgekeurd en geteekend.

Door de Commissie gisteren daartoe benoemd, wordt het volgende voorstel thans ingediend, en met slechts één tegenstem aangenomen.

Studenten in Europa.—Hierdie HoogEerw. Vergadering versoek die Federale Raad, om die saak van die geestelike bearbeiding van ons studente in die Buiteland sonder versuim Sy ernstige aandag te skenk, met die aanbeveling, dat klem sal gelê word op die bearbeiding van sodanige studente hier te lande, sowel deur ouers as deur die Kerk en die Kristelike Studentevereniging.

Telegram.—Gelezen wordt een telegram behelsende zustergroeten van de Synode van de Oranje Vrijstaatsche Kerk. Met dank wordt dit telegram ontvangen en besloten daarop, ook per telegram, te antwoorden.

Art. 35 (9).—Aan de orde wordt gesteld de motie van den H.E. Actuarius, waarvan gisteren kennis gegeven werd, t.w. re het in revisie nemen van het besluit in verband met Art. 35 (9). Na verlof tot revisie verleend te hebben, wordt het volgende voorstel door den H.E. Actuarius ingediend, door den Predikant van Johannesburg gesecondeerd, en met slechts 7 tegenstemmen door de Vergadering aangenomen.

Commissiën.—De volgende tijdelijke Commissiën worden nu benoemd:

Onderwijs en Opvoeding: de Predikanten van Middelburg, Johannesburg, Pretoria Oost, en Lijdenburg, en de Ouderlingen van Krugersdorp, Johannesburg Oost, en Zeerust;

Zending: de Predikanten van Bethal, Erasmus, Standerton en Lichtenburg, de Ouderlingen van Amersfoort, Eloffsdal, en Johannesburg, en de Zendingsecretaris (met adviseerende stem);

Inwendinge Zaken: de Predikanten van Hendrina, Bloemhof, Koster-Derby, Langlaagte, en Delmas, de Ouderlingen van Middelburg, Randpoort, en Rustenburg, en de Secretaris voor Arme Blanken (met adviseerende stem);

Fondsen: de Predikanten van Potchefstroom, Greijlingstad, Vrederust, en Heidelberg (tweede), en de Ouderlingen van Pretoria (eerste) en Ventersdorp;

(Revisie (cf. Art. 118): de Predikanten van Vrederust en Volksrust en de H.E. Actuarius);

Rechtscommissie: de Predikanten van Amersfoort, Carolina, en Wakkerstroom, en de Ouderlingen van Standerton, Utrecht, en Heidelberg;

Algemeene Zaken: de Predikanten van Volksrust, Zwartruggens, Eendracht, Benoni, en Morgenzon, en de Ouderlingen van Delmas, Amsterdam, en Wakkerstroom;

Herderlijke Brief: de Predikanten van Vrijheid, Jeppestown, en Coligny;

Kostenrekening: de Predikanten van Klerksdorp, Ermelo (tweede), en Randpoort.

Synodale Commissie. Bijlage IV.—Aan de orde komt de behandeling van het verslag van de Synodale Commissie.

Punt 1—**Personeel**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Na verleening van de gevraagde dispensatie van Art. 112 in één bijzonder geval wordt punt 2—**Vergaderingen**—ook voor kennisgeving aangenomen.

Punt 3—**Algemeen**—geeft aanleiding o.m. tot 'n bespreking van het onderdeel, dat handelt over veranderingen op **gemeentelijke Registers,** en wordt de Vergadering onder den indruk gebracht van de noodzakelijkheid, dat Kerkeraden zullen zorg dragen, dat de verschillende Registers met de meeste nauwkeurigheid gehouden zullen worden. Overigens wordt dit derde punt, met al zijn onderdelen, voor kennisgeving aangenomen.

Punt 4 (a)—**"Die Bloedrivier Herdenking Dorpgenootschap, Beperkt,"**—wordt goedgekeurd.

Punt 4 (b)—**Geref. Kerk**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 4 (c)—**Zaakgelastigde**—wordt naar de Commissie voor Algemeene Zaken verwezen, punt 4 (d)—**Universiteiten**—naar de Commissie voor Onderwijs en Opvoeding, en punt 4 (e)—**'n Nieuw Fonds**—naar de Commissie voor Fondsen.

Punt 4 (f)—**Indeeling van Ringen**—wordt, na bespreking, voor deze zitting van de Synode, van afgestapt.

Punt 4 (g)—**Spoorwegpredikant**—wordt naar de Commissie voor Fondsen verwezen, en wel voor advies.

Punt 5 (a)—**Hartebeestpoortdam**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Re punt 5 (b)—**Vereeniging met de Natalsche Kerk**—besluit de Vergadering met algemene stemmen: (a) aan de Natalsche Kerk te schrijven, zeggende, dat onze Synode met leedwezen haar antwoord ontvangen heeft en dat onze deur tot vereniging echter nog voor haar open staat; en (b) aan de Synodale Commissie opdracht te geven, om, indien noodig, met de Natalsche Synode, of een Commissie van die Synode, over de zaak van kerkvereeniging te onderhandelen.

Punt 5 (c)—**Administrateurs,** punt 5 (d)—**Vrederust,** en 5 (e)—**Examen voor Zendelingen**—worden één voor één behandeld en goedgekeurd.

Punt 6.—**De De Lagersdrift Nederzetting**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 7—**Eerw. T. J. A. Maré**—wordt ook voor kennisgeving aangenomen, en wel omdat deze zaak door de Synodale Zendingcommissie in haar rapport voor behandeling opgebracht wordt.

Punt 8—**Diamantdelverijen**—wordt goedgekeurd.

Aangezien de Synodale Commissie in zake Drankverbod ook over deze zaak zal handelen, zoo wordt punt 9—**Drankverbod**—voor kennisgeving aangenomen.

Punt 10—**Verhooging van Salarissen**—wordt goedgekeurd.

Punt 11—**Port. Angoniland**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 12—**Zuid-West-Afrika**—wordt goedgekeurd; ook punt 13—**Loterijen;** punt 14—**Hereeniging op politiek gebied;** en punt 15—**Hemelvaartsdag.**

Bij punt 16—**Appèlzaken**—wordt besloten punte (a), (b) en (c) naar de Rechtscommissie te verwijzen, en in verband met (a) en (b) ook 'n brochure van den Kerkeraad van Vrederust.

Re punt 16 (d)—**Ds. D. J. de Villiers**—wordt het volgende voorstel van den Predikant van Bloemhof, gesecondeerd door dien van Utrecht, met slechts één tegen-

stem aangenomen: Die Sinode bevestig die aanbeveling van die Ring van Heidelberg om die straf van Art. 281 (1) e toe te pas en set also gemelde Predikant af. Punt 16 (d) van die verslag wordt hiermee goedgekeur.

De H.E. Moderator spreekt nu een ernstig woord, dat tot diepe verootmoediging stemt, en gaat hierna der Vergadering in dezen geest in gebed voor.

Een voor een worden elk der volgende punten goedgekeurd, t.w. punt 17—**Artt. 188 en 42 (2);** punt 18—**Berlijnsch Zendinggenootschap;** punt 10—**Kerkelijke vormen;** punt 20—**Huis voor Krankzinnigen;** en punt 21—**Doopgetuigen.**

Punt 22—**Oost-Afrika**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 23—**Zondagschoolconventie**—wordt goedgekeurd, en in verband hiermede verder besloten: (a) dat aan Ds. J. W. G. Stracheim de gelegenheid gegeven zal worden om 'n kort mondeling verslag te doen, wanneer het rapport van Zondagschoolcommissie aan de orde komen zal; en (b) dat de Synodale Zondagschoolcommissie zoo spoedig als mogelijk het geleende bedrag van £30 stg. aan het Synodale Fonds zal terugbetalen.

Punt 24—**Prof. Dr. H. H. Kuijper**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Pas is punt 25—**Ds. M. L. Fick**—aan de orde gesteld toen het tijd geworden is om te verdagen.

Verdaging te 12.30. n.m.

NAMIDDAGZITTING.

De Vergadering wordt te 2.30 n.m. heropend.

Punt 25—**Ds. M. L. Fick**—is nog aan de orde. Na zowat dertien sprekers aan de beurt geweest zijn, wordt besloten dit punt naar 'n Commissie te verwijzen, om de Vergadering later met een voorstel te dienen over de zaak onder behandeling.

Punt 26—**Predikanten-Pensioenfonds**—wordt voor kennisgeving aangenomen, en wel aangezien deze zaak later weêr voorgebracht zal worden.

Beide onderdeelen van punt 27—**Bijbelvertaling**—worden goedgekeurd.

Eén voor één worden de volgende vier punten goedgekeurd, t.w. punt 28—**Congres van Wijnbouwers;** punt 29—**De Kerkbode;** punt 30—**Volksraadsverkiezing;** en punt 31—**Generaal S. G. Maritz.**

Punt 32—**Ontgroening**—wordt naar de Commissie voor Onderwijs en Opvoeding verwezen.

Punt 33—**Sterfgevallen**—wordt goedgekeurd, en ook besloten, dat de deelneming van de Synode genotuleerd zal worden met de familiebetrekkingen van de volgende Broeders Ouderlingen, die in 1922 leden van de Synode waren en ons sedert door den dood zijn ontvallen, t.w. Oud. Strijdom, van Vereeniging, Oud. Schoeman, van Cachet en Oud. D. Terblanche, van Erasmus.

Punt 34—**Art. 274**—wordt naar de Rechtscommissie verwezen.

Punt 35—**Andere Zaken**—wordt goedgekeurd.

Aangezien er nog enige punten van dit verslag, die naar een en ander Commissie verwezen zijn, overstaan, wordt er nu voorlopig van afgestapt.

Tot leden van de Commissie, om over punt 25 een voorstel in te dienen, worden benoemd: de predikanten van Langlaagte en Zeerust, de H.E. Actuarius, de Predikant van Wakkerstroom, en de Scriba Synodi.

Verslag van Scriba Synodi. Bijlage V.—Ter tafel komt het verslag van den Scriba Synodi.

Puntsgewijze wordt ook dit verslag behandeld. De eerste drie punten, t.w. 1—**Algemeen**; 2—**Raad der Kerken**; 3—**Verklaring tot lid van Ring en Synode**—worden één voor één voor kennisgeving aangenomen.

Omtrent punt 4—**Ds. W. R. de Kock**—wordt genotuleerd, dat de zaak, waarover dit punt handelt, reeds op den eersten dag der Synode, bij hare constitueering, behandeld werd.

Punten 5—9, handelende over **Nieuwe Gemeenten, Zendelingen** en **Zendinggemeenten, B.D. graad, Beschrijvingspunten, enz.,** en **Begunstigingscertifikaten** respectievelijk, worden achtereenvolgens voor kennisgeving aangenomen.

Hiermede is dit verslag afgehandeld, en wordt het in zijn geheel met dank aangenomen.

Verslag Afgevaardigden Raad der Kerken. Bijlage VI.—Het verslag van de Afgevaardigden naar den Raad der Kerken wordt nu ter tafel gelegd.

Punt 1—**Vergaderingen**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Dit geschiedt ook met punten a, b, en c van punt 2—**Bijlage,** terwijl de onderafdeling, die van **geloofsgenezing** melding maakt, naar de Commissie voor Algemeene Zaken verwezen wordt.

Afgehandeld zijnde wordt dit verslag in zijn geheel met dank aangenomen.

Presb. Alliantie.—Een brief van Dr. J. R. Fleming, handelende over de Presbyteriaansche Alliantie, dien de H.E. Moderator nu indient, wordt in handen gesteld van de Commissie, die over deze zaak—de Presb. Alliantie—een conceptvoorstel moet indienen.

Genotuleerd wordt, dat de Ouderling van Magaliesberg heden met verlof afwezig geweest is, en dat de volgende leden der Vergadering verlof van afwezigheid voor morgen ontvangen hebben: de Predikanten van Jeppestown, Eendracht, Piet Retief, Rustenburg en Zeerust, de Ouderlingen van Johannesburg Oost en Ventersdorp, en de Predikant van Zwartruggens.

De Vergadering wordt met dankgebed door den Ouderling van Rustenburg gesloten, en daarna tot morgen ochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

VIERDE SITTING.

SATERDAG, 25 APRIL, 1925.

Die bidstond op die gewone tijd word deur die Pred. van Lichtenburg ingelei. Hy lees Jak. 3 : 13—18 en spreek na aanleiding van vers 17: "De wijsheid, die van boven is, die is zuiver," ens.

Om 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator vir heropen verklaar.

Re aanmerkinge op die notule word die voorstel met betrekking tot 'n mosie van die H.E. Aktuarius en 'n resumé deur 'n Kom. opgestel in verband met die Vrederust saak en gestel in die hande van die Regskommissie dadelik ingevul. Hierna word die notule goedgekeur en geteken.

Die H.E. Moderator gee verlof aan die 2e Pred. van Pretoria om 'n verklaring te doen re sy brief aan die Sinodale Kom. met betrekking tot die afvaardiging van Ds. J. W. G. Strasheim na die **Sondagskool Konvensie te Glasgow** in Junie 1924.

Art. 158.—Met betrekking tot die aanspraak van die H.E. Skriba re punt 25 van Sin. Kom. Verslag "Verlof Ds. M. L. Fick" n.l. dat die Sin. Kommissie deur haar

handelwyse en besluit in die saak dispensasie verleen het aan Art. 158, verklaar die H.E. Moderator dat die Sin. Kom: dit nie "willens en wetens" gedoen het nie.

Verslag van Actuarius en Archivarius. Bylae VII.— Aan de orde word nou gestel die verslag van die Aktuarius en Argivarius, wat punt vir punt behandel word.

Punt 1 (1) **Predikante tot die Kerk toegelaat,** word vir kennisgewing aangeneem nadat agter die naam van Prop. W. R. de Kock en Prop. G. W. Koornhof die letters B.A. ingevoeg is.

Punte 1 (2) en 1 (3) **ondertekening van formulier** en **daling in getal predikante toegetree** respektiewelik word vir kennisgewing aangeneem en na aanleiding van punt (4)"getal predikante" word die volgende voorstel aangeneem: "Aan Kom. van Rewiesie opgedra om 'n voorstel van wetsbepaling hieromtrent in te dien bij 'n later sitting van hierdie Sinode."

Punt (5) **Akte van bevestiging,** punt (6) **bevestiging van Sendelinge,** punte (7) en (8) **bevestiging van Inboorling leraar,** punt (9) **uitgawe van Wetboek,** punt (10) **Sinodale Klerk,** punt (12) **Korrespondensie,** en punte 13—15 **Kerklike statistiek** word een vir een vir kennisgewing aangeneem.

Met betrekking tot punt (16) **gemiddelde ledetal van elke Gemeente,** wordt gewys op 'n vroeëre besluit van die Sinode dat 'n Gemeente nie meer as 1000 lede moet tel nie; maar daar die saak tog weer later by wyse van beskrywingspunt voor die Verg. kom, so word die punt vir kennisgewing aangeneem.

Punt (17) **nuwe lede aangeneem** en punt (18) **met sertifikate van lidmaatskap** word vir kennisgewing aangeneem, en ook punt (19) **registrasie van doop,** terwyl die laaste punt weer ter sprake sal kom deur beskrywingspunt.

Punt (20) **Huweliksbevestiging** wordt vir kennisgewing aangeneem en punt (21) **Statistiek Sondagskole** wordt verwys na tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys.

Met betrekking tot punt (22) **getal kinders op dagskole** word die volgende voorstel van die Predikante van Lijdenburg en Standerton aangeneem: Voorsiening sal gemaak word dat by die Ringe opgaaf sal gedoen word van kinders wat nie op die dag en Sondagskool is nie; en word die besluit verwys na die Kom. van Rewiesie.

Punt 23 **na vermoë voldoen aan opdragte** word met dank vir kennis aangeneem.

Punt 2 (24) **aangaande die argief** word vir kennisgewing aangeneem, en re punt 2 (25) word opdrag gegee aan die Kom. van Rewiesie om Art. **216 (8)** in ooreenstemming te bring met Art. 160 (5) en word die punt dan aangeneem. Van punt (26) **Afskrifte van Meru en Vergenoeg** word kennis geneem en die belofte aan die Verg. gedoen dat die stukke opgestuur sal word; eweso word besluit re punt (27) **Doop-Register-Afskrif van Makwassie vir 1920.**

Punt (28) **veranderinge op Registers** word vir kennisgewing aangeneem, en na aanleiding van punt (9) **stukke vir die argief** word die volgende voorstel van die Predikante van Wakkerstroom en Louis Trichardt algemeen aangeneem: Die vergadering dra dit aan die Moderatuur op om so spoedig molik stappe te doen wat sal lei tot die opsporing, beveiliging en uiteindelike publikasie van sodanige gemeentelike en staatsargief, wat onontbeerlik is vir die opstel van 'n geskiedenis van ons kerk in Transvaal.

Nadat ook punt (30) **dank aan andere lede van die Moderatuur** vir kennisgewing aangeneem is, word die hele verslag met grote dank aan die H.E. Aktuarius aangeneem.

Brief en Telegram.—Een brief van die Kerkraad van Pretoria en 'n telegram van M. Visser van Lichtenburg, behelsende seënwense word met dank gelees. Enige stukke van sekere lede van die Gemeente Johannesburg word gestel in die hande van die Regskommissie.

Verslag re Drankverbod. Bijlage VIII—Die verslag van die Kommissie in sake drankverbod word nou aan die orde gestel, gelees en aangeneem om punt vir punt te behandel. Hier wys die H.E. Voors. daar op dat alle verslae op groot folio moet geskryf wees en sal ook die verslag later in die vorm also ingedien moet word.

Met betrekking tot punt 1. A. **ondersoek omtrent uitwerking van Drankverbod in Amerika,** word as volg besluit: "Aan die Kommissie vir Drankmisbruik word opgedra om alle pogings in die werk te stel om informasie van die Regeringe en van alle bevriende kerke van die Verenigde State sowel as van Kanada te kry in verband met die uitwerking van prohibiesie in gemelde lande.

Punt 1. B. **verslag van Dr. D. Snijman** van sy ondervindinge in sake prohibiesie in Amerika word al die punte, a, b, c, en d, vir kennisgewing aangeneem en punt 2 **matigheids-onderwys** goedgekeur.

By die behandeling van punt 3, **Plaaslike Keuse** doen die H.E. Aktuarius mondelings verslag van sy afvaardiging na die Kongres van wynboere aan die Paarl, en na die verslag gehoor te hê, en ernstige bespreking van die saak aan die orde word die volgende besluite met eenparige stemme geneem: a) Hierdie verg. wen sy diepe spyt en teleurstelling te kenne te gee oor die wyse waarop die Plaaslike Keuse Wetsontwerp deur die meerderheid van lede van die Volksraad en in biesonder lede van ons Kerk in die teënwoordige sitting behandel is en spreek sig andermaal beslist uit ten gunste van hierdie wetsontwerp. b) Dit word aan die Kom. vir Drankverbod opgedra om te trag in aanraking met die betrokkene minister te kom ten einde die standpunt en wense van ons Kerk duidlik uiteen te sit omtrent die drankkwessie met die oog op die voorgestelde drankwetgewing en met grote meerderheid van stemme besluit om 'n afskrif van hierdie uitspraak te stuur aan die lede van die Parlement.

Vervolgens stel die H.E. Moderator punt 7, **S.A. Matigheidsalliansie** aan die orde en besluit die Vergadering dat die punt bly oorstaan tot 5 Mei, teneinde Ds. Naudé van Aliwal Noord te hoor.

Rationarii.—Daar dit gister vergeet gebly is om 'n Kommissie van Rationarii aan te stel, so word die Kom. nou benoem en sal hy bestaan uit die volgende lede: Predd. Charl Cilliers en Premier Myn en Ouderl. Klerksdorp.

'n **Petiesie** van Nedersetters word ingedien en besluit die Verg. die in behandeling te neem en word die stuk verwys na die tydelike Kom. vir Inwendige Sake.

'n **Brief** van die Heer C. N. J. du Plessis word uitdie orde gereël.

By opneming van die presensielys blyk dat die Predvan La Rochelle sonder verlof afwesig is.

Die Ouderl. van Lydenburg sluit met gebed en verdaag die Vergadering tot Maandag môre.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

VIJFDE ZITTING.

MAANDAG, 27 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Wakkerstroom. Schriftgedeelte Ef. 6 : 10—20. Inleidend woord, naar aanleiding van Ef. 6 : 11, 13, over "doet aan om te kunnen staan" en "neemt aan om te kunnen wederstaan".

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator voor heropend verklaard.

Na eenige correcties worden de Notulen van de vorige zitting goedgekeurd en geteekend.

Redacteur van De Kerkbode.—Ds. P. G. J. Meiring, Redacteur van "De Kerkbode", die ter Vergadering verschenen is, wordt hartelik welkom geheeten, en ontvangt een eereplaats in haar midden.

Andermaal komt aan de orde het verslag van de Commissie in zake **Drankverbod.**

Punt 4—**Naturelle Stedelike Bestuursgebied Wet**—wordt goedgekeurd. Zoo ook punt 5—**Matigheids-Sondag,** en punt 6—**W. E. Johnson.**

Punt 7—**S.A. Matigheidsalliansie**—zal blijven overstaan.

Punt 8 bevat **vier aanbevelingen.** De eerste, gemerkt a, wordt goedgekeurd, en naar aanleiding daarvan, het volgende voorstel van den H.E. Assessor en den Predikant van Lichtenburg met algemeene stemmen aangenomen:

De Synode drage het aan de Synodale Commissie voor Opvoeding op, om, in overleg met het Departement van Onderwijs, te zien, dat **de wet op gezondheidsleer, insluitende de matigheidsleer,** in de scholen toegepast zal worden, b.v. door aan de Inspecteurs opdracht te geven om toezicht te houden over de uitvoering van de wet.

Punt b, **re indienen van wetsontwerp in 1926,** wordt goedgekeurd. Dit geschiedt ook met betrekking tot punt c, over het **prediken over matigheid.**

Punt d, re onderçteuning van de **fondsen van de Alliantie,** blijft overstaan tot later.

Verslag re Bijbel in Afrikaansch. Bijlage IX.—Voorloopig wordt nu van dit verslag afgestapt, en aan de orde gesteld het verslag van de Commissie voor de vertaling van den Bijbel in 't Afrikaansch.

Naar aanleiding van de eerste paragraaf wordt het volgende voorstel van den Predikant van Pretoria Oost, gesecondeerd door dien van Erasmus, met slechts enkele tegenstemmen aangenomen. Die Sinode is van oordeel, dat, aangesien die vertaling van die Bybel nou met ingneming van die oorspronklike tale sal geskied, die **kommissie** daartoe aangestel aanmerklik **vergroot** sal word. Dit is noodsaaklik, dat een of meer van die professore van die Kweekskool daarop sal dien.

Wat volgt wordt voor kennisgeving aangenomen.

Naar aanleiding van de paragraaf die over de fondsen in verband met deze onderneming handelt, worden de volgende **twee voorstellen aangenomen,** t.w. 1. van den Scriba en den Predikant van Hendrina—met drie tegenstemmen: Wat betref die punt aan die orde versoek hierdie Vergadering die Algemene Kommissie vir die Bybelvertaling, om sake so te reel, (a) dat **die laste verbonde aan die Bybelvertaling** na eweredigheid van die ledetal van die verskillende Kerke—Susterkerke en dele van die Gefedereerde Kerke—verdeel sal word, en (b) dat, wat betref die **vertalers en eindvertalers** van die Bybel eweëens met die proporsionele sterkte van die verskillende Susterkerke rekening gehou sol word;

en 2.—met enkele tegenstemmen—van den Predikant van Wakkerstroom en dien van Amersfoort: Die Vergadering besluit om **jaarliks,** solank dit nodig is, **vir die Afrikaanse Bybelvertaling 'n kollekte te hou,** sodra die gesamentlike Kommissie ons dien met die informasie, wat in die vorige besluit gevra word.

Met betrekking tot het laaste punt van het verslag, handelende over de **Psalmen en Gezangen,** wordt besloten dit punt tot later te laten overstaan, wanneer een beschrijvingspunt over deze zaak aan de orde zal komen.

Voorloopig wordt nu ook van dit verslag afgestapt, en gaat de Vergadering over tot de behandeling van het Verslag van de Commissie van Revisie.

Verslag Com. van Revisie. Bijlage X.—Re punt A, 1, en, in verband hiermeê, punten 1, 7, en 8 van deel B, wordt het volgende voorstel van den Predikant van Vrederust, gesecondeerd door den H.E. Actuarius, met zes tegenstemmen aangenomen: Re die aanbeveling van die Kommissie van Rewiesie punt 1, keur die H.E. Vergadering dit goed, met die verstandhouding, dat, as daar verskil van mening omtrent die betekenis van die Afrikaanse uitdrukkinge mag ontstaan, die laaste Nederlandse Uitgawe van die Wetboek dan sal beslis.

Punt A, 2, re Art. 35 (20) wordt goedgekeurd; ook punt 3, re Art. 24; en eveneens punt 4, re Art. 61.

Punt 4 (a), re 'n nieuw artikel 63, wordt verworpen.

Te 12.30 n.m. vindt de verdaging plaats.

NAMIDDAGSITTING.

Die Vergadering heropen om 2.30.

Die H.E. Voors. kondig aan dat die H.E. Moderatuur besluit het om môre aand om 7.30 en ook a.s. Dinsdag aand op dieselfde tyd die **Broederlike Onderhoud** te hou, wanneer die verslae van die Ringe oor die Staat van die Godsdiens sal behandel word.

Die **Sinodale Avondmaal** word bepaal D.V. op Maandag aand 11 Mei.

Dit blyk dat die **Ouderl. van Benoni** nog twee maande onder die 40 jaar is **(Art. 42 (2))** en derhalwe onwettig in die Verg. sitting neem. Met algemene stemme word dispensasie van Art. 42 (2) in sy geheel verleen.

Nog aan die orde verslag van die Kom. van Rewiesie A, punt 5, re Art. 52, wat goedgekeur word. Dit geskied ook met punt 6 re Art. 9 (3), punt 7 re Art. 53, en punt 8 re Art. 268, terwyl punt 9 re Art. 288 verwerp word.

Punt 10 re Art. 263 word goedgekeur, nadat beslote is dat die woord "howe" vervang sal word deur die woord "besture".

Punt 11 re Art. 255 word goedgekeur, terwyl punt 12 re Art. 298 met grote meerderheid verwerp word.

Punt 13 re Art. 171 word na 'n lange bespreking aangeneem. Na aanleiding van die besluit gee die Pred. van Jeppestown kennis van die volgende mosie, wat hy môre sal indien: Hierdie H.Eerw. Verg. neme in rewiesie die besluit geneem in verband met punt 13 re Art. 171.

Punt 14 re Art. 200 word goedgekeur en word die sin: "in naam van die Sinode" verwys na die Kom. van Rewiesie om later daaroor te rapporteer.

Punt 15 re Art. 3, word die deel: "paragraaf 5 word geskrap" uit die orde gereel omdat dit betrekking het op die grondslae van ons Kerk. Die aanbeveling van die Kom. oor Paragrawe (3), (2), (1), en (4) word nie aangeneem nie en bly die wet onveranderd; terwyl die laaste deel t.w. "Lede van Protestantse Kerke..." aangeneem word en sal 'n nuwe paragraaf vorm.

Punt 16 re Art. 4 en punt 17 re Art. 5 word altwee goedgekeur.

Omdat punt 18 re Art. 21 betrekking het op die grondslae, word dit uit die orde gereël, en omdat Art. 21 dus bly staan, verval punt 19 re Art. 281.

Punt 20 re Art. 35 (8) word verwerp en word die woorde "oudste in diens" so verander dat dit sal lees "langste in diens".

Punt 21 re Art. 35 (9) word nie aangeneem nie en bly die Art. onveranderd en word die woord "eenmaal" ingevoeg wat betref sinodale vergaderinge;

Punt 22 re Art. 35 (24) word nie aangeneem nie en bly punt 23 re Art. 35 (26) oorstaan tot punt B (3) in behandeling kom.

Telegram.—'n Telegram van groete en seënbede van die Kerkraad van Krugersdorp en een van Ds. Driessen, Springbok, word gelees en met dank aanvaar.

Krank.—Ook ontvang die Verg. met leedwese berig van die seer ernstige krankheid van mnr. Ign. van Wijk, vroeëre Superint. van die Arbeids Kolonie en word besluit 'n telegram van deelneming aan sy familie te stuur.

Die Predd. van Erasmus, Benoni, Waterval en Germiston kry verlof van afwesigheid vir more; Ouderling Paardekop vir more voormiddag en Ouderl. van Erasmus vir twee dae.

Uit die presensielys blyk dat die Predd. van Zeerust, Malopo en Zwartruggens sonder verlof afwesig is.

Die Ouderl. van Pietersburg sluit met dankgebed en word die Verg. verdaag tot more.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ZESDE ZITTING.

DINSDAG, 28 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van Ds. P. G. J. Meiring. Schriftgedeelte eenige verzen uit Joh. 14. Inleidend woord over "Want Ik leef, en gij zult leven" in Joh. 14 : 19b.

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

Overleden.—De H.E. Voorzitter maakt melding van het overlijden op gisterennamiddag van den Heer I. W. C. van Wijk aan zijne woning te De Lagersdrift, en spreekt 'n hartelijk en waardeerend woord over zijn persoon en

zijn getrouwe diensten gedurende vele jaren lang als Superintendent van de De Lagersdrift Nederzetting de Kerk bewezen. Terwijl de Vergadering, uit achting voor den overledene, en als blyk van deelneming met de achtergeblevene weduwe en kinderen, staat, gaat de Voorzitter de Vergadering voor in gebed.

De Predikanten van Roossenekal en Eendracht zijn naar de begrafenis vertrokken. De Vergadering neemt met dank hiervan kennis, en draagt het voorts aan den Scriba op, om 'n telegram van deelneming aan de Weduwe van den overledene te zenden.

Redacteur van "De Kerkbode".—Aan Ds. P. G. J. Meiring, Redacteur van "De Kerkbode", die andermaal hartelijk ter Vergadering welkom geheeten wordt, wordt thans de gelegenheid gegeven, om de Vergadering over het Officieële Orgaan der Kerk toe te spreken. Hij herinnert er aan hoe "De Kerkbode" door den Raad der Kerken tot stand gebracht werd als het vereenigde kerkblad en Officieel Orgaan van de Gefedereerde Kerken, en hoe de versterking van den band der eenheid tusschen de Kerken daardoor beoogd werd. Hij wijst op den gezegenden invloed die van week tot week tot duizenden in ons land van "De Kerkbode" uitgaat, en spreekt het vertrouwen uit, dat de belangstelling in "De Kerkbode" steeds meer en meer zal toenemen.

Het laatste geldelijke verslag van "De Kerkbode" (over het jaar 1924) door de Synodale Commissie van den Raad der Kerken ontvangen wordt nu aan de Vergadering voorgelezen. Naar aanleiding van 'n bespreking van dit verslag krijgt de Redacteur van "De Kerkbode", die te gelijk Scriba van den Raad der Kerken is, de gelegenheid om er op te wijzen, dat ons Officieel Orgaan het goedkoopste blad in Zuid-Afgrika is, en spreekt de hoop uit, dat men toch nooit er op aandringen zal, dat de subscriptie van 12/6 per jaar verminderd zal worden.

Na eenige hartelijke toespraken van verschillende leden der Vergadering waarin de waardeering der Kerk van de bekwame wijze waarop het Officiëele Orgaan der Kerk geredigeerd wordt, wordt van dit onderwerp afgestapt.

Ds. M. L. Fick.—Aan de orde wordt gesteld het verslag van de Commissie benoemd in zake punt 25 van het Verslag van de Synodale Commissie. Het voorstel der Commissie, dat, na 'n korte bespreking ervan, met grote meerderheid van stemmen, onveranderd aangenomen wordt, luidt als volgt: Met betrekking tot punt 25

van die Verslag van die Sinodale Kommissie wil die Vergadering aanneem, dat genoemde Kommissie, toe hy aan Ds. Fick verlof verleen het om hom as kandidaat vir die Volksraad verkiesbaar te stel, die beste belange van ons Kerk beoog het, en daarom wil hy hierdie handelwyse hiermee bekragtig.

Die Vergadering gevoel egter, dat die besluit (a) in stryd met die gees van Art. 19 is, en (b) in stryd met die letter van Art. 158, wat sien op die kwestorskap van die fondse van die Sinodale Kommissie vir Arme Blanke, weshalwe die Vergadering, met suspendering van Art. 99 (1), nou opdrag gee aan die Kommissie van Rewiesie, om, wat Art. 19 betref, nog in hierdie sitting van die Sinode, voorsiening te maak vir die verandering van genoemde artiekel op sodanige wyse, dat dit in die letter van die artiekel uitgedruk sal word, dat 'n Predikant nie te gelyk in diens van die Kerk en as lid van die Volks- of Prowinsiale Raad sal kan dien nie.

Verder besluit die Vergadering, om meteen die nodige stappe te doen—deur verwysing van hierdie saak na 'n Kommissie— om, op 'n wyse wat, sowel vir Ds. Fick as vir die Kerk, billik en regvaardig sal wees, 'n einde aan die teenwoordige onbevredigende toestand van sake te maak. Hierdie Kommissie sal staande die Vergadering moet rapport doen.

Verslag Com. van Examinatoren. Bijlage XI.—Ter tafel komt het verslag van de Kommissie van Examinatore.

Na punt 1, dat voor kennisgeving aangenomen wordt, wordt punt 3 aan de orde gebracht. Alhier wordt paragraaf 1, met haar drie onderdeelen, voor kennisgeving aangenomen.

Over de tweede paragraaf, met onderdeelen a, b, en c, vindt 'n uitgebreide discussie plaats, waaraan tien leden deelnemen voor de verdaging. Argumenten ten gunste van de aanname van de aanbeveling van de Commissie zijn o.m. de volgende: omdat de weg tot **'t Proponentsexamen** voor leerlingen aan 't T. U. K. thans gesloten is, en huidige omstandigheden het eischen, dat wij 'n Proponentsexamen hebben moeten; het afnemen van 'n examen door examinatoren over vakken die zij niet gedoceerd hebben is geen bezwaar; het voorziening maken voor 't afnemen van 'n examen behoeft niet te leiden tot 't aanstellen van Professoren; de band der eenheid met de Kaapsche Kerk zal niet verbroken worden.

Eenige argumenten aan de andere zijde: het afnemen van 'n examen zonder dat gedoceerd is zal niet gaan; door aanname van de aanbeveling van de Kommissie zal groot onrecht aan Transvaalsche studenten gedaan worden, daar zij veel zullen missen door niet naar Stellenbosch te gaan; de band van éénheid zal verbroken worden; het afnemen van het Proponentsexamen alhier is slechts 'n eerste stap tot de aanstelling van Professoren aan 't T.U.K.; de geest, waarin aan 't T.U.K. gedoceerd wordt, b.v. in geschiedenis, is die vriendschappelik tegenover onze Kerk? Thans is er geen contrôle over de zuiverheid van de leer; 'n examen is geen toets van leer en leven.

Te 12.30 n.m. wordt de Vergadering verdaagd.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30. Nog aan die orde punt 3—**Afneming van Proponentseksamen**—van die verslag van die Kommissie van Eksaminatore, wat reeds van die more sitting af aan in bespreking is, en neem nog ses sprekers deel, die almaal spreek téen die aanbeveling van die Kom. rapport en voer o.a. die volgende redes aan: "Dit geld hier die Eenheid van ons volk"—"die Eer van ons Kerk"—"die vorming van ons Predikante". "Dat die voorbereiding in die Teologie aan die T.U.K. nie die gewenste voorbereiding vir ons Kerk is nie." "Dat T.U.K. nie 'n erkende Kweekskool is nie volgens Art. 132." "Die voorsiening in die leergang vir Teologie aan die T.U.K. is nie voldoende nie vir Evangeliedienare van ons Kerk", ens. Op 'n mosie van orde van die Ouderl. van Standerton besluit die Verg. tot stemming oor te gaan, en word die punt aan die orde verwerp met 12 teenstemme.

Mosie.—Na aanleiding van die besluit gee die H.E. Assessor kennis dat hy more die volgende mosie sal indien:—

"Die Sinode wil bekend laat wees, dat geen goedgekeurde hulpbehoewende gematriekuleerde jongeling van ons Kerk, wat verlang om hom vir die Evangeliebediening te laat voorberei in ons Kweekskool te Stellenbosch om geldelike redes behoef verhinder te word nie; en dra dit aan die Sinodale Kom. op, om, tot by die volgende Sinode, as 'n Sinodale Hulpbehoewende Kommissie te dien, ten einde verdienslike aansoeke by die verskillende bestaande fondse aan te beveel, en verder, te doen wat nodig is om sodanige aansoeke te bevredig."

Punt 2, **briewe van A. J. Vogel en T. J. Visser re Sendelingseksamen** word verwerp omdat die beginsel in punt 3 verwerp is geword.

Vervolgens word die volgende punte een vir een goedgekeur, n.l. punt 4, **Versoek P. F. v. Straten tot Status van Sendeling;** punt 5, **Versoek Ds. C. J. v. Zijl om sy status as Pred. te behou,** en punt 6, **versoek van Ds. E. J. J. van der Horst om behoud van sy Pred. status.**

Die verslag word in sy geheel met dank aan die Kom. aangeneem.

Aan die orde word gestel die verslag van die **Sinodale Kom. vir Openbare Sedelikheid,** wat verwys word na die Kom. vir Algemene Sake.

Ds. P. G. J. Meiring, wat die Verg. van môre toegespreek het in verband met die Kerkbode, kry verlof om 'n kort afskeidswoord tot die Verg. te rig voor sy vertrek en bedank hy die vergadering vir die vriendelike ontvangs wat hom hier te beurt geval is.

Verslag re Anti-Aziaten Beweging. Bijlage XII.—Die rapport van die Kom. in sake die Anti-Asiate Beweging word nou in behandeling geneem, en word die inleiding vir kennisgewing gelees, terwyl die aanbevelinge in punt 1, **Strengere wetgewing,** punt 2, **Regering genader word** en punt 3, **Permanente Kommissie** word goedgekeur. Die verslag word met dank aangeneem.

Die H.E. Moderator stel nou weer aan die orde die eerste deel van die verslag van die **Kom. van Rewiesie** en wel punte 25 re Art. 35 (27) en 25 re Art. 35 (28) wat saam behandel en met 70 teen 66 stemme goedgekeur word.

Na aanleiding van die besluit gee die H.E. Skriba kennis van die volgende **mosie** wat hy môre sal indien:

"Die besluit van die Vergadering re Art. 35 (27) word in rewiesie geneem."

Punt 26 re Art. 37 word goedgekeur, terwyl punt 27 re Art. 42 nie aangeneem word nie.

Punt 28 re Art. 46 is nog in behandeling terwyl dit tyd geword is om te verdaag.

Vliegtuigdemonstratie.—Die Verg. besluit om 'n uitnodiging van die Verdedigingsmag na een Lugtuigdemonstrasie op Vrydagmôre 8 Mei aan te neem.

Brief.—Een **brief van Ouderl. W. A. Theron** van Sunnyside re **'n Kolporteur** word verwys na die Kom. vir Opvoeding en Onderwys.

Predd. Hartefeestfontein en Burgershoop afwesig weëns siekte.

Na slot gebed deur Ouderl. Reinecke van Pretoria word die Verg. verdaag tot vanaand om 7.30 vir die Broederlike onderhoud.

AVONDZITTING.

Heropening te 7.30 n.m.

Broederlijk Onderhoud.—'t Broederlike Onderhoud (eerste deel), volgens Art. 125, wordt nu gehouden.

De H.E. Moderator laat Ps. 65 : 1, 6 zingen, leest Rom. 12 : 1—5, en geeft gelegenheid tot gebed, met het verzoek, dat er o.m. voorbidding gedaan zal worden voor den Broeder G. J. F. Beukes, die bij de laatste Synode de afgevaardigde Ouderling van de Gemeente Belfast was, en thans ernstig krank is.

De godsdienstverslagen van de Ringen worden nu aan de orde gesteld, en wel de eerste vier punten in Art. 65 genoemd, t.w. Bijwoning van den openbaren eeredienst, Openbare zedelijkheid, Kerkelijke inzegening des huwelijks, en Opvoeding. De verslagen over bovengenoemde punten voor de Ringen van Potchefstroom, Rustenburg, Lijdenburg, Utrecht, Heidelberg, Zeerust en Johannesburg worden achtereenvolgens gelezen door de Predikanten van Klerksdorp, Premier Mijn, Belfast, Piet Retief, Springs, Lichtenburg, en, bij afwezigheid, wegens krankheid, van den Predikant van Burgershoop, door dien van Randpoort, respectievelijk.

Gez. 7 : 1 wordt gezongen, acht leden der Vergadering nemen deel aan de bespreking van de gelezene verslagen, en, na eenige gebeden en het zingen van Gez. 20 : 1, 9, wordt de Vergadering met het uitspreken van de Apostolische zegenbede, door den H.E. Moderator, ten einde gebracht en tot morgenochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ZEVENDE ZITTING.

WOENSDAG, 29 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van Ds. M. P. Loubser. Schriftgedeelte Ps. 142. Inleidend woord naar aanleiding van Ps. 142 : 5b: "Niemand zorgde voor mijne ziel," met verzoek, dat er thans speciaal voor onze Gemeenten in Oost-Afrika voorbidding gedaan zal worden.

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

De H.E. Voorzitter wijst er op, dat er gisterenavond ongeveer 42 leden afwezig waren, en dat dit zoo niet behoort te zijn.

Arme-Blankendag.—Volgens het schema van werkzaamheden is deze dag afgezonderd als Arme Blankendag.

De Secretaris voor Arme Blanken, Ds. M. L. Fick, is verschenen, en neemt plaats in de Vergadering met adviseerende stem.

Verslag Com. voor Inwendige Zaken. Bijlage XIII.—Verslag Com. voor Arme Blanken. Bijlage XIV.— Aan de orde wordt gesteld het rapport van de Synodale Commissie voor Arme Blanken, en, in verband hiermeê, het eerste deel van het verslag van de Commissie voor Inwendinge Zaken, loopende over het eerstgenoemde rapport.

Punt I, a—Veranderinge in **Personeel**—wordt voor kennisgeving aangenomen; ook Punt I, b—**Kwestorskap,** —wat het voorledene betreft.

Punt I, c—**Geldelijke Ondersteuning**—wordt goedgekeurd; en punt I, d—**Werk van die Staat**—voor kennisgeving aangenomen.

Punt II—**Koshuis De Lagersdrift**—wordt goedgekeurd.

Bij punt III—**Langlaagte Kindertehuis**—wordt, op aanbeveling van de Commissie, 'n verslag van 't Kindertehuis over de laatste drie jaren gelezen. Na dit verslag gelezen te hebben, brengt de Scriba der Commissie voor Inwendige Zaken, de Predikant van Langlaagte, de **Groeten van Ds. A. P. Kriel** over aan de Vergadering. Bij het aanvaarden dezer groeten neemt de Vergadering met diep leedwezen kennis van den zwakken gezondheidstoestand van Ds. Kriel, en besluit dat aan hem geschreven zal worden, om hem te verzekeren van het innige medegevoel der Vergadering met hem en van de waardeering van zijn belangrijk werk van zoovele jaren, vooral in verband met de verzorging van weezen en verwaarloosde kinderen, en hem voorts toe te bidden, dat zijn leven altoos vol van vrede, rust, en licht mag wezen.

Aan **Ds. E. J. J. van der Horst,** thans welvaartsuperintendent, wordt een eereplaats in de Vergadering

gegeven, alsook een adviserende stem bij de behandeling van de Arme-Blankenzaak. Ook wordt aan den Huisvader van het Kindertehuis te Langlaagte, **den Heer J. R. Louw,** een eereplaats in de Vergadering gegeven.

Na eenige bespreking daarvan, wordt het punt ter tafel, t.w. punt III—**Langlaagte Kindertehuis**—goedgekeurd.

Punt IV.—**Kinderhawe op Observatory,** wordt goedgekeurd.

Punt V—**Inrigtinge vir verwaarloosde kinders in Westelik en Noordelik Transvaal**—wordt, na breedvoerige discussie, en, met verwerping van een en ander amendement, goedgekeurd.

Punt VI—**Skoolgebou te De Lagersdrift**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Na wijziging van de laatste paar woorden van punt VII—**Landbouskool De Lagersdrift**—wordt het, zooals gewijzigd, goedgekeurd.

Punten VIII, IX, en X, handelende over **Geestelik werk aan veragterde geloofsgenote; Arme-Blankedag,** en **Rapport Kommissie oor Werkloosheid** respectievelijk, worden één voor één goedgekeurd.

Bij punt XI—**Voortbestaan van Sinodale Kommissie vir Arme Blankes**—wordt onderdeel a goedgekeurd, en met betrekking tot onderdeel b, wordt het volgende voorstel van den Predikant van Hendrina, gesecondeerd door dien van Alberton, aangenomen: De aanbeveling van de S.K.A.B. in haar rapport op dit punt worde aangenomen, en niet het advies van de Commissie voor Inwendige Zaken.

In verband met het pasgenomene besluit wordt het aan de Commissie van Revisie opgedragen om, staande de Vergadering, de noodzakelijkheid of anderszins van de verandering van **Art. 158** te overwegen en daarover te rapporteeren.

Punt XII wordt voor kennisgeving aangenomen.

Afgehandeld zijnde wordt dit eerste deel van het rapport van de Commissie voor Inwendige Zaken in zijn geheel met dank aangenomen.

Als leden van de Commissie om met den Secretaris voor Arme Blanken te onderhandelen (cf. Notulen van gisteren) worden benoemd: de H.E. Actuarius en de Predikanten van Greijlingstad en Lijdenburg.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30.

Die H.E. Moderator stel aan die orde die program opgetrek deur die S.K.A.B. vir die bespreking van die Arme Blanke vraagstuk, laat Gez. 74 : 3, 4 sing en gaan die Pred. van Potchefstroom voor in gebed.

Die voors. van die Kom. vir Arme Blanke, die Pred. van Greylingstad, spreek nou 'n openingswoord, wys op die belangrikheid van die grote vraagstuk en spreek die hoop uit dat die nuwe Kom. wat gekies sal word die saak met groter ywer sal aanpak.

Die onderwerp **Die opheffing van ons arme** word punt vir punt behandel, en word punt 1 (a) **Die pagterskema van die Regering"** ingelei deur Ds. M. L. Fick, Sek. S.K.A.B. Hy sê die doel van die skema is om onse mense weg te kry van die onderstandswerke en op die platteland te plaas. Vervolgens spreek die Hoofwelvaartsbeambte mnr. J. C. Bodenstein oor punt 1 (b) **Die wenslikheid om die skema uit te brei.** Die doel is om die mense wat nog op plase is, maar verarm geword is te help om vooruit te gaan.

Daar word nou geleentheid gegee vir bespreking van die punt, enige vrae word gestel en deur die beambte beantwoord.

Punt 2 **Nedersettings** (a) **wat reeds gedaan word**—word ingelei deur Ds. E. J. J. van der Horst, Welvaarts-superintendent, Hartebeestpoort. Die doel is om die mense weg te kry van ophoping op ongewenste plekke en prys die werk aan te De Lagersdrift. As navolging van die goeie werk van die Kerk op De Lagersdrift Nedersetting, het die Regering oorgegaan om die Hartebeestpoort Nedersetting daar te stel.

Oor punt 2 (b) **wenslikheid om uit te brei** spreek Ds. C. A. Neethling en wys daarop dat dit nodig is vir uitbreiding om diegene wat op die Nedersettings nie beantwoord nie te plaas op Dwang- of Werk-Kolonies, en dring sterk aan op Kerk-Kolonies, want die opheffing van die armes is 'n kerkkwessie.

Punt 3: **Inrigtings vir Veragterde Kinders** word ingelei deur Dr. L. v. Schalkwijk van die Unie Dept. vir Onderwys en spreek hy oor (a) "Hoe die Kinders geklassifiseer moet word" wat in klasse verdeel word: (1) wat sedelik veragter is, (2) aangebore swak konstitusie; (3) gebreklike geborenes; (4) swaksinniges, en word punt 2 (b) **Hoe die onderwys van die kinders**

moet gereël word word op bekwame wyse uiteengeset deur Dr. J. Truter.

Die laaste punt 4 **Geestelike werk aan veragterde geloofsgenote** (a) **aan volwassene** word ingelei deur Ds. P. du Toit van Lichtenburg en behandel hy die onderwerp na aanleiding van die volgende punte—definiesie—lokasie—metode. Oor punt 4 (b), **aan kinders** spreek Ds. J. H. Stofberg en wys daarop dat die grote saak is "die siel van die kind moet gered word", wat helemaal 'n ander saak is as kristelike opvoeding.

Die H.E. Moderator bedank die sprekers en inleiers hartelik vir hulle leersame voordrae.

Die Pred. van Burgershoop is nog afwesig weëns siekte en die Predd. van Benoni, Eendracht en Roossenekal met kennisgewing.

Om 5.30—volgens besluit by die begin van die middagsitting— word die Verg. verdaag na dankgebed deur die Ouderl. van Utrecht.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ACHTSTE ZITTING.

DONDERDAG, 30 APRIL, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Malopo. Schriftgedeelte Ef. 1 : 1—12. Inleidend woord naar aanleiding van Ef. 1 : 3: "Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in den hemel in Christus!"

Te 9.30 v.m. vindt de heropening der Vergadering door den H.E. Moderator plaats.

De Notulen van den vorigen dag worden goedgekeurd en geteekend.

Verschenen.—Oudl. D. P. Cronje, primarius Ouderling van de Gemeente Carolina, is ter Vergadering verschenen, en neemt na indiening van zijn geloofsbrief, zijn plaats in de Vergadering in.

Verklaring.—De Predikant van Pretoria Oost krijgt, op zijn verzoek, de gelegenheid, om 'n verklaring te geven van zijn voorstelling eergisteren alhier in deze Vergadering in verband met **'t Proponentsexamen** gedaan.

Alles wat hij in verband met 't doceeren van dogmatiek gezegd heeft berust op informatie uit 't officiëele orgaan van 't T.U.K. verkregen.

Verslag Com. voor Zangwijzen. Bijlage XV.—Aan de orde wordt gesteld het rapport van de Commissie voor Verbetering en Vermeerdering van Zangwijzen.

Paragraaf 1 tot 3, als 'n geheel, wordt voor kennisgeving aangenomen.

De vierde paragraaf, re **40 onzingbare wijzen,** wordt goedgekeurd.

Het volgende voorstel van den Predikant van Wakkerstroom, gesecondeerd door dien van Lijdenburg, wordt het besluit van de Vergadering: Met betrekking tot die rapport van die Kommissie van Sangwysies besluit die Vergadering, (a) dat die naam van Prof. Jan Cilliers sal ingevoeg word na die van Senator Langenhoven, en (b) dat dit die aanbeveling sal wees, dat ons gemeentes die nuwe en ander minder bekende wysies sal oefen.—Hiermee wordt paragraaf 5 goedgekeurd en ook paragraaf 6.

Bij het tweede deel van het rapport—**Liederenbundel in Afrikaansch**—wordt de eerste paragraaf voor kennisgeving aangenomen.

In verband met 't overige van het rapport wordt besloten bij de **kerkvisitatie** 'n vraag in te voegen, waarin onderzoek gedaan zal worden naar den toestand van het kerkelijke gezang in onze Gemeenten, en wordt het aan de Commissie van Revisie opgedragen haar aandacht aan deze zaak te geven.

De Ouderling van Ventersdorp verzoekt om aanteekening, dat hij hier in de minderheid gestemd heeft.

Hiermeê is het rapport ter tafel afgehandeld, en wordt het in zijn geheel met dank aangenomen.

Afgevaardigden naar Zusterkerken.—Aan de orde wordt gesteld het doen van verslag door de afgevaardigden naar de verschillende Zusterkerken. De volgende verslagen worden het eene na het andere gelezen en met dank aangenomen: van den Scriba, als afgevaardigde naar de Synode van de Kaapsche Kerk, van den Predikant van Ventersdorp naar die van de Kerk van den Oranje Vrijstaat, en van den H.E. Moderator naar de Natalsche Kerk.

Ds. M. P. Loubser.—Aan Ds. M. P. Loubser wordt thans, in plaats van gisteren (cf. Schema van Werkzaamheden), de gelegenheid gegeven, om over de belangen van onze Gemeenten in Oost-Afrika te spreken.

Met groote belangstelling wordt naar hem geluisterd en aan het einde van zijn toespraak vindt een bespreking plaats, die o.m. ten gevolge heeft dat de volgende twee voorstellen aangenomen worden:

Besluiten.—1. van den Predikant van Hendrina en dien van Bloemhof: Dat aan elken Kerkeraad, waar nog niet voor het **kosthuis van Ds. Loubser in de Gemeente Vergenoeg** gecollecteerd is, gevraagd zal worden een speciale collekte voor dit doel te houden; en

2. van den Predikant van Premier Mijn, gesecondeerd door dien van Springs: Die Sinode besluit om dit op te dra aan die Sinodale Kommissie vir Arme Blanke, om, in oorleg met Ds. Loubser, voorlopig een **koshuis in Oos-Afrika** tot stand te bring vir hulpbehoewende jongelinge.

Presb. Alliantie.—De Commissie in 'n vorige zitting benoemd, om 'n voorstel in te dienen in antwoord op de uitnoodiging van de **Presbyteriaansche Alliantie** aan onze Kerk om andermaal bij genoemde Alliantie aan te sluiten, doet thans rapport. Op haar voorstel wordt, met twee tegenstemmen, als volgt besloten:

Die Sinode het met waardering die uitnodiging van die Presbeteriaanse Alliansie, aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika, om weer by die liggaam aan te sluit, ontvang, en in behandeling geneem.

Die Sinode heg die grootste waarde aan die Alliansie, as 'n middel in die hand van God om die Presbeteriaanse Kerke oor die hele wereld aan mekaar te bind.

Vooraf voel die Sinode egter, dat hy gedwonge is, om sy standpunt met betrekking tot wat ons deur die Alliansie in die tyd van die Anglo-boere oorlog aangedoen is, te verklaar. In die verband voel die Sinode dit diep, dat die Alliansie, destyds, nie alleen sy geleentheid, om sy beskermende hand oor die wat swak en klein is, uit te strek, verlore laat gaan het nie, maar ook sy kristelike plig om vir reg en geregtigheid op te staan, versuim het.

Die Sinode is egter gedagtig daaraan, dat die Alliansie in en na die groot oorlog van 1914—1919 wel opgetree het om die kleinere kerke te bemoedig; dat die Alliansie, deur die roying uit die notule van die voorval te Washington in 1899, waarop hierbo gesinspeel word, te kenne wou gee, dat, wat daar plaas gevind het, nooit moes gebeur het nie; en ook gedagtig daaraan, dat die Alliansie in die laaste jare, veel meer dan tevore, 'n internasionale karakter aangeneem het.

Gevolgelik word beslote, om op die vererende uitnodiging te antwoord, dat die Kerk dit met blydskap aanneem, soos dit nou ook hiermee aangeneem word.

Dit sal wel nie dikwils moontlik wees om afgevaardigdes na die kongresse van die Alliansie te stuur nie, maar die Kerk sal deur korrespondensie graag in aanraking met die ander broeders van die Alliansie wil bly.

Eindelik gee die Sinode uitdrukking aan sy vreugde, dat dit moontlik is om op die manier met soveel van Gods kinders oor die hele aarde in nouer verband te staan, en bid die Sinode vir almaal wat met ons een in Kristus, ons Hoof en Heiland, is, die rykste seën van die Heer toe.

Andermaal komt aan de orde het verslag (eerste deel) van de **Commissie van Revisie,** doch eerst worden enige kennisgevingen, vragende om revisie van genomene besluiten, voor de Vergadering gelegd.

Omtrent het voorstel van den H.E. Assessor re **hulpverleening aan hulpbehoevende jongelingen,** die voor Predikant will gaan studeeren, wordt besloten het naar de Commissie voor Onderwijs en Opvoeding te verwijzen.

Motie.—De motie van den Predikant van Jeppestown re het in revisie nemen van het besluit omtrent punt A, 13, van het verslag van de Commissie van Revisie t.w. re **Art. 171,** wordt verworpen.

Motie.—Met betrekking tot de motie van den Scriba, re revisie van punt 24 en punt 25 van het verslag van de Commissie van Revisie, wordt besloten deze twee punten naar genoemde weêr terug te verwijzen.

Punt 28 van het verslag (eerste deel) van de Commissie van Revisie komt in behandeling.

Hieromtrent wordt het volgende voorstel van den Predikant van Magaliesberg, gesecondeerd door Oud. C. G. du Toit aangenomen: Die Vergadering besluit om die punt aan te neem met weglating van die woorde "en die gemeente...... gemaak word."

De ouderlingen van Ventersdorp en Lijdenburg, en de Predikant van Zeerust verzoeken om aanteekening, dat zij in de minderheid gestemd hebben.

Na kennisgeving door den Predikant van Lichtenburg van 'n motie re drankverkoop op de Diamantdelverijen, wordt de Vergadering te 12.30 n.m. verdaagd.

NAMIDDAGSITTING.

Heropening om 2.30 n.m.

Nog aan die orde die eerste verslag van die **Kom. van Rewiesie,** punt 29 re Art. 58, wat na 'n lange bespreking met grote meerderheid verwerp word.

Die H.E. Aktuarius gee kennis van 'n mosie van rewiesie re die besluit soëwe geneem.

Punt 30 re Art. 58 word goedgekeur, en word op versoek punt 45 re Art. 124 in behandeling geneem, wat ook goedgekeur word.

Punt 31 re Art. 58 word nie aangeneem nie, en daar punt 32 re Art. 67 reeds afgehandel is en verworpe, so verval punt 43 re Art. 123 en punt 44 re Art. 124 eweëens.

Punt 33 re Art. 63 (10) word aangeneem, terwyl punt 34 re Art. 68 teruggetrek word.

Punt 35 re Art. 85, 36 re Art. 86 en 37 re Art. 87 verval almaal omdat punt 29 re Art. 58 nie goedgekeur is nie.

Vervolgens stel die H.E. Moderator punt 42 re Art. 96 aan die orde. wat verwerp word, en hiermee verval dus punte 38 re Art. 98 (2), en 41 re Art. 117.

Punt 39 re Art. 98 (7) en punt 40 re Art. 101 word albei goedgekeur.

Nadat punt 46 re Art. 134 verwerp geword is, word punte 47 re Art. 124 en 48 re Art. 148 aangeneem.

Punt 49 re Art. 149 word aangeneem met die verandering dat die woord "Sondagskole" sal lees "Sondagskool", terwyl punt 50 re Art. 150 aangeneem word en teruggaan vir beter redaksie.

Punt 51 re Art. 157 en punt 54 re Art. 212 verval altwee omdat punt 32 re Art. 67 nie aangeneem is nie.

Punt 52 re Art. 175 word aangeneem met weglating van die woord "noodwendig", en punt 53 re Art. 175 word goedgekeur.

Punt 55 re Art. 213 (1) word nie aangeneem nie en bly die Art. onverander.

Met betrekking tot punt 56 re Art. 213 wat goedgekeur word, ontstaan die vraag" onder wie se jurisdiksie sal die sendelinge van buitegewone werkkringe val", en word die saak verwys na die Kom. van Rewiesie.

Punt 57 re Art. 213 (6) word goedgekeur, terwyl punt 58 re Art. 216 (6) nie aangeneem word nie.

Punt 59 re Art. 216 (14) bly met punt 61 re Art. 227 oorstaan tot die behandeling van die verslag van die Sinodale Sending Kommissie.

Punt 60 re Art. 217 (1), punt 62 re Art. 230, punt 63 re Art. 232 en punt 64 re Art. 250 word een vir een goedgekeur.

Punt 65 re Art. 265 is nog aan die orde toe dit tyd geword is om te verdaag.

Op voorstel van die Pred. van Lijdenburg neem die Verg. een mosie van dank aan aan die H.E. Kwestor vir die Tabellariese opgawe van Inkomste en Uitgawes van die Kerklike Fondse.

Slegs die Pred. van Burgershoop is afwesig weens siekte.

Na dankgebed deur die Ouderling van Waterberg, word die Verg. verdaag tot môre.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

NEGENDE ZITTING.

VRIJDAG, 1 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den tweeden Predikant van Heidelberg. Schriftgedeelte Jes. 40 : 21—31. Inleidend woord over Jes. 40 : 31.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

De Predikant van Burgershoop is weer ter Vergadering verschenen.

Motie.—Aan de orde komt de motie van den H.E. Actuarius re herziening van het besluit gisteren in verband met deel A, punt 29, van het rapport van de Commissie van Revisie genomen. Na besloten te hebben het besluit in herziening te nemen, wordt na bespreking besloten de aanbeveling van de Commissie aan te nemen, met weglating van de woorden "en aan die Ring, vir verdere behandeling, sal toegestuur word."

Andermaal gaat de Vergadering voort met de behandeling van het verslag van de **Commissie van Revisie** (eerste deel).

Punt 65, re Art. 265, wordt goedgekeurd; zoo ook punt 66, re Art. 281 (1) (e). Hiermeê is, behoudens eenige punten, die later voorgebracht zullen worden, dit verslag afgehandeld.

Motie.—Naar aanleiding van kennisgeving van 'n motie van den Predikant van Lichtenburg, wordt het vol-

gende voorstel door hem ingediend, door den Ouderling van Lichtenburg gesecondeerd, en met eenparige stemmen door de Vergadering aangenomen: Die H.E. Sinode verkerende diep onder die indruk van die ellende veroorsaak deur die toevoer van **drank op delwerye** en onderstandswerke, besluit, om die H.E. Regering seer dringend en ernstig te versoek, dat die aanbring en verskaf van drank in genoemde gebiede totaal belet sal word, en dat 'n afskrif van hierdie besluit aan die Kommissaris van Poliesie gestuur sal word.

Verslag van Commissie voor Inwendige Zaken. Bijl. XIII.—Verslag van Commissie voor Nederzettingen. Bijl. XVI.—Ter tafel komt het rapport (tweede deel) van de **Commissie voor Inwendige Zaken.**

Bij punt 1—**Algemeen**—wordt, in verband met onderdeel (a)—**Bydrae van die Ringe**—het volgende voorstel van den Predikant van Hendrina, gesecondeerd door dien van Klerksdorp, aangenomen: Een Commissie worde aangesteld, om, staande deze Vergadering, na raadpleging met de vertegenwoordigers van de verschillende Ringen, uit te vinden welke som elkeen voor deze zaak geven kan, zoodat er een vastgestelde som gevonden kan worden om de Nederzetting te helpen.

Verder wordt dit punt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 1 (b)—**Teenspoedige jare**—en punt 1 (c)—**Tug**—worden goedgekeurd.

Punt 1 (d)—**Geestelike bearbeiding**—wordt naar de Commissie voor Fondsen verwezen.

Van punt 2—**Onderhandelinge met Regering**—wordt van (a)—**Finansiële steun**—met dank kennis genomen. Punt 2 (b)—**Tug**— wordt voor kennisgeving aangenomen, en, na goedkeuring van (c), re **Kroongronde,** ook (d), re **Spoorweg-lorries.**

Punt 3 handelt over **Finansies.** De aanbeveling vervat in punt 3 (a)—**Die Nedersetting self**—wordt niet goedgekeurd, doch punt 3 (b)—**Koloniste**—wel.

Wat onder punt 4—**Personeel**—voorkomt wordt goedgekeurd.

Punt 5—**Koloniste**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Ook neemt de Vergadering met dank kennis van punt 6—**Gesondheid.**

Voorts worden voor kennisgeving aangenomen punt 7—**Winkel,** en punt 8 (a) en (b)—**Bydraes** en **Geestelike Bearbeiding.**

Bij punt 8 (c)—**Minerale Regte**—wordt de aanbeveling van de Commissie niet aangenomen, maar, op voorstel van den Predikant en Ouderling van Lijdenburg, als volgt besloten: Dit word aan die **Moderatuur opgedra,** om met die H.E. Regering te onderhandel, ten einde, indien moontlik, die minerale regte van die plaas De Lagersdrift vir die Kerk te verkry.

Deel II van het rapport ter tafel heeft te doen met 'n **Petitie van 85 Nederzetters** van De Lagersdrift. In onderdeel 1 rapporteert de Commissie, dat zij 't overmaken van de Nederzetting aan de Regeering niet kan aanbevelen. De Commissie licht deze zaak toe en geeft eenige redenen op, waarom dit haar aanbeveling is. Dit punt wordt druk besproken, en, terwijl men nog bezig is met de bespreking, is het tijd geworden, om te verdagen.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGZITTING.

Heropening te 2.30 n.m.

Overmaken aan de Regeering.—Deel II, 1, van het rapport ter tafel is nog voor de Vergadering. Na een verdere breedvoerige bespreking wordt de aanbeveling van de Commissie op dit punt teruggetrokken, alsook 'n voorstel van den H.E. Assessor en den H.E. Actuarius ten gunste van overname der Nederzetting door de H.E. Regeering,—beiden ten gunste van 'n amendement van den Predikant van Carolina, gesecondeerd door dien van Lijdenburg, en wordt dit amendement met algemeene stemmen aangenomen, t.w.: Die Vergadering dra dit aan die Sinodale Kommissie op, om degelik op die saak in te gaan, met die Regeering te onderhandel, en die volgende Sinode met advies te dien.

Punt II, 2, re **Verkoop van persele** aan Nedersetters, word goedgekeurd; ook punt II, 3, re **Kommissie van Ondersoek.**

Re punt III—**Wonings van Spoorwegarbeiders**—wordt de aanbeveling der Commissie goedgekeurd, en hierna wordt het verslag in zijn geheel met dank aangenomen.

Aftreding van Ds. M. L. Fick als Sekretaris. Bijvoegsel bij Bijlage IV.—Aan de orde wordt gesteld het verslag van de Commissie benoemd om met Ds. M. L. Fick re zijn **aftreding als Secretaris** voor Arme Blanken, en re zijn **pensioen** te onderhandelen.

Het rapport wordt gelezen, en daarna voor puntsgewijze behandeling aangenomen.

Bij punt 1 worden onderdeelen a en b voor kennisgeving aangenomen, en onderdeel c goedgekeurd.

Eén voor één worden de verschillende onderdeelen van het tweede punt, en het eerste onderdeel van het derde punt goedgekeurd, en met betrekking tot punten b, c, en d, op voorstel van de Predikanten van Morgenzon en Ottosdal, besloten die in handen van de Synodale Commissie te stellen om naar bevind van zaken te handelen.

Punt 3, e, word goedgekeurd, en ook punt 4; en hierna wordt het rapport in zijn geheel met dank aangenomen.

Afgevaardigden naar den Raad der Kerken.—De Vergadering gaat nu over tot kiezing van **afgevaardigden naar den Raad der Kerken,** t.w. nog drie benevens de leden van de Moderatuur. Na vorming van 'n nominatielijst, wordt de Predikant van Wakkerstroom bij de eerste stemming gekozen. Aangezien er voor de andere twee leden weêr gestemd moet worden, en de tijd der Vergadering reeds verstreken is, wordt van deze zaak nu tot morgen ochtend afgestapt.

Waar Oud. H. L. Potgieter, **primarius-afgevaardigde van de Gemeente La Rochelle,** verschenen is en zijn geloofsbrief, die in orde is, indient, neemt hij zijn plaats in in de Vergadering.

De volgende leden hebben **verlof van afwezigheid** voor morgen: de Predikanten van Zeerust, Dullstroom, Vrederust, Christiana, Pietersburg, Klerksdorp, Potchefstroom, Springs, en de Ouderlingen van Greijlingstad, Eloffsdal, Jeppestown, Mooirivier. Standerton. Leeuwdoornsstad.

Na dankgebed door den Ouderling van Wakkerstroom, wordt de Vergadering tot morgen ochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

TIENDE ZITTING.

ZATERDAG, 2 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Randpoort. Schriftgedeelte Ps. 36. Inleidend woord naar Ps. 36 : 10b en Ps. 43 : 3a: "In uw licht zien wij het licht," en "Zend Uw licht en Uwe waarheid, dat die mij leiden".

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

Met kennisgeving zijn afwezig: de Predikant van Volksrust en de Ouderling van Pietersburg.

Telegrammen.—Van de volgende telegrammen, behelzende groeten en zegenwenschen, wordt met dank kennis genomen, t.w. van Ladysmith, Natal, van den Moderator van de Presbyteriaansche Kerk van Zuid-Afrika, en van den Kerkeraad van Piet Retief.

Uitnoodiging.—Met dank wordt een uitnoodiging naar 'n **receptie aan het Louis Botha Tehuis,** op Zaterdag, den 9den dezer, van 3 uur n.m. tot 5 uur n.m., aangenomen.

Gelukwensching.—Op voorstel van den H.E. Assessor wordt het volgende als een onbestreden motie aangenomen: Onze Kerk in Transvaal verheugt zich over de onderscheiding u te beurt gevallen. Zij bidt u toe een lang en vruchtbaar werk voor God en Kerk en Vaderland.—Alzoo zal aan **Prof. Dr. J. du Plessis** getelegrafeerd worden, naar aanleiding van den dokterstitel, honoris causa, van de Universiteit van Edinburgh, Schotland, door hem ontvangen.

Afgevaardigden naar Raad der Kerken.—Aan de orde wordt nu gesteld de verdere verkiezing van afgevaardigden naar den Raad der Kerken. De uitslag van de verkiezing voor Primarii-leden is als volgt: De Predikanten van Wakkerstroom (gisteren gekozen), Pretoria (eersten), en Langlaagte.

Ter tafel komt het tweede verslag van de **Commissie van Revisie.**

Punt 1, re bpp. 1, 7, en 8, wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 2, re bpp. 2 en 9, wordt, na 'n breedvoerige bespreking waaraan 16 sprekers deelnemen, met 66 te-

gen 48 stemmen, goedgekeurd. Op hun verzoek wordt aangeteekend, dat de volgende leden in de minderheid gestemd hebben: de Ouderling van Ventersdorp, de Predikant van Hendrina, de Oudd. van Morgenzon, Hendrina, Coligny, Benoni, Eendracht, Volksrust, Hartebeestfontein, Rustenburg, Lijdenburg, Charl Cilliers, Piet Retief, Witbank en Utrecht.

De Predikant van Morgenzon geeft kennis dat hij om **revisie** van het pasgenomene besluit zal vragen.

Punt 3 heeft te doen met bp. 23 van de Commissie van Revisie, en bp. 3 van den Ring van Heidelberg (cf. verslag Com. van Rev., deel B 3). De aanbeveling alhier gedaan wordt goedgekeurd.

Re punt 4 wordt besloten dit punt te laten overstaan totdat punt A, 15, van de Rechtscommissie aan de orde zal komen.

Bij punt 5 (bp. van den Ring van Zeerust re den naam der Kerk) wordt, op voorstel van den Predikant van Zeerust, gesecondeerd door den Scriba, als volgt besloten: Die Vergadering besluit, dat die saak aan die orde deur die Skriba Sinodi, tydig, sowel per skrywe aan die verskillende Kerkrade, as by wyse van publikasie in die Offisiële Orgaan, onder die aandag van die Kerkrade gebring sal word, om also voor die volgende Sinode te dien.

Punt 6, re Art. 24, wordt goedgekeurd.

Punt 7 (cf. B, 10), handelt over Art. 44, en wordt, na bespreking naar de Commissie van Revisie terug verwezen.

Afgevaardigde van de O.V.S. Kerk.—De Predikant van Bloemfontein, Ds. P. J. J. Boshoff, afgevaardigde van de Oranje Vrijstaatsche Kerk, verschijnt ter Vergadering, en wordt, met aanwijzing van 'n eereplaats, welkom geheeten.

Punt 7 (cf. B, 11), re Art. 35 (9) wordt niet goedgekeurd.

De Predikant van Koster-Derby is afwezig met kennisgeving.

Te 12.30 n.m. wordt de Vergadering, na slotdankgebed door den Ouderling van Heidelberg, verdaagd tot Maandag morgen.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ELFDE SITTING.

MAANDAG, 4 MEI 1925.

Bidstond onder leiding van die Pred. van Utrecht. Na die singe van Ges. 93 : 1 en enige gebede, lees hy uit 1 Kor. 16 : 13—22, en spreek enige woorde na aanleiding van die woord "Maranatha" in vs. 22.

Om 9.30 verklaar die H.7. Moderator die vergadering vir heropen.

Die Notule van die vorige sitting word na enige korreksies goedgekeur en geteken.

Verslag van Rechtscommissie. Bijlage XVII.—Aan die orde word gestel die verslag (Eerste deel) van die Regskommissie wat gelees word en punt vir punt behandel word.

Punt 1, **dispensasie Art. 113** (sien Pt. 2 Verslag van die Sin. Kom.) word vir kennisgewing aangeneem.

By die behandeling van punt 2 Appèl van die Ring van Potchefstroom teen die uitspraak van die Sinodale Kommissie in die saak van **Ds. J. G. Perold,** verlaat die lede van die Sin. Kom. en van die Ring van Potchefstroom, wat reeds oor die saak gesit het, die vergadering en neem die H.E. Assessor die Voors.stoel in.

Besluit word die saak met geslote deure te hou.

Die saak aan die orde word ingelei deur die voors. van die Regskommissie, en word die standpunt van die Ring van Potchefstroom toegelig deur die Pred. van Klerksdorp en die van die Sin. Kom. deur die 1ste Pred. van Ermelo. Na duidelike uiteensetting van die saak deur bôgenoemde sprekers en verdere bespreking word punt 2, "Appèl van die Ring v. Potchefstroom" die aanbeveling van die Regskom. goedgekeur, as ook punt 3 in sake die censuur op Ds. J. G. Perold.

Punt 4 re punt 16 (c) (Verslag van die Sin. Kom., Bylae IV) is nog onder bespreking toe dit tyd geword is om te verdaag en word die Verg. verdaag tot 2.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die Vergadering heropen om 2.30.

Nog aan die orde punt 4, verslag van die Regskommissie (eerste deel) re vonnis oor Ds. J. G. Perold. Na 'n lange diskussie oor die saak, wou ook die Sending Sekretaris spreek, toe daar beswaar gemaak word deur die 1ste Pred. van Ermelo; voordat die H.E. Voors. sy

reëling hieromtrent gegee het, gee die Sending Sekr. sy spreekbeurt op.

Die punt aan die orde word nou met 20 teënstemme goedgekeur; en eweso word punt 4 (2) **Koste van die saak** goedgekeur.

Daar die saak nou afgehandel is, so neem die lede van die Sin. Kom. en van die Ring van Potchefstroom, wat vanmôre die Verg. moes verlaat, weer sitting en is die H.E. Moderator weer in die stoel.

Na die pynlike en ernstige saak wat nou afgehandel is, gaan die Verg. vir enige oomblikke oor tot verootmoediging en gebed.

Adviserende stem.—Die Sending Sekr. Ds. D. Theron wil nou van die H.E. Moderator weet wat sy posiesie in die Verg. eintlik is; en reël die Voors. dat in Tugsake die lede wat in die Verg. sit met adviserende stem nie mag spreek nie.

Die deëling word die Vergadering voorgelê en word besluit die saak na die Regskommissie te verwys vir advies.

Die H.E. Moderator wys daarop dat daar nog een ding is wat nog nie aangeneem is nie in die Perold saak, n.l. wat plaas gevind het agter geslote deure is in die publieke pers openbaar gemaak, en spreek 'n waarskuwend woord uit oor so 'n verskynsel.

Vervolgens word punt 5 Beskrywingspunt 4 re **beroepsbrief van Eerw. v. Schalkwijk;** punt 6 Beskrywingspunt 5 (1) **lede wat hulle geldelike verpligtinge nie na kom nie,** (2) **inwinning van regsadvies** en punt 7 Beskr.pt. 6 **reiskoste Ds. A. G. Driessen** een vir een goedgekeur.

Afgevaardigde O.V.S. Kerk.—Die H.E. Moderator verwelkom nou die afgevaardigde van die N.G. Kerk in die Vrystaat, Ds. P. J. J. Boshoff van Bloemfontein aan die groene tafel; en gee hom die geleentheid om die Verg. toe te spreek. Hy maak melding van oue kennisse en herinneringe van 33 jaar gelede. Het is hom 'n eer en voorreg die groete van die Suster in die Vrystaat oor te breng en verseker die Verg. van hulle liefde en belangstelling in ons werk, uitbreiding en moeilikhede. Hy wys eindelik daarop hoe ons moet hoop—die oog omhoog moet hou—en also moed hou en liefde beoefen.

Die Pred. van Bloemhof—seun van die Vrystaatse Kerk—spreek namens die Verg. 'n woord van waardering vir die oorkoms van die Broer van die Vrystaat,

reik hom die hand van susterskap toe, en verseker die susterkerk van ons liefde jeëns haar.

Daar dit byna 5 uur geword is, besluit die Verg. tot 5.30 te sit.

Nou kom weer aan die orde, Eerste deel van **verslag van die Regskommissie,** punt 8 **Beskrywingspunt 7** re **moedergemeente pro rata deel afstaan** word na lange bespreking goedgekeur en word die aanbeveling verwys na die Kom. van Rewiesie vir opneming in ons Kerkwet.

Punt 9 beskrywingspunt 8 re **Ordening Naturelle Lerare** word goedgekeur en punt 10, beskrywingspunt 11 re **vermeerdering van Ringe** word vir kennisgewing aangeneem.

Kommissie.—Die Predd. van Eendrag en Ottosdal met die H.E. Akturarius word benoem as Kommissie om Vertegenwoordigers der Ringen te ontmoeten re **Nederzettings Fonds.**

Die Ouderll. van Alberton en La Rochelle en die Pred- van Volksrust is vir die hele dag afwesig.

Na dankgebed deur die Ouderl. van Middelburg word die Verg. verdaag tot more.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

TWAALFDE ZITTING.

DINSDAG, 5 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Waterberg. Schriftgedeelte 2 Tim. 2 : 1—10. Inleidend woord naar aanleiding van 2 Tim. 2 : 3b: "Een goede krijgsknecht van Jezus Christus".

Te 9.30 v.m. vindt de heropening van de Vergadering door den H.E. Moderator plaats.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

Andermaal komt aan de orde het verslag (eerste deel) van de **Rechtscommissie.**

Punt 16 van genoemd verslag (cf. Bijlage I, VII, D. 4)—**Appèl van Ds. J. S. Marais** tegen de uitspraak van den Ring van Johannesburg—wordt in behandeling genomen.

Leden der Synode, op wie Art. 250 van toepassing is, verlaten hunne zitplaatsen in de Vergadering voor zoolang deze appèlzaak in behandeling zal zijn.

De zaak ter tafel wordt door den Scriba van de Rechtscommissie ingeleid.

Hierna neemt Ds. J. S. Marais 't woord, en geeft zijn voorstelling van wat voor den Ring gediend heeft, en van de gronden waarop zijn appèl rust.

Ook van de zijde van den Ring van Johannesburg wordt toelichting gegeven, en wel door den Voorzitter van den Ring, den Predikant van Johannesburg Oost.

Terwijl deze zaak nog vóór de Vergadering is, en ettelike leden der Vergadering aan de bespreking deelnamen, is het tijd geworden om te verdagen.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGZITTING.

Heropening te 2.30 n.m.

Punt 16 van het verslag van de Rechtscommissie is nog aan de orde, de bespreking duurt voort tot 3.30 n.m., en nu wordt besloten, dat, wat betreft de eerste twee gronden van appèl, de uitspraak van de Rechtscommissie goedgekeurd wordt, en, wat betreft het derde punt van appèl, de schikking van den Ring.

De leden der Vergadering, die hedenochtend, volgens Art. 250, hunne zitplaatsen ontruimd hebben, nemen die nu weêr in.

Re de **kosten** verbonden aan de behandeling **van deze appèlzaak** heden wordt het aan de Rechtscommissie opgedragen de Vergadering hieromtrent met advies te dienen.

Bezoeker.—De Predikant van Aliwal Noord, **Ds. W. J. Naudé,** is ter Vergadering verschenen, wordt in haar midden welkom geheeten, en ontvangt de gelegenheid haar namens de **Zuid-Afrikaansche Matigheidsalliantie** toe te spreken. Na de groeten van genoemde Alliantie te hebben overgebracht en afgegeven, richt hij een en ander verzoek tot de Vergadering, t.w. in verband met 't vaststellen van één Zondag in 't jaar om over de zaak van Matigheid te preeken en voor de Alliantie 'n collecte te houden; in verband met het geven van onderwijs over deze zaak op onze scholen; in verband met het hoog houden van prohibitie als ideaal; in verband met het verleenen van hulp aan den Minister van Justitie in zake het indienen van een Wetsontwerp re de drankkwestie;

en in verband met het zenden van afgevaardigden naar het Congres dat morgen te Johannesburg gehouden zal worden.

De Predikant van Coligny bedankt den Predikant van Aliwal Noord voor de overgebrachte groeten en voor geheel zijn toespraak.

Aan de orde komt nu punt 11 van het verslag van de Rechtscommissie, handelende over bp. 12 (cf. Bijlage I, VII, A, 12), re **huwelik met oorlede broers vrou.** Alhier wordt het eerste deel van de aanbeveling van de Commissie niet besproken, doch het laatste deel daarvan aangenomen, en besloten deze zaak naar den Raad der Kerken te verwijzen.

Revisie.—De Predikant van Pretoria Oost geeft kennis, dat hij om revisie van het pasgenomene besluit zal vragen.

Wat de Commissie bij punt 12, re **'t wederhuwen van zekere gescheidenen** (cf. Bijlage I, VII, A, 13), rapporteert, wordt goedgekeurd.

Terwijl punt 13, re A, 14 (omtrent 'n **Vrijmetselaar als Kerkeraadslid)** onder bespreking is, is het tijd geworden om te verdagen.

De Predikant van Volksrust en de Ouderling van La Rochelle zijn heden afwezig geweest.

Te 5 n.m. vindt de verdaging tot hedenavond om 7.30 n.m. plaats.

AVONDZITTING.

Heropening te 7.30 n.m.

Broederlijk Onderhoud.—Het tweede deel van het Broederlijk Onderhoud wordt gehouden.

De H.E. Moderator laat bij de opening Gez. 49 : 1 zingen, leest Filip. 3 : 7—14, en geeft gelegenheid voor het opzenden van eenige gebeden.

De godsdienstverslagen van de Ringen worden thans aan de orde gesteld, t.w. punten 5, 6, 7, en 8, handelende over huisgodsdienst, de zending, biduren, en geestelijk leven respektievelijk.

De verslagen over bovengenoemde onderwerpen, voor de Ringen van Potchefstroom, Rustenburg, Lijdenburg, Utrecht, Heidelberg, Zeerust, en Johannesburg, worden achtereenvolgens door de Predikanten van Klerksdorp, Premier Mijn, Belfast, Piet Retief, Benoni, Lichtenburg, en Burgershoop gelezen.

Na 't zingen van Gez. 58 : 2, vind 'n bespreking plaats, naar aanleiding van wat pas omtrent toestanden in de verschillende Ringen gelezen is. Acht leden der Vergadering nemen hieraan deel, eenigen gaan voor in gebed, Gez. 189 : 4 wordt gezongen, en de Vergadering na 't uitspreken van de Apostolische zegenbede, te 8.15 n.m. tot morgenochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

DERTIENDE ZITTING.

WOENSDAG, 6 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van Eerw. A. G. O. Coertse. Schriftgedeelte Mat. 7 : 1—8. Inleidend woord naar aanleiding van Mat. 7a: "Bidt, en u zal gegeven worden."

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

Zendingdag.—Volgens het schema van werkzaamheden is het heden Zendingdag.

Bezoekers.—De volgende bezoekers, die in belang van de verrichtingen van dezen dag zijn opgekomen, worden ter Vergadering hartelijk welkom geheeten, en ontvangen zitting met adviseerende stem, wat de behandeling van zendingzaken heden betreft: Ds. A. M. Hofmeyr, Eerww. T. J. A. Maré, G. C. Olivier, A. G. O. Coertse, P. J. Maritz, B. Froneman, P. H. A. Fouché, W. S. Bruwer, W. A. Nel, G. H. J. van Rensburg, J. H. van Schalkwijk, G. P. Stegman, C. L. Brink, H. Hofmeyr, L. H. M. Jandrell, T. C. Esterhuijsen, W. J. Wentzel, en Ds. J. Reyneke.

Verslag Com. voor de Zending. Bijlage XVIII.—Verslag van de Synodale Zendingscommissie. Bijlage XIX.—Aan de orde wordt gesteld het verslag van de Commissie voor de Zending.

Wat ter inleiding gezegd wordt, wordt goedgekeurd.

Naar aanleiding van punt 1—**Werk in Portugees Oost-Afrika**—vindt 'n belangrijke bespreking plaats, en aan 't einde daarvan wordt het volgende voorstel van den H.E. Assessor en den Predikant van Koster-Derby met algemeene stemmen aangenomen: Het wordt aan

de Moderatuur opgedragen om, in zake ons Zendingwerk in Portugeesch Angoniland, de H.Ed. Regeering, alsook de Presbyteriaansche Alliantie te naderen, om desnoods een protest bij de Portugeesche Regering in te dienen.
Voorts wordt dit punt goedgekeurd.

Punt 2—**Die Evangelis te Bloedrivier**—wordt goedgekeurd; ook punt 3, re **gezindheid van 'n Kaffer Kaptein.**

Punt 4—**Die Inboorling-vraagstuk en die Kerk**—neemt bij dit punt van het verslag van de Synodale Zendingcommissie in behandeling het beschrijvingspunt over het neêrleggen van de **Zendingmethode van onze Kerk** (cf. bijlage I, III, B, 1) en het beschrijvingspunt over de **Zendingpolitiek van onze Kerk** (cf. bijlage I, III, B, 2). Onderdeelen a en b worden voor kennisgeving aangenomen, en onderdeel c goedgekeurd. Punt 4, d, re **die gee van onderwys,** wordt toegelicht, verder besproken, en daarna voor kennisgeving aangenomen.

Punt 4, 2, re **Hoër Onderwys,** en, in verband daarmeê, punt 4, f, re **de kosten daaraan verbonden,** worden voor kennisgeving aangenomen.
Ook wordt voor kennisgeving aangenomen punt 4, g, handelende over de **Stofberg Gedenkschool.**

Bij het eerste deel van punt 5—Die bearbeiding van die **Ring van Lijdenburg**—wordt het volgende voorstel van den Predikant van Lijdenburg gesecondeerd door dien van Middelburg, met 3 tegenstemmen aangenomen: Terwyl die skema van indeling van Sendingwerksaamhede in Werkkringe in die Ring van Lydenburg met goeie gevolge reeds drie jaar beproef is, keur die H.E. Vergadering hierdie skema goed.
Het tweede deel van dit vijfde punt, dat over de wijziging van **Art. 223 (3) handelt,** wordt goedgekeurd.

Punt 7—**Toekenning aan Eerw. T. J. A. Maré**—wordt nu in behandeling genomen, en de aanbeveling van de Commissie alhier goedgekeurd.

Bij punt 6—**Verkenningstochten**—wordt onderdeel a, handelende over Swaziland, goedgekeurd.

Bij onderdeel b, re **de Waterbergen,** wordt het volgende voorstel van den Predikant en Ouderling van Waterberg goedgekeurd: Dit word aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra, om andermaal ondersoek te doen, of Seleka wel die beste middepunt is vir die bearbeiding van Noord-Westelik Waterberg.—Verder wordt punt 6, b, goedgekeurd.

Terwijl punt 6 c —**Sekoekoensland**—nog onder behandeling is, is het tijd geworden om te verdagen.

Telegram.—Met dank neemt de Vergadering kennis van de ontvangst per telegram van zegenwenschen van Ds. H. J. de Vos, Ladysmith, Natal, alsook van de Presidente van de Oranje Vrouwenvereeniging, Bloemfontein.

Te 12.30 n.m. wordt de Vergadering verdaagd.

NAMIDDAGSITTING.

Die Vergadering heropen om 2.30.

Die H.E. Moderator laat Ps. 118 : 8 sing, lees uit Joh. 10 : 14—17 en Flip. 2 : 4—11 en gaan die H.E. Assessor voor in gebed.

Afgevaardigde van Kaapsche Kerk.—Dr. H. P. v. d. Merwe, Moderator van die Kaapse Kerk, en ook die afgevaardigde van die Kerk, word in die Verg. opgemerk, deur die H.E. Moderator welkom geheet en 'n ereplaas in die Verg. aangewys. Nog eens word al die Brs. Sendelinge en andere Evangeliedienare, as ook ander vriende welkom geheet.

Na 'n kort inleidend woord deur die H.E. Voors. oor Filip. 2 : 5, maak die Sending Sekr. duidelik wat die kaarte aan die muur beteken en te kenne gee in verband met ons Sendingwerk.

Aan die hand van 'n program opgetrek deur die Sinodale Sending Kom. vir die dag, word die onderwerp vir die middag **Die verwaarlosing van die Heidendom, en die gevolge daarvan** ingelei deur die Pred. van Wakkerstroom (Dr. G. B. A. Gerdener.)

Na die bespreking van die referaat, waaraan enige lede deelneem en die singe van Gez. 149 : 3, verdaag die Verg. vir die pouse.

Na die pouse word Ges. 43 : 6 gesing en heet die H.E. Moderator die kinders welkom in die Sinode.

Na 'n **koorstuk** deur die Kinderkranskoor van Pretoria Oos, spreek Ds. C. M. Hofmeyr **die kinders** toe na aanleiding van Obadja, vs. 11 : "Ten dage als gij tegenover stondt", t.w. ons mag nie neutraal bly nie oor die grote sendingwerk van die Heer."

Die tweede onderwerp **Is het die moeite wêrd om die Heidendom te bearbei?** word ingelei deur Eerw. Geo. Stegman van Saulspoort.

Na die singe van Ges. 155 : 3 word daar geleentheid gegee om oor die twee referate te spreek en neem weer enige Brs. deel aan die bespreking.

Enige Brs. gaan voor in gebed en word die Verg. verdaag tot vanaand om 7.30.

AVONDZITTING.

Heropening te 7.30 n.m.

Benevens de leden der Vergadering zijn vele belangstellende bezoekers tegenwoordig. Bij den aanvang der verrichtingen wordt 'n koorstuk door het plaatselijke koor opgevoerd, wordt Ps. 72 : 4 gezongen, en gaat de tweede Predikant van Pretoria voor in gebed.

Het eerste onderwerp voor dezen avond wordt ingeleid door den Predikant van Cradock, K.P., Dr. H. P. van der Merwe. Het onderwerp is: **Die Afrikaner Volkplanting, en Gods doel daarmee.**

Onder 't zingen van 'n koorstuk wordt de collecte opgenomen, en hierna wordt het tweede onderwerp— **Die ontwaakte Heidendom, met sy behoefte, wat op vervulling wag**—door Ds. J. Reyneke, van Mochudi, ingeleid.

Andermaal wordt gezongen en wel van Gez. 155 : 4. Hierna vindt 'n korte bespreking van de ingeleide onderwerpen plaats. Vier sprekers nemen hieraan deel, en vervolgens worden eenige dankbetuigingen uitgesproken.

De Ouderling van La Rochelle is heden afwezig geweest.

Het slot dankgebed wordt door den Ouderling van Hartebeestfontein gedaan, en de Vergadering te 9.30 n.m. tot morgenochtend verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

VEERTIENDE ZITTING.

DONDERDAG, 7 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Paulpietersburg. Schriftgedeelte Joh. 15 : 14—27. Inleidend woord naar aanleiding van Joh. 15 : 27a: "En gij zult ook getuigen."

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van gisteren worden goedgekeurd en geteekend.

Met betrekking tot de werkzaamheden van gisteren wordt besloten den Zendingsecretaris te verzoeken, de **referaten**, die geleverd werden, **in pamfletvorm** te laten **verschijnen en te verkoopen.**

Met dank wordt kennis genomen van een brief van Ds. H. B. Klopper, Wakkerstroom, behelzende een zegenwensch voor de Vergadering.

Afgevaardigde van de Kaapsche Kerk.—De afgevaardigde van de Kaapsche Kerk, Dr. H. P. van der Merwe, van de Gemeente Cradock, die ook de Moderator van de Kaapsche Synode is, is andermaal tegenwoordig, wordt, na indiening van zijn geloofsbrief, ter Vergadering hartelijk welkom geheeten, en ontvangt de gelegenheid deze Vergadering toe te spreken. Na eenige inleidende woorden maakt spreker welding van het eeuwfeest, dat voorleden jaar door de Moederkerk in de Kaap Provincie gevierd werd, en wijst, in dit verband op den verbazenden groei der Kerk gedurende de laatste honderd jaren, alsook op den gezegenden invloed, welke de Kerk op ons Volk gehad heeft, en hoe de kracht van het Afrikaner Volk in zijn Kerk zit. Verder maakt spreker melding van eenige groote problemen, waarvoor de Kerk staat, en noemt als de twee voornaamste, het verschrikkelijke verschijnsel van het Arme-Blankendom en het Naturellen-probleem. Hij wijst ook op verschillende gevaren, die onze Kerk bedreigen. Na gezegd te hebben, dat wat de Kerk noodig heeft is om levend gemaakt te worden, en dat daartoe noodig is een nieuw gezicht van den Heere Jezus aan 't kruis, en een in aanraking komen met den opgewekten Heiland, eindigt de spreker met het afgeven van de groeten der Moederkerk aan deze Synode en toebidding van den zegen des Heeren op onze Kerk in de Transvaal.

In zijn antwoord feliciteert de H.E. Moderator den afgevaardigde der Kaapsche Kerk met de onderscheiding, die hem niet lang geleden is te beurt gevallen, toen hem den Dokterstitel van de Universiteit van St. Andrews, Schotland, gegeven werd, en aanvaardt daarna, met verwijzing naar een en ander door Dr. H. P. van der Merwe in zijn toespraak genoemd de groeten der Moederkerk.

Andermaal komt nu aan de orde het verslag van de **Commissie voor de Zending.**

Punt 6, c, re Sekoekoensland, wordt goedgekeurd. Bij punt 6, d, wordt besloten het aan de nieuwe Synodale Zendingcommissie op te dragen, uitvoering te geven aan de gedachte om 'n **Zendeling te Molema** te plaatsen en daaromtrent met de betrokkene Kerkeraden te onderhandelen.

Met dank neemt de Vergadering kennis van wat de Commissie onder punt 6, e, re **Barberton en Babanango,** zegt.

Punt 8—**Sondagskool Sendeling**—wordt goedgekeurd.

Punt 9—**Versterking**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Zoo ook punt 10—**Dr. Donald Fraser.**

Punt 11 handelt over **de Ringen.**

Punt 11, a—**Ring van Potchefstroom**—wordt goedgekeurd; ook punt 11, b—Ring van **Rustenburg,** en punt 11, c —Ring van **Lijdenburg.**

Met dank neemt de Vergadering kennis van wat onder punt 11, d., omtrent den **Ring van Utrecht** gezegd wordt.

Bij punt 11, e—**Ring van Heidelberg**—wordt het volgende voorstel van den Predikant en Ouderling van Eendracht aangenomen: Die H.E. Sinode dra dit aan die Sinodale Sendingkommissie op, om spesiale aandag te gee aan die **bearbeiding van die Mapogkaffers** met hulle hoofkaptein woonagtig in die Gemeente Delmas.

Verder wordt dit punt goedgekeurd. Ook worden goedgekeurd punt 11, f,—**Ring van Zeerust,** en punt 11, g,—**Ring van Johannesburg.**

Punt 12—**Finansië**—wordt goedgekeurd.

Bij de behandeling van punt 13—**Die Stofberg Gedenkskool**—ontvangt Ds. A. M. Hofmeyr, met wien **deelneming** met 't verlies door den dood van zijne echtgenoote eenige maanden geleden betoond wordt, zitting met adviserende stem. Hij bedankt voor de betuiging van deelneming, en spreekt daarna over de Stofberg Gedenkschool, melding makende van hare geschiedenis werkzaamheden en behoeften.

Punt 13 a, wordt voor kennisgeving aangenomen, en punt 13, b, goedgekeurd.

Punt 13, c, re de **schuld die nog op de Gedenkschool** rust, wordt goedgekeurd, wordende echter "in hande van die Sendingsekretaris" veranderd tot "in hande van die Sinodale Sendingkommissie".

Bij punt 13, d, worden de woorden "onderwyser of" voor "Evangelis" ingevoegd, en daarna wordt dit punt goedgekeurd.

Punt 14—**Die Algemene Sendingskonferensie**—met zijn verschillende onderdeelen wordt goedgekeurd.

Ook wordt punt 15—**Sendingsekretaris**—goedgekeurd.

Punt 16, a, en punt 16, b, worden goedgekeurd, doch niet punt 16, c, re vertegenwoordiging van de Synodale Zendingcommissie op den **Mannen-Zendingbond** en de **Transvaal-Vrouwen-Zendingvereeniging.**

Bij punt 16, d, wordt, op aanbeveling van de Commissie, een deel van het rapport van den Zendingsecretaris aan de Moderatuur gelezen. In dit verband betreurt de Vergadering wat in genoemd rapport omtrent "de geest van vluchten" gezegd is. Overigens wordt dit punt van de Commissie goedgekeurd.

Punt 16, e, handelt over verschillende beschrijvingspunten.

Beschrijvingspunt 4 (cf. Bijlage I, III. B, 4) wordt goedgekeurd.

Re bp. 5 wordt besloten, dat Art. 217 (3) onveranderd zal blijven.

De aanbeveling van de Commissie re bp. 6 wordt goedgekeurd; ook die re bp. 7.

Punt 16, f, handelt over **Sendingsondag** (cf. bijlage I, III, c). Hier wordt de aanbeveling van de Commissie niet aangenomen.

Verslag van de Commissie voor de Zending onder Israël. Bijlage XX.—Het laatste deel van het verslag ter tafel handelt over het verslag van de Commissie voor de **Zending onder Israël.** Alles wat hier gerapporteerd wordt, wordt goedgekeurd.

Het verslag van de Commissie voor de Zending wordt nu in zijn geheel met dank aangenomen.

De Predikant van Bethal, Voorzitter van pasgenoemde Commissie, geeft kennis, dat hij vragen zal, dat wat gisteren omtrent de **Zendingpolitiek onzer Kerk** besloten werd, in herziening genomen zal worden.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die Vergadering heropen om 2.30.

Verslag van die Kommissie vir Opvoeding en Onderwys (Eerste deel). Bylae XXI.—Aan die orde word gestel die verslag van die **Kommissie vir Opvoeding en**

Onderwys (Eerste deel), wat gelees word en vir puntsgewyse behandeling aangeneem word.

Punt 1 (1) (a) **lede van ons Kerk op die T.U.K.** (sien Bylae II, pag. 9, 4 (d)) word vir kennisgewing aangeneem en punt (b) **verteenwoordiging op die W.W.-R. Univ.** word goedgekeur.

Na aanleiding van punt 2, a **aanstelling van professore** aan die T.U.K. dien die Predd. van Utrecht en Krokodilrivier die volgende amendement in: Wat de plaatsing van professoren aan de T.U.K. betreft, stelle de Synode 'n Commissie aan om de heele zaak grondig te onderzoeken en met 'n voorstel de volg. Synode te dienen, wat verworpe word en die aanbeveling van die Kom. met grote meerderheid aangeneem word.

Die Eerste Pred. van Pretoria versoek sy naam te laat aanteken dat hy in die **minderheid gestem** het omdat hierdie besluit tot grote nadeel vir ons Kerk sal wees.

Punt (2) B. (a) **steun aan Hulpb. Jongelinge** word goedgekeur, terwyl punt (b) **Sin. Hulpb. Fonds** word teruggetrek, en die volgende voorstel van die H.E. Aktuarius en H.E. Assessor aangeneem: dra dit aan die Sinodale Kom. op, om, tot by die volgende Sinode, as 'n **Sin. Hulpb. Jongel. Kommissie** te dien, ten einde verdienstlike aansoeke by die verskillende bestaande fondse aan te beveel, en verder, te doen wat nodig is om sodanige aansoeke te bevredig.

Punt (2) c, **Normaalskool Fonds** bly oorstaan tot die behandeling van die verslag van die Kom. vir Fondse oor die saak en word punt (2) D. **Koshuise in verband met die W.W.R. Univ.** goedgekeur.

Punt (3) **beloofde rapport** word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 2, **Roomse Gevaar** (sien Bylae I, 11, C. 2.) word punt (a) **waarskuwing in Sondagskole,** (b) **voorligting in die Kerkbode** en (c) **op hervormingsdag** een vir een goedgekeur, terwyl (d) **na die Federale Raad** die aanbeveling van die Kom. word aangeneem en aan Kerkrade word opgedra om strenger toe te sien dat die Doopbelofte nagekom word, en word die hele saak verwys na die nuwe Kom.. vir Opvoeding vir verdere ondersoek en om die volgende Sinode met advies te dien.

Punt 3, **Oorsetting Ps. en Ges.** (sien Bylae I, 11, B. 1.) (a) 'n Kom. saam met Kaapse Kom. en (b) **Afsonderlike uitgawe** van Kinderliedere word goed-

gekeur; en word punt (c) **Brief van Brandt & Soon** ook goedgekeur met byvoeging van die woorde "vir kennisname".

Punt 4 **Huistaal medium** (sie Bylae I, II, C. 1) word goedgekeur met volgende byvoeging: "Die Sinode neem met dank kennis van die voorneme wat die Uitv. Komitee koester om wetgewing omtrent moedertaal medium in te voer, en spreek hiermee sy besliste oortuiging uit dat dit noodsakelik is dat deur wetgewing voorsiening gemaak sal word, sodat geen leerling sy aanvangsonderwys anders dan deur die medium van sy moedertaal sal ontvang nie."

Punt 5, re **ontgroening** (sien Bylae II, beskryw. pt. 32) word goedgekeur, en by punt 6 **Christen Studente Verg.** (sien Bylae I, II, B. 3) word die aanbeveling teruggetrek en die Beskrywingspunt eenparig aangeneem.

Punt 7, **Handleiding vir Kategesasie** (Byl. I, II, B. 4) word aangeneem met verandering van die woord "Moderatuur" in die van "Federale Raad".

Na aanleiding van punt 8 **Onderwysstelsel** (Byl. I, II B. 3) word 'n Kom. benoem om nog tydens die Sinode 'n onderhoud oor hierdie saak met die H.E. Administrateur te hou en rapport te doen."

Punt 9, **Aanstelling Direkteur** (Byl. I, II, B. 6) word aanbevelinge (a) en (b) goedgekeur, as ook punt 10, **Bevordering van Spaarsaamheid** (Byl. I, II. B. 7).

Die Pred. van Benoni en die Ouderl. van La Rochelle is vir die hele dag afwesig gewees.

Na slotgebed deur die Ouderl. van Zeerust, word die Vergadering verdaag tot more 9.30 v.m.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

VIJFTIENDE ZITTING.

VRIJDAG, 8 MEI, 1925.

Als gevolg van het uitstapje hedenochtend naar de vliegbaan voor 'n vliegtuigdemonstratie wordt de gewone bidstond niet gehouden, doch de Vergadering meteen te 10.15 v.m. door den H.E. Moderator heropend, en wel door Gez. 2 : 2 te laten zingen, 1 Petr. 1 : 22—25 te lezen, en den Predikant van Lichtenburg te verzoeken in gebed voor te gaan.

Andermaal wordt aan de orde gesteld het verslag (eerste deel) van de **Commissie voor Onderwijs en Opvoeding.**

Verslag van Com. re Bijbelverspreiding. Bijlage XXII.—Punt 11 handelt over het verslag van de Commissie voor **Bijbelverspreiding.**

Onderdeel a, re punten 1, 4, 5, wordt voor kennisgeving aangenomen.

Onderdeel b—**aanstelling Kolporteur**—en onderdeel c—**Boekhandel**—blijven overstaan totdat het rapport van de Commissie voor de Fondsen aan de orde zal komen.

Punt 12, re **brief van Ouderling W. A. Theron,** wordt goedgekeurd.

Punt 13, re tweede deel van 't rapport, wordt voor kennisgeving aangenomen.

Het tweede deel van het verslag van de **Commissie voor Onderwijs en Opvoeding** (cf. vorig punt) is gereed, en wordt in behandeling genomen.

Verslag van Synodale Zondagschoolcom. Bijlage XXIII.—Deel I van dit verslag houdt zich bezig met het verslag van de **Synodale Zondagschoolcommissie.**

Punt I, 1—**Werkzaamheden**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt I, 2—**Statistiek**—wordt goedgekeurd; ook punt I, 3—**Organisasie.**

Punt I, 4—**Kinderdienste**—wordt voor kennisgeving aangenomen, terwijl de Vergadering de volgende twee punten, t.w. 5—**Kinder-Sondag,** en 6—**Kinderfeeste**—goedkeurt.

Bij punt I,7—**Voorbereidingsklasse**—wordt het volgende voorstel van den Predikant van Eendracht, gesecondeerd door den Ouderling van Zwartruggens, aangenomen: Die Sinode dra dit aan die nuwe Sinodale Sondagskoolkommissie op, om ernstige poginge aan te wend, om te trag, om onse christelike dagskoolonderwysers te beweeg, om meer hulp aan onse Kerk te gee in die groot saak van die Sondagskool.

Verder wordt dit punt van het verslag goedgekeurd.

Punt I, 8—**Konferensies**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Naar aanleiding van de behandeling van punt I, 9—**Literatuur**—vereenigt de Vergadering zich achtereenvolgens met de volgende drie voorstellen:

a. van den Scriba en den Ouderling van Rustenburg: Die Sinode dra dit aan die Sinodale Sendingskoolkommissie op, om, deur middel van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, die wenslikheid en uitvoerbaarheid van die uitgawe van 'n permanente handboek vir die behandeling van die Sondagskoollesse in ernstige oorweging te neem;

b. van den H.E. Actuarius en den Predikant van Lijdenburg: Dat dit aan die Sinodale Sondagskoolkommissie opgedra word, om, in hulle onderhandelinge met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie omtrent die uitgawe van die Sondagskoolroosters, toe te sien, dat die naam van die N. H. of G. Kerk van Suid-Afrika prominent voor die aandag van die kinders van ons Kerk sal kom; en

c. van die Predikant van Wakkerstroom, gesecondeerd door dien van Lijdenburg: Die Vergadering dra dit aan die Sinodale Sondagskoolkommissie op, om, deur die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, en met behulp van die Afrikaanse Bybelvertalers, so spoedig molik die Bybeltekse van die Sondagskoolroosters in Afrikaans te laat verskyn.

Verder worden de aanbevelingen der Commissie re punt 9 (1)—**Roosters,**—en punt 9 (2)—**Die Kindervriend**—met dank voor kennisgeving aangenomen, en punt 9 (3), re **"Ons Kinderblad",** goedgekeurd.

Punt 10 (1)—**Inskrywing**—wordt goedgekeurd, en punt 10 (2)—**Finansiëel**—voor kennisgeving aangenomen.

Punt 11 wordt goedgekeurd; en ook de aanbeveling re Addendum.

Het laatste deel van dit verslag handelt over twee bijlagen re **Konsepreglemente** en **Organiserende Sekretaris** respectievelik. De aanbeveling over het eerste punt wordt voor kennisgeving aangenomen, en terwijl die over het tweede punt onder bespreking is, is het tijd geworden om te verdagen.

Verdaging te 11.50 v.m. tot 7.30 n.m.

AVONDZITTING.

Het punt, dat hedenochtend vóór de verdaging onder behandeling was, wordt weêr aan de orde gesteld.

Naar aanleiding van de aanbeveling van de Commissie, wordt, als 'n eerste stap, op voorstel van den H.E. Moderator (cf. Art. 37 (7)), besloten om de stichting van 'n **Zondagschool-Unie** in beginsel goed te keuren. Na verdere bespreking van wat aan de orde is, wordt het volgende voorstel van den Predikant van Lijdenburg, gesecondeerd door den Ouderling van Rustenburg, aangenomen: Hierdie Vergadering besluit vir die teenwoordige teen die beginsel van die aanstelling van 'n Sondagskoolsekretaris.

Hiermeê is het laatste punt van het rapport ter tafel afgehandeld, en wordt voorloopig van dit rapport afgestapt.

Verslag Com. voor Fondsen. Bijlage XXV.—Ter tafel komt nu het rapport van de Commissie voor Fondsen.

De eerste vier punten (I tot IV) worden voor kennisgeving aangenomen.

Verslag Quaestor Synodi. Bijlage XXVI.—Bij punt I, A—**Verslag van die Kwestor Synodi**—wordt met de verschillende onderdeelen als volgt gehandeld: behalve punt 2, dat goedgekeurd wordt, worden al de punten van 1 tot en met 8 voor kennisgeving aangenomen.

Bij punt I A 9, over **Die Hulpbehoewende Gemeentefonds,** wordt de aanbeveling der Commissie aangenomen.

Punt I, A, 10, re **Die Normaal Skoolfonds,** wordt voor kennisgewing aangenomen; ook Punt I, A, 11, re **batig saldo van Normaal Skoolfonds.**

Punt I, A, 12—**Die Vierde Professorfonds**—wordt goedgekeurd.

Punt I, A, 13—**Die Oos-Afrika Voortrekkerfonds**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt I, A, 14—**Die Spoorwegpredikant-salarisfonds**—wordt afgehandeld door de aanname van het volgende voorstel van den H.E. Actuarius, gesecondeerd door den Scriba: Die aanbeveling word goedgekeur, met toevoeging van die woorde "en vir bearbeiding op plekke waar daar onverwagte opeenhoping van lede van ons Kerk is."

Punt I, A, 15 en Punt I, A, 16, handelende over Die Fondse vir **Noodlydende in Sentrale Europa** en Die

Fonds vir **Bearbeiding van Afrikaanse Studente in Europa** respectievelijk, worden beiden goedgekeurd en de volgende twee punten (re **Vertaling van die Bybel** en **Berlijnse Zending)** voor kennisgeving aangenomen.

Punt 19—**Die Arme-Blankefonds**—wordt voor advies naar de Commissie teruggewezen.

Punt 20—**Jaarlikse Oorsig**—wordt goedgekeurd.

Voor kennisgeving worden al de volgende punten, één voor één aangenomen, t.w. van 21 tot 26, handelende over punt 16, met zijn onderdeelen, en punt 17, en punt 18 van het verslag van den Quaestor Synodi.

Punt 27—**Storting uit Nedersettingsfonds**—wordt goedgekeurd.

Punt 28—**Storting uit Fonds vir Spoorwegpredikants-salaris**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Punt 29, re Bijlage D—**Rentekoers Mnr. A. P. Maritz**—wordt goedgekeurd.

Verslag van Finantiëele Commissie. Bijlage XXVII.—Deel B van het verslag van de Commissie voor Fondsen handelt over het verslag van de Finantiëele Commissie.

Bij punt 1 wordt de aanbeveling re het houden van ten minste één vergadering per jaar niet aangenomen.

Naar aanleiding van punt 2 wordt besloten een brief van **deelneming** aan de weduwe van wijlen den Heer S. J. de Kock en haar kinderen te zenden.

Al de overige vier punten worden voor kennisgeving aangenomen.

Verslag Quaestor Syn. Zendingfonds. Bijlage XXVIII.—Deel C van het verslag ter tafel heeft te doen met het verslag van den Quaestor van het Synodale Zendingsfonds.

Met elk der tien verschillende aanbevelingen die alhier gedaan worden, en zooals zij gedaan worden, vereenigt zich de Vergadering.

Verslag Quaestor Zending onder Israël. Bijlage XXIX.—Dit geschiedt ook met de vijf aanbevelingen voorkomende onder deel D, dat handelt over het verslag van den Quaestor van de Commissie voor de Zending onder Israël.

Deel II van het verslag ter tafel neemt de beschrijvingspunten naar de Commissie voor Fondsen verwezen in behandeling.

Punt 1—**Bydrae vir Nedersettingsfonds**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Bij punt 2—**Normaal Skoolfonds**—wordt thans genomen—hetgeen was blijven overstaan—punt 1, (2), (c) van het verslag van de Commissie voor Onderwijs en Opvoeding. Alhier wordt het volgende voorstel van den H.E. Assessor en den Ouderling van Rustenburg het besluit der Vergadering: De Vergadering besluit, naar aanleiding van het punt aan de orde, dat het Normaalschoolfonds opgeheven worde, terwijl de balans voorhanden gebruikt zal worden als een fonds om hulpbehoevende jongelingen die voor de Evangeliebediening wenschen opgeleid te worden. Aan de Commissie van Revisie wordt tevens opgedragen, om de noodige wetsartikelen in verband met het Normaal Schoolfonds te royeeren.

De Ouderlingen van Standerton en La Rochelle zijn heden afwezig geweest.

Na dankgebed door Ouderling W. Steenkamp, van Ermelo, wordt de Vergadering te 10.30 n.m. verdaagd.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
W. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

SESTIENDE SITTING.

SATERDAG, 9 MEI, 1925.

Die bidstond, op die gewone tyd, word gelei deur die Pred. van Potchefstroom. Hy laat Ges. 8 : 5 sing, lees uit die Skrif Ef. 2 : 1—6 en spreek na aanleiding van vs. 6. "En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de Hemel in Christus Jezus".

Om 9.30 v.m. word die Vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word gelees, goedgekeur en geteken.

Die Predd. van Bloemhof en Krokodilrivier dien nou hulle redes in waarom hulle gister in die **minderheid gestem het oor Punt 1, A 2. Normaalskoolfonds** van die Verslag van die Kom. vir die Fondse, n.l.

"(1) Dat dit voorstel laat ingediend werd en niet besproken kon worden;

(2) Dat dit geld ook van den kansel gevraagd werd volgens wet en daarop gepleit werd om Normaalschoolleerlingen te helpen.

(3) Dat dit o.i. onrechtvaardig is dit geld voor 'n ander doel, hoe lofwaardig ook, te gebruiken.

Die H.E. Moderator deel die Vergadering mee dat Mevr. Bosman van Boshoff vir hom en die H.E. Aktuarius genader het met 'n versoek om 'n **Biddag vir meer arbeiders** en word die saak gestel in die hande van die Moderatuur.

Nog aan die orde die verslag van die Kom. vir die **Fondse.** Punt II, 3 **Reiskoste vir Kommissies** in verband **met Ringswerk** wordt terug verwys na die Kom. vir Fondse om duidelike aanwysing voor die Vergadering te bring omtrent reiskoste van Kom. van die Ringe.

Punt II, 4 **Finansiële toestand van die gemeente Roos-Senekal** word vir kennisgewing aangeneem en punt II, 5 **Afvaardiging na Oos-Afrika** word die Kommissie aanbeveling goedgekeur.

In verband met punt II 6 **Kolporteurs** word ook behandel punt (II) b. Verslag van die Kom. vir Opvoeding en Onderwys en word die punte aan die orde nie aangeneem nie, maar wel die volg. voorstel van die Predd. Erasmus-Pretoria Oos: Die H.E. Verg. dra dit aan die nuwe Kolportasie Kommissie op om deur onderhandeling met die Brits en B. Bybelgenootskap oor te gaan tot die aanstelling van 'n kolporteur so spoedig moontlik. Ook word aan daardie Kommissie opgedra om die oprigting van 'n boekwinkel te oorweeg en bij die volgende Sinode daaroor rapport te doen.

Punt II 7. **Normaalskool fonds** is reeds afgehandel; punt II 8 **Pred. Pensioen Fonns** kom later aan die orde en **Pred. Wed. Fonds** word goedgekeur.

Punt II 9. **Vermindering van Sinodale Heffinge** word behandel met punt II 13, oor dieselfde saak en word goedgekeur.

Punt II 10, **Sustentasie Fonds** was nog onder bespreking toe die Vergadering vir 'n half-uur verdaag om die Ringe 'n geleentheid te gee hulle afgevaardigdes vir die Sinodale Kommissie te kies.

Met kennisgewing is afwesig die Predd. van Hendrina, Germiston en Leeuwdoornsstad.

Na dankgebed deur die Ouderl. van Lichtenburg word die Verg. om 12.45 verdaag tot Maandagmôre.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ZEVENTIENDE ZITTING.

MAANDAG, 11 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Bloemhof. Schriftgedeelte Joh. 10 : 11—18. Inleidend woord over "Ik ben de goede Herder", in Joh. 10 : 14, 18.

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

Motie.—De Predikant van Utrecht geeft kennis, dat hij per motie zal voorstellen: De Synode vrage den Raad der Kerken, om bij de H.E. Regeering aan te dringen, om **pastoriën van inkomstenbelasting** vrij te stellen.

Door den H.E. Moderator wordt de **Predikant van Middelburg gelukgewenscht** met zijn verjaardag, dien hij gisteren mocht vieren. De Vergadering betuigt haar instemming hiermeê door op te staan.

Met dank wordt kennis genomen van 'n schrijven van den **Predikant van Durban** waarin hij zijn groeten en zegenwenschen aan de Synode overzendt.

Op 'n schrijven van **Dr. N. M. Hoogenhout, Rector van 't T.U.K.,** wordt besloten hem morgenochtend de gelegenheid te geven de groeten van genoemde inrichting tot de Synode over te brengen.

Leden van de Synodale Kommissie—Bekend wordt gemaakt, dat als **leden van de Synodale Commissie** (cf. Art. 108 en Notulen van den 9den dezer) worden voorgedragen.

Ring van Potchefstroom: Primarii: Ds. D. J. Pienaar en Oud. J. P. Masureik; secundi: Ds. P. A. Theron en Oud. J. P. van der Merwe;

Ring van Rustenburg: Primarii: Dr. D. J. Keet en Oud. S. O. Reinecke; secundi: Ds. B. H. Swart en Oud. A. S. Pienaar;

Ring van Lijdenburg: Primarii: Ds. G. M. Pellissier en Oud. W. Steenkamp; secundi: Ds. G. D. Worst en Oud. J. P. v. d. Merwe;

Ring van Utrecht: Primarii: Ds. D. P. Ackerman en Oud. J. J. Bosman; secundi: Dr. G. B. A. Gerdener en Oud. T. J. Nel;

Ring van Heidelberg: Primarii: Ds. R. J. B. Feenstra en Oud. A. J. Louw; secundi: Ds. N. H. C. de J. Theunissen en Oud. P. L. Potgieter;

Ring van Zeerust: Primarii: Ds. J. D. Roos en Oud. A. W. de Waal; secundi: Ds. W. R. Joyce en Oud. J. B. Roode;

Ring van Johannesburg: Primarii: Ds. P. A. Roux en Oud. T. C. Stoffberg; secundi: Ds. J. H. M. Stofberg en Oud. J. van Bruggen.

Deze voordrachten van de verschillende Ringen worden door de Vergadering goedgekeurd.

Aan de orde wordt gesteld het **tweede deel van het rapport van de Rechtscommissie.** Het wordt gelezen en ter puntsgewijze behandeling aangenomen.

Voor punt I cf. Bijlage I, VII A, 9, 10.

Dit punt heeft te doen met de **Vrederust-zaak.** Al de leden der Synode op wie Art. 250 van toepassing is ontruimen hunne zitplaatsen. Uit eigene beweging, en met verlof van de Vergadering gaat de Predikant van Johannesburg Oost ook, voor zoolang als deze zaak in behandeling zal zijn, buiten de Vergadering zitten. De Voorzitterstoel wordt (cf. Art. 35 (8)) door den Predikant van Middelburg ingenomen.

De zaak wordt door de Rechtscommissie ingeleid, van verschillende zijden toegelicht,—t.w. in 't belang van de Gemeente Vrederust, den Ring van Johannesburg, de Synodale Commissie, den Kerkeraad van Johannesburg, en dien van Johannesburg Oost,—en verder in behandeling genomen. Met 68 tegen 44 stemmen wordt het volgende voorstel van den Predikant van Eloffsdal, gesecondeerd door dien van Louis Trichardt, het besluit van de Vergadering:

Re saak aan die orde besluit die H.E. Vergadering om die besluit van die Ring van Johannesburg te handhaaf.

Genoemd besluit luidt als volgt:

Nademaal deze buitengewone Vergadering (van 22/6/23) van de Ring van Johannesburg gelet heeft op de volgende feiten:

(1) Dat 'n aantal leden van onze Kerk, die binnen de grenzen van de Gemeente Vrederust wonen, nog sorteren onder de Gemeenten Johannesburg en Johannesburg Oost;

(2) Dat de genoemde Gemeenten Johannesburg en Johannesburg Oost veel gemakkeliker dan de Gemeente Vrederust kunnen klaarkomen zonder de hulp van genoemde leden;

(3) Dat het voor de genoemde leden zelven veel voordeliger, geriefeliker, en natuurliker is, om onder de Gemeente Vrederust te sorteren;

(4) Dat de Kerkeraden van Johannesburg en Johannesburg Oost geweigerd hebben om genoemde leden af te geven, ja, dat later de Kerkeraad van Johannesburg Oost zelfs 'n Ringsbesluit omtrent de zaak niet heeft gehoorzaamd, en dat de Kerkeraad van Johannesburg zelfs bij wijze van 'n appèl geprotesteerd heeft tegen genoemd Ringsbesluit;

(5) Dat de Kerkeraad van Vrederust zelfs de Synode bij wijze van 'n beschrijvingspunt heeft verzocht, om genoemde leden tot leden van de Gemeente Vrederust te verklaren, en onlangs geweigerd heeft, om 'n overeenkomst, omtrent de zaak door de Moderatuur voorgesteld, te bekrachtigen;

(6) Dat de Synodale Kommissie de Ringsvergadering van de Ring van Johannesburg van 18/10/22, die het genoemde besluit omtrent de zaak genomen heeft, voor onwettig gekonstitueerd verklaard heeft; en

(7) Dat de Synode de behandeling van de zaak speciaal heeft opgedragen aan de Ring van Johannesburg (Zie pp. 79, 100, 151, en 152 van de Synodale Notulen van 1922);

Voorts heeft deze Ringsvergadering gelet op artikelen 7, 13, en 165 van de Kerkwet;

En deze Ringsvergadering heeft ook gelet op:

(1) Het besluit van de Synode van 1906 (Zie pp. 75 en 261 van de Notulen);

(2) Het besluit van de Ring van Johannesburg van Febr., 1922, omtrent het sorteren van genoemde leden;

(3) En andermaal op het besluit van de Synode van 1922 (Zie pp. 79, 100, 141, en 152 van de Notulen);

Zoo besluit deze Ringsvergadering, naar aanleiding en op grond van genoemde feiten, wetsartikels en besluiten, om aan de Kerkeraden van Johannesburg en Johannesburg Oost op te dragen, om zonder verzuim aan bovengenoemde leden kennis te geven, dat zij niet langer onder de genoemde twee Gemeenten mogen sorteren, maar zich dadelik bij de Gemeente Vrederust moeten aansluiten, en dat dus al de grenslijnen van de Gemeente Vrederust door iedereen ten volle moeten erkend en gehandhaafd worden.

Enige leden der Vergadering verzoeken om aanteekening, dat zij in de minderheid gestemd hebben. Deze namen zullen bij de namiddagzitting opgenomen worden.

De H.E. Moderator neemt nu weêr den voorzittersstoel in, en verdaagt de Vergadering te 12.40 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30.

'n Telegram van Prof. J. du Plessis van Stellenbosch, die Vergadering dankende vir die gelukwensing met sy Dokterstietel en behelsende sëenwense, word met dank gelees.

Re die **daggelde** word besluit dat dit 12/- per dag sal bly tot die volgende Sinode.

Mosie.—Die Pred. van Pretoria Oos dien nou sy mosie van Rewiesie in met betrekking tot die besluit van die Vergadering re punt 11 Eerste verslag van die Regskommissie, beskrywingspunt 12, handelende oor **Leviraats Huwelik,** maar verlof word nie toegestaan nie om die mosie in behandeling te neem.

In verband met punt 14, verslag van Regskommissie e,rste deel) beskrywingspunt 15 **erkende Genootskappe** word ook behandel punt 4, beskrywingspunt 4 van die Twede verslag van die Kom. van Rewiesie, Arts. 6 en 152. Die punt aan die orde word goedgekeur en hiermee word punt 4 van Kom. van Rewiesie verslag ook vir kennisgewing aangeneem.

Punt 15 B. 2 **verhouding van ons Kerk tot die Ned. Herv. Kerk** word goedgekeur, en hiermee is die eerste deel van die verslag van die Regskom. afgehandel.

Vervolgens word behandel **deel II van die Verslag van die Regskommissie,** en verval punt 2 B. 1 **Versoekskrif W. L. Ochse** na aanleiding van die besluit van die Sinode van môre re punt 1 B. Vrederust saak.

Punt 3 C. **aanbevelinge van die Raad der Kerke,** 1. **Regte van Lidmate van Grensgemeentes,** 2. **Staatsinmenging,** en 3. **Verteënwoordiging** van die Transvaalse Kerk op Proponentseksamen Kom. word één vir één goedgekeur.

Punt 4 D. **Briewe** word 1 Brief Skrieba van die Proponents Eks. Kommissie vir kennisgewing aangeneem en punt 2. **Brief van Kerkeraad Charl Cilliers** re lyne word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur.

Hier versoek die Pred. v. Bethal sy naam te laat aanteken dat hy in die minderheid gestem het met betrekking tot Punt 1 B. die Vrederust saak, omdat hy meen dat deur die besluit die onvrede miskien in 'n baie erger graad onder sommige lede van die betrokkene Gemeentes bestendig word. In verband hiermee versoek

ook die volgende lede aantekening dat hulle in die minderheid gestem het: n.l. Predd. Wakkerstroom, Amersfoort, Standerton, Carolina, Jeppe, en die Oudd. Carolina, Joubert, Ermelo, Mooirivier, Delmas, Babanango, Paardekop, Schweizer Reneke, Makwassi, Bloemhof, Paul Pietersburg, Zwartruggens, Coligny, Hendrina, Dullstroom, Ottosdal, Standerton, Machadodorp, Lijdenburg, Utrecht, Heidelberg, Fordsburg, Amersfoort, Ventersdorp, en dat hulle nie teenwoordig was nie (cf. Art. 250) toe die besluit geneem is—die Predd. van Johannesburg en Ouderlinge Johannesburg, Krugersdorp, Bethal, Waterval en die H.E. Moderator en H.E. Skrieba.

Die Pred. en Ouderling van Johannesburg Oos dien die volgende **protes** in:—

"Ons vra verlof om te laat aanteken dat ons protesteer teen die besluit wat in die Vrederus-saak geneem is, omdat daarin gesê word dat die Kerkraad van Johannesburg Oos hulle aan ongehoorsaamheid skuldig gemaak het, terwyl:—

a) Ons nooit van soiets deur enige persoon voor enige kerklike hof beskuldig is nie; b) die handelwyse van ons Kerkraad wel op informele wyse voor die Sinodale Kommissie deur die H.E. Skrieba genoem is in die Vergadering van Aug. 1923, maar na 'n enkel woord van toeligting het die Sinodale Kommissie dit nie nodig geag om enige verdere stappe te neem nie, en staan daar ook niks van die saak genotuleer nie; c) ons Kerkraad nou beskuldig staan voor die wereld van 'n oortreding waaromtrent ons nooit aangekla is nie, nooit deur die regskommissie ondervra is nie, en nooit voor die Sinode ons kon verantwoord nie; d) ons handelwyse, as dit deur enige onpartydige hof ondersoek word, seker sal goedgekeur word."

Weer aan die orde twede deel van die verslag van die Regskommissie en wel punt D. **briewe,** 3. **oor beroepstelsel** wat goedgekeur word, terwyl punt 4 **Appèl Ds. J. S. Marais** vir kennisgewing aangeneem word, daar die saak reeds afgehandel is.

Punt 5 **Brief van die Kerkeraad van Belfast** word goedgekeur met die byvoeging: dat die saak onder die aandag van die Geref. Kerk sal gebring word; en punt 6 Brief Kerkraad van Jeppe re **verandering van name** word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur.

Punt 5 **Verdere opdragte 1. Koste van Appèl** Ds. J. S. Marais word goedgekeur. Hier lees die H.E. Moderator 'n brief van Ds. J. S. Marais aan die Vergadering voor, wat vir kennisgewing aangeneem word.

Punt 5, 2. **Adviserende Stem—Sending Sekretaris** word goedgekeur, en hiermee word die deeglike verslag met grote dank aan die Kommissie aangeneem.

Mosie Regte van Lidmate.—Die Pred. van Wakkerstroom gee kennis van die volgende voorstel wat hy wens in te dien: Die volgende vraag word vir advies aan die Raad der Kerke gerig: In hoeverre kan 'n lidmaat wat teen sy sin in 'n nuwgestigte gemeente val, gedwing word om onder sodanige gemeente te sorteer.

Die Oudd. van La Rochelle, Jeppe en Klerksdorp is vir hele dag afwesig, die laasgenoemde weëns siekte.

Die vergadering verdaag tot vanaand om 7.30 vir die Heilige Avondmaal.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

ACHTTIENDE ZITTING.

DINSDAG, 12 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Springs. Schriftgedeelte Hand. 4 : 5—14. Inleidend woord over de woorden "En (zij) kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren" in Hand. 4 : 13.

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

In verband met het besluit gisteren ochtend omtient de Vrederust-zaak genomen, wordt, met verlof van de Vergadering, genotuleerd:

Tegenstem.—Van den Predikant van Johannesburg: Ek wens aantekening in die notule, dat ek protesteer teen die besluit in sake Vrederust, omdat ek in my regte gekort is, deur aan my nie genoeg tyd te gee, om die saak van die kant van die protesterende lede voor die vergadering te bring, n.l. 20 minute; terwyl die Predikant van Vrederust 'n uur tot sy beskikking gehad het, en van 45 minute gebruik gemaak het;

Tegenstem—en van den Ouderling van Johannesburg: Ek versoek om protes aan te teken, omdat ek beskou: (a) Dat my die swye opgelê is, en ek nie eens 'n vraag kon stel nie, hoewel ek viermaal om 'n geleentheid gevra het; (b) Die Predikant van Johannesburg in sy

bespreking gestuit werd, nadat hy slegs 15 of 20 minute gespreek het, terwyl aan die Predikant van Vrederust een uur gegee is. hoewel hy slegs 45 minute gebruik het;

(c) Die Sinode as Sinode het nie voor sig gehad of gehoor nie, wat die verdediging van die Kerkraad van Johannesburg is in verband met sekere beskuldiginge;

(d) Ek beskou, dat die brosjure deur die Predikant van Vrederust hier uitgegee onwettig is en die regters in die saak beinvloed het;

(e) Die Vergadering is onder die invloed gebring en daarby gelaat, dat slegs die Predikant en Kerkraad van Johannesburg teen die besluit van die Ring van Johannesburg is, terwyl verskeie petiesies deur die lede self geteken en ingestuur is aan die Ring en die Sinode.

Bezoeker.—Dr. N. M. Hoogenhout, Rector van 't T.U.K., (cf. Notulen van gisteren) verschijnt ter Vergadering, wordt welkom geheeten, en ontvangt de gelegenheid haar toe te spreken. Namens zijn Senaat, die hem afgevaardigd heeft, dankt hij de Synode voor de welwillende ontvangst aan hem gegeven; geeft de hartelijke groeten af van de Inrichting, die hij vertegenwoordigt; en deelt 't een en ander meê van het streven en de werkzaamheden van genoemde Inrichting.

De H.E. Moderator bedankt Dr. Hoogenhout voor de woorden door hem gesproken, en spreekt verder eenige woorden van waardeering en goede wenschen uit in verband met 't T.U.K.

Revisie.—In gevolge van gegevene kennis stemt de Vergadering toe, dat zeker besluit van 'n vorige zitting bij de behandeling van het verslag van de Commissie voor Zending thans in revisie genomen zal worden. De Zendingsecretaris handigt 'n stuk in, namens de Commissie voor de Zending, over **Die Inboorling-vraagstuk en die Kerk. Na toevoeging,** op voorstel van den Predikant van Wakkerstroom en den Ouderling van Christiana, van 'n paragraaf, onder letter (h), over Grondgebied vir die inboorling, wordt het stuk in zijn geheel goedgekeurd, en verder besloten: (a) punt 4 van het rapport van de Commissie voor Zending te royeeren, en dit stuk in de plaats daarvan te stellen; en (b) dit stuk als 'n bijlage bij den Herderlijken Brief te publiceeren.

Andermaal wordt het verslag van de **Commissie voor Fondsen** aan de orde gesteld.

Besloten wordt punt 10 van deel II—Beskrywingspunte,—handelende over bp. 10 en punt 12, over bp. 12,

samen in behandeling te nemen. Na rijpe bespreking wordt, in plaats van de aanbevelingen van de Commissie, het volgende voorstel van den H.E. Moderator en den H.E. Actuarius aangenomen, en wel met eenparige stemmen:

De Vergadering besluit een **Sustentatiefonds,** te worden genoemd **Het Voortrekker Gedenkfonds,** op te richten. Dat uit een deel ervan, £20,000 Stg. niet te boven gaande, een Voortrekkers Synodale Gedenkzaal opgericht worde. Het overige deel een Sustentatiefonds te zijn, om de Kerk in staat te stellen, om, waar noodig, met de bearbeiding van ons Volk te helpen. Het kapitaal van dit deel niet te worden gebruikt, maar alleen de renten. De Vergadering drage het op aan de Synodale Commissie onverwijld een collectant of collectanten aan te stellen, en verder een conceptreglement voor het beheer van het Sustentatiefonds, ter bekrachtiging op de volgende Synode, op te stellen.

Na aanname van dit voorstel, wordt, eveneens met eenparige stemmen besloten, het aan de Synodale Commissie op te dragen, in geval de noodige fondsen vóór de volgende Vergadering van de Synode voorhanden mogen zijn, alsdan als Bouwcommissie op te treden, en genoemde Zaal te Pretoria te laten bouwen.

Punt 11, re bp. II—**Pred. Pensioenfonds**—wordt goedgekeurd.

Punt 13, re bp. 13—**Vermindering van Heffinge**—wordt voor kennisgeving aangenomen. Zoo ook punt 14, re bp. 14—Kolporteurs.

Punt 15, re bp. 15—**Sendelinge deel aan Pensioenfonds**—wordt goedgekeurd.

Punt 16, re bp. 16—**Reiskoste**—blijft vooreerst nog overstaan.

Bij deel III worden bij onderdeel 1—Brief gemerkt C re **Predikante Pensioenfonds**—de volgende twee voorstellen, in plaats van de aanbeveling van de Commissie aangenomen:

van den Predikant van Carolina en dien van Krugersdorp: Hierdie Vergadering dra dit aan die Kwestor op om, in oorleg met die Moderatuur, die Kaapse Kerk beleefdelik te wys op die onbillikhede in hierdie klassifikasie, en voorts vriendelik te versoek, om sig in die toekoms te hou aan die ooreenkoms tussen die twee Kerke; en

van den Scriba en Assistent Scriba: Na aanleiding van die punt aan die orde, word dit aan die verskillende Ringe opgedra, om alles in hul vermoë te doen, om al die Gemeentes, wat nog nie deelhebbers aan die Predikante Pensioenfonds is nie, so spoedig as moontlik is tot genoemde fonds te laat toe te tree.

Met dank neemt de Vergadering kennis van deel III, punt 2—**Generaal Joubert Fonds.**

Met betrekking tot deel III, punt 3—**Roossenekal re lening £2,000**—wordt besloten dit punt aan te nemen, met weglating van de aanbeveling re de achterstallige renten.

Inkomstenbelasting.—Op voorstel van den Predikant van Utrecht, gesecondeerd door dien van La Rochelle (cf. kennis gisteren gegeven). wordt besloten den Raad der Kerken te verzoeken bij de H.E. Regeering aan te dringen om pastoriën van inkomstenbelasting vrij te stellen.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30.

Dr. H. S. Bosman.—Die eerste Pred. van Pretoria, die oudste Predikant van die Sinode en die Vader van die Transvaalse Kerk, krij verlof om die Vergadering toe te spreek, en deel hy die Vergadering mee dat dit sy laaste verg. sal wees, daar hy oor 13 maande meen af te tree na 'n vyftigjarige bediening in Pretoria. Onder diepe ernst en aandoening luister die Vergadering na die laaste afskeidswoord van 'n getroue Evangeliedienaar, sterke steunpilaar van die Kerk, 'n vader wat die Kerk sien groei en bloei het. Hy vermaan die Sinode "om die Kerk lief te hê", en verseker die Gemeentes en Brs. leraars van sy voorbidding.

Die H.E. Moderator verseker die Hooggeagte Br. van Pretoria dat ons ten seerste waardeer die gawe wat God deur hom aan ons Kerk gegee het, en dank hom vir die gawe en kragte wat hy aan ons Kerk gewy het en sy deel in die grote stryd wat hy tot oorwinning gelei het. Die Kerk kan en sal Dr. en mevr. H. S. Bosman nooit vergeet nie.

Ook die Pred. van Zeerust spreek 'n woord van waardering oor die geseënde invloed wat Ds. Bosman oor hom, as seun van die Gemeente, en die jong mense in die algemeen, uitgeoefen het. Die vergadering sing die Hooggeagte Vader Ps. 134 : 4 staande toe.

Nog aan die orde verslag van die Kommissie vir die **Fondse,** Punt IV **Algemeen,** en word punte 1 **Nuwe Fonds** en 2, **Spoorwegpredikant** vir kennisgewing aangeneem, en punte 3, **Rapport van Kwestor Sinodi,** Bylae B en 4, **dank aan Kwestor en Sending Sekr.** word goedgekeur, en hiermee is die eerste deel van die verslag afgehandel, wat met dank aangeneem word.

Vervolgens word die tweede verslag van die Kommissie vir die Fondse aangeneem om punt vir punt te behandel.

Punt I A, punt 13 van tydelike kommissie rapport **uitgawes Arme Blanke Fonds** word goedgekeur, as ook punt II **Koste Kommissies van die Ringe,** met aldie onderdele (a), (b) en (c).

Met Punt II 16, **Reiskoste Algemene Sending Konferensie** word ook punt 11 (c) van die Kom. van Opvoeding en Onderwys (cf. Notule 5 Mei 1925) behandel. Hier word die aanbeveling van die Kommissie vir die fondse aangeneem, en die verslag van die Kom. vir Opvoeding en Onderwys afgehandel en met dank aangeneem.

Verslag Com. van Rationarii. Bijlage XXX.—Die H.E. Voors. stel nou aan die orde die Rapport van die Kommissie vir Rationarii, wat puntsgewyse behandel word, en word punt 1 **Fondse onder beheer van die Kwestor** vir kennisgewing aangeneem; punt 1 (a) **Arme Blanke Fonds** word goedgekeur en van (b) **Auditere van boeke** met dank kennis geneem.

Punt 2 **Sending Fondse,** punt 3 **Nedersetting Fonds en** punt 4 **Lening A. P. Maritz** word een vir een vir kennisgewing aangeneem, as ook die hele rapport met dank aan die Kommissie aangeneem.

Nederzettingen.—Nou word gelees die verslag van die Kommissie aangestel in sake vasgestelde bedrag wat jaarliks van elke Ring verwag word vir die Nedersetting Fonds, wat eenparig goedgekeur word.

Herderlike Brief. Bijlage XXXIII.—Hierna word die Herderlike Brief gelees en bespreek, en na enige wysiginge goedgekeur.

Die H.E. Moderator benoem die Kommissie in sake moedertaal medium (cf. Notule 7 Mei middagsitting) om 'n onderhoud te hê met die Administrateur en by die Sinodale Kommissie rapport te doen. Die Kommissie bestaan uit die H.E. Aktuarius, die Pred. van Lijdenburg en Ouderll. Zeerust en Krugersdorp.

Verslag Com. Algemeene Zaken. Bijlage XXXI.— Aan die orde kom die verslag van die Kommissie vir Algemene Sake wat puntsgewyse gelees en behandel word.

Punt I A **re Verslag Anti-Asiate Beweging** word vir kennisgewing aangeneem, terwyl punt I B **Verslag Afgevaardigdes na die Raad der Kerke,** C, **Sin. Kom. vir Openbare Sedelikheid (Bijlage XXXII)** met onderdele 1 (a) **moeilikheid,** 1, (b) **Gebrek aan aanknopingspunte** en 2, **Inrigting vir gevallene meisies,** word een vir een goedgekeur; als ook punt 3, **voorlesinge ter bestryding van Openbare Onsedelikheid.**

Re punt 2 Beskrywingspunte word beskrywingspunt 1, **Afkondiging Huweliksgebooie,** 2. **Kommissie van Advies re Bou van Kerke, ens.** goedgekeur, terwyl by beskrywingspunt 2 **Matigheids-Sondag** die aanbeveling van die Kommissie vir kennisgewing aangeneem word en die volgende voorstel aangeneem: Dat dit aan die Kommissie vir Openbare Sedelikheid opgedra word om in korrespondensie met die Kerkrade te bly en toe te sien dat van tyd tot tyd in elke gemeente oor die bestryding van drankmisbruik gepreek word en die onderwerp voor die aandag van die Sondagskool kinders gebring word.

Punt II beskrywingspunte 4 en 6 oor **opname van Gods naam in die Unie Grondwet** word saam behandel en met dankbaarheid kennis geneem van die besluit van die Unie Parlement. Na aanleiding van die punt aan die orde word op voorstel van die H.E. Assessor met eenparige stemme besluit die "Speaker" van die Parlement per telegram te versoek al die lede van die Parlement die versekering te gee van die hoge waardering van die Sinode vir die opname van die Naam van die Heer in die aanhef van die Unie-Akte.

Punte 5 en 9 (b) **onsedelike relasies tussen Blank en Gekleurd** word goedgekeur, en punt 7 **Gemengd Baaie** was nog onder bespreking toe dit tyd geword is om te verdaag.

Die Oudd. Klerksdorp, Jeppe, en La Rochelle is vir die hele dag afwesig.

Die Vergadering verdaag tot vanaand om 7.30 vir die plegtige sluiting.

AVONDZITTING.

Plechtige Sluiting.—Met een groote opkomst van bezoekers komt men te 7.30 n.m. samen voor de plechtige sluiting.

De Predikant van Greijlingstad bestijgt den kansel, laat, na het votum, Gez. 3 : 3 zingen, leest Openb. 2 : 1—11, en gaat voor in gebed. Andermaal wordt er gezongen, en wel van Gez. 148 : 2, 3. Hierna spreekt de redenaar een zeer gepast woord naar aanleiding van Openb. 2 : 10a: "Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens". In de eerste plaats wordt gesproken over De noodzakelijkheid om getrouw te zijn, en in de tweede plaats over Het loon, n.l. de kroon des levens. Na dankgebed wordt Gez. 153 : 4 gezongen, en de Apostolische zegenbede uitgesproken. De redenaar komt van den kansel en de H.E. Moderator neemt den voorzittersstoel in. Hij dankt, namens de Vergadering, den Predikant van Greijlingstad voor de rede van vanavond,—het was 'n woord op zijn tijd, en 'n woord toepasselijk op de tegenwoordige omstandigheden.

Redes drukken.—Besloten wordt, dat beide openings- en sluitingsrede voor verspreiding in pamfletvorm gepubliceerd zullen worden.

Door den H.E. Moderator wordt aangekondigd, dat het **H. Avondmaal** (cf. Art. 98 (8)) gisteravond gehouden werd. Het was onder zijne leiding.

Geschenk.—Met grooten dank neemt de Vergadering kennis van een mededeeling door den H.E. Moderator, dat de Ouderling van Ventersdorp de som van Eénduizend ponden Stg. wenscht te geven als 'n eerste bedrag in verband met het **Sustensatiefonds,** tot de stichting waarvan hedenochtend besloten werd. Hij belooft deze som binnen twee jaren te zullen geven.

Commissiën.—Op voordracht van de Moderatuur vinden de volgende aanstellingen plaats:

I. Commissie van Orde (Art. 117): Di. A. P. Burger, W. F. v. W. de Vos, B. H. Swart, en P. du Toit;

II. Commissie van Revisie (Art. 118): Ds. A. J. Louw, Dr. G. B. A. Gerdener, en de H.E. Actuarius;

III. Finantieële Commissie (Art. 119): Ds. D. J. Pienaar, de Heer H. R. Solomon, en de Quaestor Synodi;

IV. Commissie voor Arme Blanken (Art. 121):
Ring van Potchefstroom: Ds. J. F. le Clus, met Ds. Z. H. van der Westhuizen, secundus;

Ring van Rustenburg: Ds. C. A. Neethling, met Ds. D. A. Malan, secundus;

Ring van Lijdenburg: Ds. Paul Nel, met Ds. J. W. G. Strasheim, secundus;

Ring van Utrecht: Ds. J. I. de Wet, met Ds. W. F. v. W. de Vos, secundus;

Ring van Heidelberg: Ds. N. H. C. de J. Theunissen, met Ds. H. E. Steijn, secundus;

Ring van Zeerust: Ds. J. D. Roos, met Ds. P. du Toit, secundus; en

Ring van Johannesburg: Ds. J. H. M. Stofberg, met Ds. J. T. Martens, secundus;

V. Commissie van Examinatoren (Art. 122): Primarii: Di. L. M. Kriel, J. H. Eybers, Dr. D. J. Keet, en de H.E. Actuarius; Secundi: Ds. G. M. Pellissier, Dr. G. B. A. Gerdener, Dr. H. S. Pretorius, en Ds. G. J. Rudolph;

VI. Synodale Zendingscommissie (Art. 123):
Ring van Potchefstroom: Ds. P. A. Theron;
Ring van Rustenburg: Ds. M. J. du Preez;
Ring van Lijdenburg: Ds. G. D. Worst;
Ring van Utrecht: Ds. C. M. Hofmeijr;
Ring van Heidelberg: Ds. J. C. Pauw;
Ring van Zeerust: Ds. P. J. Swart;
Ring van Johannesburg: Ds. J. H. R. Bartlett, en Ds. D. Theron, Zendingsecretaris.

VII. Synodale Zondagschoolcommissie (Art. 124):
Ring van Potchefstroom: Dr. L. P. Snijman;
Ring van Rustenburg: Ds. J. S. Theron;
Ring van Lijdenburg: Ds. J. C. Lamprecht;
Ring van Utrecht: Ds. C. J. Snijman;
Ring van Heidelberg: Ds. R. J. B. Feenstra;
Ring van Zeerust: Ds. N. E. de Kock; en
Ring van Johannesburg: Ds. J. J. Krige.

VIII. Commissie voor Opvoeding (Art. 124b): Ds. J. P. Liebenberg, H. W. Ziervogel, D. F. Marais, en D. P. Cillie, en Oud. T. C. Stoffberg;

IX. Commissie voor de Zending onder Israël (Art. 235): Di. P. A. Roux, S. W. van Niekerk, en I. W. J. van Rensburg, Eerw. P. H. A. Fouché, Oud. P. J. van Gass, en Ds. D. Theron, Zendingsecretaris;

X. Commissie voor Nieuwe Zangwijzen: Ds. Wm. Nicol;

XI. Commissie voor Bijbelverspreiding: Di. D. P. Cillie, T. D. Potgieter, W. R. de Kock, en P. J. Ebersohn, en Oud. H. L. Potgieter;

XII. Commissie re Maatschappelijke Euvelen: Di. Wm. Nicol, R. J. Theron, J. A. Broodrijk, B. A. Muller, en B. Alheit;

XXIII. Commissie voor Bijbelvertaling: Dr. G. B. A. Gerdener, Di. W. F. v. W. de Vos en J. H. Eijbers.

XIV Theologische Kweekschool:

(a) Curatorium: Ds. Paul Nel;

(b) Kiescollege: Di. N. H. C. de J. Theunissen en J. M. Louw;

XV. Commissie voor Nederzettingen: Di. J. W. G. Strassheim, P. van der Hoven, N. J. Veltman, en D. J. S. Malan, Oud. J. P. van der Merwe (Middelburg), en de Heer W. Grobler;

XVI. Stofberg Gedenkschool: Primarii: Ds. D. Theron en Eerw. P. H. A. Fouché; secundi: Di. C. M. Hofmeijr en J. M. Louw;

XVII. Commissie voor Bijbelkennis-examen: Di. D. P. Ackerman, J. J. H. Hattingh, en G. C. van Schouwenburg;

XVIII. Lid van Commissie voor Proponentsexamen: Ds. G. M. Pellissier; en

Lid van Commissie voor Admissieexamen: Dr. D. J. Keet.

Eenige verdere aanstellingen zullen morgen gedaan worden, en met betrekking tot de benoeming van leden om op 'n adviserende kerkbouwcommissie te dienen wordt besloten deze zaak aan de Synodale Commissie op te dragen.

Andermaal komt aan de orde het rapport van de Commissie voor **Algemeene Zaken.** Bij deel II, punt 7 —**Gemengd Baaie**—wordt, op voorstel van de Predikanten van Johannesburg en Lijdenburg, de aanbeveling van de Commissie verworpen, en het beschrijvingspunt van den Ring van Johannesburg in de plaats daarvan aangenomen.

Met betrekking tot punt 8, re **Spesiale Evangeliepredikers,** wordt, op voorstel van den Predikant van Johannesburg, gesecondeerd door dien van Langlaagte, als volgt besloten: In sake spesiale evangelieprediking spreek die Sinode sy oordeel uit, dat die tyd aangebreek is, dat daar meer aandag aan die saak sal gegee word; besluit om van tyd tot tyd die dienste van daartoe geskikte manne te verkry; en benoem 'n Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking, om in hierdie saak op te tree, die saak by Gemeentes aan te beveel, en in alle gevalle met raad te dien.

Bij punt 9 wordt onderdeel (a) **Straf op Onsedelikheid**—t.w. de aanbeveling alhier goedgekeurd. Ook de aanbeveling bij onderdeel (b), re **Voorbehoedmiddels.**

Op aanbeveling van de Commissie wordt zekere brief re de ernstige toename van onzedelijkheid in ons land, met geslotene deuren, aan de Vergadering voorgelezen.

Na slotgebed door den Ouderling van Standerton, wordt de Vergadering te 10.10 n.m. verdaagd tot morgenochtend.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.

NEGENTIENDE ZITTING.

WOENSDAG, 13 MEI, 1925.

Bidstond onder leiding van den Predikant van Piet Retief. Schriftgedeelte Luk. 11 : 1—13. Inleidend woord naar 1 Thes. 5 : 17: "Bidt sonder ophouden".

Te 9.30 v.m. wordt de Vergadering door den H.E. Moderator heropend.

De Notulen van de vorige zitting worden goedgekeurd en geteekend.

Aan de Moderatuur wordt het opgedragen om **stukken,** die goedschiks gemist kunnen worden, uit de **gedrukte Notulen weg te laten.**

Besloten wordt, dat ten minste zoovele **exemplaren van de Notulen gedrukt** zullen worden, dat aan elken Kerkeraad een getal gelijk aan de helft van het getal Kerkeraadsleden, voor rekening van den Kerkeraad, gezonden zal kunnen worden; en met betrekking tot de **Kerkwetten,** dat 'n genoegzaam getal gedrukt zal worden, zoodat, voor rekening van de Kerkeraden, aan elken Kerkeraad zoovele exemplaren gezonden zullen worden als er Kerkeraadsleden zijn.

Naar aanleiding van de Commissiën gisteren aangesteld, wordt besloten. dat de Commissie voor het **Bijbelkennis-examen uitgebreid** zal worden.

Verzoekschrift van 50 leden Johannesburg.—Met verlof van de Vergadering dient de Ouderling van Johannesburg 'n **verzoekschrift in, geteekend door vijftig leden** der Kerk, en vragende, dat het besluit met betrek-

king tot de Vrederust-zaak in revisie genomen zal worden. Op voorstel van den H.E. Assessor wordt met 79 tegen 56 stemmen besloten, dat het bovengenoemde besluit wel in revisie genomen zal worden.

De H.E. Moderator regelt, dat dit geschieden zal na afhandeling van de andere werkzaamheden, die nog op behandeling wachten.

Weêr komt aan de orde het verslag van de **Commissie voor Algemeene Zaken.**

Bij elk der volgende punten, t.w. 10—**Magistrate as Huweliksbevestigers,** 11—**Straf van Persone buite die eg saamlewende,** 12—**Rolprente,** en 13 en 15—Wet re **Dag des Heeren,** wordt de aanbeveling der Commissie goedgekeurd.

Punt 15—**Bierverskaffing**—wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ter tafel komt nu het **tweede deel van bovengenoemde Commissie** (Algemeene Zaken). Dit tweede rapport handelt over de aanstelling van 'n **Zaakgelastigde.**

Zaakgelastigde.—Na bespreking der zaak wordt het volgende voorstel van den Scriba, gesecondeerd door den H.E. Assessor, met groote meerderheid van stemmen aangenomen: Na aanleiding van die punt aan die orde, en met die oog op die besluit wat reeds deur die Sinode geneem is, om 'n sustensasiefonds op te rig, en daarvoor 'n kollektant of kollektante aan te stel, besluit die Sinode, om die benoeming van 'n Saakgelastigde in hande van die Sinodale Kommissie te laat, om na bevind van sake te handel. Intussen stel die Sinode 'n Kwestor aan, om te fungeer, totdat die Sinodale Kommissie oor die kwessie van 'n Saakgelastigde sal besluit het.

Hiermeê is het verslag ter tafel (beide deelen) afgehandeld, en wordt het verslag in zijn geheel met dank aangenomen.

Thans wordt als **Quaestor** door de Moderatuur **voorgedragen** de Predikant van Johannesburg Oost, en wordt deze voordracht goedgekeurd.

Ds. J. N. Martins wordt ter Vergadering welkom geheeten en ontvangt hij een eereplaats in haar midden.

Moedertaal medium.—De Commissie gisteren benoemd, om met den H.E. Administrateur over **Moedertaal medium op Scholen** te spreken, doet rapport.

Met dank neemt de Vergadering kennis, dat de H. E. Administrateur verklaard heeft:

(a) Dat hy op suiwer opvoedkundige gronde daarvoor is, om te bewerk, dat elke kind deur sy moedertaal sy onderwys sal kry;

(b) Dat hy reeds 'n konsep-voorstel vir wetsverandering in die rigting in gereedheid gebring het;

(c) Dat hy in onderhandeling met die leiers van die verskillende partye in die Prowinsiale Raad is, om die aanname van die voorstel te verseker; en

(d) Dat hy nie meen, dat kinders wat reeds op skool is deur wetgewing in 'n ander skool moet oorgeplaas word.

De Vergadering neemt voorts het rapport van de Commissie met dank aan.

Motie van Revisie.—Aan de orde wordt gesteld de motie van den Predikant van Morgenzon,—waarvan kennis bij 'n vorige zitting gegeven werd,—re revisie van het besluit omtrent deel (4 (3) van de **Grondslagen** (cf. tweede verslag van de Commissie van Revisie, punten 2 en 9). Met 60 tegen 44 stemmen wordt besloten genoemd besluit niet in revisie te nemen.

Ter tafel komt nu de verdere behandeling van het tweede deel van het verslag van de **Commissie van Revisie.**

Punt 7 (cf. bp. 10), over Art. 44, werd naar de Commissie van Revisie terug verwezen. Haar rapport hierover (cf. derde verslag, punt 5) wordt thans goedgekeurd.

Punt 8, re bp. 11, omtrent Art. 35 (9) is reeds afgehandeld.

Bij punt 9 re bp. 12, wordt de aanbeveling van de Commissie niet aangenomen, maar, op voorstel van den Predikant van Pietpotgietersrust en den Ouderling van Johannesburg, als volgt besloten: Re die punt aan die orde is dit die mening van die Sinode, dat dit huishoudelik gereel moet word, nl. in verband met die lei van godsdienstoefeninge deur 'n Ouderling.

Bij punt 10, re bp. 13, wordt de aanbeveling van de Commissie, t.w. de verwerping van het beschrijvingspunt, goedgekeurd.

Eén voor één worden verder al de overige punten van dit verslag goedgekeurd, t.w. van punt 11, over bp. 14, tot en met punt 28, dat handelt over Art. 150.

Metéén gaat de Vergadering nu over tot de behandeling van het **derde verslag van de Commissie van Revisie.**

Punt 1, bevattende drie aanbevelingen re Art. 231, wordt goedgekeurd; en ook punt 2, re Art. 215 (1).

Naar aanleiding van het besluit omtrent Art. 215 (1) wordt thans opdracht gegeven aan den H.E. Actuarius, om te zorgen voor opname van 'n nieuw artikel in het Wetboek re adviseerende stem, en het zóó te stellen, dat het slaan zal ook op andere ambtenaren der Kerk, zoo als Secretaris voor Arme Blanken, Spoorwegpredikant, en Zaakgelastigde.

Punt 3, met drie onderdeelen, handelende over den Zendingsecretaris, wordt goedgekeurd.

Ook punt 4, re Art. 86.

Punt 5, re Art. 44, is reeds afgehandeld (cf. Tweede verslag van deze Commissie, punt 7, re bp. 10).

Eén voor één worden de overige drie punten goedgekeurd.

Waar ook dit derde deel van de Commissie van Revisie nu afgehandeld is, brengt de Vergadering haren dank toe aan deze Commissie voor al het werk, waarvan de verslagen getuigen.

Motie.— De **volgende motie** van den Predikant van Lijdenburg, waarvan kennis gegeven werd, wordt door den H.E. Actuarius gesecondeerd en door de Vergadering aangenomen: Die Sinode besluit, om, met die oog op ondersteuning van die **S.A. Matigheidsalliansie,** 'n **jaarlikse Sinodale kollekte** vir Bestryding van Dronkenskap vas te stel.

De volgende voordrachten van de Moderatuur worden goedgekeurd:

Commissie voor **Bijbelkennis-examen: additionele leden:** Di. D. F. Marais en W. F. v. W. de Vos.

Rechtscommissie: Ds. Paul Nel, Dr. G. B. A. Gerdener, Ds. Wm. Nicol, en Advocaat N. J. de Wet;

Commissie voor **Speciale Evangelieprediking:** Di. D. P. Cillie, J. H. M. Stofberg, en D. Theron.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGZITTING.

Heropening te 2.30 n.m.

Ter tafel komt de motie van den Predikant van Wakkerstroom, re **vraag voor advies aan den Raad der Kerken** (cf. Notulen van eergisteren, aan 't eind van de

namiddagzitting). Het voorstel van den Predikant van Wakkerstroom wordt door den Predikant van Standerton gesecondeerd, en door de Vergadering met algemeene stemmen aangenomen.

Besloten wordt, dat de **volgende Vergadering van de Synode** in 1928 gehouden zal worden (cf. Art. 95).

In verband met wat heden ochtend in verband met de **Vrederust-zaak** besloten werd, wordt thans verder besloten, dat wanneer deze zaak in revisie genomen zal worden, dit geschieden zal met suspendeering van Art. 35 (20).

De Vergadering gaat nu over, om het besluit re de Vrederust-zaak in behandeling te nemen. Al de leden der Vergadering, op wie Art. 250 van toepassing is, ontruimen hunne zitplaatsen, en de Predikant van Middelburg (cf. Art. 35 (8)) neemt den voorzittersstoel in.

Waar de Predikant van Ottosdal er op wijst, dat het verzoekschrift over deze zaak niet aan de eischen van Art. 99 (2) voldoet, en tegen de wettigheid er van protesteert, komt de H.E. Moderator weêr den voorzittersstoel innemen, en regelt, dat, waar de Vergadering het verzoekschrift ontvangen heeft, de zaak volkomen in orde is. Deze regeling wordt algemeen aangenomen.

Andermaal neemt de Predikant van Middelburg de plaats van H.E. Moderator, als Voorzitter der Vergadering, in, en wordt met de zaak van revisie voortgegaan.

Na bespreking der zaak, die tot 5.20 n.m. duurt, wordt, op voorstel van den Ouderling van Wakkerstroom, gesecondeerd door dien van Middelburg, met 53 tegen 33 stemmen besloten de **aanbeveling van de Rechtscommissie aan te nemen,** wordende 'n amendement van den Predikant van Morgenzon, gesecondeerd door Oud. H. J. Visser, en luidende als volgt, met 33 tegen 50 stemmen, verworpen: Die lyn tussen die Gemeentes Vrederust, Johannesburg, en Johannesburg Oost word gehandhaaf, en die petitionarissen verwys na Art. 172.

Het verzoek van den Heer W. L. Ochse komt, na voorgaand besluit, nu als van zelf weêr in behandeling. Het volgende voorstel van den Predikant van Lijdenburg en dien van Waterberg wordt aangenomen: Die Vergadering keur die besluit van die Ring van Johannesburg goed.

Met betrekking tot het besluit pas re de Vrederustzaak genomen wordt op verzoek aangeteekend, dat de **Predikant van Zeerust in de minderheid** gestemd heeft, en wel omdat "'n uiters gevaarlike presedent deur hierdie Sinodale besluit neergelê is."

Besloten wordt een **honorarium** van £10 Stg. aan den Assistent-Scriba toe te kennen.

Na eenige gebruikelijke bedankingen, slot dankgebed door den H.E. Assessor, het zingen van Gez. 189 : 6, en uitspreken van den Apostolischen zegen door den H.E. Moderator, worden de Notulen gelezen, goedgekeurd en te 6.15 n.m. geteekend.

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
W. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Scriba.
B. H. Swart, Asst. Scriba.
P. P. Joubert.
G. J. Rudolph, V.D.M.
G. F. v. d. Merwe.
G. D. Worst, V.D.M.
F. A. J. Taute.
R. S. Pretorius.
J. S. Theron, V.D.M.
S. O. Reinecke.
L. M. Kriel, V.D.M.
B. Alheit, V.D.M.
C. F. Swart.
F. S. Steijn.
G. B. A. Gerdener, V.D.M.
J. C. Pauw, V.D.M.
J. S. Joubert
A. P. Burger, V.D.M.
J. P. v. d. Merwe.
H. W. Ziervogel, V.D.M.
A. W. de Waal.
W. Steenkamp.
J. J. Joubert.
J. J. Bosman.
J. F. le Clus, V.D.M.
P. du Toit, V.D.M.
J. B. Roode.
N. J. Veltman, V.D.M.
D. P. Cillie, V.D.M.
P. J. v. Gass.
L. W. Kemper.
H. S. Veldman.
K. T. v. d. Heever, V.D.M.
A. J. Louw.
W. W. Coetser.
J. C. v. Niekerk, V.D.M.

J. J. Krige, V.D.M.
T. C. Stoffberg.
J. H. M. Stofberg, V.D.M.
P. D. du Toit.
J. van Bruggen.
P. A. Roux, V.D.M.
I. W. J. van Rensburg, V.D.M.
M. C. du Preez.
D. J. S. Malan, V.D.M.
M. C. Joubert.
P. J. Ebersohn, V.D.M.
S. F. Geldenhuys.
M. J. du Preez, V.D.M.
C. A. Neethling, V.D.M.
N. H. C. de J. Theunissen, V.D.M.
J. le R. Hauptfleisch, V.D.M.
C. G. du Toit.
G. C. Viljoen.
J. J. Marais.
J. D. Roos. V.D.M.
H. J. Visser.
S. T. Potgieter, V.D.M.
T. M. Weeber.
P. J. Swart, V.D.M.
W. J. Kok.
R. J. B. Feenstra, V.D.M.
J. H. Claasen.
S. J. v. d. Spuy, V.D.M.
J. C. Engelbrecht.
B. A. Muller, V.D.M.
D. C. Meyer.
J. W. G. Strasheim, V.D.M.
R. J. Jansen v. Vuuren.
G. D. Botha.
J. J. Hattingh, V.D.M.
J. C. Lamprecht, V.D.M.
F. L. Gaum.
W. R. Joyce, V.D.M.
H. J. F. Smit.
J. H. v. Deventer.
P. L. Potgieter.
S. S. Terblanche.
T. D. Potgieter, V.D.M.
N. E. de Kock, V.D.M.
F. J. Joubert.
D. J. Keet, V.D.M.
A. S. Pienaar.

W. R. de Kock, V.D.M.
P. J. Steenkamp.
S. W. Naude, V.D.M.
J. J. du Toit.
J. S. Krige, V.D.M.
D. J. le Roux.
J. P. v. d. Merwe.
G. R. Ockerse.
H. S. Jordaan.
S. W. v. Niekerk, V.D.M.
C. J. Liebenberg, V.D.M.
D. P. Ackerman, V.D.M.
J. P. v. d. Berg.
C. J. Snijman, V.D.M.
L. de Jager.

BIJLAGE I.

VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN ORDE.

SKEMA VAN WERKSAAMHEDE 1925.

Aan die HoogEerw. Moderator Sinodi.
HoogEerw. Heer;

Die Kommissie van Orde het die eer die volgende Skema van Werksaamhede, volgens Art. 117, u voor te stel.

Bespoediging van werksaamhede:—

U Kommissie beveel aan dat Art. 35 (9) sal gesuspendeer word wat betref die woorde "tweemaal over dezelfde zaak te mogen spreken" en in plaas daarvan te stel "eenmaal en niet langer dan 10 minuten".

Verder dat aan die Moderatuur word opgedra om van die begin af aan te reel hoeveel tyd aan elke saak gegee sal word en dat die daelikse notule weer, soos in die verlede, sal afgetik en afgelewer word by die tuisplekke van die lede.

Armeblanke- en Sendingdag:—

U Kommissie gee aan die hand dat Woensdag 24 April e.k. Armeblankedag en Woensdag 6 Mei Sendingdag sal wees, en dat die betrokke verslae in die voormiddagsitting van genoemde twee dae sal behandel word.

Verder word aanbeveel dat die volgende versoeke sal toegestaan word:—

(a) Aan Ds. Loubser word geleentheid gegee om oor Oos-Afrika te praat op Armeblankedag.

(b) Aan Ds. Meiring oor die Kerkbode op Dinsdag 28 April.

(c) Aan Ds. Fick vir die rapport van die Kommissie vir Sangwysies.

Die stukke vir behandeling het ons als volg gerangskik:

I. Verslae van enige Sinodale Kommissies.
II. Onderwys en Opvoeding.
III. Die Sending.
IV. Die Inwendige Sake.
V. Die Fondse.
VI. Kommissie van Rewisie.
VII. Regs Kommissie.
VIII. Algemene Sake.

I. **Verslae van:—**

1. Die Kommissie van Orde.
2. Die Moderator Sinodi.
3. Die Moderatuur.
4. Die Sinodale Kommissie.
5. Die Skriba Sinodi.
6. Die Aktuarius en Argivarius Sinodi.
7. Die Kommissie vir Sangwysies.
8. Die Kommissie van Eksaminatore.
9. Die Afgevaardigdes na die "Raad der Kerken".
10. Die Afgevaardigdes na Susterkerke.
11. Die Ringe oor die Staat van die Godsdiens.
12. Die Kom. vir die Afrikaanse Bybelvertaling.
13. Die Kommissie in sake Drankverbod.

II. **Onderwys en Opvoeding:—**

A. Verslae van:—

1. Die Sinodale Sondagskool Kommissie.
2. Die Kommissie vir Opvoeding.
3. Die Kommissie vir Bybelverspreiding.

B. Beskrywingspunte:—

1. Die Ring van Utrecht versoek die H.E. Sinode om in oorleg met die Gefedereerde Kerke 'n Afrikaanse bewerking van die Psalm- en Gesangbundel, vergroot met 'n aantal andere geskikte en veral Kinderliedere, so spoedig mogelik uit te gee.—(Ring van Utrecht).

2. Met die oog op die onkunde van ons lede omtrent die leer van hulle Kerk, en die propagandawerk van die sektes, word die HoogEerw. Sinode versoek, om aan sy kolporteurskommissie op te dra, om so spoedig moontlik na die sinodale vergadering, een of meer kolporteurs aan te stel—(Ring van Johannesburg.)

3. Die H.E. Sinode erken met dankbaarheid die geseënde werk, wat die Christen-studente Vereniging in ons land doen, beveel daardie werk by ons kerkrade aan, en spreek die hoop uit dat die jaarlikse biddag vir studente in November in al ons gemeentes sal waargeneem word, en dat die werk van die C.S.V. deur 'n kollekte by daardie geleetheid sal ondersteun word.—(Predikant van Wakkerstroom).

4. Die HoogEerw. Sinode dra dit aan sy Moderatuur op, om die nodige stappe te doen, waardeur ons één doeltreffende handleiding vir katkesasie sal kry in Afrikaans. Die boek moet so goedkoop moontlik in die handel kom en moet, behalwe die leerstellige en geskiedkundige dele, ook 'n praktiese deel bevat, waarin die

vernaamste hedendaagse dwalinge weerlê, ons kerkstelsel uiteengesit en lidmaatspligte geskets word.—(Predikant van Wakkerstroom.)

5. De HoogEerw. Synode spreke zich uit over het stelsel van onderwijs in de Transvaal, en het onbevredigend eksamenstelsel.—(Eerste Predikant van Ermelo.)

6. De HoogEerw. Synode keure het optreden van de Administrateur en van enige leden van het Uitvoerend Komitee af in verband met onderwijszaken zoals de aanstelling van de Direkteur van Onderwijs en het sluiten van onmisbare scholen.—(Eerste Predikant van Ermelo.)

7. De HoogEerw. Synode juiche de stappen toe, die door de HoogEdele Regering gedaan worden om spaarzaamheid in 't land te bevorderen, bevele deze zaak sterk aan bij ouders, onderwijzers en kinderen van ons volk, en drage het aan de Kommissies voor Arme Blanken en Opvoeding op om in deze zaak hartelik saam te werken.—(Predikant van Vrederust.)

8. Die Sinodale Sondagskoolkommissie versoek die H.E. Sinode om die Bybelkenniseksamenkommissie weer 'n aparte Kommissie te maak, onafhanklik van die Sinodale Sondagskoolkommissie.—(Sinodale Sondagskoolkommissie.)

C. Briewe :—

1. Brief gemerk B re repport van die Transvaal Onderwys Kommissie.

2. Briewe gemerk F. en G. re Roomse propaganda.

3. Brief gemerk J. Brandt en Soon re Gesangbundel in Afrikaans.

4. Brief gemerk N. van Sekretaris Z.A.B.V. re vertaling Psalme en Gesange.

III. **Sending :—**

A. Verslae van :—
1. Die Sinodale Sending Kommissie.
2. Die Kommissie vir Sending onder Israël.
B. Beskrywingspunte :—

1. Om 'n end aan die grote verwarring in onse Kerk, met betrekking tot die sendingsaak te maak, so versoek die Ring die HoogEerw. Sinode die Sendingmetode van onse Kerk neer te lê.—(Ring van Heidelberg.)

2. Die Ring van Johannesburg versoek die HoogEerw. Sinode om haar sending-politiek, veral met die oog op die verstandelike ontwikkeling van die naturel, duide-

lik te formuleer en dit in pamfletvorm onder die aandag van al die gemeentes te bring.—(Ring van Johannesburg.)

3. De HoogEerw. Synode overwege de vraag: wat gedaan kan worden, zodat onze kerk beter gediend kan worden wat de voorziening van inboorlingleraren en evangelisten betref. door de Stofberg Gedenkschool.—(Eerste Predikant van Ermelo.)

4. Daar die gefedereerde Kommissie vir die Sending onder Israël nie 'n sukses geblyk het nie, besluit die Sinode, om tot die ontbinding daarvan oor te gaan. Aan onse kommissie sal egter vryheid gelaat word om met die van die O.V.S. Kerk 'n gesamentlike werk te doen.—(Kommissie vir die Sending onder Israel.)

5. Art. 217 (3) word so gewysig dat in gemeentes van meer as 100 lidmate 'n kerkraad mag aangestel word, maar in gemeentes van meer as 200 lidmate 'n kerkraad aangestel moet word.—Synodale Zendingkommissie.

6. Die Sinode versoek die Regering by ewentuele wetsverandering sy aandag te gee aan die noodsaaklikheid van afskaffing van heidense skole onder die inboorlinge.—(Synodale Zendingskommissie.)

7. In plek van Art. 216 (10) en Art. 214 (6) besluit die Sinode dat die volgende verslag op die Algemeen Sending-Konferensie sal dien: (a) Is die gereëlde geestelike bearbeiding van die gemeentes in u Ring ongehinder voortgegaan? (b) Is daar behoorlik werk gemaak van die herderlik besoek van die gemeentes, en in besonder van die krankes? Word huisbesoek gereëld gedaan, so deur die sendelinge as deur die evangeliste? (c) Word die vasgestelde bydrae gereëld geïn? Wat was die gemiddelde inkomste per lidmaat in u Ring vir die afgelope drie jare gewees? Wat is in u Ring per gemeente ingekom, behalwe die gereëlde bydrae: 1. As kollekte by die openbare eredienste? 2. As dankoffers? 3. Deur middel van basaars of gesellige byeenkomste? 4. Vir doop, aanneming en bevestiging van huwelik? (d) Is u ledetal in die afgelope drie jaar toe- of afgeneem? Met watter getalle? Hoeveel lidmate is daar nou in u Ring? (e) Wat word in u Ring gedaan vir die onderwys? Hoeveel persone word na skatting onderwys? Is daar Sondagskole in u Ring? Hoeveel Sondagskoolkinders is in die skole? Is die getalle toe- of afgeneem in die laatste drie jare? (f) Hoeveel sendelinge

en evangeliste is daar in u Ring? Is die werkkragte toereikend? Is daar middelpunte in u Ring, wat behoor beset te word? Watter planne word daar deur die Ring gemaak om die te beset? (g) Watter heidense gewoontes hinder die mees in u werk? Wat word gedaan om die te bestry? (h) Watter sendingeiendomme is daar in u Ring? Is hulle getransporteer op naam van die kerkraad, waar hulle geleë is? Wat is by benadering die waarde daarvan?—(Syn. Zendingkommissie).

C. Brief gemerk D. re Sendingsondag.

IV. **Inwendige Sake.**

A. Verslaë van:—

1. Die Kommissie vir Arme Blanke.

2. Die Kommissie vir Nedersettinge.

B. Beskrywingspunt:—

1. Die Ring versoeke die HoogEerw. Sinode die HoogEd. Minister van Spoorweë te nader en hom te versoek s'n aandag aan die verbetering van arbeidswoninge langs die spoor te gee, sodat (a) elke woning minstens twee slaapkamers sal hê; (b) elke woning alleen op homself en los van ander woninge sal staan; en (c) elke woning 'n stukkie grond daarby sal hê.—(Ring van Heidelberg).

V. **Fondse.**

A. Verslaë van:—

1. Die Kwestor Sinodi.

2. Finansiële Kommissie.

B. Beskrywingspunte:—

1. Re bedrae versoek vir die Nedersettingsfonds besluit die vergadering om dit onder die aandag van die HoogEerw. Sinode te bring, dat volgens verslag van die afgevaardigdes die toestande in meer dan een gemeente deur die droogte, ens., van sodanige aard was, dat in die kerkrade gevoel was, dat hul nie die gevraagde som kan aansuiwer nie.—(Ring van Potchefstroom).

2. Die vergadering lettende op die dringende behoefte tot insameling vir die Hulpb. Jongl. Fonds vir behoeftige leerlinge binnen ons eie Ringsresort, besluit om by die e.k. Sinode aan te dring om die Normaalskool Fonds te skrap.—(Ring van Rustenburg).

3. Die Sinode word gevra om wetgewing voorsiening makende vir die reiskoste van kommissies van die Ring, waar hulle reis in verband met Ringswerk.—(Ring van Rustenburg).

4. Die gemeente Roossenekal verkeer in 'n uiters treurige finansiële toestand, en gevolgelik versoek die Ring, dat die toestand van die gemeente onder die aandag van die HoogEerw. Sinode sal gebring word.—(Ring van Lydenburg).

5. Die Ring van Lydenburg versoek die HoogEerw. Sinode om die eerste predikant van Ermelo, vergeseld deur sy geagte gade, af te vaardig om die gemeentes Meru en Vergenoeg in Oos-Afrika te besoek.—(Ring van Lydenburg).

6. De Synode drage het aan de Kommissie voor Bijbelverspreiding op om zo spoedig mogelik tot de aanstelling van één of meer kolporteurs over te gaan.—(Ring van Utrecht).

7. Die Ring versoeke die HoogEerw. Sinode om die Normaal Skool-Fonds onder beheer van die Ringe te plaas.—(Ring van Zeerust).

8. Die HoogEerw. Sinode word gevra, om andermaal met erns by kerkrade aan te bring, dat hulle sal deelneem aan die Predikante Pensioenfonds; en by die predikante, dat hulle sal deelnemers word aan die Pred. Wed. Fonds.—(Ring van Johannesburg).

9. Die kerkraad van die N.H. of Geref. Kerk van Bloemhof vra beleef dat die sinodale heffinge, as dit moontlik is, verminder word tot wat dit van te vore was.—(Kerkraad van Bloemhof).

10. De HoogEerw. Synode besluite tot het daarstellen van een sterk Sustentatiefonds, en drage het op aan de te benoemen Kommissie voor de Fondsen, om een schema ter inzameling van de nodige gelden aan de Synode, staande de vergadering, voor te leggen.—(Eerste Predikant van Ermelo).

11. De HoogEerw. Synode doe de nodige stappen waardoor onze Kerk recht van stemming zal erlangen in verband met het Pred. Pensioen Fonds, en het Pred. Weduwen Fonds, waaraan zij deel heeft; of zo dit onmogelik is, stichte zij haar eigen Predikanten-, en Predikanten Weduwen Fondsen, en verzoeke de Ned. Geref. Kerk van Zuid-Afrika aan haar terug te geven, wat door onze gemeenten en predikanten, in die fondsen gestort is aan inlegpenningen en kontributies.—(Eerste Predikant van Ermelo).

12. Die Sinode besluit om die nodige stappe te doen met die oog op die oprigting van 'n Sinodale Saal binne die volgende drie jaar, vir 'n bedrag van £18,000; en dra dit aan 'n Kommissie op, om, nog tydens die sitting van die Sinode 'n konsep-indeling van die beno-

digde bedrag vir goedkeuring van die Sinode, onder die 85 gemeentes van die kerk te maak, sodat elke gemeente vir die volgende drie jaar gemiddeld £75 per jaar vir die saak sal bydra.—(Predikant van Johannesburg Oost).

13. Die Ring van Rustenburg het in sy vergadering van 18 Febr. 1925 te Louis Trichardt, met 14 teen 13 stemme besluit om die HoogEerw. Sinode te vra om die heffinge te verminder van 50 persent tot 33 persent.—(Ring van Rustenburg).

14. Die Ring vra die HoogEerw. Sinode om deur haar Kolportasiekommissie onmiddellik stappe te neem vir die aanstelling van één of meer kolporteurs. Vir die inisiale onkoste stel die Sinode 'n som nie te bogaande £400 uit hare fondse beskikbaar.—(Ring van Rustenburg).

15. Die Sinode word gevra, om die Kaapse Kerk te nader ten einde ons sendelinge te laat deel kry in sy pensioenfonds. (Synodale Zendingkommissie).

16. Die Sinode maak voorsiening in Art. 214 (4) vir die koste verbind aan die Algemene Sendingkonferensie.—(Synodale Zendingkommissie).

C. Briewe:—

1. Brief gemerk C. re Predikante Pensioen Fonds.
2. Rapport gemerk H. re Generaal Joubert Fonds.
3. Versoek Kerkraad Roos-Senekal gemerk K. re £2000 lening.

VI. **Rewiesie.**

A. Beskrywingspunte van die Kommissie van Rewiesie.

1. Die Sinode besluit om die Wette en Bepalinge van die Kerk in Afrikaans uit te gee, en om daartoe gebruik te maak van 'n konsep-vertaling, wat deur die Aktuarius in gereedheid gebring is.

2. Art. 35 (20).—Voeg in: "......tensy dat dit op 'n onbestrede mosie geskied. As die vergadering nie sitting hou nie, sal die kennisgewing skriftelik aan al die lede kan gestuur word."

3. Art. 24.—Skrap die woorde: "vooral op den dag des Heeren."

4. Art. 61.—Voeg toe aan die sertifikaat van lidmaatskap: "Hierdie sertifikaat is bedoel vir oordrag van lidmaatskap aan die......gemeente......of, is slegs bewys en geen oordrag van lidmaatskap nie."

4. Art. 63.—(Nuwe artiekel): "Aan rondtrekkende lidmate, wat tydelik na 'n ander gemeente verhuis, sonder dat hulle van plan is om daar te bly, sal sertifikate van lidmaatskap uitgereik word, wat by hulle aankoms in sodanige gemeente, sonder uitstel aan 'n lid van die kerkraad vertoon sal word, en by hulle vertrek, opnuut deur die leraar of 'n ouderling gedateer en onderteken sal word. In die tussentyd sal die litmaatskap van die persoon nie van die een gemeente op die ander oorgedra word nie, maar sal hy slegs die kerklike voorregte, by die gemeente waar hy tydelik verkeer, geniet."

5. Art. 52.—Voeg toe: "Dit geld egter nie van kerkraadslede, wat bedank nie, as hulle bedanking deur die kerkraad onvoorwaardelik aangeneem word."

6. Art. 69 (3).—Die paragraaf lees: "Die afgevaardigdes wat verskyn bly in funksie tot die eersvolgende gewone vergadering van die Ring. As een of ander primariuslid verhinder word om 'n buitengewone vergadering by te woon, sal die sekundus sy plek inneem; of as die sekundus sitting geneem het, en hy word verhinder, sal die primarius in sy plek sitting kry. Eers dan......"

7. Art. 53.—Die artiekel lees: "......By algehele onverkrygbaarheid en onstentenis van 'n predikant, kies die vergadering, onder voorsitterskap van die diensdoende ouderling, wat die oudste in jare is, en wat teenwoordig is, sy eie voorsitter, uit die diensdoende ouderlinge."

8. Art. 268.—Voeg in: "Die voorsitter is verplig om sodanige klagte daadlik aan die eersvolgende vergadering van die kerkraad voor te lê."

9. Art. 288.—Voeg in, na "Sinode" die woorde "of Sinodale Kommissie."

10. Art. 263.—Voeg toe: "Kerklike howe bepaal self op watter wyse, skriftelik of mondeling, 'n appèlsaak, wat voor hulle gebring word, behandel sal word; dit wil sê of die behandeling van die saak alleen na aanleiding van skriftelike verklaringe en getuienisse sal geskied, dan of die partye in persoon sal opgeroep word."

11. Art. 255.—Voeg toe: "Die kerklike vergadering sal, saam met die oproeping, aan die aangeklaagde 'n afskrif van die klagte, wat in die vergadering teen hom behandel sal word, stuur."

12. Art. 298.—Die Sinode bepaal dat die afkondiging van huweliksfooie gratis sal geskied, en dat vir 'n sertifikaat van afkondiging 2s. 6d. geëis sal word.

13. Art. 171.—Die artiekel lees: "......Lede wat later intrek, en op lynplase kom woon, sorteer vanself onder die jonger gemeente. Lede wat gekies het om by die ouere gemeente te bly sorteer, en later verlang om by die jongere gemeente aan te sluit, kan. met verlof van beide kerkrade, dit doen."

14. Art. 200.—Voeg in na "predikant," die woorde: "wat lid van die Sinode is."

15. Art. 3.—Die paragrawe word as volg gerangskik:—(3), (2), (1) en (4). Paragraaf (5) word geskrap. Die volgende nuwe paragraaf word ingevoeg: "Lede van Protestantse Kerke, wat nie die Gereformeerde belydenis vashou nie, wat in ooreenstemming met die kerklike bepalinge (Art. 152) tot die Kerk oorkom."

16. Art. 4.—Voeg in: "volgens oordeel van die betrokke kerkraad."

17. Art. 5.—Voeg in: "na goedvinding van die kerkraad."

18. Art. 21 word geskrap.

19. Art. 281.—Voeg in tussen (d) en (e): "Skorsing in die diens vir 'n onbepaalde tyd, met verlies van traktement, en ontslag uit die diens van die gemeente, met verlies van al die regte en voorregte, wat aan die staanplek verbind is."

20. Art. 35 (8).—Lees: "......deur die oudste teenwoordige predikant, wat nog in diens van die Kerk is."

21. Art. 35 (9).—Lees: "eenmaal i.p.v. "tweemaal."

22. Art. 35 (24).—Lees: "Rings- en Sinodalevergaderinge" i.p.v. "alle kerklike vergaderinge."

23. Art. 35 (26)a.—Lees: "in klad gelees, en deur die voorsitter en scriba geteken word, om by die volgende vergadering deur al die lede, wat dan teenwoordig is, onderteken te word."

24. Art. 35 (27).—Lees: "Die kiesing van kerklike beamptes, met uitsondering van die kiesing van kerkraadslede by die stigting van 'n nuwe gemeente (vgl. Art. 174), en die beroeping van predikante (vgl. Art. 35 (28), moet plaas vind met geslote stembriefies......en wel op die volgende wyse:

(a) Eers word daar 'n groslys gevorm. Daarvoor sal elke stemgeregtigde soveel name op die stembriefie mag plaas, as daar persone gekies moet word..............

(g) As die stemme, by die finale stemming, staak, sal die lot moet beslis."

25. Art. 35 (28).—"Die beroeping van predikante moet plaas vind met geslote stembriefies, by volstrekte meerderheid van stemme van die stemgeregtigdes wat teenwoordig is, en wel op die volgende wyse: (a) Op die groslys sal elke lid soveel name mag plaas, as hy verlang. (b) By die eerste stemming moet elke stemgeregtigde sy stem op een van die name wat op die groslys staan, uitbring. (c) As daar 'n twede stemming nodig is, sal dit geskied uit die name wat by die eerste stemming meer dan één stem verkry het. Volgens die uitslag van hierdie stemming sal daar, ingeval niemand reeds 'n volstrekte meerderheid verkry het nie, 'n tweetal, in ooreenstemming met die voorskrif van Art. 3 5(27), (d) en (e), gevorm word. (d) Die finale stemming geskied uit die tweetal wat so gevorm word. (e) As die stemme, by die finale stemming, staak, sal die lot moet beslis."

26. Art. 37.—Skrap "waarvan een eksemplaar..."

27. Art. 42.—Voeg in na "gevestig," die woorde: "of vir dieselfde tyd by die gemeente goed bekend is.'

28. Art. 46.—Voeg in nuwe artiekel hierna: "Gemeentelede, wat gekies word tot lede van die kerkraad, en wat weier om die diens waar te neem, sonder dat hulle die kerkraad met gewigtige redes kan bevredig, sal onderhewig wees aan 'n broederlike vermaning van die kerkraad, en die gemeente sal met hulle weigering bekend gemaak word.

29. Art. 58.—Voeg in: "(4) Met die voorlegging aan die gemeente, by die begin van elke jaar, van 'n begrotingstaat, genoem staat D., wat in ooreenstemming met Art. 297, volgens die onderstaande voorbeeld, sal opgemaakt word, en aan die Ring, vir verder behandeling, sal toegestuur word:—

Begrotingstaat van die Ned. Herv. of Geref. Gemeente......... vir die jaar 1 Januarie tot 31 Desember 19......

A.—Voorgestelde Uitgawe.

1. Tot dekking van oortrokke rekening van die vorige jaar.
2. Onkoste by die openbare erediens.
3. Sinodale kollektes.
4. Spesiale bydrae vir weeshuise.
5. Vir ander sendingwerksaamhede.
6. Onderhoud van arme.
7. Heffinge vir die Sinodale Fonds.
8. Afbetaling van kapitale skuld.

9. Rente.
10. Salarisse.
11. Reparasies.
12. Belastinge.
13. ....

Verwagte voordelige balans.

B.—Verwagte Ontvangste.

1. Voordelige balans van die vorige jaar.
2. Kollektes by die openbare erediens.
3. Sinodale kollektes.
4. Spesiale bydrae vir weeshuise.
5. Vir ander sendingwerksaamhede.
6. Onderhoud van arme.
7. Registrasiegelde.
8. Leninge.
9. Rente.
10. Vaste jaarlikse bydrae.
11. Vrye gifte.
12. Huurgelde.
13. ....

Verwagte nadelige balans."

30. Art. 58.—Die state in (1), (2), (3) en (4) genoem, word respektiewelik gemerk: A, B, C, en D.

31. Art. 58.—Die Sinode bepaal dat daar jaarliks 'n kollekte in al die gemeentes sal gehou word vir die bestryding van maatskaplike euwele, en dat die opbrings daarvan onder beheer van 'n Sinodale Kommissie vir Waaksaamheid teen Maatskaplike Euwele, sal staan.

32. Art. 67.—Die Sinode besluit om 'n nuwe indeling van die Ringe te maak.

33. Art. 63 (10).—Voeg in: "Op watter manier geskied die insameling?"

34. Art. 68.—Lees: "Die verrigting van kerklike visitasie—in ooreenstemming met Art. 63, en deur afgevaradigdes van die Ring, wat in oorleg met die kerkrade die gemeentees sal besoek........."

35. Art. 85.—Skrap: "waarvan.........blyft."

36. Art. 86.—Skrap: "waarvan.........blyft."

37. Art. 87.—Skrap: "waarvan... .....blyft."

38. Art. 98 (2).—Lees: "die aftredende Moderator wys die sitplekke aan, volgens die ouderdom van die gemeentes, lees voor die verslag van die Kommissie van Orde (Art. 117) oor die geloofsbriewe, wat ingekom het, en verklaar, na goedkeuring daarvan, die vergadering vir wettig gekonstitueer........."

39. Art. 98 (7).—Voeg in: "tensy dat die vroeër versprei is."

40. Art. 101.—Voeg in: "Die verslae alhier genoem, sal, vier weke voor die sitting van die Sinode, in hande van die skriba wees. Hy sal die verslae laat druk, en met behulp van die predikante, bytyds onder die lede van die Sinode laat versprei."

41. Art. 117.—Voeg in: "Dit word aan die Kommissie van Orde opgedra, om die geloofsbriewe van afgevaardigde ouderlinge na die Sinode, te ondersoek, en daaroor aan die Moderator rapport te doen, met die oog op die konstituering van die Sinode. (Vgl. Art. 96).

42. Art. 96.—Voeg toe: "Geloofsbriewe van afgevaardigdes na die Sinode moet op die dag voor die opening van die vergadering, in hande van die Scriba Synodi gestel word, met vermelding of die primarius of die secundus verwag word om te verskyn. Hy sal die geloofsbriewe aan die Kommissie van Orde oorhandig vir ondersoek en rapport. Die Kommissie van Orde (Art. 117) sal die geloofsbriewe nagaan, en daaromtrent aan die Moderator rapport doen, met die oog op die konstituering van die Sinode.

43. Art. 123.—Lees: "Daar sal 'n Sinodale Sendingskommissie wees, wat sal bestaan uit ag lede, en waarvan die Sending-sekretaris, op grond van sy amp, lid sal wees. By die benoeming van die Kommissie sal in aanmerking geneem word die wenselikheid, om soveel van die Ringe as moontlik, te laat verteenwoordig wees."

44. Art. 124.—Lees: "Daar sal 'n Sinodale Sondagskoolkommissie wees, wat uit sewe lede sal bestaan. By die benoeming van die Kommissie, sal in aanmerking geneem word, die wenslikheid om soveel as moontlik van die Ringe te laat verteenwoordig wees."

45. Art. 124.—Voeg in hierna 'n nuwe artiekel: "Daar sal 'n Sinodale Kommissie van Waaksaamheid teen Maatskaplike Euwels wees."

46. Art. 134.—Na "Bybelverspreidingsfonds," voeg in "wat onder beheer van die Kommissie vir Bybelverspreiding sal staan."

47. Art. 124.—Voeg in hierna 'n nuwe artiekel: "Daar sal 'n Sinodale Kommissie vir Bybelverspreiding en Kolportasie wees."

48. Art. 148.—Skrap die woorde: "De Synode beveelt dringend aan dat."

49. Art. 149.—Lees: "Sondagskole sal op die dorp, sowel as in die buitewyke van al die gemeentes gehou word."

50. Art. 150.—Voeg toe: "en oor die Kerkgeskiedenis."

51. Art. 157.—Lees: "wat sal bestaan uit sewe lede."

52. Art. 175.—Lees: "Die voorstelling van hierdie kerkraadslede sal sonder noodwendige afkondiging geskied........."

53. Art. 175.—Lees: "deur 'n predikant wat lid van die Sinode is, en daartoe........."

54. Art. 212.—Lees: "en sewe ander lede."

55. Art. 231 (1).—Lees: "om die binnelandse en buitelandse sendingwerksaamhede te behartig."

56. Art. 213.—Voeg in hierna 'n nuwe artiekel: "Die Sinodale Sendingkommissie is gemagtig, om sendingwerksaamhede, wat in die binneland onder buitegewone omstandighede gedoen word, te beskou en te behandel as buitelandse sendingwerksaamhede."

57. Art. 213 (6).—Lees: "op naam van die Finansiële Kommissie van die Kerk."

58. Art. 216 (6).—Lees: "om in oorleg met die plaaslike sendingkommissie van die betrokke kerkraad plaaslike sendinggemeentes te stig."

59. Art. 216 (13).—Die paragraaf word geskrap.

60. Art. 217 (1).—Voeg in hierna 'n nuwe paragraaf: "Die stigting van nuwe sendinggemeentes word in die offisiële orgaan deur die skrieba van die Sinodale Sendingkommissie bekend gestel."

61. Art. 227.—Skrap die woorde "die niet volgens overeenkomst bijdragen tot het salaris van de zendeling."

62. Art. 230.—Nuwe (3) lees: "Die persoon wat die bevestiging waarneem, gee sonder versuim daarvan kennis aan die skrieba van die Sinodale Sendingkommissie, en hy sal die persoon wat bevestig is, in die offisiële orgaan tot sendeling van die Kerk verklaar."

63. Art. 232.—Lees: "By die geleentheid van 'n algemene sendingkonferensie."

64. Art. 250.—Lees: "Lede van kerklike vergaderinge mag nie oor tugsake, waarin hulleself, of hulle vroue, of persone wat in die eerste of twede grade van bloedevrwantskap tot hulle staan, persoonlik betrokke is. oordeel nie; en ook nie oor enige sake waaroor hulle reeds, as lede van 'n laer vergadering uitspraak gegee

het. In hierdie geval sal sodanige lede gedurende die behandeling van die saak slegs 'n adviserende stem hê........."

65. Art. 265.—Voeg toe: "Klagtes teen die kerkraad as sodanig word direk voor die Ringskommissie gebring, en deur hom behandel."

66. Art. 281 (1) (e).—Voeg toe: "In hierdie geval word verstaan dat die uitspraak ook insluit sensuur vir onbepaalde tyd as lidmaat van die Kerk, en ontslag uit die huis van die besondere gemeente."

(Nos. 2—14 word ingestuur na aanleiding van versoeke van kerkrade e.a. om verduidelikng van bepaalde artiekels.)

B. Beskrywingspunte:—

Uit die lys van beskrywingspunte, het die Kommissie van Rewiesie die volgende in behandeling geneem:—

1. De verschillende kerkelike vormen worden ook in 't Afrikaans uitgegeven.(Synodale Kommissie.)

2. Die Ring van Rustenburg beveel by die Sinode aan by wyse van 'n beskrywingspunt dat Punt IV: 3 van die grondslae van onse Kerk geskrap of gewysig sal word.—(Ring van Rustenburg, Cf. De Kerkbode, 22 Oktober 1924.)

3. Die HoogEerw. Sinode wysig Art. 35 (26a), sodat die notule van 'n kerkraadsvergadering telkenmaal op last van die teenwoordigsynde kerkraadslede alleenlik deur die voorsitter geteken mag word.—(Ring van Heidelberg.)

4. Die Ring van Utrecht versoek hiermee die Hoog-Eerw. Sinode sig uit te spreek oor die erkende Protestantse Kerkgenootskappe.—(Ring van Utrecht.)

5. Die Hoog-Eerw. Sinode bespreke en referere terug na die verskillende kerkrade die wenselikheid om terug te keer na ons oud-historiese naam: Nederduits Gereformeerd.—(Ring van Zeerust.)

6. Die HoogEerw. Sinode worde gevra Art. 24 so te wysig, dat hy nie misbruik kan word nie.—(Ring van Zeerust.)

7. Ons Kerkwet worde ook in Afrikaans uitgegee. —(Ring van Zeerust.)

8. Ons Kerklike vorms word ook in Afrikaans verkrijgbaar gestel.—(Ring van Zeerust).

9. Die Ring van Johannesburg versoek die Grondwette van onse Kerk so te verander, dat 'n blanke, georde sendeling van onse Kerk die reg sal hê, om die sakramente aan blanke te bedien. Ook versoek die Ring

die HoogEerw. Skrieba Synodi die versoekskrif bytyds in die kerklik orgaan te laat verskyn. (Ring van Johannesburg, Cf. De Kerkbode, 22 Oktober 1924.)

10. Die HoogEerw. Sinode spreek hom duidelik uit omtrent die bedoeling van Art. 44, met betrekking tot die dienstyd van kerkraadslede.—(Ring van Johannesburg.)

11. Die HoogEerw. Sinode dra dit aan die Kommissie van Revisie op, om staande die Sinode 'n wetsartiekel voor te lê, waardeur die pligte, regte en magte van die voorsitter van kerklike vergaderinge duidelik bepaal word. Aan dieselfde Kommissie word ook opgedra, om Art. 35 (9) so te verduidelik, dat nie alleen die voorsteller van een oorspronklik voorstel reg tot repliek sal hê nie, maar ook die voorsteller van 'n amendement.—(Ring van Johannesburg.)

12. Die HoogEerw. Sinode bepaal of en hoever 'n ouderling by die lei van godsdiensoefeninge vry mag spreek.—(Ring van Johannesburg.)

13. Een predikant van de Ned. Herv. of Geref. Kerk, die zich aan wangedrag heeft schuldig gemaakt, en als gevolg daarvan geschorst is geworden, zal niet weer in de bediening toegelaten worden.—(Kerkeraad van La Rochelle.)

14. Die kerkraad van die gemeente Koster-Derby, daartoe versoek deur die heer L. A. Grey, lid van die voornoemde gemeente, om die kerkraad deur die gemeente en nie deur die kerkraad self te laat kies nie, maak geen beswaar om dit by die HoogEerw. Sinode aan te beveel nie.—(Kerkraad van Koster-Derby.)

15. De Synode bepale dat bij het overlijden of vertrek uit de Ring van de voorzitter des Rings de persoon genoemd in Art. 35 (8) in al de funkties, verbonden aan het voorzitterschap, treden zal, en verslag zal doen volgens Art. 82.—(Eerste Predikant van Ermelo.)

16. Art. 99 (2) worde in overeenstemming met Art. 99 (1) gebracht.—(Predikant van Boksburg (Cf. De Kerkbode, 22/10/24.)

17. Art. 113 (5) leze als volgt: Het aanvullen van vakaturen ontstaan in de Moderatuur en in Kommissiën van de Synode.—(Predikant van Boksburg.)

18. Die Sinode bepale duideliker, wanneer 'n lidmaat wat van elders hom in 'n gemeente kom vestig, volle lid van die gemeente is, geregtig om 'n beswaar of 'n klag by die Kerkraad in te dien en te stem in 'n gemeentevergadering. (Art. 46, 192, 244, 279 (1), 173 en Bylage III, 7).—(Predikant van Christiana.)

19. Die Sinode neme stappe wat daartoe sal lei, dat kerkrade in die verskillende provinsies die reg sal hê om, met die oog op die uitoefening van kerklike tug, sertifikaat van lidmaatskap van die een provinsie uit die ander op te eis. (Art. 6, 254, 264.)—(Predikant van Christiana.)

20. Ten einde, wat uit ons Kerkwetboek reeds duidelik en logies volgt, nog duideliker te konstateren, zo neme de HoogEerw. Synode Art. 40 van de Kaapse Kerkwet over in ons Kerkwetboek.—(Predikant van Vrederust.)

21. Art. 2, 6, 10 (c), 7 word so verander dat dit sal lees: "Hoeveel daarvan word deur u Kerk bereik?" inplaas van "Hoeveel daarvan word deur die Evangelie bereiw?".—(Synodale Zendingkommissie.)

22. Bij Art. 216 (10) c word nog 'n vraag gevoeg No. 17: "Is u gemeentelike opgawes vir die kerkalmanak versonde?"—(Synodale Zendingkommissie.)

VII. **Regskommissie:**

A. Beskrywingspunte:

1. In verband met de vergadering van de Synodale Kommissie, die op 7 Junie 1923 gehouden werd, worde, wat de bepaling van "drie weken" betreft, dispensatie van Art. 112 verleend.—(Synodale Kommissie.)

2. De Ring appelleert naar de HoogEerw. Synode tegen de uitspraak van de Synodale Kommissie in de zaak van Ds. J. G. Perold, zijnde die ultra vires.—(Ring van Potchefstroom.)

3. Re brief van Scriba Synodi d.d. 2 Mei 1924 re opheffing van censuur in zake Ds. J. G. Perold: "Aangesien daar reeds op die laaste Ringsvergadering besluit is om appèl aan te teken teen die handelwyse van die Sinodale Kommissie en aangesien die Ring nie direk sensuur toegepas het nie, maar wel 'n aanbeveling gedaan het van permanente ontslag deur die Sinode, kan daar nou nie verder op die saak ingegaan word nie tot tyd en wyl die Sinode uitspraak gegee het.—(Ring van Potchefstroom.)

4. Eerw. Van Schalkwyk is bevestig as tweede sendeling van die sendinggemeente van Middelburg, en moes bevestig gewees het as sendeling van die sendingwerksaamheid in die werkkring, Ermelo, gevolgelik versoek die Ring van Lydenburg die HoogEerw. Sinode om dispensasie te verleen, sodat hy bevestig sal wees as

sendeling van die sendingwerksaamheid in die werkkring Ermelo.—(Ring van Lydenburg.)

5. Die HoogEerw. Sinode spreke sig uit met betrekking die verpligting van lede wat daaraan aandeel gehad het, om 'n gemeente in grote skuld te dompel en daarna aansoek doen om attestasie, as lede van die Kerk bedank, of die gemeente verlaat, en diene die kerkraad van Dullstroom met advies.—(Ring van Lydenburg.)

6. Ds. A. G. Driessen, vroeër predikant van Roossenekal, het die gemeente verlaat vóór hy twee jaar daar bevestig was. Die kerkraad van Roossenekal het kragtens artiekel 198 die transportkoste teruggevorder van die gemeente Namakwaland, waarheen Ds. Driessen vertrek het. Die kerkraad van Namakwaland weiger egter om die koste terug te betaal. Gevolgelik verwys die Ring van Lydenburg die saak na die HoogEerw. Sinode en versoek hom om met die HoogEerw. Sinode van die Kaap Provinsie met betrekking tot die saak te onderhandel.—(Ring van Lydenburg.)

7. Die HoogEerw. Sinode bespreke die afstaan deur 'n moeder-gemeente aan 'n stigtende gemeente van die pro rata deel van die kerkeiëndomme.—(Ring van Zeerust.)

8. Die Sinode word versoek, met die oog op die noodsaaklikheid van 'n geordende naturelleleraar op die Rand, en die 9½-jarige dienstyd, as evangelis, van Josef Madisa, om dispensasie te gee, sodat hy dadelik geordend kan word.—(Ring van Johannesburg.)

9. Die HoogEerw. Sinode word versoek, om die besluit van die Sinodale Kommissie van 23 Augustus 1923, betreffende die Vrederus-saak nie goed te keur nie, maar wel dié van die Ring van Johannesburg van 22 Junie 1923 oor dieselfde saak.—(Ring van Johannesburg.)

10. Omtrent de Vrederust-zaak verzoekt de kerkeraad van Vrederust zeer beleefd en dringend (1) dat de HoogEerw. Synode het besluit van de Synodale Kommissie van 23 Augustus 1923, niet goedkeure, maar het besluit van de Ring van Johannesburg van 22 Junie 1923 bekrachtige; (2) dat, indien het enigszins mogelik zal zijn, de behandeling van deze zaak niet naar het einde van de synodale vergadering zal verschoven worden; (3) dat aan de predikant en afgevaardigde van Vrederust de gelegenheid zal gegeven worden om deze zaak hunner gemeente te bepleiten beide voor de Rechtskommissie en voor de synodale vergadering.—(De Kerkeraad van Vrederust.)

11. Die Sinode bepaal, dat, as daar vanjaar 'n vermeerdering van Ringe plaasvind, die personeel van die Sinodale Kommissie deur die lede van die bestaande Ringe sal gekies word, sodat daar vereers nie 'n verder uitbreiding van die Sinodale Kommissie sal geskied nie. —(Predikant van Johannesburg Oost.)

12. Re huwelik met oorlede broers vrou het die Ring van Rustenburg in sy vergadering van 18 Febr. 1925 besluit: "Die Ring voel dat dit noodsakelik is dat daar eenvormigheid sal wees tussen die Gefedereerde Kerke met betrekking tot hierdie saak. Die Ring is nie daarvan oortuig, dat die besluit van die Kaapse Sinode 'n suiwer vertolking is van die strekking van die Leviraatshuwelik, of van die Mosaiese wetgewing in Lev. 18 : 16 en 20 : 21 vervat nie. Temeer ag ons dit daarom wenselik, dat die Sinode sig duidelik sal uitspreek oor hierdie saak."—(Ring van Rustenburg.)

13. Wat staat een kerkeraad te doen met een lid der gemeente, die zich in den echt begeven heeft met een vrouw, die gerechtelik gescheiden is om geheel andere oorzaken dan het beginsel door de Here Jezus neergelegd in Matth. 5 : 31—39, 19 : 3—9; Mark. 10 : 11—12; Lukas 16 : 18?—(Ring van Lydenburg.)

14. "Is dit wenselik dat 'n kerkeraadslid of gemeentelid van ons Kerk die reg sal hê om lid van die Vrymetselaars-Loge te word, en nogtans die regte van ons Kerk te behou.—(Kerkeraad Schweizer-Reneke.)

15. Die Sinode spreek sig duidelik uit oor watter kerkgenootskappe as erkende genootskappe beskou moet word.—(Synodale Zendingkommissie.)

B. Versoekskrifte:—

1. Versoek re kerklike regte wat ontneem is.—(W. L. Ochse, Auckland Park, Johannesburg.)

2. De H.E. Synode spreke zich duidelik uit omtrent de verhouding van onze Kerk tot de Ned. Herv. Kerk, na wat gebeurd is met betrekking tot de zogenaamde Ned. Herv. Kerk van Natal.—(P. A. de Wet, Oud-ouderling van de gemeente Lichtenburg.)

C. Aanbevelings van die Raad der Kerken.

(Cf. Bijvoegsel bij Bijlage VI.)

1. Over rechten van lidmaten van grensgemeenten, pp. 12 63, 64;

2. Over staatsinmenging in kerkelike zaken, pp. 12, 73, 74.

3. Vertegenwoordiging der Transvaalse en Vrijstaatse Kerken op Proponents- en Admissie-eksamen-Commissie, p. 18.

D. Briewe:—

1. Brief van Skriba van die Proponentseksame Kommissie, gemerk A.

2. Van die gemeente CharlCilliers re lyne, gemerk E.

3. Stuk gemerk I. re Beroepstelsel. (Sie Hand. Sinode 1922, p. 78.)

4. Appèl van Ds. J. S. Marais teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg. (Sie stuk gemerk L.)

5. Brief gemerk M. van Kerkraad van Belfast re aanneming deur die Geref. Kerk.

6. Stuk gemerk O. van die Kerkraad van Jeppestown, re verandering van name.

VIII. **Algemene Sake:—**

A. Verslag van die Kommissie in sake die Anti-Asiate Beweging.

B. Beskrywingspunte:—

1. Die Ring versoek die HoogEerw. Sinode om by die Hoog Edele Regering aan te dring om huweliksafkondiginge te doen geskied in die distrik waar die persoon in woon of in die gemeente, waaronder hy sorteer. —(Ring van Potchefstroom.)

2. Met die oog op wat daar gerapporteer werd omtrent sekere geboue, t.w. dat hulle lek en dat daar ander gebreke in die geboue voorkom, vra die Ring van Lydenburg die HoogEerw. Sinode om 'n kommissie van advies re die bou van kerke en pastorieë te benoem.—(Ring van Lydenburg.)

3. Die Ring van Lydenburg versoek die HoogEerw. Sinode om 'n Matigheids-Sondag vas te stel, wanneer oor matigheid en teen drankmisbruik sal gepreek word. —(Ring van Lydenburg.)

4. Die HoogEerw. Sinode druk andermaal sy droefheid uit oor die weglating van die Naam van die Heer uit die grondwet van Suid-Afrika en dringe aan by die Hoog-Edele Regering en by die indiwiduële Volksraadslede deur middel van sirkulêres, om die Naam van die Opperwese in die grondwet op te neem. (Ring van Lydenburg.)

5. Die HoogEerw. Sinode word gevra die Hoog-Edele Régering te versoek om Wet No. 46 van 1903 bekend as die Onsedelikheids-Ordonnansie te verander, sodat dit in dieselfde betrekking staan tot beide geslagte en op wit en swart. Die wet word verander min of meer soos deur die woorde in ( ) aangedui:— (1) Een blanke vrouw (persoon), die een naturel (man of vrouw) vrijwillig toelaat of hem (of haar) verkrijgt, aanlokt of lastig valt om met hem (of haar) onwettig vleeslike gemeenschap te hebben is schuldig aan een overtreding. (2) Ieder naturel (man of vrouw), die onwettig vleeslike gemeenschap met een blanke vrouw (persoon) heeft of poogt te hebben onder omstandigheden, die geen verkrachting uitmaken, een ieder naturel (man of vrouw) die een blanke vrouw (persoon) verkrijgt, aanlokt of lastig valt om met hem (of haar) onbetaamlike of onzedelike handelingen te plegen, is schuldig aan een overtreding. (3) Een ieder die 'n blanke vrouw (persoon) verkrijgt of poogt te verkrijgen voor het doel om onwettige vleeslike gemeenschap met een naturel (man of vrouw) te hebben is schuldig aan een overtreding.—(Ring van Lydenburg.)

6. Die HoogEerw. Sinode dring bij die HoogEdele Regering aan om opname van Gods naam in ons Unie Grondwet.(Ring van Zeerust.)

7. Die HoogEerw. Sinode ywer vir wetgewing teen gemengd baaie op publieke plaatse.—(Ring van Johannesburg.)

8. Is die tyd nie aangebreek nie vir die afsondering van toegeruste manne om ons gemeentes met spesiale evangelieprediking te besoek nie?—(Ring van Johannesburg.)

9. Die kerkraad versoek die Sinode beleef om die Parlement te vra om 'n wet te passeer, wat 'n sware straf sal lê op onsedelikheid; en wat 'n wit man, wat hom afgee met 'n kleurling net so strafbaar sal maak as 'n naturel, wat 'n blank vrou aanrand; en wat 'n swaar belasting sal lê op die invoer van voorbehoedmiddels; en 'n swaar straf op die verkoop daarvan.—(Kerkraad van Vryheid.)

10. Die kerkraad versoek die Sinode beleef om die Parlement te vra om 'n wet te passeer, dat magistrate geen huwelik mag bevestig nie dan alleen in gevalle, waar die trouwers geen predikante het om dit vir hulle kerkelik te doen nie.—(Kerkraad van Vryheid.)

11. Die Sinode nadere die Regering met die oog op wetgewing om die saamlewe van persone buite die huwelik strafbaar te maak.—(Predikant van Christiana.)

12. Die Ring van Rustenburg doen 'n ernstige beroep op die Sinode om invloed uit te oefen by die Administrateur van Transvaal ter verkryging van behoorlike verteenwoordiging van ons Kerk op die "Raad van Sensors vir Rolprente."—(Ring van Rustenburg.)

13. Die Ring van Rustenburg versoek die H.E. Sinode vriendelik, dog dringend, om die H.Edele Regering te nader om die Sondagswet te verbeter en beter te handhaaf.—(Ring van Rustenburg.)

14. Die Ring versoek vriendelik, dog dringend, die HoogEerw. Sinode om die Regering te nader om die Sabbatswet te verbeter en beter te handhaaf.—(Ring van Rustenburg.)

15. Die Sinode spreek sig sterk uit teen die Durban-sisteem van bierverskaffing aan naturelle.—(Synodale Zendingkommissie.)

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het,

U H.Eerw. Dw. Dnrs. en Brs. in Kr.

A. P. BURGER.
J. F. LE CLUS.
B. H. SWART.
W. F. DE VOS.

BIJLAGE II.

VERSLAG VAN DE AFTREDENDE ASSESSOR.

(Waarnemende Moderator).

Den Hoog Eerw. Moderator Synodi
der Ned. Herv. of Geref. Kerk van Zuid-Afrika.

Hoog Eerw. Heer en Broeder in Christus.

1. **Functies Moderator.**—Wegens de betreurde bedanking als Moderator, van de Predikant van Heidelberg, werd mij opgedragen door de H.E. Synodale Kommissie, al de functies, verbonden aan het Moderatorschap, waartenemen, waarom ik dan ook dit verslag volgens Art. 101 aan U voorleg.

Aangezien er geen duidelike bepaling hieromtrent is, zou het goed zijn, zoo de H.E. Synode hierin duidelikheid in onze Wetten en Bepalingen aanbrengt.

2. **Verwelkoming.**—Het is my een genoegen een woord van verwelkoming tot al de leden der Synode, en in het bizonder, tot die leden die voor het eerst zitting nemen, te richten, zoo Predikanten als Ouderlingen.

Sommigen van de Broeders Predikanten komen tot ons na jaren van ondervinding en gezegende arbeid in de Moederkerk of Zusterkerken, anderen beginnen hunne bediening in onze Kerk.

De Heere make al deze Broeders tot groote zegen voor Kerk, en Volk, t.w. de Broeders Predikanten van Wakkerstroom, Carolina, Standerton, Mooirivier, Malopo, Springs, Barberton, Leeuwdoornsstad, Daspoort en Roos-Senekal, en ook de Predikant van De la Rey, die hoewel vroeger in dienst der Kerk, nog geen zitting in de Synode had, dan alleen met adviseerende stem.

3. **De Eeuwige Rust ingegaan.**—Twee Broeders Predikanten zijn hun eeuwige rust, sedert de laatste Vergadering der Synode, ingegaan, namelik Ds. Pieter Cornelis Hitchcock, predikant van Barberton na een diensttijd van zeven jaren.

Met groote zelfopoffering en voorbeeldige toewyding, heeft hij de Gemeente gediend, niettegenstaande dat zijne gezondheid ondermijnd was, totdat hij eindelik bezweek

Ik mocht het droevig voorrecht hebben, tegenwoordig te zijn bij zijne begrafenis, en een woord van deelneming en waardering richten tot de treurende weduwe en hare kinderen, alsook tot de Gemeente. Van onze Gemeenten hebben bijdragen geleverd om de weduwe die in behoeftige omstandigheden achtergelaten was, te ondersteunen.

Ook is heengegaan de Broeder Ds. Paul Stefanus Venter, predikant van Cachet, na slechts vyf jaren arbeid in die gemeente.

Mag die arbeid rijke vruchten dragen!

Ook is ons ontvallen de Eerw. Broeder Diederikus Petrus Terburgh, Zendeling te Potchefstroom voor bijna dertig jaren. Hij is een van de stillen geweest, doch heeft geijverd voor de zaak des Heeren met de gaven en krachten hem gegeven.

Tevens wensch ik een kransje te leggen op de graven van de B.B. Ouderlingen W. F. du Plooy, A. B. Wessels en J. P. Blignaut, die leden waren der vorige Vergadering.

Van anderen weet ik niet die gestorven zijn. Het heengaan dezer Broeders is een groot verlies voor de

Kerk en de Gemeenten die zij gediend hebben en stemt tot droefheid.

De Heere vertrooste de achtergeblevenen.

4. **Vertrokkene Predikanten.**—Hebben wij elf Broeders Predikanten mogen verwelkomen, aan de andere kant moeten wij vermelden dat negen van ons vertrokken zijn om elders hunne bediening voorttezetten, t.w. Di. I. D. J. Murray, A. M. de V. Esterhuyzen, J. C. Oosthuizen, G. C. v. Rooyen, H. J. de Vos, W. L. Steenkamp, A. G. Driessen, E. J .J. v. d. Horst en Ds J. G. Perold, laatst genoemde is vertrokken naar Amerika.

Rekenen wij hierbij de twee broeders die overleden zijn, en de vakature door de bedanking van den Spoorweg Predikant, dan is er thans één Predikant minder by de Kerk in dienst, dan met de laatste Vergadering.

Van de vertrokkene Broeders hebben velen de Kerk lang gediend en haar belangrijke diensten bewezen.

Mogen zij allen op hun verdere loopbaan steeds ten zegen wezen.

5. **Curatorium Theologische Kweekschool.**—De jaariksche Vergaderingen van het Curatorium in die jaren 1923 en 1924 mocht ik bijwonen.

6. **Betere Bearbeiding der Gemeenten.**—Met de meeste bescheidenheid noem ik deze zaak, doch in de volle overtuiging, dat hiervan oneindig veel afhangt voor Kerk en Volk, ja ik wil zeggen bijna alles. Daar zijn onrustbarende verschijnsels, welke een dertig á veertig jaren geleden onder ons onbekend waren, die niet alleen ons groote schade kunnen berokkenen, doch die ons bestaan als Kerk en Volk bedreigen, daarom past het ons, ons huis in orde te brengen, en maatregelen te nemen, waardoor die ramp afgeweerd kan worden.

Overtuigd in mijn gemoed, dat ook wat dit betreft, het Evangelie van Christus de kracht Gods tot zaligheid is, spreek ik van de beter beardeiding der Gemeenten. Met het oog hierop, heb ik een beschrijvingspunt re een Sustentasiefonds ingezonden en wil dus de zaak verder bespreken.

7. **Verslag Moderator.**—Aangezien de Synode besloot in 1919 de opdracht aan den Moderator Synodi om in den tijd tussen de vergaderingen de Gemeenten te bezoeken en van zijne bevindingen verslag te doen, terug te trekken, is het de vraag of Art. 101 niet gewijzigd moet worden door de woorden "de Moderator" weg te laten.

8. **Dag van Verootmoediging en Dankzegging.**—Op eene vraag van den H.E. den Eersten Minister, of onze Kerk zou deel nemen aan een dag van verootmoediging, heb ik bevestigend geantwoord, en werd die dag bepaald l.l September. Waar hij mij op 17 April l.l. vroeg of ik instem tot het houden van 'n Dag van Dankzegging, en of Zondag 3 Mei 'n geschikte dag is, heb ik geantwoord dat ik instem, doch dat 3 Mei niet geschikt is, maar wel Zondag, 17 of 24 Mei e.k.

Menende hiermede voldaan te hebben aan de vereischten van Art. 101 en de H.E. Vergadering des Heeren leiding en zegen toebiddende.

Heb ik de eer mij te noemen,

Hoog Eerw. Heer,

Uw. dw. dr. en Broeder in Christus,

PAUL NEL,
Assessor Synodi.

BIJLAGE III.

VERSLAG VAN DE MODERATUUR.

Den Hoog Eerw. Morderator Synodi.
Hoog Eerw. Heer en Broeder,

De Moderatuur heeft de eer hiermede het volgende verslag van nagenoeg al hare werkzaamheden aan de Hoog Eerw. Synode voor te leggen.

1. **Vergaderingen.**—Sedert de laatste vergadering van de Synode werden tien vergaderingen van de Moderatuur gehouden.

2. **Biddagen** (Art. 106 (2))—Vier biddagen werden uitgeschreven, t.w. één in 1923, en drie in 1924. Drie dezer dagen waren naar aanleiding van de sprinkhanenplaag en droogte, en één was met 't oog op de Zendingkruistocht van Dr. Donald Fraser en zijn geschelschap. Vermeld moet worden, dat de laatste van de drie dagen van gebed in verband met de sprinkhanenplaag op verzoek van de H.Ed. Regeering plaatsvond.

3. **Afgevaardigden naar andere Kerken** (Art. 106(2)). De Moderatuur heeft gezorgd voor de benoeming van een afgevaardigde naar elk van de Synoden der Gefedereerde Kerken.

4. **Hulpbehoevende Gemeentenfonds** (Art. 304).—Uit dit fonds is hulp verleend aan de Gemeenten Barberton, Roossenekal en Vergenoeg,—in 't geval van de

Gemeente Vergenoeg ook, en in 't geval van de Gemeente Meru alleenlijk voor onderwijsdoeleinden (cf. Notulen 1922, pp. 13, 107). O.m. omdat het Hulpbehoevende Gemeentenfonds niet sterker geweest is, kon meer dan één aanzoek om hulp óf niet dadelijk óf in 't geheel niet in gunstige overweging genomen worden.

5. **Oude Notulen** (c.f. Notulen 1922, pp. 12, 105). —Deze zijn nu door den H.E. Actuarius afgewerkt en gereed voor publicatie.

6. **Politieke Hereeniging** (cf. Notulen 1922, p. 21).—Met betrekking tot de opdracht van de Synode re Politieke Hereeniging werd een schrijven, bevattende eenige vragen en wenken over deze zaak, aan de verschillende Ringen gericht. Dit schrijven, met de zeven antwoorden daarop, werd in "De Kerkbode" van den 18den Juni, 1924, gepubliceerd. Sedert is niets verder aan deze zaak gedaan.

7. **Oost-Afrika.**—Andermaal is de Moderatuur geroepen geworden om van tijd tot tijd hare aandacht aan de behartiging van de geestelijke en opvoedkundige belangen van onze Gemeenten Meru en Vergenoeg, in Oost-Afrika, te geven. Waar Ds. G. J. van Zijl eenigen tijd geleden voor goed van daar naar 't Zuiden is teruggekeerd, en sedert 'n beroep naar de Gemeente Paulpietersburg ontvangen heeft en aldaar bevestigd is, verblijdt de Mederatuur zich bij de gedachte, dat Ds. M. P. Loubser, die al meermalen in 't verledene met zóóveel toegewijdheid in onze Gemeenten in Oost-Afrika gearbeid heeft, gereed is om andermaal daarheen te gaan, en thans als vasten Leeraar der Gemeente Vergenoeg. Daar bestaat reden, om te meenen, dat het ook met de finantieële aangelegenheden van genoemde Gemeenten altijd beter zal gaan, en de hoop wordt gekoesterd, dat zij vooral met betrekking tot de zaak van de opvoeding weldra er toe zullen komen, om voor zichzelven te kunnen zorgen.

8. **Hartebeestpoortdam.**—Een en andermaal zijn zaken re de onderstandswerken bij den Hartebeestpoortdam voor behandeling voor de Moderatuur gekomen, en éénmaal, t.w. op den 24sten October, 1922, hebben de leden van de Moderatuur zelfs eenige kampen van die onderstandswerken bezocht, en de Predikanten van Krokodilrivier en Magaliesberg bij die gelegenheid ontmoet, en al de aangelegenheden in verband met al het geestelijke werk aldaar in de verschillende kampen besproken, doch, aangezien zij van oordeel waren, en de overige

leden van de Synodale Commissie hierin met hen samenstemden, dat dit werk bij de Synodale Commissie voor Arme Blanken thuis behoorde, heeft de Moderatuur alles in verband met bovenstaande werken naar genoemde Commissie verwezen.

9. **Jaarlijksche Verslagen.**—Het verslag van den Secretaris voor Arme Blanken (cf. Artt. 158, 206 (2)) werd jaarliks ontvangen en behandeld. Dit geschiedde ook met het verslag van den Zendingsecretaris (cf. Artt. 215(2), 206(2)).

10. **Geschiedenis van de Zending.** — 'n Voorstel van den Zendingsecretaris om 'n korte geschiedenis van de Zending onzer kerk over de eerste vijftig jaren voor verkoop op te stellen en uit te geven werd goedgekeurd, met dien verstande echter, dat het Synodale Fonds voor de finantiëele zijde der onderneming niet verantwoordelijk gesteld zal worden.

11. **Z.A. Matigheidsalliantie.** — Zooals in vorige jaren geschied is heeft de Moderatuur, telkenmale, op verzoek van de Zuid Afrikaansche Matigheidsalliantie, gezorgd voor vertegenwordigers van onze Kerk op 't Uitvoerende Comité van deze Alliantie, alsook op haar jaarlijksche conferenties.

12. **Doodvonnis.**—Op verzoek van den Witwatersrandschen Predikanten-Broederkring werd per brief bij den H.Ed. Eersten Minister aanzoek gedaan om vernietiging van het vonnis van de Heeren Stassen en Brussouw, die, in verband met de onlusten van 1922, ter dood veroordeeld werden. Het leven van slechts één, t.w. van laatsgenoemde, werd gespaard.

13. **Concessieregistrateur.**—In verband met zekere nieuwe regelingen van het Spoorwegdepartement werd de Scriba Synodi als Concessieregistrateur aangesteld

14. **Wijlen Ds. P. C. Hitchcock.**—Aan de weduwe van wijlen Ds. P. C. Hitchcock werd 'n brief van deelneming met haar en hare kinderen in hun verlies gezonden. En, aangezien zij in armoede achtergelaten werd, werden de verschillende Gemeenten onzer Kerk gevraagd, om elk 'n vrijwillige bijdrage voor haar aan den Quaestor Synodi te zenden.

15. **Echtscheiding.**—Naar aanleiding van 'n brief van den Voorzitter van den Raad der Kerken werd het goedgekeurd dat hij in "De Kerkbode" verklaarde, dat de Gefedereerde Kerken tegen de door Advokaat van Hees voorgestelde wetsverandering omtrent echtscheiding zijn.

16. **Studenten in Europa.**—Toen de Predikant van Amersfoort, Ds. W. F. v. W. de Vos, in 1923, naar Europa zou gaan, om eenigen tijd aldaar door te brengen, werd hij verzocht, om, waar mogelijk, jongelieden van Zuid-Afrika, die in Europa studeeren, op te zoeken en te bearbeiden. Aan dit verzoek heeft hij voldaan.

17. **Auditeur.**—Een geregistreerde rekenmeester (cf. Art. 306) werd aangesteld, om de boeken van den Quaestor Synodi te auditeeren.

18. **Vrede-Zondag.**—Op 'n brief van de Witwatersrandse Church Council" re de vaststelling van zekeren Zondag in November van ieder jaar als Vrede-Zondag, heeft de Moderatuur geantwoord, dat de Synode alleen over zoo iets kan besluiten, doch, dat de Moderatuur aan de hand zou geven, dat Kerstdag de aangewezene dag voor zulk een doel is.

19. **Presbyteriaansche Alliantie.**—In September, l.l., werd, op zijn verzoek, aan de WelEerw. Dr. J. R. Fleming, Algemeenen Secretaris van de "General Presbyterian Alliance," een onderhoud verleend, bij welke gelegenheid door hem gesproken werd over de wenschelijkheid van de toetreding van onze Kerk tot bovengenoemde Alliantie. Dr. Fleming werd daarop gewezen, dat, waar de Moderatuur in zulke zaken geen recht tot handelen heeft, zij hem echter de verzekering kon geven, dat, indien eenig bepaald verzoek door de Presbyteriaansche Alliantie aan onze Kerk gericht mag worden, zoodanig verzoek zeker in haar eerstvolgende Vergadering in ernstige overweging genomen zal worden.

20. **Directeur van Onderwijs.**—Toen de betrekking van Directeur van Onderwijs voorleden jaar vacant was ,heeft de Moderatuur getracht invloed uit te oefenen, ten einde te helpen verkrijgen, dat 'n man voor ons Volk van de gewenschte soort als nieuwen Directeur aangesteld zou worden. Deze poging is op 'n mislukking uitgeloopen.

21. **"Gewetensclausule."**—Op 'n schrijven van "Die Hoofbestuur van die Vereniging vir Kristelike Hoër Onderwijs," d.d. Potchefstroom, 17/11/23, in zake het verwijderen van de "gewetensclausule" van de Universiteitswet, werd aan de hand gegeven, dat zoodanig schrijven aan onze verschillende Ringen gezonden zou worden.

22. **Sluitingsrede.**—Op verzoek van de Moderatuur (cf. Art. 98 (8)) zal Ds. N. H. C. de J. Theunissen de sluitingsrede houden.

Met toebidding van den zegen des Heeren op al de verrichtingen van de Hoog Eerw. Synode, noemen wij ons,

Hoogachtend,
Uw Dw. Dienaren en Broeders in den Heere,

PAUL NEL, Assessor.
WM. NICOL, Aktuarius.
J. M. LOUW, Scriba.

Pretoria,
22 April, 1925.

BIJLAGE IV.

VERSLAG VAN DE SYNODALE COMMISSIE.

Den Hoog Eerw. Moderator Synodi.
Hoog Eerw. Heër en Broeder,

De Synodale Commissie heeft de eer hierbij het volgende verslag van hare werkzaamheden aan u voor te leggen.

1. **Personeel.**—Vier van de oorspronkelijke leden (allen primarii) dienen niet meer op de Synodale Commissie. Oudd. A. B. Wessels en J. P. Blignaut zijn ons door den dood ontvallen, terwijl de Moderator als zoodanig bedankt heeft, en Ds. J. C. Oosthuizen naar de Gemeente Indwe, in de Kaap Provincie, vertrokken is.

Wat de bedanking van den Hoog Eerw. Moderator betreft, dient, dat deze op 'n buitengewone vergadering van de Synodale Commissie, op den 7den Juni, 1923, behandeld en met leedwezen aangenomen werd.

2. **Vergaderingen.**—Sedert de zitting van de laatste Synode werden zes gewone en vier buitengewone vergaderingen gehouden.

Met betrekking tot één dezer vergaderingen, n.l. de buitengewone vergadering, die op den 7den Juni, 1923, gehouden werd, is het noodig, dat er thans dispensatie van Art. 113, wat de bepaling van "drie weken" betreft, verleend zal worden.

3. **Algemeen.**—Voor de benoeming van secundi-leden voor den **Raad der Kerken** (cf. Art. 127) werd gezorgd. Ook werden leden voor de Commissie van Waakzaamheid inzake **Openbare Zedelijkheid** benoemd. Voorts heeft uwe Commissie, op verzoek van de **Synodale Com-**

missie voor Arme Blanken, secundileden voor deze Commissie aangesteld.

Vacaturen (cf. Art. 113 (5)) werden altijd aangevuld.

Er werd op gelet, dat verslagen jaarlijks door den **Quaestor Synodi,** volgens Art. 105 (3), en door de **verschillende Commissiën** in Art. 115 (b) genoemd, ingediend werden.

Van den Scriba van den Raad der Kerken werden ieder jaar een verslag over den staat van ontvangst en uitgaaf en een balansstaat van het **Officieële Orgaan van de Kerk** ontvangen.

'n Groot aantal aanzoeken om veranderingen op **gemeentelijke Registers** werd behandeld.

4. **Opdrachten van de Synode:**

a. **"Die Bloedrivier Herdenking Dorpgenootschap, Beperkt"** (cf. Notulen 1922, pp. 68, 207).—Besloten werd het aanbod van deze Maatschappij niet aan te nemen.

b. **Geref. Kerk** (cf. Notulen 1922, pp. 20, 120).—Op een en ander klachte van de Geref. Kerk re doopsbediening en aanneming werd, na grondig onderzoek, antwoord gegeven. (Ook werd een klachte van de **Ned. Herv. Kerk** re doopsbediening behandeld.)

c. **Zaakgelastigde** (cf. Notulen 1922, pp. 68, 73, 203).—Uw Commissie heeft haar aandacht aan deze zaak gegeven, en, na opstelling van eenige bepalingen in verband met deze zaak, twee beroepen uitgebracht. Voor beide beroepen op hem uitgebracht heeft Ds. Wm. Nicol bedankt. Bij gelegenheid van de bedanking voor het tweede beroep in April, 1924, werd toen besloten de aanstelling van 'n Zaakgelastigde tot de volgende Synode uit te stellen, en Ds. Nicol te verzoeken in den tusschentijd in zijn betrekking als Quaestor Synodi meer werk onder zekere gestelde voorwaarden op zich te nemen. Hierin heeft hij ingewilligd.

d. **Universiteiten** (cf. Notulen 1922, p. 81.)—In verband met de opdracht re invloed van de Kerk op bestaande Universiteiten en Universiteitscolleges heeft uw Commissie haar aandacht reeds aan deze zaak gegeven, en zal zij hiermeê voortgaan. (Cf. Bijvoegsel A.)

e. **'n Nieuw Fonds** (cf. Notulen 1922, pp. 65. 93, 203.)—In verband met de opdracht re de oprichting van 'n nieuw fonds, om onder bijzondere omstandigheden buitengewone hulp aan hulpbehoevende Gemeenten te

verleenen, wil uw Commissie rapporteeren, dat het haar niet gelukt is aan de onvangene opdracht uitvoering te geven.

f. **Indeeling van Ringen** (cf. Notulen 1922, p. 45). —Met betrekking tot de apdracht re 'n nieuwe indeeling van de Ringen is uw Commissie gereed met 'n aanbeveling ter indeeling van de 85 Gemeenten der Kerk in negen Ringen, te gelijk met 'n verdere aanbeveling: a. dat het ledental van de Synodale Commissie voor Arme Blanken op zeven zal blijven, en zoo ook van de Synodale Zondagschoolcommissie; en b. dat, aangaande de inwerkingtreding van de nieuwe Ringen, de handelwijze, die bij de vermeerdering van de Ringen in 1916 gevolgd is, wéér van toepassing zal zijn.

g. **Spoorwegpredikant** (cf. Notulen 1922, pp. 75, 92, 93, 223).—Uw Commissie heeft de vraag van de aanvulling van de vacature van een Spoorwegpredikant nog niet behandeld.

5. **Zaken door de Moderatuur behandeld.**—De volgende zaken werden in handen van de Moderatuur gesteld. Wat door haar gedaan werd wordt, zooals hieronder gerapporteerd, goedgekeurd.

a. **Hartebeestpoortdam.**—In Mei, 1922, heeft de Synodale Commissie den Secretaris voor Arme Blanken verzocht zijn aandacht aan de geestelijke belangen van onze menschen bij den Hartebeestpoortdam te geven, en over zijn bevindingen aan de Moderatuur rapport te doen, zullende de Moderatuur dan verder in deze zaak moeten handelen. De Moderatuur heeft volgens deze opdracht gehandeld.

b. **Vereeniging met de Natalsche Kerk.**—Aan de Natalsche Kerk werd geschreven, om te zeggen, dat eenige toenadering van haren kant door onze Kerk stellig in gunstige overweging genomen zou worden. Het antwoord was, dat zij een organische vereeniging met de Transvaalsche Kerk niet wenschelijk acht.

c. **Administrateurs.**—Bij de verwisseling van Administrateurs voorleden jaar werd de Ed. Heer A. G. Robertson voor diensten door hem aan de Transvaal Provincie gedurende zijn diensttijr bewezen, bedankt, en de Ed. Heer J. H. Hofmeyr met zijn aanstelling gefeliciteerd.

d. **Vrederus.**—Een poging aangewend, om den vrede tusschen ontevredenen in de Gemeente Johannes-

burg, Johannesburg Oost, en Vrederus te herstellen, is niet gelukt.

e. **Examen voor Zendelingen.**—Leden voor de Examencommissie in Art. 229 genoemd werden aangesteld.

6. **De De Lagersdrift Nederzetting.**—Ettelijke malen heeft uw Commissie te doen gehad met de behartiging van de belangen van de De Lagersdrift Nederzetting, en wat vooral haar aandacht heeft bezig gehouden was, om, in overleg met de Commissie voor Nederzettingen, over de wenschelijkheid van overname van de De Lagersdrift Nederzetting door de Regeering te onderhandelen. Wat hieromtrent te zeggen valt zal zeker in haar verslag aan de Synode door de Synodale Commissie voor Nederzettingen gerapporteerd worden.

7. **Eerw. T. J. A. Maré.**—Op 'n verzoek van de Ringszendingcommissie van den Ring van Lijdenburg werd besloten de Synodale Zending-commissie te machtigen, bij zijn aftreden als Zendeling, £100.0.0 stg. per jaar als pensioen aan Eerw. T. J. A. Maré te geven. Dit besluit zal door de Synode bekrachtigd moeten worden.

8. **Diamantdelverijen.**—In verband met aanzoeken van den Kerkeraad van Schweizer-Reneke en dien van Bloemhof, om geldelijken steun voor de geestelijke bearbeiding van onze menschen op de Diamantdelverijen, is uw Commissie van oordeel geweest, dat deze zaak, alsook die van de geestelijke verzorging van onze menschen op alle Regeeringsonderstandswerken bij de Synodale Commissie voor Arme Blanken thuis behoort.

9. **Drankverbod.**—Op verzoek van de Synodale Commisise re Drankverbod heeft uw Commissie de H.E. Regering gevraagd, om van de H.E. Regeringen van de Vereenigde Staten van Amerika 'n rapport over de uitwerking van het totale verbod in den drankhandel in Amerika te verkrijgen, en onze Kerk met 'n afschrift daarvan te dienen. De H.E. Regering heeft geantwoord, eenige informatie verschaft, en beloofd om later verder rapport over deze zaak te zenden. Uw Commissie heeft echter niets verder ontvangen.

10. **Verhooging van salarissen.**—Het salaris van de Synodale Kerk is van den 1sten Dec. 1922, met £1 stg. per maand verhoogd, en dat van den Zendingsecretaris van den 1sten Jan. 1925, met £50 stg. per jaar.

11. **Portugeesch Angoniland.**—In verband met de uitzetting door de Portugeesche Overheid van onze Zendelingen uit Portugeesch Angoniland werd 'n deputatie benoemd, om den H.E. Eersten Ministen te verzoeken alles in zijn vermogen te doen ten einde bestaande moeilijkheden uit den weg geruimd mochten worden. Hulp door hem verleend heeft echter niets gebaat.

12. **Zuid-West-Afrika.**—Uw Commissie had geen vrijmoedigheid, om 'n gunstig antwoord te geven aan den Ring van Britstown, K.P., op 'n verzoek, dat de Transvaalsche Kerk genoemden Ring met £100 stg. per jaar voor drie of vier jaren zou steunen, en wel met 't oog op de bearbeiding van Gemeenten in Zuid-West-Afrika. De Ring van Britstown werd verwezen naar de aanbeveling van den Raad der Kerken in der tijd gedaan, in verband met de bearbeiding van al de uitgewekenen van de Gefedereerde Kerken, toen overeen gekomen werd, dat de Transvaalsche Kerk voor de bearbeiding van Oost-Afrika verantwoordelijk gehouden zal worden.

13. **Loterijen.**—Zoo krachtig mogelijk is uw Commissie opgetreden, om de pogingen, die—gelukkig vruchteloos—aangewend werden, om machtigende wetgeving voor de oprichting van 'n Staatsloterij voor de Transvaal Provincie te verkrijgen, tegen te werken. Ook heeft zij hare stem tegen Municipale Loterijen verheven.

14. **Hereeniging op politiek gebied.**—Sterk heeft uw Commissie verlangd naar hereeniging op politiek gebied, en heeft zij de Moderatuur bemoedigd, om met hare pogingen in deze richting, in gevolge opdracht van de Synode, voort te gaan.

15. **Hemelvaartsdag.**—Met succes werd in April, 1923, door uw Commissie geprotesteerd tegen de vergunning, die toen voor de eerste maal aan Hoofden van scholen verleend werd, om op Hemelvaartsdag school te houden.

16. **Appèlzaken:**

a. Tegen het besluit van den Ring van Johannesburg van den 18den Oct., 1922, in zake de lijnsbepaling rakende de Gemeenten Johannesburg, Johannesburg Oost ,en Vrederus. Omdat genoemde Vergadering onwettig geweest is, kon dit appèl niet in behandeling genomen worden;

b. Tegen het besluit van den Ring van Johannesburg van den 22sten Juni, 1923, betrekking hebbende op leden van de Gemeenten Johannesburg en Johannesburg Oost, die binnen de grenzen der Gemeente Vrederus wonen. Op den 23sten Aug., 1923, werd dit besluit niet bekrachtigd. Op den 23sten April, 1924, werd het besluit van Aug., 1923, in revisie genomen, doch na behandeling besloten van de zaak af te stappen, en de beslissing daaromtrent aan de Synode over te laten. Ook dit besluit werd in revisie genomen, als gevolg waarvan er a. een Vredescommissie aangesteld werd, met 't oog op de bewerking van vrede tusschen de verschillende Gemeenten; en b. een tweede Commissie benoemd werd, om 'n resumé van de geheele geschiedenis van deze zaak uit documenten, en desnoods uit opgenomene getuigenissen van de betrokkene partijen in gereedheid te brengen voor voorlegging aan de Synode;

c. Van Ds. J. G. Perold, van de Gemeente Mooirivier, tegen het besluit van den Ring van Potchefstroom, dat op den 20sten Sept., 1923, re een klachtzaak tegen hem genomen werd. Besloten werd, dat de uitspraak van den Ring veranderd zou worden, zoodat de straf van Art. 281 (1) e tot Art. 281 (1) d verminderd zou worden. Wat de kosten aan deze appèlzaak verbonden betrof werd besloten, dat die door het Synodale Fonds gedragen zouden worden; en

d. Van Ds. J. J. de Villiers, van de Gemeente Brakpan, tegen de uitspraak van den Ring van Heidelberg gegeven op den 13den Nov. 1923, waardoor Art. 281 (1) e op hem toegepast werd. Het appèl werd van de hand gewezen, en de kosten der zaak werden ten laste van den appellant gelegd.

17. **Art. 188 en Art. 42 (2).**—Door den Kerkeraad van de Gemeente Springs, alsook door dien van de Gemeente Welgegund werd gevraagd om Art. 188 te suspendeeren. Dit kon natuurlijk niet geschieden. Dan had uw Commissie geen vrijmoedigheid, om in 't geval van een aanzoek van den Kerkeraad van de Gemeente Magaliesberg tot 't suspendeeren van Art. 42 (2) te besluiten. In 't geval van den Kerkeraad van de Gemeente Johannesburg Oost werd dispensatie van Art. 42 (2) wel verleend.

18. **Berlijnsch Zendinggenootschap.**—Door uw Commissie werd besloten onze Gemeenten op te wekken een geldelijke inzameling te doen ter ondersteuning van

het Berlijnsche Zendinggenootschap, en wel in verband met 't eeuwfeest van genoemd genootschap.

19. **Kerkelijke vormen.**—Besloten werd een verzoek van den Ring van Zeerust, dat gezorgd zal worden voor het verkrijgbaarstellen van kerkelijke vormen in 't Afrikaansch, bij de Synode aan te bevelen.

20. **Huis voor Krankzinnigen.**—Naar aanleiding van 'n rapport van de Commissie re 'n Huis voor Krankzinnigen was uw Commissie van oordeel, dat er, vooral wegens gebrek aan fondsen, voor het tegenwoordige geen gelegenheid bestond om tot 't oprichten van zulk 'n Huis te besluiten.

21. **Doopgetuigen.**—Door middel van 't officiële orgaan der Kerk werden Kerkeraden er op gewezen, dat het van het uiterste belang is, dat er, wat den Heiligen Doop betreft, o.m. ook stiptelijk overeenkomstig Art. 141 gehandeld zal worden. en dat men er tegen waken moet, om personen, die tot allerlei secten behooren, niet als doopgetuigen aan te nemen.

22. **Oost-Afrika.**—In October, 1923, werd 'n plan door Ds. M. P. Loubser voorgedragen, om voorziening te maken voor huisvesting van zoowat 40 kinderen, die de Regering in Oost-Afrika gereed was om in dienst van het Spoorwegdepartement aldaar te nemen. Uw Commissie was gereed hierin met hem mee te werken, doch er is van de zaak eigenlijk niets tot stand gekomen.

23. **Zondagschoolconventie.**—Op 'n brief van de Synodale Zondagschoolcommissie werd besloten Ds. J. W. G. Strasheim af te vaardigen om onze kerk op de Negende Zondagschoolconventie te Glasgow in Juni, 1924, te vertegenwoordigen. Een bedrag van £30 stg., dat door de Synodale Zondageschoolcommissie weer terugbetaald zou worden, werd voor reiskosten uit het Synodale Fonds bijgedragen. In verband met 'n rapport, dat door den afgevaardigde bij uwe Commissie ingediend werd, werd o.m. besloten, dat de Synode gevraagd zal worden, om hem in haar aanstaande Vergadering de gelegenheid te geven, om ook daar 'n kort mondeling verslag te doen.

24. **Prof. Dr. H. H. Kuijper.**—Op den 23sten April, 1924. werd door uw Commissie de gelegenheid aan Prof. Dr. H. H. Kuijper gegeven, om de groeten der Gereformeerde kerken in Nederland tot onze kerk over te brengen. Met groote hartelijkheid werd de

groete overgebracht, en op even hartelijke wijze aanvaard.

25. **Ds. M. L. Fick.**—In April, 1924, werd aan Ds. M. L. Fick verlof vereend, om, onder zekere voorwaarden, met behoud van zijn betrekking als Secretaris voor Arme Blanken, zich verkiesbaar te stellen als kandidaat voor den Volksraad. Met betrekking tot eenige brieven en andere stukken, die in verband met deze zaak ontvangen werden, werd besloten ze samen met het verslag van uw Commissie aan de Synode voor te leggen.

26. **Predikanten-Pensioenfonds.** — Gerapporteerd moet worden, dat waar de Kaapsche kerk verlof tot 't verkrijgen van 'n aandeel voor Ds. M. L. Fick. als Secretaris voor Arme Blanken in 't Predikanten-Pensioenfonds gegeven heeft, deze zaak nog niet in orde is.

27. **Bijbelvertaling.**—Op 'n verzoek van den Secretaris van de Finantieële Commissie van het Afrikaansche-Bijbelvertalingfonds om ruimere ondersteuning van genoemd fonds, werd besloten als 't verlangen van uw Commissie uit te spreken: a. dat, waar wij hier met een zaak te doen hebben, die al onze kerken geldt, de lasten aan de vertaling van den Bijbel verbonden in evenredigheid naar het ledental der verschillende kerken onder hen verdeld zal worden; en b. dat 'n ernstige poging aangewend zal worden, om nog 'n vertegenwoordiger van onze kerk bij de eindvertalers te voegen, en wel óf Prof. Dr. B. B .Keet óf Prof. Dr. J. du Plessis. Tot hiertoe is er geen bevredigend antwoord gekomen.

28. **Congres van Wijnbouwers.**—De H.E. Actuarius werd afgevaardigd naar 'n congres van wijnbouwers, dat in Mei, 1924, aan de Paarl, K.P. gehouden werd.

29. **"De Kerkbode."**—Uw Commissie heeft de Commissie voor "De Kerkbode" al bijna 'n jaar geleden eenige verzoeken gedaan in verband met 't aanstellen van een vasten medewerker voor de Transvaal en de hervatting van de behandeling van de Zondagschoollessen in "De Kerkbode". Bericht is pas ontvangen, dat deze verzoeken naar den Raad der Kerken verwezen zijn.

30. **Volksraadsverkiezing.**—Met 't oog op de jongste algemene verkiezing voor den Volksraad heeft uw Commissie de leden van onze kerk opgewekt, om te helpen toezien, dat de electiestrijd op 'n christelijke

wijze gevoerd zou worden, en dat mannen van beslist christelijken wandel genomineerd zouden worden.

31. **Generaal S. G. Maritz.**—Bij de H.E. Regeering werd per brief aangeklopt om genadebetooning aan Generaal S. G. Maritz. Ontvangst van dezen brief werd erkend.

32. **Ontgroening.**—Uw Commissie wenscht de aandacht van de Synode te bepalen bij de buitensporigheden, die, in verband met "ontgroening," bij onze opvoedingsinrichting plaatsvinden, en haar te verzoeken een of anderen stap in verband met deze zaak te doen.

33. **Sterfgevallen.**—Bij gelegenheid van het overlijden van elk der volgende personen werd deelneming met de familiebetrekkingen van de overledenen betoond: Ds. P. C. Hitchcock, Mevr. J. Lubbe, Oud. A. B. Wessels, Ds. P. S. Venter en Oud. J. P. Blignaut.

34. **Art. 274.**—Met betrekking tot Art. 274 heeft de Synodale Commissie het als hare meening uitgesproken, dat de Ring het recht heeft om, onder de omstandigheden in gemeld artikel verondersteld, den band tusschen Leeraar en Gemeente los te maken, of 'n andere schiking aan de betrokkene partijen, onder billijke bepalingen op te leggen.

35. **Andere zaken.**—Omtrent ettelijke kleinere zaken heeft uw Commissie het niet noodig geacht, dat daaromtrent melding gemaakt zou worden.

Met toebidding van 's Heeren zegen op al de verrichtingen van de H.E. Synode, noemen wij ons,

Hoog Eerw. Heer,

Uw Dw. Dienaren en Broeders in den Heere,

PAUL NEL, Assessor.
WM. NICOL, Aktuarius.
J. M. LOUW, Scriba.
J. LUBBE.
H. S. BOSMAN.
A. C. VLOK.
J. W. G. STRASHEIM.
W. STEENKAMP.
N. H. C. de J. THEUNISSEN.
A. J. LOUW.
D. J. de V. BOSMAN.
P. A. ROUX.

BIJVOEGSEL A.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE AANGESTEL OM TE ADVISEER OP WELKE WYSE DIE KERK MEER SEGGENSKAP KAN KRY IN DIE INRIGTINGE VIR HOËR ONDERYS IN DIE TRANSVAAL:

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie wil omtrent die bowestaande opdrag as volg rapporteer:

1. **Invloed langs offisiële weg:**

(a) Die Kerk sal met dank daarop let, dat op die Raad van die T.U.K. daar onlangs 'n lid benoem is, in die persoon van Dr. D. J. Keet, wat beskou kan word as 'n verteenwoordiger van ons kerk.

(b) Op die Raad van die Uniwersiteit van die Witwatersrand is ons kerk nie verteenwoordig nie, en u Kommissie meen dat, waar dit in die mag van die Minister van Onderwys is, om sommige lede op die Raad te benoem, hy versoek moet word, om, by die uitvoering van die plig, daarop te let, dat ons Kerk wel verteenwoordig word.

2. **Invloed langs onoffisiële weg:**

(a) Die Kommissie is sig daarvan bewus, dat die Sinode hom beslis uitgespreek het teen die benoeming van Kerklike Professore aan die T. U. K., en wil die kwessie nie nou heropen nie, maar moet tog daarop wys, dat die Herv. Kerk deur dergelike benoeminge, kragtige invloed op die genoemde inrigting uitgeoefen het, en nog bly uitoefen.

(b) Met dank word ook daarop gelet dat die gemeente Pretoria deur die oprigting van die Kristelike tehuis, Sonop, 'n goeie invloed namens ons Kerk aan die T.U.K. uitgeoefen het.

(c) Die Kommissie beveel aan dat die Ring van Johannesburg gevra sal word, om in onderhandeling te tree met die Uniwersiteit van die W.W. Rand, om ook aldaar geskikte Christelike huisvesting, onder toesig van ons kerk, vir studente te verskaf.

3. Eindelik wil die Kommissie versoek dat, aangesien dit moeilik was om die nodige informasie te verkry, hierdie rapport as 'n voorlopige sal beskou word, sodat ons die geleentheid mag kry, om tydens die a.s. Sinodale Vergadering verder ondersoek te doen, en oor die saak te rapporteer.

Met hoogagting,

U Dienswillige,

P. Nel.

Wm. Nicol.

BIJVOEGSEL B.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE AANGESTEL OM MET Ds. FICK TE ONDERHANDEL OMTRENT

a) sy aftreding as Permanente Sekretaris vir Arme Blanke, en

b) sy Pensioen.

Hoogeerw. Moderator,

U Kommissie wil as volg rapporteer:—

1. Ons het met Ds. Fick voorlopig ooreengekom, en hy onderneem:

a) Om dit in hande van die Sinode te laat, om, met verbygaan van die bepalinge van die Beroepsbrief, en van die Kerkwette, te beslis wat sy verhouding tot die Kerk sal wees: of hy geheel sal aftree, dan of daar nog 'n nominele band tussen hom en die Kerk sal wees, tot dat hy op pensioen aftree.

b)Om dit in hande van die Sinode te laat, om, met verbygaan van die ooreenkoms wat op 6 Junie, 1924, gemaak is, te bepaal of daar, in plaas van die salaris wat nog betaalbaar sou wees voor sy aftreding, aan hom enige vergoeding gegee sal word of nie.

c) Dit alles op voorwaarde dat die Kerk volmondig die verantwoordelikheid sal onderneem, om, in terme van sy beroepsbrief, sy pensioen vir hom te verseker.

2. Omtrent die **Verhouding** waarin Ds. Fick tot die Kerk sal bly staan, beveel ons aan:—

a) Dat Ds. Fick die tietel van Permanente Sekretaris vir Arme Blanke tot by sy aftreding sal behou.

b) Dat die kerklike wette insoverre gesuspendeer sal word, dat in die geval van Ds. Fick, hy alleen die

reg sal hê, om, met adviserende stem, die vergaderinge van die S.K.A.B. by te woon, en geen ander pligte aan hom opgedra word nie.

c) Dat die goedkeuring van die Kaapse Kerk vir die reëling in a) en b) genoem, verkry sal word, sodat die pensioen nie in gevaar gestel word nie, en

d) Dat die Sinodale Kommissie opdrag en volmag kry om, as dit vereis mag word, 'n ander reëling te maak, wat aan die eise van die Predikante Pensioen Fonds sal voldoen.

3. Omtrent die versekering van die **Pensioen** van Ds. Fick beveel ons aan:—

a) Dat die Sinode opnuut sal aansoek doen vir 'n aandeel in die Pred. Pens. Fonds van die Kaapse Kerk, teen betaling van die bedrag wat betaalbaar sou gewees het as daar in 1919 uitvoering gegee was aan die besluit van die Sinodale Kommissie om vir die Perm Sekr. vir Ar. Bl. op die Fonds in te teken, saam met die bedrag wat as rente verskuldig sou wees, en die agterstallige jaarlikse kontribusies.

b) Dat die Sinode, ingeval die voorstel onder a) weer deur die Kaapse Kerk verwerp word, in elk geval, deur opbetaling van die volle bedrag wat mag vereis word, vir Ds. Fick sy pensioen sal verseker.

c) Dat die Sinode, van die bedrag wat betaalbaar mag wees, so klein 'n deel as moontlik in kontant sal betaal, en vir die balans 'n skuldbewys aan die P.P.-Fonds sal gee.

d) Dat die Sinode, opnuut sal aansoek doen by die Kaapse Sinode, om, ingeval ons voorstel onder a) verwerp word, en ons verplig word om 'n skuldbewys vir intekening volgens die hoogste tarief te gee. hulle besluit, waardeur geweier is, om Ds. Fick op die goedkoper tarief in te skryf, te vernietig, en ons skuldbewys in ooreenstemming daarmee te verminder.

e) Dat alle koste vir hierdie saak deur die fondse onder beheer van die S.K.A.B. sal gedek word, en dat dit aan die Kommissie opgedra word om daarvoor reëlinge te tref.

4. Omtrent die **Vergoeding** wat onder Punt 1 b) moet bepaal word, beveel die Kommissie aan dat, aangesien daar geen belangrike pligte op Ds. Fick rus nie,

aan hom ook geen verder vergoeding sal uitbetaal word nie.

Met seënbede op die Sinodale werksaamhede,

Die genoemde kommissie:

N. H. C. de J. Theunissen, Voorsitter.
G. D. Worst.
Wm. Nicol, Skrieba.

Pretoria, 1 Mei, 1925.

BIJLAGE V.

VERSLAG VAN DEN SCRIBA SYNODI.

Den Hoog Eerw. Moderator Synodi.

Hoog Eerw. Heer en Broeder,

Hiermede heb ik de eer verslag te doen van wat door mij, als Scriba Synodi, sedert de Synodale Vergadering van 1922 gedaan werd.

1. **Algemeen.**—Aan de vereischten van Art. 103, en andere artikelen, die op het werk van den Scriba Synodi zien, heb ik voldaan.

2. **Raad der Kerken.**—Voor wat door mij, als Scriba van den Raad der Kerken, gedaan werd, wordt verwezen naar het verslag van de Afgevaardigden naar genoemden Raad.

3. **Verklaring tot lid van Ring en Synode.**—In elk der volgende gevallen werd aan Art. 205 voldaan, en werd de Predikant tot lid van den Ring waaronder hij ressorteert, en tot lid van de Synode verklaard, t.w. Di. S. T. Potgieter, D. F. Marais, P. van der Hoven, J. S. Krige, B.A., G. B. A. Gerdener, M.A., Dr. Phil., D. J. de Villiers, A. G. Driessen, L. P. Snijman, Th. Dr., G. C. van Schouwenburg, G. M. Pellissier, B.A., B.D., J. C. van Niekerk, G. W. Koornhof, B.A., C. M. Hofmeijr, J. J. H. Hattingh, S. T. Potgieter, G. J. van Zijl, B. Alheit, N. E. de Kock, en N. J. Veltman, B.A.

Dit geeft 19 bevestigingen tegenover 41 gedurende de vorige drie jaren.

4. **Ds. W. R. de Kock.**—Wat Ds. W. R. de Kock, B.A., van Springs betreft, moet gerapporteerd worden, dat met betrekking tot hem nog niet aan Art. 205(2) voldaan is.

Waar ondergeteekende nu pas 'n kennisgeving van de bevestiging van Ds. W. R. de Kock, op Zaterdag, den 1sten Maart, 1924, als Herder en Leeraar van de

Gemeente Springs ontvangen heeft, en ook reeds 'n kennisgeving hieromtrent naar 't Officieële Orgaan der Kerk gezonden heeft, wil hij bescheidenlijk aan de hand geven, dat, wat deze Synodale Vergadering betreft, de zaak (cf. Art. 205 (3)) als in orde beschouwd zal worden, en dat, wat het tijdperk van den eersten Maart, 1924, tot heden betreft, dispensatie van Art. 205(2) verleend zal worden.

5. **Nieuwe Gemeenten.**—Sedert de laatste vergadering van de Synode is slechts een nieuwe Gemeente gesticht, t.w. de Gemeente Welgegund, op den 10den Juni, 1922. Dit staat tegenover 13 nieuwe Gemeenten gedurende de vorige drie jaren.

6. **Zendelingen en Zendinggemeenten.**—De volgende beroepen werden in 't Officieële Orgaan goedgekeurd, t.w. van Eerww. C. L. Brink, W. A. Nel, en A. P. Kotzé. Ook werd, eveneens in 't Officieële Orgaan der Kerk, kennis gegeven van de stichting van de volgende twee Zendinggemeenten, t.w. van de Gemeente Erasmus, op den 10den October, 1923, en van de Gemeente Pretoria, op den 29sten Aug., 1924.

7. **B.D. Graad.**—Met betrekking tot het besluit op de laatste Synode over deze zaak genomen, (cf. Notulen 1922, p. 61), wenscht ondergeteekende te rapporteeren, dat de Universiteit van Zuid-Afrika den B.D. graad van Seminariën, die door andere Universiteiten erkend worden, thans ook erkent.

8. **Beschrijvingspunten, Verzoekschriften, enz.**—Voor wat ingekomen is ter behandeling door de Synode en gepubliceerd is, wordt verwezen naar "De Kerkbode" van 11/3/25, 18/3/25, en 1/4/25.

9. **Begunstigscertificaten.**—Waar het aan afgevaardigden naar de laatste twee vergaderingen van de Synode niet toegelaten werd, om tegen verminderd tarief naar Pretoria te reizen, mag thans gerapporteerd worden, dat het Spoorwegdepartement tot zijn vroeger gebruik is teruggekeerd en andermaal begunstigingscertifikaten aan afgevaardigden heeft uitgereikt.

Met de meeste hoogachting noem ik mij,

Hoog Eerw. Heer,

Uw Dw. Dienaar en Broeder in den Heere,

J. M. LOUW,

Scriba Synodi.

Pretoria,

22 April, 1925.

BIJLAGE VI.

VERSLAG VAN DE AFGEVAARDIGDEN NAAR DEN RAAD DER NED. GEREF. KERKEN VAN Z.AFRIKA.

Den Hoog Eerw. Moderator Synodi.

Hoog Eerw. Heer en Broeder,

Hiermede hebben wij de eer u het volgende verslag voor te leggen:—

1. **Vergaderingen.**—Sedert de laatste vergadering van de Synode werd er slechts één vergadering van den Raad der Kerken gehouden,—de achtste,—en wel te Parijs, O.V.S., op den 8sten Maart, 1923, en volgende dagen.

2. **Bijlage.**—Eén bijlage gaat bij dit verslag, t.w. Handelingen van bovengenoemde achtste vergadering van den Raad der Kerken.

In deze Hendelingen vindt men de volgende **Aanbevelingen:**

a. Over rechten van lidmaten van grensgemeenten, zie pp. 12, 63, 64;

b. Over staatsinmenging in kerkelijke zaken, zie pp. 12, 73, 74;

c. Vertegenwoordiging der Transvaalsche en Vrijstaatsche Kerken op Proponents- en Admissie-examencommissie, zie p. 18; en

d. In zake geloofsgenezing, zie pp. 16 en 21.

Met toebidding van den zegen des Heeren op al de verrichtingen van de Hoog Eerw. Synode, noemen wij ons,

PAUL NEL, Assessor.
WM. NICOL, Aktuarius.
J. M. .LOUW, Scriba.
H. S. BOSMAN.
N. H. C. DE J. THEUNISSEN.

Pretoria, 22 April, 1925.

BIJVOEGSEL.

a. Over rechten van lidmaten van Grensgemeenten.

I. Een lidmaat van een grensgemeente en aan de grenslijn woonachtig, kan, met verlof der beider betrokkene Kerkeraden, zijn kerkelike voorrechten over de lijn genieten.

II. Waar 'n groep lidmaten aan de grens woonachtig wegens gegronde redenen aanzoek doet, langs de

gewone kerkelike weg, om over de lijn tot de aangrenzende gemeente van een Zuster-kerk te mogen behoren, kan, met verlof der beider betrokken Ringen. de grenslijn naar vereiste worden veranderd.

b. Over staatsinmenging in Kerkelike zaken.

1. Hoewel de Kommissie het betreurt, dat er telkenmale rechtsgedingen plaats vinden, waarbij de Kerk betrokken wordt, nochtans meent zij, dat met dankbaarheid kennis genomen kan worden van de volgende feiten, t.w., dat onze Kerk, in al vier Provincieën, van de banden, die haar zolang hebben gekweld, bevrijd is geworden, en zij nu ongehinderd al haar inwendige zaken regelen mag; alsook, dat herhaalde malen, het precedent door onze gerechtshoven is neergelegd, dat in zoverre het puur geestelike zaken aangaat, een rechtbank zich in dezen niet kan laten gelden; en dat de Kerk, als instituut, in de ogen van de Staat, door de Staat beschouwd wordt als 'n rechtspersoonlikheid en dus vooral waar het burgerlike rechten geldt, en door de civiele wetten wordt beschermd, precies als enig ander vereniging of genootschap.

2. De Kommissie wil verder ook eerbiediglik aanbevelen, dat er door ieder der Synoden van de Gefedereerde Kerken een rechtskommissie zal worden aangesteld, die de kerkelike besturen, in geval van een of ander zaak, die leiden kan tot 'n rechtsgeding voor 't burgerlike hof, met voorlichting en advies, indien verlangd, dienen zal.

c. Vertegenwoordiging der Transvaalse en Vrijstaatse Kerken op Proponents- en Admissie-Eksamen-Kommissie.

Het volgende beschrijvingspunt wordt zonder diskussie aangenomen, wordende het verstaan, dat elke Kerk de reiskosten, enz., van hare eigene afgevaardigden zal dragen.

De Raad der Kerken bevele vertegenwoordiging aan van de Zuster-kerken van de Vrijstaat en Transvaal op de Admissie- en Propenents-Examen-kommissieën van de Kaapse Kerk, en met 't oog hierop worde de Synode van de Kaapse Kerk gevraagd de wetsartikelen hierop betrekking hebbende, in dier voege te veranderen, en de Synoden van de Vrijstaat en Transvaal worden gevraagd de stappen te doen, die vereist mogen worden voor zodanige vertegenwoordiging.

d. In zake Geloofsgenezing.

Wat hier volg word as advies van die Raad der Kerke (cf. vergadering gehou te Parys, O.V.S., op die 8ste Maart, 1923, en volgende dae) aan die verskillende Sinodes voorgelê.

In verband met die vraagstuk van liggaamlike genesing op die gelowige gebed, het die Raad der Kerke die volgende stellinge aanvaar:

1. Die liggaamlike genesing in antwoord op die gelowige gebed is 'n heerlike waarheid, wat ons erken, op grond van die Heilige Skrif, en die bevinding van die Kristelike Kerk van alle eeue, en nie die minste van ons Ned. Geref. Kerke in Suid-Afrika. Dit is dan ook die plig van die gelowige krankes, om met die meeste vrymoedigheid, op voetspoor van Gods Woord, gebruik te maak van die voorreg, om die ampsdraers van die gemeente te laat roep, om vir hulle te bid, met die oog op hulle herstel. en die plig van die gelowiges, en by name van die ampsdraers van die gemeente. om die bediening van voorbidding vir die krankes met grote getrouheid en tederheid te behartig.

2. Met betrekking tot die oorsake van krankheid staan vas:

a. Dat alle krankheid, netsoos die dood, waarop uiteindelik die krankheid uitloop, die gevolg van die sondeval van die mens is;

b. Volgens die H. Skrif kom alle krankheid van God as soeverein in die gans heelal, en waar Satan optree as bewerker van krankheid, daar geskied dit onder Gods bestel, soos o.a. blyk uit Joh. 2 : 5—7; Klaagl. 3 : 38; Luk. 13 : 16; Hand. 10 : 38; Joh. 9 : 3; Amos 3 : 6. Vergelyk ook Heid. Kategismus, afdelinge I en X, en Ned. Geloofsbelydenis, Art. XIII.

3. Met betrekking tot die verband tussen sonde en krankheid is dit duidlik:

a. dat die krankheid dikwels die gevolg is van die verbreking van fiesiesie of sedelike wette, en dat die verhoring van die gebed om genesing nie verwag kan word nie, solang as die kranke aanhou met die wet te oortree;

b. dat die krankheid in die indiwidu dikwels nie aan 'n bepaalde sonde of wetsovertreding kan toegeskryf word nie, maar direkt aan die beskikking Gods, met die doel, om die kind van God te louter, die medemens tot segen te strek, en Gods naam te verheerlik.

4. a. Met betrekking tot die genesing van krankheid is dit nie geoorloof, om te beweer, dat 'n gelowige

kranke altyd op sy liggaamlike genesing deur God, met dieselfde vaste versekering as op die vergiffenis van sy sonde, kan aanspraak maak nie, aangesien in die geval van genesing, of vertraging van genesing, God, in Sy verborge raad, 'n seker wys doel daarmee mag hê, en dit mag strek tot verheerliking van Gods naam (Joh. 9 : 3);

b. Ofskoon ons erken, dat die uiteindelike verlossing van die liggaam, tesame met die van die siel, die vrug van Kristus Se versoeningswerk is, mag ons tog nie sê, dat die gelowige die reg het, om op die volkome verlossing deur God van alle krankheid reeds in hierdie lewe aanspraak te maak nie, aangesien krankhede tot die merktekens van die sterflikheid behoor.

5. Daar moet duidelik onderskei word tussen die geloofsgenesing waarvan hierbo sprake is, en die buitengewone gawe van gesondmaking, wat sommige in die eerste Kristelike Kerk besit het. Daar is egter geen voldoende historiese getuienis, dat hierdie besondere gawe, sedert die Apostoliese tyd, ooit in die Kristelike Kerk voorgekom het.

BIJLAGE VII.

VERSLAG VAN DIE AKTUARIUS EN ARGIVARIUS.

Hoog Eerw. Moderator,

Die ondertekende het die eer om hiermee, volgens vereiste van Art. 101, aan die HoogEerw. Sinode verslag te doen oor sy werksaamhede in verband met die Aktuariaat en die Argief van die Kerk, seder die laaste vergadering in April 1922.

1. **Aangaande die Aktuariaat.**

1. Die volgende predikante het die plegtige verklaring volgens Art. 13 onderteken, en is op die genoemde datums tot die Kerk toegelaat:—

16 Feb., 1923	Ds. J. S. Krige.
28 April 1923	Ds. G. B. A. Gerdener, M.A., Dr. Phil.
25 Mei 1923	Ds. D. J. de Villiers.
5 Jan. 1924	Ds. L. P. Snyman, D.D.
1 Maart 1924	Prop. W. R. de Kock.
17 Mei 1924	Prop. G. W. Koornhof.
10 Mei 1924	Ds. G. M. Pellissier, B.A., B.D.
10 Mei 1924	Prop. J. C. van Niekerk.
19 Julie 1924	Ds. C. M. Hofmeyr.
13 Des. 1924	Ds. G. J. van Zyl.
7 Feb. 1925	Ds. N. E. de Kock.
28 Maart 1925	Prop. N. J. Veltman, B.A.

Die proponente wat onder die getal verskyn was almal voorsien van 'n Akte van Legitimasie van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, terwyl die lerare wat reeds vroeër bevestig was, uit een van die Gefedereerde Kerke na ons toe oorgekom het.

2. Die WelEerw. Here, wat hierbo genoem word, sal daarop moet let, dat dit van hulle verwag word, om, tydens die sitting van hierdie vergadering, die formulier opnuut te onderteken in die boek, wat vir die doel, onder sorg van die Aktuarius lê. Die oorspronklike ondertekening van genoemde Here word, as Bylae A. by hierdie verslag gevoeg.

3. Daar is 'n aanmerklike daling in die getal van die predikante wat tot die Kerk toetree. In vergelyking met vorige Sinodes is die syfers vir die drie jare as volg:

1912—1916	23
1916—1919	24
1919—1922	27
1922—1925	12

Die stilstand in die stigting van gemeentes en die skaarste van predikante, moet seker beskou word as die vernaamste oorsake van die daling.

4. Die predikante van die Kerk tel nou, saam met die twee amptenare, 80, terwyl die totaal by die laaste Sinode 84 was.

In 1922 was daar sewe vakante gemeentes. Daar is nou elf. Die Aktuarius wil daarop wys dat die Kerkwet geen voorsiening maak vir die verkryging van die informasie wat onder hierdie hoof aangegee word nie. Wil die Sinode, met die oog hierop, 'n toevoeging laat maak?

5. Volgens vereiste van Art. 204 is 'n Akte van Bevestiging op die genoemde datums aan die volgende lerare uitgereik:—

11 Maart 1924 ...	Ds. W. R. de Kock.
27 Mei 1924 ...	Ds. G. W. Koornhof.
14 Junie 1924 ...	Ds. J. C. van Niekerk.
14 April 1925 ...	Ds. N. J. Veltman.

6. 'n Akte van Bevestiging is volgens Art. 230 aan die volgende eerwaarde Sendelinge uitgereik:—

15 Aug. 1924—Eerw. W. A. Nel, bevestig op 9 Aug. 1924.

8 Sept. 1924—Eerw. W. J. Wentzel, bevestig 17 Aug. 1924.

Behalwe genoemde twee sendelinge is ook tot die Kerk toegetree in dieselfde amp:—

25 Nov. 1923 — Eerw. C. L. Brink.
23 Nov. 1924 — Eerw. A. P. Kotze.
8 Feb. 1925 — Eerw. J. H. van Schalkwyk.

7. Ook is 'n Akte van Bevestiging, volgens Art. 232, uitgereik aan die eerw. Inboorlingleraar Paulus Mangoela op 24 Julie 1922. Hy is op 15 Julie 1922 bevestig.

8. Die Eerw. Sendelinge en Inboorlingleraar sal volgens Artt. 228 en 232 die plegtige verklaring van Art. 13 by die Sending-sekretaris opnuut moet onderteken, in die boek wat hy daarvoor aanhou.

9. 'n Nuwe uitgawe van die wetboek is in 1922 besorg, en het op 18 Okt. van daardie jaar in werking getree. Op die vraag, of daar ook vanjaar 'n nuwe uitgawe moet verskyn, sal wellig eers antwoord kan gegee word wanneer die verslag van die Kommissie van Rewiesie afgehandel is.

10. Die Sinodale Klerk het onder toesig van die Aktuarius gewerk, en het bevrediging gegee. Die tyd van die amptenaar word met kerklike werk goed in beslag geneem.

12. Daar was heelwat korrespondensie met Kerkerade, lerare en ander persone oor Kerkelike sake. U Aktuarius het na vermoë informasie verskaf op punte van die wet en die Kerklike usansie. Afskrifte van sodanige korrespondensie is aan die Kommissie van Rewiesie voorgelê, en het gelei tot sommige van hulle beskrywingspunte.

13. KERKLIKE STATISTIEK: Die Ringskrieba's het gereeld die statistieke opgawes aangestuur, sodat dit jaarliks moontlik was om die statistiek van die hele Kerk in die Kerkbode te laat verskyn gedurende die maand April of Mei. Die volgende aanmerkinge vloei voort uit die opgawes.

14. By die vorige twee Sinodes kon ons rapporteer dat die getal gemeentes aanmerklik vermeerder het. Van 59 in 1916 het die getal gestyg tot 71 in 1919 en 84 in 1922. Die groei het ongelukkig seder 1922 skielik geëindig, en slegs een nuwe gemeente is na die laaste sinode gestig.

15. In lede- en sieletal het die vermeerdering voortgeduur. Die Kerk tel nou 75,118 lede, en 162,409 siele.

In vergelyking met die syfers van 1922 is daar 'n vermeerdering van 6133 lede en 11670 siele. Die persentasie van vermeerdering, in vergelyking met die syfers wat by die vorige sinodes aangegee is, is as volg:—

(a) Ledetal: 1925— 8.8.
1922—12.9.
1919— 7.8.
1916— 7.6.

(b) Sieletal: 1925—7.7.
1922—9.2.
1919—6.7.
1916—8.9.

16. Die feit dat daar slegs een nuwe gemeente gestig is, terwyl die lede- en sieletal aanmerklik vermeerder het in die laaste drie jaar, het die gemiddelde sterkte van die gemeentes weer op 'n hoër syfer gebring. Die gemiddelde syfer vir die hele Kerk is 1911 siele en 880 lede. Dit vergelyk as volg met die vorige sinodes:—

1925	gemiddelde ledetal	880,	sieletal	1911.
1922	,,	831,	,,	1818.
1919	,,	860,	,,	1827.

Aangesien die vermeerdering van gemeentes hoofsaaklik by die Ringe berus, gee ons ook hier die afsonderlike syfers van die sewe Ringe aan:—

Ring van:	Getal Gemeentes.	Ledetal.	Gemiddelde ledetal 1925	1922
Potchefstroom	9	9723	1080	1175
Rustenburg	14	14493	1035	843
Lydenburg	14	10248	732	656
Utrecht	13	9883	760	723
Heidelberg	11	9815	892	847
Zeerust	10	9150	915	873
Johannesburg	14	12706	907	847

In ses van die Ringe is dus die verantwoordelikheid wat op elke kerkeraad rus in die laaste drie jaar vermeerder. Van die 85 gemeentes van die Kerk is daar 29 wat nou meer dan 1000 lede het. In 1922 was dit 23 en in 1919 weer 24.

17. Die getal nuwe lede, wat seder die laaste sinode aangeneem is, toon 'n gunstige vermeerdering aan. Dit was as volg:—

1922—3294
1923—4350
1924—4525

12169

Voor 1921 het die jaarlikse syfer nooit 3000 behaal nie. Dit is nou meer dan 4000. Die kinders wat na die boere-oorlog gebore is, het nou klaarblyklik by die jare van lidmaatskap gekom.

18. In die drie jaar onder behandeling het daar 8591 persone met sertifikate van Lidmaatskap by die verskillende gemeentes aangekom. Tussen die vorige 2 sinodes was dit 10172.

19. Die registrasie van doop hou nie meer gelyke tred met die ledetal van die Kerk nie. Die syfers is as volg:—

1921—6201
1922—6156
1923—5864
1924—5878

20. Die syfers vir huwelikbevestiging, waaromtrent daar in 1922 'n aanmerklike daling moes gerapporteer word, het byna op dieselfde syfer bly stilstaan, en was gemiddeld 1161 vir die 3 jaar.

21. Die ongunstigste deel van ons verslag het te doen met die sondagskole. By die laaste drie Sinodes kon telkens gerapporteer word dat die Sondagskool bowe eweredigheid met die ledetal van die Kerk gegroei het. By die laaste Sinode was daar selfs 'n vermeerdering van 27% op die getal wat by die vorige Sinode aangegee is. Terwy ons sieletal in die laaste drie jaar met 11670 vermeerder het, is die aangroei van sondagskoolkinders slegs 167. Die totaal staan nou op 32710. Dit is opmerklik dat 23 gemeentes hulle getalle onder die hoof in ronde syfers opgee! Ook die getal sondagskole is verminder van 871 na 827, terwyl die onderwysers van 2336 slegs tot 2389 vermeerder het.

22. Die aangroei van die kinders van ons Kerk in die dagskole was as volg:—

1915—30071
1918—39677
1921—49666
1924—50279

23. Aan al die verdere opdragte het die Aktuarius na vermoë voldoen.

2. **Aangaande die Argief.**

24. Al die stukke vir die Argief, wat deur die Ringskrieba's en deur die Skrieba van die Sinode, opgestuur

is, is in 16 dele gebind, en by die argief te Heidelberg gelê.

25. Onder die bogenoemde stukke is die oorspronklike handelinge van al die Ringe vir die laaste drie jaar, en as bylae by die handelinge, ook die verslae van die Amptenare en Ringskommissies van die respektiewe Ringe. Daar moet egter weer op gelet word, dat die Ringskrieba's nie altoos verslae opstuur van al die Kommissies wat by die vorige sitting van hulle Ring aangestel is nie. Dit maak die argief onvolledig. Die bedoeling van die wet is seker dat elke verslag wat in die handelinge genoem word, ook as bylae daaraan moet toegevoeg word, tensy dat daar opsetlik anders bepaal word. Met die oog hierop meen die Aktuarius dat Art. 216(8) in ooreenstemming met Art. 160(5) moet gebring word.

26. Die volgende register-afskrifte van die laaste drie jaar ontbreek nog; t.w.—Van Meru is seder 1920 alles uitstaande behalwe die Lidmate-register van 1921, en van Vergenoeg altwee afskrifte vir 1924.

27. Verder ontbreek nog vóór 1922:

Die Doopregister-afskrif van Makwassie vir 1920.

28. Met opdrag van die Sinodale Kommissie is heelwat veranderinge op Doop- en Lidmateregisters in die Argief gemaak.

29. Die lopende jaargange van ons Kerklike publikasies is aan die argief toegevoeg, asook 'n paar stukke wat vir ons Transvaalse Kerkgeskiedenis van belang is.

30. Sover doenlik is daarvoor gesorg dat stukke wat hier mag nodig wees, by die hand is.

Eindelik bring die ondergetekende sy hartlike dank aan die ander lede van die Moderatuur, en aan die vele lede van die Hoog Eerw. Sinode met wie hy gedurig in onderhandeling was. Die aangename verhouding tot almal het die werk tot 'n plesier gemaak.

Met toebidding van Gods seën op die werk van die Hoog Eerw. vergadering.

U Dienswillige Dienaar in die Heer,

WM. NICOL,
Aktuarius en Argivarius van die Sinode.

Johannesburg, 14 April, 1925.

BIJLAGE VIII.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE IN SAKE DRANKVERBOD.

HoogEerw. Moderator,

Die Kommissie in sake Drankverbod het die eer om as volg oor sy werk van die afgelope 3 jaar te rapporteer:

1. Ondersoek omtrent Uitwerking van Drankverbod in Amerika.

(A) U Kommissie het die HoogEerw. Sinodale Kommissie versoek dat hulle die Hooged. Regering sou vra om van die Hooged. Regering van die Verenigde State van Amerika 'n rapport te kry omtrent die uitwerking van Prohibiesie in Amerika, en om ons Kerk te dien met 'n afskrif daarvan. Die versoek is deur die Sinodale Kommissie toegestaan, maar daar was geen verder gevolg nie.

(B) Volgens opdrag van die Sinode het ons 3 van die predikante en een antropoloog wat in Amerika gestudeer het, gevra om ons 'n verslag te gee van hulle bevindinge met betrekking tot die uitwerking van Prohibiesie, t.w. van Drs. L. P. Snyman, D. Snyman, Roussouw en Weich. Laasgenoemde meen dat Prohibiesie, altans in Louisville, waar hy 'n geruime tyd woonagtig was, misluk het. Die ander 3 spreek met gloeiende woorde oor die groot sukses van die maatreel. Dr. D. Snyman deel b.v. die volgende mee:

(a) "Ek was vir drie jaar in Amerika (1920-1923), dus kort na die invoering van totale drankverbod. Ten spyte van die feit dat daardie jare die kritieke jare vir die proefneming was, was ek diep oortuig van die sukses van Prohibiesie. In al die tyd het ek maar net een besope man gesien, en ek was in al die vernaamste dele van die Verenigde State. 'n Vrou van sestig jaar sê eendag aan my: 'Dit is net sedert Prohibiesie dat my lewe vir my iets werd is. My man is nou vir my wat hy behoort te wees, en hy het nou liefde vir sy kinders, iets wat vroeër ontbreek het.'

(b) Met die uitsondering van 'n minderheid is die Amerikaanse Volk tevrede met die toestande. Wat ek hierby bedoel is dit: 'n Mens hoor nie

gedurig van Prohibiesie praat nie, en dit skyn asof die oorgrote meerderheid die nuwe toestande as helemaal natuurlik beskou. Dit is baie opmerklik.

(c) Die getuienis van die Kerk, sosiale inrigtinge, en alle filantropiese Vereniginge spreek met een mond: Prohibiesie is 'n seen—'n groot seen. Hiermee gaan 'n oorweldigende meerderheid van die volk saam. Ek herinner u maar net aan die feit dat die geslaagde kandidaat vir die Presidentskap, en ook die twede vernaamste kandidaat, beide "horing droog" is.

(d) Die getuienis van manne wat spesiaal deur hulle Regerings afgevaardig was, en ook deur ander liggame. Ek het Dr. Hammond van Australië gehoor toe hy daar was, en ek het die Here gesmeek dat Australië eenmaal onder dieselfde toestand mag verkeer, wat nou in die droë Amerika heers. Twee Hollandse afgevaardigdes het 'n soortgelyke getuienis gegee.

(e) Iets anders wat tref is die welvarende toestand van die eenvoudige mense. Die geheim is: Hulle kan die drank nie kry nie. As daar drank was sou hulle dadelik weer begin drink. Dit wys die middel aan: "Neem die drank weg."

(f) Die wat nog drink is die ou ongeneesbare drinkers, en die wat geld het om die gesmokkelde drank te kan koop. Met hulle dood sal die wanklank egter verdwyn.

(g) Die sogenaamde mislukking waarvan ons nou en dan in die krante lees is pure onsin. Die Amerikaners beweer dat die rapporte op koste van die drankhandel versprei word omdat hulle die voorbeeld van Amerika vrees."

Die rapporte van die ander 3 word as bylae hieraan toegevoeg.

2. Matigheids-Onderwys.

Ons Kommissie het, saam met lede van die S.A. Matigheids Alliansie, op verskillende maniere probeer propaganda maak vir die onderwys in die Matigheidsleer. Met die gewese Direkteur van Onderwys is oor die saak gekorrespondeer. Die lede van ons Kommissie het

die jaarkongres van die Transvaalse Onderwysers-vereniging in April 1924 oor die saak toegespreek, en dit het gelei tot 'n belangrike diskussie. Met die teenwoordige Direkteur van Onderwys is 'n onderhoud oor die saak gevoer en 'n belofte is van hom verkry om sekere bepaalde stappe te doen. Aan die skoolrade is 'n sirkulêre gestuur om hulle aan te spoor om daarop te let dat die Inspekteurs in hulle rapporte oor die skole, duidlik sal melding maak omtrent die toestand van die Onderwys in die Matigheidsleer. Dit blyk dat daar in die opsig heelwat verantwoordelikheid op skoolkommissies en skoolrade rus. As daar telkens op sou gewys word wanneer Inspekteurs die vak oor die hoof sien, sal daar spoedig verbetering gemaak word.

3. **Plaaslike Keuse.**

Hierdie punt was voortdurend onder aandag van u Kommissie, en op verskillende maniere is vir die saak propaganda gemaak. Die volgende stappe wat geneem is mag hier opgenoem word: Die verskillende Ringe is gevra om op hulle vergaderings die beginsel van Plaaslike Keuse te bespreek, en hulle besluite daaromtrent aan die Eerste Minister, aan Dr. D. F. Malan, aan die voorstellers van die Wetsontwerp, en aan die Sekretaresse van die S.A.M.A. te stuur. Ons meen dat al die Ringe 'n gunstige besluit geneem het. 'n Omsendbrief is aan elke Kerkraad gestuur met die versoek dat daar met die Plaaslike lede van die Volksraad onderhandel sal word om die Ontwerp tot wet te bring. Op die Kongres, wat in Desember 1923 te Cradock gehou is ten gunste van Plaaslike Keuse, was ons Kerk goed verteenwoordig. Die uitgebreide verslag van die Kongres is by die Kommissie verkrygbaar teen 1/- stuk. Dit vorm 'n volledige beskouing oor die posiesie met betrekking tot drankhandel in Suid-Afrika. Die Kommissie was ook verteenwoordig op die Kongres van die wynbouers te Pêrel in April 1924, en het daar ons standpunt uiteengesit. Op verskillende plekke is jaarliks, toe die Wetsontwerp voor die Volksraad was, vergaderings deur ons gehou om die saak te bepleit. Ons het 'n paar gemeentes gevra om te oorweeg of dit nie vir hulle moontlik was om op grond van die wet van 1902, 'n Plaaslike Keuse stemming aan die gang te sit nie. Tot sover egter het geen ander gemeente die voorbeeld van Alberton gevolg nie, waar vir jare die wet van 1902 gebruik is om die liksensies uit te hou.

4. **Naturelle Stedelike Bestuursgebied Wet.**

Die besluit van die laaste Sinode omtrent die Naturelle Stedelike Bestuursgebied Wetsontwerp is onder aandag van die Eerste Minister gebring, en die Ringe is ook gevra om besluite daaromtrent te neem, en aan Sy Hoogedele te stuur. Dat die Wet, nietteenstaande ons besware, tog aangeneem is, het ons o.a. voor die Stadsraad van Johannesburg laat verskyn om te pleit teen die inwerkingstelling van die fasiliteite wat deur die Wet toegestaan word. Ons poging was tot sover nie sonder sukses nie. Die posiesie is dan ook dat geen belangrike Munisipaliteit sover besluit het om die voorbeeld van Durban te volg nie.

5. **Matigheids-Sondag.**

In 1923 het ons die Kerkrade versoek om die eerste Sondag van Desember as 'n Matigheids Sondag te hou. Informasie is verskaf en die versoek is gedoen aan predikante om op die dag veral aan die Sondagskole hulle aandag te gee.

6. **W. E. Johnson.**

Met die besoek van Pussyfoot Johnson, het u Kommissie sy steun aan die beweging gegee. Soveel moontlik het ons deelgeneem aan sy vergaderings. Ook het ons 'n spesiale vergadering vir Afrikaans-sprekendes te Johannesburg georganiseer.

7. **S.A. Matigheids Alliansie.**

Die Kommissie het dit gebiedend noodsaaklik gevind om gedurig in die nouste verband met die S.A.M.A. te bly. Dit sou noodlottig wees vir die hele beweging as die verskillende Kerke en Matigheids-organisasies almal hulle eie koers sou gaan. Waar die Alliansie as die saambindende liggaam optree, en deur en deur van 'n Kristelike standpunt uitgaan, het ons dit gewens geag om op elke wyse ons medewerking te verleen.

8. **Aanbevelinge.**

Eindelik wil die Kommissie aanbeveel:

(a) Dat die Sinode dit aan die lede van die Kerk, wat op skoolrade en skoolkommissies dien, sal opdra om daarop te let of die Matigheidsleer sy regte plek in die onderwys kry.

(b) Dat die Sinode opnuut sal besluit om sy steun te gee aan die beginsel van Plaaslike Keuse, en sal aanbeveel by die S.A.M.A. om andermaal in 1926 die Ontwerp in te dien.

(c) Dat die Sinode die leraars en Kerkrade sal bemoedig om, of op die Sondae wat van tyd tot tyd as Matigheids Sondae aangekondig word, of op ander geskikte geleenthede, oor die Matigheid te preek, en dit met biesondere aandag aan die Sondagskole.

(d) Dat die Sinode 'n besluit sal neem om sy waardering uit te spreek oor die werk van die S.A.-M.A., en 'n weg sal vind om die Fondse van die Alliansie te ondersteun.

Met toebidding van Gods seen op die Sinodale werksaamhede:

Lede van die Kommissie:

(w. get.) W. NICOL, Voors.
,, R. THERON.
,, D. THERON.
,, G. D. WORST.
,, D. P. CILLIE, Sek.

BIJLAGE IX.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE VERTALING VAN DIE BLBEL IN AFRIKAANS.

HoogEerw. Voorsitter,

Die ondergetekende lede van U Kommissie vir die Bybelvertaling het die eer hiermee die volgende verslag aan die Sinode voor te lê.

Wat betref die manier waarop die vertaalwerk aangevat is, wens U Kommissie daaraan te herinner dat die Bybel—Oue en Nuwe Tetament—aanvanklik (voordat ons Transvaalse Kerk nog op die Gesamelike Kommissies van die verskillende Geref. Kerke verteenwoordig was) verdeel en toegewys was aan verskillende Predikante en Professore. Nadat daar egter in 1923 'n proef-uitgawe van die vier Evangelië en Psalme verskyn het, is dit aan die Gesamelike Kommissie duidlik geword dat die gewig van die saak en die moeilikhede verbonde aan die vertaalwerk van sodanige aard is dat dit alleen bevredigend

kan gedaan word deur enkele spesiaal toegeruste manne, wat hulle uitsluitlik aan die werk kan wy. Hulle sou dan moes optree as Eindvertalers, en moet verantwoordelik wees vir die gelewerde vertaling. Die Gesamelike Kommissie het sover daarin geslaag om as sodanige vertalers te kry Ds. J. D. Kestell, Dr. J. D. du Toit en Dr. H. C. M. Fourie. Die Kommissie het ernstige pogings aangewend om een vertaler te kry uit die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch, maar tot ons leedwese het Dr. B. B. Keet nie sy weg oop gesien om die benoeming tot vertaler aan te neem nie.

Die **Nuwe Testament** word vertaal deur Ds. J. D. Kestell. Hy hoop teen die end van dié jaar klaar te wees.

Die **Ou Testament** is verdeel tussen Drs. du Toit en Fourie. Die voltooiing hiervan sal waarskynlik nog langer neem.

Nadat eers met die vertaalwerk enige vordering gemaak was, het die arbeid geblyk 'n taak te wees veel groter as dit aanvankelik geskyn het. Om slegs een saak te noem: Die oorspronklike gedagte om eenvoudig 'n oorsetting van die Statevertaling te lewer het in die praktyk op soveel moeilikhede afgestuit, dat én Kommissie én vertalers hulle, na die eerste proef, genoodsaak gesien het om hulle ideaal hoër te stel en as beginsel aan te neem dat die vertaling sal geskied uit die oorspronklike, maar met inagneming van die Statevertaling sover doenlik.

U Kommissie wens hiermee onder die ernstige aandag van die Sinode te bring die dringende behoefte aan die nodige fondse vir die salariëring van vertalers, en tot bestryding van ander uitgawes; en aan te beveel dat van die Sinode daar 'n beroep sal uitgaan tot die verskillende gemeentes om elk 'n aansienlike bydrae op te bring vir 'n werk van so'n besonder betekenis vir Kerk en Volk. 'n Geldelik Verslag word hierby aangeheg.

Wat, eindelik, betref die opdrag van die laaste Sinode insake die oorsetting van die Psalme en Gesange in Afrikaans, wens U Kommissie te rapporteer dat hy, na oorweging van die saak, van oordeel is dat dit hoogs wenselik is dat, by dié stadium, 'n aanvang sal gemaak word, in samewerking met die gefedereerde Kerke, met die bewerking van 'n oorsetting van die Psalme en Ge-

sange in Afrikaans; en beveel aan dat ook dit opgedra word aan die Kommissie vir Bybelvertaling.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldaan het, het ons die eer ons te noem,

U dw. dnrs. en broeders in Kristus,

J. H. EYBERS.
G. B. A. GERDENER.
W. F. DE VOS.

Pretoria, 23 April 1925.

AFRIKAANSE BYBELVERTALING FONDS.

STAAT VAN ONTVANGSTES EN UITGAWES TOT 14 APRIL, 1925.

UITGAWES.

		£	s.	d.
Aan	Reisonkoste rekening	£25	5	0
,,	Salarisse (Ds Kestell, Dr. du Toit, Dr. Fourie en Mnr. du Plessis) ...	1,916	13	10
,,	Skryfbehoeftes	11	1	1
,,	Batige Saldo op 15 April 1925	810	0	0
		£2,763	3	9

ONTVANGSTES.

Per	Vrystaat N.G. Kerk	£272	1	1			
,,	Helpmekaar... ...	387	12	1			
,,	Dingaansfees.. ...	68	1	11			
,,	Verenigings	23	18	6			
,,	Skoolrade	97	16	1			
,,	Skole	2	1	3			
,,	O.V.V	80	6	11			
,,	V.S.B.	5	0	0			
					£936	16	10
,,	Kaap N.G. Kerk	340	16	0			
,,	Helpmekaar	111	9	10			
,,	Dingaansfees	3	3	9			
,,	Verenigings	17	17	6			
,,	Skole	5	0	6			
,,	A.C.V.V.	103	5	9			
					581	13	4
,,	Tvl. Ned. Herv. Geref. Kerk	89	14	2			
,,	Dingaansfees...	85	13	3			
,,	Skole	5	11	0			
					180	18	5

,,	Natal N.H. Kerk	11	13	8			
,,	Helpmekaar	20	15	4			
					32	9	0
,,	Rhodesia Dingaansfees				6	14	5
,,	Eldoret Brits Oos Afrika Dingaansfees				8	17	0
,,	1ste uitbetaling Legaat boedel "Wyle Mnr. de Villiers"				400	0	0
,,	Diverse Koerante "Kaap en Vrystaat"				98	16	5
,,	Gereformeerde Kerk				516	18	3
					£2,763	3	9

BIJLAGE X.

TWEEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN REWIESIE.

(Voor eerste Verslag cf. Bijlage I (VI).)

Hoogeerw. Moderator,

Die Kommissie wil verder as volg oor die beskrywingspunte en opdragte rapporteer:

1. Die Kommissie beveel aan dat bpp. 1, 7, en 8 as afgehandel beskou word.

2. Die Kommissie beveel aan dat deel 4 (3), van die Grondslae so gewysig sal word dat in plaas van die woorde "doch niet" sal staan "en", en voor "sendeling" sal staan die woorde: "Blanke geordende". Bpp. 2 en 9 word aangeneem.

3. Bep. 3, word nie aangeneem nie, maar wel bp. 23, van die eerste verslag van die Kommissie van Rewiesie, wat bly oorstaan het.

4. Die Kommissie meen nie dat daar met die oog op artt. 6 en 152, verder moet bepaal word wie die erkende Protestantse Kerke is nie. Bp. 4 van die Ring van Utrecht word nie aangeneem nie.

5. Met betrekking tot bp. 5 van die Ring van Zeerust, meen die Kom. dat die naam van die Kerk, onder die Grondslae in bylae 1, moet gereken word, en dat dit daarom nie gewens is, om dit in die Sinode te bespreek, voordat dit aan die Kerkrade voorgelê is nie. Die Kommissie beveel aan dat die bp. sal behandel word asof dit die wysiging van die Grondslae geld, en dat die Skrieba opdrag sal kry om ses maande voor die volgende Sinode, in die Kerkbode kennis te gee, dat die saak alsdan in behandeling geneem sal word, sodat Kerkrade geleentheid sal hê om dit te oorweeg.

6. Die Kom beveel aan dat die woorde: "en een of meer kerkraadslede", in Art. 24 geskrap sal word. Bp. 6 word aangeneem.

7. Voeg toe aan Art. 44, na "hebben gerust", die woorde: "Vakatures wat ontstaan anders dan deur die aftreding van 'n lid, aan die einde van 'n tweejarige dienstyd, sal aangevul word deur die kiesing, op die gewone wyse (vgl. art. 43), van 'n nuwe lid om die oorblywende dienstyd van die afgetrede lid te vervul. Vir die berekening van die rustyd sal die aangevulde diens nie bygetel word nie. Bp. 10 word aangeneem.

8. Bp. 11 word insover aangeneem dat na Art. 35 (6) sal ingevoeg word: "Wanneer lede van 'n vergadering beswaar het teen die reeling van 'n voorsitter, sal die vergadering daaroor beslis".

9. Bp. 12.—Die Kommissie beveel aan dat daar geen toevoeging in die wet oor hierdie saak, gemaak sal word nie, maar dat die Sinode tog die volgende besluit, sal notuleer: "Dit is ongewens dat 'n ouderling by die leiding van 'n diens vry sal spreek, en word verwag dat hy in die reel 'n preek sal lees."

10. Bp. 13 word nie aangeneem nie.

11. Bp. 14 word nie aangeneem nie.

12. Bp. 15 word aangeneem, en art. 82 as volg gewysig: na "aftredende voorsitter voeg in "of sy plaasvervanger volgens art. 35 (8).

13. Bp. 16 word insoverre aangeneem dat art. 99 (2) sal lees "...by die Skrieba ingedien, en, vir oorweging deur die verskillende Kerkrade, onmiddellik daarna in die offisiële Orgaan van die kerk gepubliseer."

14. Bp. 17 re Art. 113 (5) word goedgekeur, en in verband hiermee punt 1 uit die verslag van die Moderator afgehandel.

15. Bpp. 18 en 20 word saam behandel.

(a) Na art. 61 word ingevoeg 'n nuwe artiekel:—
"Sodra iemand uit die gemeente, waarvan hy lidmaat is, vertrek, verval sy lidmaatsregte in die gemeente.

Voordat sy sertifikaat of attestaat ingelewer is by die Kerkraad, onder wie se ressort hy hom ter woon gevestig het, kan hy aldaar sy lidmaatsregte nie geniet nie, hoewel hy moet beskou word as staande onder opsig van daardie Kerkraad.

(b) Art. 62 lees:—

"Telkens met die bekendmaking...... ingekom het, verplig is om hulle attestasies of sertifikate ten spoedigste in te lewer by die Kerkraad".

16. Bep. 19 word na die Federale Raad verwys.
17. Bp. 21 word goedgekeur.
18. Bp. 22 word goedgekeur.

VERDER OPDRAGTE.

19. Art. 19 lees: "Een Predikant sal nie tegelyk as leraar van 'n gemeente of as amptenaar, in diens van die Kerk, en as lid van die Volks- of Prowinsiale Raad kan dien nie...... moet bedank as leraar van die gemeente of amptenaar van die Kerk. Om weer beroep..."

20. Na art. 179 voeg in 'n nuwe artiekel:—

"By die ontstaan van 'n vakature, word daarvan onmiddellik deur die voorsitter van die Kerkraad aan die Aktuarius van die Sinode kennis gegee".

21. Art. 216 (8) lees: "Daarna sal die Ringskrieba 'n afskrif van hierdie verslag aan die Skrieba......".

22. Na art. 63 (18) 'n Nuwe vraag:—

Is die kerklike gesang in u gemeente bevredigend? Op watter wyse word dit bevorder?"

23. Voeg 'n nuwe vraag toe aan art. 63 (20):—

"Hoeveel kinders, wat in die Sondagskool en in die Dagskool behoort te wees, woon die skole respektiewelik nie by nie?"

24. Die Kommissie beveel aan dat Art. 158 nie nou sal gewysig word nie, daar die reeling met Ds. Fick, van 'n tydelike aard is. Die wysiging van die woord "Kwestor" sal op 'n ander manier voor die Sinode kom, en wel deur die verslag oor die Reglement vir die Saakgelastigde.

25. Punte 24 en 25, uit die eerste verslag van die Kommissie van Rewiesie word weer voorgelê, met wysiging van die woorde "as daar persone gekies moet word......"; in 24 (a) tot "as hy verlang".

26. Art. 200 "In naam van die Sinode" lees: "In naam van die Ring".

27. Art. 219 lees: "...... die binnelandse Sendelinge en Evangeliste van sendinggemeentes, en van buitegewone werkkringe, onder die Rings Sendingkommissie".

28. Art. 150. Voeg toe: "ook word aanbeveel 'n handleiding vir die Kerkgeskiedenis".

Met heilbede op die Sinodale werksaamhede,

Kommissie van Rewiesie:

S. W. van Niekerk, Voorsitter.
J. I. de Wet.
Wm. Nicol, Skriba.

DERDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN REWIESIE.

Hoogeerw. Moderator,

Na aanleiding van ontvange opdragte van die Sinode, wil u Kommissie aanbeveel:—

1. Art. 231 (a) lees: "......blanke gemeente alwaar zij als evangelisten gearbeid hebben, dat zij gedurende vijf jaren voor hun opleiding, of twee jaren na hun legitimatie, voorbeeldig hebben gewandeld, en zich de ordening waardig gedragen hebben"

(b) De Zendingkommissie waaronder zij arbeiden daarom verlangt.

(c) Punt (b) word (c).

2. Art. 215 (1) b. lees: "Hy sal die vergaderinge van die Sinode en van die Rings met adviserende stem bywoon, behalwe wanneer tugsake behandel word."

3. Aangaande beheer oor Sendingsekretaris:—

a)Art. 215 (c) c. "......in oorleg met die Sinodale Sendingkommissie, aan welk lichaam......"

b) Art. 206 (2) "......oor die afgelope jaar aan die Kommissie onder wie se toesig hy werk, met 'n afskrif daarvan aan die Moderatuur, voorlê".

c) Die Kommissie meen dat Art. 158 ook meteens in ooreenstemming hiermee moet gebring word, en beveel aan dat die laaste woorde sal wees: "......Januarie aan die Sinodale Kommissie vir Arme Blanke, en aan die Moderatuur. in ooreenstemming met Art. 206 (2) verslag doen."

4. Aan Art. 86 voeg toe:—

"Die Kommissie sal jaarliks aan die Ringsvergadering verslag van sy werksaamhede doen. Van hierdie verslag sal die Ringskrieba 'n afskrif aan die Sinodale Sondagskool-kommissie stuur."

5. Art. 44 vgl. Bp. 10 en Punt 7 van twede verslag van die Kommissie van Rewiesie..

Art. 44 lees: "Alle kerkraadslede, behalwe wanneer gekies om 'n buitegewone vakature aan te vul, word gekies vir twee jaar, waarna hulle herkiesbaar is". Verder bly die Art. onverander, maar aan die einde word toegevoeg: "By die berekening van die vierjarige diens sal die aangevulde diens nie bygetel word nie."

6. Na Art. 122 'n nuwe Artiekel: "Die Sinode benoem een lid op elk van die volgende twee Kommissies van die Nederd. Geref. Kerk in Suidafrika, t.w.:—

a) Die Kommissie vir die afneming van die Eksamen vir Kandidate tot die Heilige Diens, en

b) Die Kommissie vir afneming van die Eksamen vir Admissie tot die Theologiese Seminarium.

Die Reis- en Verblyfkoste (Art. 302) van die bogenoemde lede word uit die Sinodale Fonds gedek.

7. Omtrent skrapping van die Normaal Skoolfonds:

a) Die naam van die Normaal Skool fonds word geskrap in

Art. 58 (2) A. 3 f—pag. 25.
Art. 58 (2) B. 3 f—pag. 26.
Art. 63 (23) d.—pag. 32.

b) Art. 124 b. lees: "Daar sal 'n Sinodale Kommissie vir Opvoeding wees."

c) Art. 293 lees i.p.v. "Het Normaal Schoolfonds", die woorde: "Die Voortrekker Gedenkfonds."

8. Art. 105 (2) onverander tot by einde van punt b, lees verder: c. Spoorwegpredikant-salarisfonds (vlg. 163 (2); d. Voortrekker Gedenkfonds.

S. W. van Niekerk, Voors.
J. I. de Wet.
Wm. Nicol, Skrieba.

BYLAGE XI.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN EKSAMINATORE.

Hoog Eerw. Moderator,

Die Kommissie van Eksaminatore wil as volg rapporteer:—

1. Die Kommissie het driemaal vergader.

2. Die Kommissie het in behandeling geneem twee briewe, een van A. J. Vogel van 18 Aug. 1923, en een van T. J. Visser van 26 Sept. 1923. (Sie Bylae), waarin die begeerte uitgespreek word om, na behoorlike voorbereiding, tot sendelinge van die Kerk toegelaat te word. Met die twee genoemde here was daar 'n lang onderhoud om te ondersoek na hulle omstandighede en geleenthede. Aan hulle is geantwoord:—

(a) Dat hulle verwag sal word om die Matrikulasie sertifikaat te verkry, voordat hulle teologiese studies begin;

(b) Dat die Kommissie gereed sal wees om met hulle, na twee jaar studie in die teologie aan die Transvaal Uniwersiteit Kollege te Pretoria, die eksamen volgens Art. 229(a) A. te hou, en

(c) na drie jaar studie die eksamen volgens Art. 229(2) B.

(d) Dat aandklasse onder toesig van die teologiese fakulteit te Pretoria gereken sal word as opleiding van 'n erkende inrigting volgens Art. 229(1)a.

Die goedkeuring van die Hoog Eerw. Sinode word tans hiervoor gevra.

3. Die Kommissie het verder in behandeling geneem korrespondensie van die here van Loggerenberg en Pistorius, studente in die teologie aan die Transvaal Uniwersiteits Kollege (sie Bylae) waarin hulle versoek dat na verkryging van die grade van B.A. en B.D. by die Uniwersiteit van Suid-Afrika, aan hulle die geleentheid gegee sal word om die Eksamen vir Kandidate tot die Heilige Diens by ons Kerk af te lê. Ook met die Here was daar 'n onderhoud. Aan hulle is geantwoord:

(a) Dat die Kommissie geen mag het om 'n Proponents Eksamen te hou nie.

(b) dat 'n aanbeveling, om aan die Kommissie van Eksaminatore opdrag te gee om 'n proponents eksamen te hou, by hierdie Hoog Eerw. vergadering sal gedoen word.

(c) Aan die aspirante is duidlik gemaak, dat die antwoord van die Kommissie die Sinode onder geen verpligting plas nie, en dat die antwoord geen krag het nie, voordat dit deur die Sinode in behandeling geneem is.

Die Kommissie wil nou aanbeveel, dat die voorstel om 'n Proponents Eksamen te hou, in beginsel en voorlopig sal goedgekeur word, en dat dit aan 'n Kommissie sal opgedra word, om, nog gedurende die loop van hierdie vergadering, 'n rapport uit te bring oor die biesonderhede van die eksamen, waarin onder ander die volgende punte behandel sal word:—

(a) Vereistes vir toelating tot die eksamen,

(b) Omvang van die eksamen, en

(c) Samestelling van die eksaminerende Kommissie.

4. Die Kommissie het verder in behandeling geneem briewe van P. F. van Straten, gedateer 2 Okt. 1923 en 8 Okt. 1923, (Sie Bylae), waarin hy versoek, met verbygaan van sommige van die bepalinge van Art. 229, tot die status van sendeling in die Kerk toegelaat te word. Na breedvoerige bespreking met Mnr. van Straten, is aan hom geantwoord:—

(a) Dat die Kommisie gereed sal wees om met hom 'n eksamen volgens Art. 229(2) A: b, c, d, e, te hou;

(b) Dat die eksamen wat in Nov. 1908 met hom gehou is, gereken sal word as kwytskelding vir Art. 229(2)Aa.;

(c) Dat die eksamen mondeling afgeneem sal word;

(d) Dat die Kommissie by die Sinode sal aanbeveel dat dit nie van Mnr. van Straten geëis sal word om aan 'n erkende Inrigting te studeer nie, aangesien hy reeds vóór die invoering van die bepaling in 1916, die eerste keer vir die eksamen ingeskryf het.

(e) Dat die Kommisie, indien die Sinode dit goedkeur, en hy in April 1924 in die eerste deel van die eksamen slaag, gereed sal wees om in die twede helfte van 1925 die eksamen volgens Art. 229(2)B. met hom mondeling te hou.

Omtrent die bowestaande moet die Kommissie verder rapporteer dat Mnr. van Straten in April 1924 sonder goeie gevolg hom vir die genoemde eksamen aangemeld het, en nou verlang om nog 'n poging te maak.

Die Kommissie beveel aan dat die Sinode sal goedkeur:—

punte (a),
(b),
(c),
(d), en besluit by punt
(e) dat as die Kandidaat in die eerste deel van die eksamen slaag, hy na twaalf maande toegelaat sal word tot die twede deel.

5. Op 'n versoek van Ds. G. J. van Zyl, om sy status as predikant van die Kerk te mag behou by sy aftreding met eervolle ontslag van die Gemeente Vergenoeg, het die Kommissie geantwoord, dat die aansoek

nie nodig is nie, daar die status van die genoemde applikant nie deur sy aftreding aangetas is nie. Die Kommissie vra dat dit sal goedgekeur word.

6. 'n Versoek van Ds. E. J. J. van der Horst, om sy status as predikant te mag behou, waar hy afgetree het as Herder en Leraar van die gemeente Makwassie, om die betrekking van Welvaartbeampte op die Regerings Nedersettingswerke by die Hartebeestpoortdam te aanvaar, is toegestaan.

Die Kommissie vra dat dit sal goedgekeur word.

Met toebidding van Gods seën en leiding op die Vergadering,

Lede van die Kommissie van Eksaminatore:

H. S. BOSMAN, Voorsitter.
L. M. KRIEL.
G. J. RUDOLPH.
WM. NICOL,
Skrieba en Aktuarius.

BIJLAGE XII.

RAPPORT IN SAKE DIE ANTI-ASIATE BEWEGING.

Die Hoog Eerw. Moderator.

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie was aangestel om ons Kerk op die „Anti-Asiatic League" te verteenwoordig.

Aangesien bowegenoemde „League" ontbind het net na die sitting van ons laaste Sinode, het U Kommissie niks in die saak kon doen nie.

Dis tog ons voorreg om te mag opmerk, dat die Anti-Asiate Beweging al meer 'n volksaak geword is, en dat besliste wetgewing spoedig verwag mag word.

Graag sou U Kommissie wil aanbeveel:—

1. Dat die Hoog Eerw. Sinode ons Hoog Edele Regering van die steun van ons Kerk vir strenge wetgewing sal verseker.

2. En dat van wege die Raad der Kerke die Hoog Edele Regering ook sal genader word.

3. Dat die Hoog Eerw. Sinode 'n permanente Kommissie sal aanstel om, so nodig, onafhankelik op te tree, en tot diens te wees waar nodig mag wees.

Ons bid vir die seën van die Heer op al U verrigtinge, en het die eer ons te noem,

U dienswillige dienaars in Hem,

H. W. ZIERVOGEL.
B. H. SWART.
W. J. PIENAAR.

Pretoria,
22 April 1925.

BIJLAGE XIII.

EERSTE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR INWENDIGE SAKE.

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor

Die Rapport van die Sinodale Kommissie vir Arme Blanke (cf. Bijlage XIV):

I. Inleiding.

(a) Veranderinge in Personeel.

U Kommissie beveel aan dat dit vir kennisgewing aangeneem word:

(b) Kwestorskap.—Terwyl dit reeds deur die Sinode afgehandel is, beveel u Kommissie aan dat dit vir kennisgewing aangeneem sal word.

(c) Geldelike Ondersteuning.—Dit is vir u Kommissie duidelik dat die werk van ons Kerk onder onse arme nie kan gestaak word nie, en daarom wil hy aanbeveel dat by ons gemeentes sterk aangedring sal word op ruimer ondersteuning.

(d) Werk van die Staat.—Aanbeveel word dat hiervan met dank en waardering kennis geneem word.

II. Koshuis Delagersdrift.

Aanbeveel word dat hiervan met dank kennis geneem word, en dat ons kerk in die toekoms meer sy aandag aan die soort van werk sal wy.

III. Langlaagte Kindertehuis.

U Kommissie beveel aan dat die punt met innige dank en waardering aan die S.K.A.B. aangeneem word

vir kennisgewing. Ook wil u Kommissie, terwyl die punt onder bespreking is, aanbeveel, op versoek van die S.K.-A.B., dat 'n Verslag van die Kindertehuis, lopende oor die laaste drie jaar, sal gelees word.

IV. Kinderhawe op Observatory.—Aanbeveel word dat hiervan met dank kennis sal geneem word.

V. Inrigtinge vir verwaarloosde kinders in Westelik en Noordelik Transvaal.—Met belangstelling het u Kommissie kennis geneem van die goeie werk deur die Staat aanvaar en wil die hoop uitspreek dat spoedig die inrigtinge tot stand sal gebring word. Ook die punt word vir kennisgewing aangeneem.

VI. Skoolgebou Lagersdrift.—Aanbeveel word, dat hiervan met dank kennis geneem word.

VII. Landbou Skool Delagersdrift.—U Kommissie beveel aan dat die punt goedgekeur word.

Wat die onderwys in ambagte aangaan kan met dank kennis geneem word van die veelsydige ontwikkeling van die kinders. U Kommissie wil aanbeveel dat die Kerk hom meer daarop moet toelê om sy invloed te gebruik om industriële Skole opgerig te kry.

VIII. Geestelik Werk aan veragterde Geloofsgenote.—Ons wil aanbeveel, dat met opregte dank aan die genoemde persone en aan die Transvaalse Vroue Sending, hiervan kennis sal geneem word.

IX. Armblanke Dag.—Aanbeveel word dat die punt goedgekeur sal word.

X. Rapport Kommissie oor Werkloosheid.—Met belangstelling en dank het u Kommissie verneem, dat hoewel die ou regering nie geneë was wetgewing in verband met werkkolonies te passeer, die nuwe regering reeds 'n proefkolonie ingestel het; en 'n konsepwet vir Werkkolonies voor die Volksraad is. Ook is uit die Volkspetiesie gebore die aanstelling van 'n Arbeidsraad. Veel dank is verskuldig aan die sekretaris Ds. Fick waar dit aan sy toedoen te danke is, dat die petiesie weer onder die aandag van die Parlement gebring is. Aanbeveel word dat hiervan met dank kennis geneem word.

XI. Voortbestaan van Sin. Kom. Arme Blanke.—U Kommissie beveel aan :—

(a) Dat dit goedgekeur sal word, dat die S.K.A.B. sal bly voortbestaan.

(b) Dat wat die sekretariaat betref die punt nie goedgekeur sal word, maar 'n volletyds amptenaar by die ewentuële aftreding van Ds. Fick weer sal aangestel word.

XII. Finansiëel Verslag.—Slegs 18 gemeentes het gehoor gegee aan die oproep om 'n Arm-Blanke Dag te hou, en 'n kollekte vir die doel te neem. Met leedwese worde hiervan kennis geneem.

Hopende hiermee aan ons eerste opdrag voldaan te hê, noem ons ons met verskuldigde eerbied,

U Dw. Dnr. en Brs. in die Heer,
J. W. G. Strasheim, Voorsitter.
(met voorbehoud op punt XI (b).
W. R. Joyce.
S. S. Terblanche.
G. F. v. d. Merwe.
J. P. v. d. Merwe.
T. D. Potgieter.
J. H. M. Stofberg, Skrieba.

TWEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR INWENDIGE SAKE.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer —

I. Rapport Kommissie vir Nedersettings. (Cf. Bylae XVI.)

1. Algemeen.

(a) Bydrae van die Ringe.—Die sekretaris van die Kommissie vir Arme Blanke het gerapporteer, dat die 7 Ringe 'n jaarlikse bydrae van £1400 beloof het.

Bowedien is daar 'n ernstige oproep deur die Hoog Eerw. Moderator, die Voorsitter van die Nedersettings Kommissie, en die Skrieba van dieselfde Kommissie, gedaan, om beter en milder bydrae, dog byna tevergeefs. Sie punte 3 (c) en 8 (a). U Kommissie beveel aan dat die Ringe hul beloftes sal nakom.

(b) Teenspoedige jare.—Met innige simpatie worde hiervan kennis geneem.

(c) Tug.—Meegedeel word, dat die Minister van Lande beloof het om wetgewing in verband met tug voor te stel.

Aanbeveel word dat die nu-te-worde-gekose S.K.-A.B. by die Regering op wetgewing sal aandring.

(d) Geestelike Bearbeiding. Aanbeveel word om 'n geestelike arbeider vir die Nedersetting aan te stel. Dra die Ringe volgens belofte by dan kan sy salaris uit die bydraes gevind word.

2. Onderhandeling met Regering.

(a) Finansiële Steun.—Met blydskap het u kommissie daarvan kennis geneem, dat die Regering goedgunstiglik £1000 geleen het om die werk daar voort te sit. Aanbeveel word dat hiervan met dank kennis geneem word.

(b) Tug.—Hiervan is reeds melding gemaak onder punt 1 (c).

(c) Aanbeveel word dat daar met dank kennis geneem word, dat die Regering aan die Nedersetters kroongronde sal gee, en hulle die voorkeur skenk bo ander applikante. Ook word aanbeveel, dat ernstig daarop sal aangedring word.

(d) U Kommissie kan meedeel, dat Spoorweglorries, tot vervoer van middels, reeds loop.

3. Finansies.

(a) Die **Nedersetting** self. Aanbeveel word dat die £450 jare gelede geleen van die Sinodale Kommissie sal afgeskrywe word.

(b) Koloniste. Aanbeveel word, dat aan die nuwe kommissie opgedra sal word, om by die Regering aan te dring op 'n rewaluasie van die goedere deur die koloniste aangekoop, sodat die regeringsskulde kan verminder word.

Ook word aanbeveel, dat die skulde aan die kommissie vir Nedersettings sal verminder word met twee derdes daarvan. Kennis word geneem, dat die boeke behoorlik geouditeer word.

4. Personeel.—Met dank word kennis geneem en goedgekeur die handelwyse van die Kommissie.

Pensioen.—Aanbeveel word, dat aan die weduwee I. W. van Wyk 'n vrye woning, en £50 p.j. vir die tydperk van vyf jaar sal gegee word.

Superintendent.—Hier word met waardering van kennis geneem.

5. Koloniste.—Aanbeveel vir kennisgewing.

6. Gesondheid.—Aanbeveel dat met dank kennis geneem word

7. Winkel.—Ook hiervan wordt met dank kennis geneem.

8. (a) en **(b). Bydraes en Geestelike Bearbeiding.** Reeds behandel. **(c) Minerale Regte.**—Dit word deur die Kom. aanbeveel.

II. Petiesie van 85 Nedersetters van Lagersdrift.

1. Oormaak v. Nedersetting aan die Regering.—U kommissie kan dit nie aanbeveel nie.

2. Verkoop van Persele aan Nedersetters.—U Kommissie kan dit ook nie aanbeveel. Die Nedersetters kan die rente van £250 nie eers opbring nie. Die persele sal groter moet wees, tenminste 16 morge. Dit sal beteken, dat 75 famielies van die Nedersetting sal moet weggaan.

3. Kommissie van Ondersoek.—U Kommissie het van die voorsitter en skrieba van die Nedersettings Kommissie verneem, dat hulle na die griewe ondersoek ingestel het, en die nedersetters beloof het om die griewe sover moontlik uit die weg te ruim. Derhalwe kan u Kommissie ook dit nie aanbeveel.

III. Beskrywingspunt re Wonings van Spoorweg-arbeiders.

U Kommissie beveel aan, dat die beskrywingspunt aangeneem word, en dat as model sal dien die Spoorweg wonings op die Springs-Bethal lyn, op Toevluchtstasie.

Hiermee hopende aan ons opdrag voldaan te hê.

U Dw. Dnr. en Brs.
J. W. G. Strasheim, Voorsitter.
J. F. le Clus.
W. R. Joyce.
J. P. v. d. Merwe.
G. F. v. d. Merwe.
S. S. Terblanche.
T. D. Potgieter.
J. M. Stofberg, Skrieba.

BIJLAGE XIV.

RAPPORT VAN DE SYNODALE KOMMISSIE VOOR ARM-BLANKEN.

HoogEerw. Heer,

Uw Kommissie, zooals aangesteld door de Synodale Vergadering van 1922, heeft de volgende veranderingen in haar personeel ondergaan: In de plaats van Ds. H. J. de Vos, die vertrokken is naar Natal, is aangesteld Ds. J. I. de Wet van Volksrust als vertegenwoordiger van

den Ring van Utrecht; en in de plaats van Ds. P. van der Hoven, die naar de gemeente Eendracht vertrokken is, is aangesteld Ds. Paul Nel van Ermelo, als vertegenwoordiger van den Ring van Lydenburg. Daar Ds. E. J. J. van der Horst vertegenwoordiger van den Ring van Potchefstroom op de Kommissie de betrekking van Hoofd Welvaartsbeambte op een van de Nederzettingen te Hartebeestpoort heeft aangenomen, heeft hij bedankt als lid, en als Voorzitter van de Kommissie. Daar de Synodale zitting op handen was, heeft de Kommissie niet de Synodale Kommissie gevraagd de vakature alzoo ontstaan op te vullen.

Op verzoek van de Synodale Kommissie, dat de geldelike Administratie der Kommissie moest overgemaakt worden aan iemand anders, daar de Sekretaris der Kommissie Ds. M. L. Fick, die vroeger belast was met het werk, gekozen werd tot Parlementslid, werd Ds. Wm. Nicol, Quaestor Slnodi, gevraagd om dit werk op zich te nemen en heeft hij aan ons verzoek voldaan.

Wegens de zware tijden doorgemaakt sedert de laatste Synodale vergadering kon uw Kommissie niet veel doen, daar de inkomsten aanmerkelik hebben afgenomen. Toch was het bestaan uwer Kommissie te rechtvaardigen, aangezien het Arm-blanke vraagstuk al ernstiger is geworden, en het aandeel door onze Kerk genomen aan de pogingen tot oplossing daarvan met vrucht is bekroond geworden, beide wat de opheffing van het zinkend deel van ons volk betreft, en ook wat betreft de handhaving van het prestige onzer Kerk.

Het aantal Arm-Blanken in ons land is sedert onze laatste Synodale zitting toegenomen. Maar ook is toegenomen de algemene publieke belangstelling in het opheffen van onze gezonkenen. De Staat vat de zaak met meer ernst nu op dan ooit te voren, en het aantal dat gered word groeit ook steeds aan, en daartoe heeft onze Kerk direkt en indirekt veel bijgedragen, al kon zij direkt niet alles doen wat zij gaarne wou doen.

Het Kosthuis te Delagersdrift met zijn 100 kinderen ongeveer, die allen tot de verwaarloosde klassen behoren, doet nog goed werk onder toezicht van den heer Thos. McDonald, Hoofdonderwijzer aldaar, en zijn gade als matrone, met eenige toegewijde werkers en werksters. Het onderhoud van £1.10.0 per maand per kind en de huurgelden van de gebouwen, door de Administratie van de Transvaal betaald, dekken de kosten van verzorging der kinderen, hetwelk op £200 per maand

te staan komt. Dit is mogelijk omdat de inrichting hare eigen groentetuinen heeft, en ook nog een deel van de gronden met koren bezaait; en ook omdat de kinderen in de inrichting veel helpen met het werk in verband ermede.

Dat de verwaarloozing diep wortel heeft gevat bij het zinkend deel van ons volk blijkt uit de kinderen die opgenomen worden in onze inrichting. Het neemt een geruimen tijd voor zulke kinderen om recht te komen, vooral als zij reeds over de twaalf jaren zijn bij de opneming. In het begin geeft meer dan een kind de indruk van verstandelijke minderwaardigheid, en later blijkt het maar al te zeer dat het niets anders is dan gebrek aan behoorlijke lichamelijke verzorging. Er zijn al kostbare talenten op die wijze ontdekt geworden. Nooit kan de behoorlike verzorging van onze verwaarloosde kinderen, lichamelijk, verstandelijk, zedelijk en geestelijk, overschat worden in de poging om het Arm-Blanken-vraagstuk op te lossen. En om dit naar de eischen van onze huidige toestanden te doen, moet het werk dat vandaag in onze inrichtingen voor verwaarloosde kinderen gedaan wordt, minstens verdubbeld worden. Goddank! dit wordt ingezien en met macht wordt er, ook door den Staat, in deze richting gewerkt.

Langlaagte Kindertehuis.—Aan deze inrichting heeft uw Kommissie in Augustus 1922 £3,000 gegeven voor de verdere uitbreiding van het werk aldaar en op 5 Februari l.l. heeft de Kommissie het bestuur van die inrichting een bewijs voor goed gekocht door het bestuur van de Kommissie ter waarde van £1620.16.5. kwijtgescholden.

Kinderhaven te Obeservatory.—Aan deze inrichting werd ook door uw Kommissie inAugustus 1922 £120 gegeven.

Inrichtingen voor verwaarloosde Kinderen in Westelijk en Noordelijk Transvaal.—Hiermede is uw Kommissie nog bezig, en heeft zij de beste verwachting dat de Regering nu hare ernstige aandacht wijdt aan deze zaak. Onze Secretaris bericht ons dat het Departement van Arbeid reeds een Commissie heeft aangesteld om de toestanden op de Westelijk Transvaal Alluviale Diamantdelverijen te onderzoeken, en dat deze Commissie reeds rapport heeft uitgebracht en o.a. heeft aanbevolen dat er zulke inrichtingen met het oog op verwaarloosde kinderen op onze delverijen dienen tot stand gebracht te

worden; en dat gemelde Departement deze zaak in handen heeft genomen.

Schoolgebouw te Delagersdrift.—Het deel aangebracht aan het Schoolgebouw te Delagersdrift door uw Commissie, waarover bij de laatste Synodale zitting werd gerapporteerd, is reeds in 1922 overgenomen door de Provinciale Administratie, en werd het volle bedrag door de Commissie besteed aan het werk terugbetaald.

Landbouwschool te Delagersdrift.—Uw Commissie heeft, in overeenkomst met de Provinciale Administratie, ondernomen om de nodige gebouwen voor een Landbouwschool te Delagersdrift op te richten en om de noodige gronden in verband er mede te krijgen. Zullende de Administratie alle geldelijke verplichtingen in dit verband van de Commissie overnemen bij voltooiing van de gebouwen. De Landbouwschool is reeds begin van dit jaar geopend, hoewel al de buitengebouwen nog niet voltooid zijn. Het geheele werk zal ten uiterste op £1000 te staan komen.

De Commissie moest tot deze stap overgaan omdat er anders geen kans was om de Landbouwschool, die zoo noodzakelijk is, nu al te krijgen, aangezien de Kommissie voor minstens 50 pct. minder kan bouwen dan de Administratie, en de Administratie niet bereid was om een al te groote som beschikbaar te stellen voor het werk.

Het Landbouwonderwijs zal een deel uitmaken van den gewonen schoolcursus en heeft ten doel om jongens, die lust en aanleg er toe hebben, op te leiden in de boerderij, zoodat zij later met de boerderij een bestaan kunnen maken, hetzij op hun eigen of onder een practische boer die hen kan voorthelpen. Uw Commissie is overtuigd dat de eenzijdigheid van ons onderwijsstelsel tot hiertoe te veel heeft geleid om onze kinderen naar de dorpen en steden te drijven.

Het plan is ook om dadelijk met ambachtsonderwijs te Delagersdrift te beginnen. De gebouwen voor dit doel staan reeds daar. Reeds wordt geadverteerd voor een ambachtsonderwijzer. Vooreerst zal begonnen worden met de wagenmakerij en gewoon hout- en ijzerwerk. Behalve de kinderen die een ambacht bij hunne gewone schoolvakken nemen, zullen allen die voor landbouw ingaan ook iets moeten doen aan hout- en ijzerwerk.

Voor de meisjes is reeds voorziening gemaakt voor naaldwerk. Stappen worden gedaan om huishoudklassen in te voeren. Een breimachine is aangekocht en een persoon is benoemd om voor een tijdje aan de meisjes onderricht te geven in dit vak. Ettelijke meisjes zijn reeds met dit werk bezig. Dit werk is in verband met het Kosthuis alleen, daar de Provinciale Administratie nog niet zijn weg openziet nu het vak al in te voeren in de school. Alles dat vervaardigd wordt in de lijn van breiwerk behoort dus aan de inrichting.

De Landbouwschool zal ook als een soort van Proefstatie dienen voor de kolonisten te Delagersdirft en anderen in de omgeving. En dit, met de reorganisatie van de Nederzetting die nu gemaakt is, en de geregelde geldelijke ondersteuning die wij nu van de Regeering kunnen verwachten, en de verdere bijdragen van onze Kerk, behoort genoegzaam waarborg te wezen dat onze Nederzetting te Delagersdrift een nieuw tijdperk van bloei en wasdom heeft bereikt.

Geestelijk werk aan verachterde Geloofsgenooten.—Op de Westelijk Transvaal Diamantdelverijen, waar negen-tiende van de alluviale delverijen in ons land zijn, en waar de toestanden beide tijdelijk en geestelijk veel te wenschen overlaten, kon onze Commissie met behulp van het geld te harer beschikking uit het Spoorwegbearbeidingsfonds gesteld, voor een paar maanden de diensten krijgen van Ds. E. C. Anderssen om het het werk op de delverijen in de gemeente Makwassie te helpen. Zoo werd Ds. L. P. Snijman gekregen om met het werk op de delverijen te Schweizer-Reneke te helpen. En zoo werd Dr. L. P. Snijman gekregen om met het werk op het Lichtenburgsche te helpen. Voor de rest werd het werk door de Leeraren van betrokkene gemeenten met groote opoffering gedaan.

De Kommissie kan niet nalaten om met grote waardering melding te maken dat de Transvaalsche Vrouwenzendingvereeniging, Mej. Groenewald heeft gekregen om geestelijk werk op de delverijen te doen. Wij hebben de beste bewijzen dat het werk van deze zuster met veel zegen werd bekroond, en betuigen ook langs dezen weg onze dankbaarheid jegens gemelde Zending Vereeniging voor de hulp goedgunstiglijk in deze verleend.

Op de Onderstandswerken, vooral te Hartebeestpoort, werden de diensten, behalve door de Leeraren van Krokodilrivier en Magaliesberg, in wier gemeenten de

werken vallen, ook door bezoekende Leeraren van andere gemeenten gehouden. Gedurende het laatste jaar reeds zijn al de kampen op de gemelde onderstandswerken verschoven binnen de gemeente van Krokodilrivier en had de Leeraar van deze gemeente het leeuwenaandeel van 't werk te verrichten.

Op al de andere onderstandswerken waren de plaatselijke Leeraren alleen met het werk belast. Zoo was het ook met de alluviale diamant-delverijen in de gemeente Premier Mijn. Aan al die Leeraren betuigen wij hiermede onze dank voor het extrawerk alzoo gedaan tot heil van ons volk.

Het is zeker ook noemenswaard dat op de delverijen en onderstandswerken er altijd vrijwilligers onder onze menschen waren die ijverig en getrouw hebben geholpen om, in afwesigheid van Leeraars, de diensten te leiden, en te helpen met biduren, Zondagscholen en catechisatieklassen. Aan deze broeders en zusters betuigen wij ook onzen dank voor hunne diensten.

Al dit geestelijk werk heeft zekerlijk gediend, om de stroom van dwaalleer, die zich vooral op zulke plaatsen laat gelden, tegen te werken en onze menschen op het spoor der vaderen te houden.

Arm-blanken Dag.—Uw Commissie heeft een verzoek aan al onze Kerkeraden door middel van de Ringen gericht om zoo een dag binnen hunne respectieve ressorten te houden, om op zoo een dag de gemeenten te onderhouden in zake de Arm-blankenkwestie, en te collecteeren voor de zaak. Van 17 gemeenten hebbn wij bericht ontvangen dat aan ons verzoek voldaan is. De som van £177.14.3 is bij die gelegenheden gecollecteerd geworden. Gaarne zien wij dat de Hoog Eerw. Synode zoo een dag aanbevele voor onze gemeenten om elk jaar gehouden te worden. —Zie bijlage A.

Rapport Commissie over Werkloosheid.—Ingevolge besluit van de HoogEerw. Synode van 1922 in zake het Tweede Interim Rapport van de commissie over Werkloosheid (vide Pag. 73 gedrukte Notulen) werd er een opwachting gemaakt bij de HoogEd. Regering in Kaapstad begin Maart 1923 door afgevaardigden van onze Commissie en de Commissiën van de Kerken in de Kaap Provincie en de Oranje Vrijstaat, waarbij de Regeering zich onwillig heeft verklaard om Werkkolonies te stichten. Voor Proefkolonies en de uitbreiding van Nederzettingen heeft de Regeering zich uitgesproken, maar werd

aan de deputatie door de toenmalige Eerste Minister te verstaan gegeven dat zoodanig werk, als Nederzettingen niet thuis behoort bij de Kerk. Wat de uitbreiding van industriele scholen betreft werd de deputatie naar de Provinciale Administraties verwezen.

De kwestie van kompetitie tussen kleurling en blanke in de arbeidswereld werd bij de bespreking gelaten.

Deze ontvangst heeft uw Kommissie toen genoopt om in zijn vergadering van Maart 15, 1923, als volgt e besluiten:—

"De Vergadering besluit dat het haar mening is dat de stichting van Nederzettingen, Proefkolonies en Strafkolonies bij de Regering berust, die moet zorgen voor de nodige gronden, gebouwen, trekvee en gereedschap waar nodig, de administratie en opvoeding; en dat de Kerk moet erkend worden wat de geestelike arbeid op zulke plaatsen betreft."

Het standpunt uitgesproken door de toenmalige Eerste Minister in dezen was grotendeels oorzaak dat de bijdragen der Kerk voor de instandhouding van onze Nederzetting groteliks hebben afgenomen. En dit weer was oorzaak dat er al onderhandelingen aan de gang waren om onze Nederzetting over te maken aan de Regering.

Maar daarbij heeft uwe Kommissie het niet gelaten. Op 5 en 6 Julie 1923 werd er een gezamentlik Kerkelik Kongres gehouden te Bloemfontein, O.V.S. over het Arm-blanken vraagstuk, toen o.a. weer werd aangedrongen op de handhaving van het Twede Interim Rapport van de Kommisie over de Werkloosheid. De besluiten van het Kongres werden onder de aandacht van de Regering gebracht te Pretoria bij wijze van een deputatie, maar verder dan een diskussie ervan is het niet gekomen.

Op 14 November 1923 is op voorslag van de Rings Kommissie voor Arm-blanken van de Ring van Johannesburg in samenwerking met uw Kommissie, een Konferentie gehouden van belanghebbenden in de zaak te Johannesburg, waar toen weer o.a. werd besloten om bij de Regering aan te dringen op de uitvoering van gemelde Rapport van de Kommissie over Werkloosheid. Andermaal is toen een deputatie naar de Regering te Pretoria gegaan met hetzelfde gevolg.

Van bovengenoemd Kongres te Bloemfontein is een Volkspetitie uitgegaan naar het Parlement vragende om de uitvoering van gemeld Rapport van de Kommissie

over Werkloosheid en de aanstelling van een Statuaire Raad in zake de Arm-Blanken kwestie. Deze petitie werd getekend door 60,471 personen in de Unie.

Bij de Parlementszitting van Februarie 1924 werd de petitie ingediend, maar niets is ermeer gedaan, waarschijnlik om dat die zitting zo onverwachts ten einde is gekomen.

Volgens de regels van het Parement was er maar een van twee wegen open om de Petitie onder de aandacht van de Regering te brengen, óf een nieuwe Petitie moest worden ingediend, óf spesiaal verlof moest verkregen worden om de oude Petitie weer voor te brengen. Goedgunstiglik werd dit laatste toegestaan, en op 12 Augustus 1924 werd een motie ingediend door het lid voor Potchefstroom vragende dat de Petitie naar de Regering verwezen worde ter overweging. Dadelik heeft de Minister voor Arbeid ,onder wie de Arm-blanken kwestie eigenlik valt, de motie aanvaard en beloofd dat hij, zover in zijn vermogen is, het twede interim rapport van de Kommissie over Werkloosheid zal uitvoeren. De motie werd, volgens inlichting van onze Sekretaris, met groot belangstelling en sympathie besproken. De positie van dag is dat gemelde Interim Rapport, waarover de Petitie voormeld loopt, grotendeels wordt uitgevoerd. Nederzettingen worden op een groot schaal uitgebreid. Proefkolonies zijn in werking te Hartebeestpoort. Een nieuw concept voor werkkolonies is reeds ongetrokken en geniet de ernstige overweging van de Regering. Een Adviserende Raad voor Arbeid is reeds aangesteld.

De Hoog Eerw. Vergadering zal zien wat wij bedoeld hebben door te melden in het begin van dit Rapport dat de Kerk indirekt veel heeft bijgedragen tot de redding van het zinkend deel van ons volk, want de aanbeveling der Kommissie over Werkloosheid waarover de gemelde Volkspetitie loopt is door afgevaardigden van de Kerk aan de hand gegeven, en het is ook door toedoen van uw Kommissie dat de uitvoering van dit Rapport zover is gekomen.

De vraag wordt wel gedaan of er nog behoefte bestaat aan een S.K.A.B., omdat de Staat feitelik nu alles wat er mogelik gedaan kan worden voor de opheffing onzer armen doet. Wij zijn echter overtuigd dat onze Kerk moet blijven aangaan met het werk en een staande Kommissie daarvoor moet aanhouden. Wat het Sekretariaat van de Kommissie betreft is het wenselik dat als de diensttijd van de huidige Sekretaris verstre-

ken is, zoals nu geregeld is met hem, de nieuwe Kommissie een uit haar midden sal aanstellen om het sekretariaat op zich te nemen tegen een honorarium dat van tijd tot tijd bepaald kan worden.

Aangehecht is de geldelijke staat der Kommissie. Zie Bylage B.

De Hoog Eerw. Synode Gods rijksten zegen toebiddende op haar verdere werkzaamheden noemen wij ons van de Synode de

Dienstwillige Dienaren,

Leden der Kommissie.

N. H. C. DE J. THEUNISSEN, Voorz.
PAUL NEL.
C. A. NEETHLING.
J. D. ROOS.
J. H. M. STOFBERG.
J. I. DE WET.
M. L. FICK, Sek.

Kaapstad, April 7, 1925.

BIJLAGE A.

SINODALE KOMMISSIE VIR ARME BLANKE.
LYS VAN INKOMSTE IN VERBAND MET A. B. DAG.

Daspoort	£9	11	10
Klerksdorp	7	12	1
Hartebeestfontein	8	16	7
Utrecht	20	4	0
Premiermijn	12	15	0
Middelburg	10	0	0
Louis Trichardt	12	16	8
Lydenburg	19	14	9
Belfast	5	1	0
Makwassie	8	17	6
Benoni	5	4	4
Volksrust	6	4	3
Lydenburg	12	6	0
Coligny	10	0	0
Hendrina	10	3	6
Schweizer Reneke	14	2	6
Christiana	4	4	3
	£177	14	3

BIJLAGE B.

STAAT VAN INKOMSTE EN UITGAWE VAN DIE ARME BLANKE FONDS OOR DIE MAANDE: 1 JANUARIE 1922 TOT 28 FEBRUARIE 1925.

	Inkomste. £	s.	d.	Uitgawe. £	s.	d.
Voordelige Balans in Standard Bank op 1 Jan. 1922	3,168	10	3			
Langlaagte Kindertehuis ...	140	7	9	3,266	15	8
Nedersettingsfonds	45	17	1	48	6	1
Spesiale Fondse	32	9	0	60	1	0
Bearbeiding van Delwers ...	199	10	4	202	4	0
Kinderhawe	12	19	6	120	0	0
Salaris Sekretaris	100	0	0	1,530	6	0
Reiskoste (dit sluit in van die Sekretaris £255.6,8	11	12	6	613	6	10
Rekening onkoste (waarin vir ouditeur £98.10.0)				106	17	0
Rente van Prowinsiale Regering op Kosthuis en grond	3,380	3	2			
Skryfbehoeftes				68	3	9
Drukwerk	34	7	0	99	3	3
Bou van Kosthuis—finale paaiemente				2,626	7	0
Bou van skool (finale paaiemente en verkoop aan Prowl. Regering)	4,265	17	10	1,592	4	0
Meubels	549	13	6	247	18	6
Klerasie				68	15	0
Onderhoud van Koshuis ...	4,947	18	6	7,505	12	0
Assuransie op Koshuis ...				119	9	1
Bou van Landbouskool—sekere paaiemente				870	0	0
Wese en Verwaarloosde Kindere	1,904	2	11			
Fonds (waarin van kollekte A. B. Dag van 18 Gemeentes £179.4.3) Rente op Oortrekking				16	3	6
Nadelige Balans op 28 Feb .1025	367	4	2			
	19,160	12	8	19,160	12	8

WM. NICOL,
Quaestor Synodi.

Kaapstad, April 7, 1925.

BIJLAGE XV.

RAPPORT VAN DE KOMMISSIE VOOR VERBETERING EN VERMEERDERING VAN ZANGWIJZEN.

Voorgelegd aan de Hoog Eerw. Synode der Ned. Herv. of Geref. Kerk van Zuid Afrika zitting houdende te Pretoria op April 22, 1925 en volgende dagen.

Hoog Eerw. Heer,

De ondergeteekende heeft het volgende te rapporteeren:—

De eenige vergadering van de gezamentlijke Kommissieën der gefedereerde Kerken in zake de Verbetering en Vermeerdering van Zangwijzen, die sedert de laaste Synodale Vergadering werd gehouden was op 14 Januarie l.l. in Kaapstad waarbij de ondergeteekende ook tegenwoordig was.

Die vergadering was niet bedoeld om nieuwe zangwijzen te behandelen, maar om te bespreken hoe te handelen ten opzichte van de overige verbeterbare wijzen, en wat om te doen inzake het overzetten van onzen Zangbundel in Afrikaansch.

Het is gebleken bij de Vergadering dat al de gefedereerde Kerken ten gunste zijn van het overzetten van Psalmen en Gezangen in onze Volkstaal.

Besloten werd om handelend op te treden in zake de overige ongeveer 40 onzingbare wijzen en tegelijker tijd ook het overzetten in Afrikaansch in handen te nemen en om dan D.V. 30 September aanstaande bij een te komen om de ingekomen nieuwe wijzen te behandelen en ook de proeven van overzetting in Afrikaansch die in handen mogen zijn.

Verder werd besloten om ditmaal aleen gebruik te maken van de diensten van Zuid Afrikaansche musici voor het vervaardigen van nieuwe wijzen.

Onder onze aandacht zijn gekomen ettelike vertaalde Psalmen en Gezangen uit de hand van Dr. J. D. du Toit van de Gereformeerde Kerk, Senator Langenhoven. en Ds. G. B. A. Gerdener, Predikant van Wakkerstroom tezamen met de Heer P. Louw. De vergadering is niet naauwkeurig in deze proeven gegaan, maar besloten werd om deze vrijwillige vertalers de verzekering te geven dat hunne pogingen hoog op prijs worden gesteld door de Kommissie, en hen en ook anderen te verzoeken

om de Kommissie verder te helpen in dit belangrijk werk.

Van sommige van deze proefvertalingen heeft Professor Jannasch de muziek omgewerkt om te passen bij de versmaat. Onze musici zullen ook gevraagd worden om dadelik met dit werk aan te gaan en hunne proeven voor de Kommissie te leggen in September aanstaande.

LIEDERENBUNDEL IN AFRIKAANSCH.

Tegelijkertijd met de Vergadering hierboven genoemd waren afgevaardigden van de Zusterkerken in zake een Liederenbundel in Afrikaansch bijeen, zooals begeerd werd door onze Synode van 1916 (vide pg. 87 lijn 7 der gedrukte notulen), en waarvan ook gewag gemaakt werd bij de Synode van 1919 (vide pg. 125e., en ook pg. 15 onder Liederenbundel der gedrukte notulen). Ondergeteekende werd toen gevraagd om deel te nemen aan deze Vergadering, hetwelk hij ook onofficiëel heeft gedaan, daar hij geen opdracht van zijn Synode had om in verband met deze zaak op te treden.

Bij de Vergadering was ook tegenwoordig Ds. A. G. du Toit, Sekretaris van de Zuid-Afrikaansche Bijbelvereeniging, die opdracht van zijn Kommissie had om saam te werken in deze. Besloten werd toen om de Kommissie van de Bijbelvereeniging te vragen om proefbijdragen met wijzen van Liederen overgezet in Afrikaansch tot zoo een Liederenbundel in te winnen, en om zooveel mogelik gebruik te maken van de Hallelujah Bundel, en dan die proeven op 2 Okt. aanst. voor de desbetreffende Kommissieen der Kerken te leggen voor behandeling.

Ondergeteekende werd verzocht deze zaak ter overweging van deze Synodale Vergadering te brengen, hetwelk hij mits deze bescheidenlik doet.

De Hoog Eerw. Vergadering Gods rijksten zegen toebiddende op hare verdere verrichtingen noemen wij ons van de Vergadering.

De Dw. Dienaar,

M. L. FICK.

Potchefstroom, Feb. 9, 1925.

BIJLAGE XVI.

RAPPORT VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR NEDERSETTINGE.

Hoog Eerw. Voorsitter en B.B.,

U Kommissie het die eer die volgende te rapporteer oor die werksaamhede in verband met die Nedersetting te De Lagersdrift gedurende die laaste drie jare.

1. **Algemeen.**—Met die Nedersetting het dit gedurende die laaste drie jaar nie so goed gegaan as ons gehoop het nie. Dit het nie alleen op tydelik gebied sleg gegaan nie maar ook op geestelik gebied het die toestand nie verbeter nie.

Die oorsake waaraan die ongunstige posiesie te wyte is, is—

- a. Ongenoegsame ondersteuning van die kant van die meeste Ringe van onse Kerk;
- b. Drie baie ongunstige en teëspoedige jare agtermekaar waardeur die Koloniste verskriklik veel skade gely het en sommige selfs so agteruit geboer het, dat aan hulle saad en voedsel moes uitgedeel word;
- c. Ongenoegsame middele om tug uit te oefen; en
- d. Onvoldoende geestelike bearbeiding.

2. **Onderhandeling met Regering.**—Die toestand het vir u kommissie so moeilik geword dat hy die Hoog Eerw. Sinodale Kommissie genader het met die versoek om die Nedersetting aan die Hoog Ed. Regering oor te gee, omdat u kommissie al dieper en dieper in die skuld gekom het.

Na langdurige onderhandeling met die Regering het ons die belofte gekry dat die Regering sy bes sou doen om so spoedig doenlik die Kerk tegemoet te kom, deur—

- a. Meer finansiële steun,
- b. Daarstelling van wetgewing tot verbetering van die tug op die Nedersetting,
- c. Om 'n Nedersetter, met aanbeveling van die Administrasie van die Nedersetting as 'n geskikte persoon te beskou, aan wie beskikbare kroongronde kan oorgemaak word, en
- d. Om betere fasiliteite vir die vervoer van produkte vir die Nedersetters daar te stel.

3. **Finansieël.**

a. **Die Nedersetting self.**—Die geldelike posiesie van die Nedersetting op die oomblik is as volg:

Krediet—

Kontant in hande tot 31st Maart 1925	£600	0	0
Debiet—			
Skuld aan die Regering ...	£1124	0	0
Skuld aan Mevr. van Wyk	400	0	0
Skuld aan Sinodale Komm.	450	0	0

b. **Die Koloniste.**—

Krediet	£37	2	2
Debiet Skuld aan Regering.. ...	£8310	0	0
Skuld aan Nedersetting ...	1193	4	7
Skuld aan Winkel	895	7	5

Die boeke van die Nedersetting, die Winkel en die Kwestor van u kommissie word jaarliks deur 'n daartoe bevoegde persoon behoorlik geouditeer.

c. **Bydrae** van die verskillende Ringe gedurende die laaste drie jaar:—

Ring van Potchefstroom	£221	8	9
,, Rustenburg	240	19	3
,, Lydenburg	390	12	11
,, Utrecht	337	15	8
,, Heidelberg	417	7	0
,, Zeerust	261	17	3
,, Johannesburg	352	18	3

Dit is tesame £2222-19-9 en gemiddel £740-19-11 per jaar, waar u kommissie £1400 per jaar gevra en verwag het om die werk behoorlik te kan doen.

4. **Personeel.**—Deur swakheid en ouderdom is Mnr. I. v. Wyk genoodsaak gewees om sy betrekking as Superintendent neer te lê, nadat hy vir byna 17 jaar lank met liggaam en siel hom aan die werk op die Nedersetting gewy het. Graag wil u Kommissie sy grote waardering uitspreek teenoor die Heer van Wyk vir alles wat hy vir die Nedersetting gedaan en gewees het.

As pensione is aan hom toegeken £100 per jaar vir vyf jaar, met vrye woning.

U Kommissie het toe besluit, ook op aandrang van die H.Ed. Regering, om die Administrasie van die Nedersetting te reorganiseer en het applikasies gevra vir die poste van Superintendent en Boekhouer-Sekretaris.

Uit 130 applikasies is Mnr. P. J. Verster, Bestierder van Langlaagte Weeshuis plaas "Moria," as Superintendent, en uit 80 applikasies, Meneer F. J. van Heerden boekhouer van die Nedersettings Winkel gekies as Boekhouer-Sekretaris.

5. **Koloniste.**—Die getal van die koloniste op die Nedersetting is op die oomblik 114 wat 'n sieletal van 609 verteenwoordig. Al die persele is gevul en die meeste word veel beter bewerk dan vroër, hoewel sommige te traag is om te doen wat hulle kan en behoort te doen om hulle grond meer winsgewend te maak.

6. **Gesondheid.**—Met die gesondheids toestand op die Nedersetting gaan dit veel beter dan vroër. Dit skyn of die gevreesde malariakoors deur die meerdere bewoning en bebouing van die streek al minder en minder word. Die plaaslike geneesheer en verpleegster gee u Kommissie nog steeds die meeste tevredenheid in hulle werk en is onmisbaar vir die Nedersetting.

7. **Winkel.**—Die winkel blyk nog altyd 'n noodsakelikheid vir die Nedersetting te wees en het nog altyd goeie werk gedoen onder die bekwame leiding van Mnr. M. du Toit die Bestierder, bygestaan deur Mnr. F. van Heerden wat tans onse Boekhouer-Sekretaris geword het.

8. **Aanbevelinge.**—(a) Waar die H.Ed. Regering hom gewillig getoon het om die Kerk tegemoet te kom daar vra u Kommissie die H.Eerw. Sinode om besliste stappe te neem dat die Kerk van sy kant 'n jaarlikse bydrae sal lewer wat onse grote kerk waardig sal wees in die ondersteuning van so'n belangrike onderneming.

(b) Dat ter betere geestelike bearbeiding van die Nedersetting 'n vaste geestelike werker sal aangestel word wat gesalarieer sal word uit die fondse van u Komm.

(c) Dat die H.Eerw. Sinode twee lede van u Kommissie sal benoem om behoorlik ondersoek te doen na die regte van die Kerk op die minerale en metale van die Nedersetting en ingeval die Kerk eiendomsreg het instruksies te gee aan die nuwe Kommissie om genoemde regte te verhuur of te verkoop; ingeval die Kerk geen reg het op die genoemde metale en minerale dat 'n sterk kommissie sal aangestel word om die Hoog Ed. Regering te nader met die versoek om genoemde regte aan die Kerk oor te maak.

Hopende dat ons hiermee aan ons opdrag voldaan het, en die Hoog Eerw. vergadering Gods rykste seën toebiddende,

Bly ons, U dw. Dienaars en B.B. in Christus,

J. W. G. STRASHEIM, Voorsitter.
G. D. WORST.
P. v. d. HOVEN, Skrieba.

BIJVOEGSEL.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE AANGESTEL OM MET DIE RINGE TE ONDERHANDEL VIR VASSTELLING VAN DIE BEDRAG WAT DEUR ELKE RING VIR DIE NEDERSETTINGSFONDS JAARLIKS SAL GESTORT WORD.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie wil as volg rapporteer :—

Op ons versoek het die Ringe besluit om hulle verantwoordelik te stel vir die onderstaande bedrae, wat hulle as 'n vaste verpligting op hulle neem, en wel as volg :—

Lydenburg	£160
Heidelberg	160
Utrecht...	160
Johannesburg	150
Rustenburg...	150
Zeerust...	120
Potchefstroom	100
	£1000

Die Kommissie vertrou dat die Hoogeerw. Sinode hierdie reëling sal goedkeur, en

Noem hom met hoogagting,

P. v. d. Hoven, Voorsitter.
P. J. Swart.
Wm. Nicol, Skrieba.

Pretoria, 11 Mei. 1925.

BIJLAGE XVII.

EERSTE VERSLAG VAN DIE REGSKOMMISSIE.

HoogEerwaarde Heer,

U Kommissie het die eer, na rype beraadslaging en breedvoerige bespreking oor die sake aan sy behandeling toevertrou, as volg te rapporteer :

A. Beskrywingspunte :

1. Bskr. Pt. 1. Reeds afgehandel deur die Sinode (sien Pt. 2 Verslag van die Synod. Kom.)

2. Beskr. Pt. 2. U Kommissie is van oordeel dat die Appèl van die Ring van Potchefstroom teen die uitspraak van die Sinodale Kommissie, in die saak van Ds. J. G. Perold, as synde *ultra vires*, nie gehandhaaf kan word nie, en wel op die volgende gronde :

(1) Deur die toepassing van Art. 281 (e) het die Ring van Potchefstroom sig van 'n bestraffingsmiddel (so word dit in Art. 281 genoeg), en wel die uiterste, bedien. Hierdie bestraffingsmiddel sluit in skorsing in sy ampt van stonde aan. Hieruit is dit dus duidelik dat die Ring van Potchefstroom wel straf toegepas het, en nie slegs 'n aanbeveling tot straftoepassing gedoen het nie. Daarom het die Sinodale Kommissie volgens Art. 113 (4) wel die reg gehad om hierin 'n vermindering aan te bring.

(2) Volgens besluit van die Sinode (sien Pt. 66, Verslag van die Kommissie vir Revisie) sluit Art. 281 (e) censuur in.

(3) Die bevoegdheid van die Sin. Kommissie om so op te tree as sy gedoen het, word duidelik bepaal in Art. 287, 113 (3) en (4).

3. Beskrywings Pt. 3. Insake die censuur op Ds. J. G. Perold toegepas beskou u Kommissie dat die Ring van Potchefstroom die bevoegde liggaam is om hierin te handel.

4. Punt 16 (c) (Verslag van die Sinod. Kom. Pag. 13 B.)

1. Wat betref die vonnis oor Ds. J. G. Perold beveel u Kommissie aan dat die uitspraak van die Ring van Potchefstroom sal goedgekeur word en dat Ds. J. G. Perold sal afgesit word, om die volgende redes:

(a) op grond van ons ondersoek van die dokumentaire getuienis in die saak self.

(b) met die oog op die hoogste belange van die Kerk en die Evangeliebediening.

2. Wat die koste van die saak voor die Sinodale Kommissie aanbetref, word die besluit van die Sinodale Kom. hieromtrent goedgekeur.

5. Beskrywingspunt 4.

U Kommissie beveel aan dat aan die versoek om dispensatie van die Ring van Lijdenburg gevolg word gegee maar dat genoemde Ring opdrag ontvang om die Beroepsbrief van Eerwaarde van Schalkwijk dienovereenkomstig in orde te breng.

6. Beskrywingspunt 5.

Oor hierdie beskrywingspunt adviseer u Kommissie beleefdelik:

(1) Dat die Sinode sy sterke afkeuring uitspreek oor die handelwyse van sodanige lede wat, met opset die nakoming van hulle geldelike verpligtinge op die beskrewene manier ontduik.

(2) Dat die Sinode tot leiding vir die res van die Kerk regsadvies oor hierdie punt inwin.

7. Beskrywingspunt 6.

U Kommissie beveel aan dat:

(1) Die saak na die Raad der Kerken verwys word, met die oog op 'n doeltreffende verstandhouding op hierdie punt tussen die Gefedereerde Kerke.

(2) 'n Vriendelik versoek uitgaan van hierdie H.E. Vergadering aan die Sinodale Kommissie van die Kaapse Kerk om die Kerkeraad van Namakwaland te nader om ten minste 'n gedeelte van die koste terug te kry.

8. Beskrywingspunt 7.

Het is duidelik, meen u Kommissie, dat volgens Wet, kerkelik of siviel, 'n afgestigte gemeente vandaag nie iets kan eis nie van die moedergemeente of gemeentes. Nogtans wil ons aan die hand gee dat die Sinode dit as sy gevoelen sal uitspreek dat 'n afgestigte gemeente mag verwag dat die gronde waar kerkgeboue op staan van die moedergemeente of gemeentes, wat nou binne die lyne van die afgestigte gemeente val, aan die afgestigte gemeente sal geskenk word. Voorts, in die algemeen, dat die moedergemeente of gemeentes naar sy vermoë en naar die behoefte van die afgestigte gemeente behulpsaam sal wees.

9. Beskrywingspunt 8.

Oor hierdie punt beveel u Kommissie aan dat die gevraagde dispensasie van Art. 231 (A) gegee word op die volgende gronde:

(1) Bedoelde Evangelis, Josef Madisa, het reeds die kursus vir Naturelle-Leraar te Stofberg Gedenkskool deurgemaak;

(2) Sy 9½-jarige dienstyd staan teenoor die veel minder periode van slegs 5 jaar wat die Stofberg Gedenkskool Kommissie aanbeveel as genoegsame grond vir dispensasie van Art. 231 (a).

10. Beskrywingspunt 11.

Reeds deur die Sinode afgehandel.

11. Beskrywingspunt 12.

U Kommissie adviseer dat die huwelik van 'n man met die weduwe van 'n oorlede broer nie kerkelik behoor bevestig te word nie en wel op die volgende gronde:

(1) Levitikus 18 : 16 en Lev. 20 : 21.

(3) Die verklaring van fysiologe dat sodanige verbintenisse tot nadeel is van die voortplanting van 'n gesonde geslag. Wat betref die noodsakelikheid van eenvormigheid tussen die Gefedereerde Kerken, meen u Kommissie dat die saak weer voor die Raad der Kerken gebreng moet word.

12. Beskrywingspunt 13.

Hierdie punt het u Kommissie nie in behandeling geneem nie daar dit nog *sub judice* is by die Raad der Kerken. (bl. 8).

13. Beskrywingspunt 14.

Hier beveel u Kom. aan dat geantwoord sal word dat dit bepaald nie wenselik is dat 'n gemeentelid, nog minder 'n Kerkeraadslid die reg sal hê om lid van die Vrymetselaars-Loge te word nie.

14. Beskrywingspunt 15.

Oor hierdie punt adviseer u Kommissie dat geantwoord sal word:

(1) In die algemeen is 'n erkende genootskap een wat (a) die Woord suiwer verkondig en die Sakramente reg bedien naar die instelling van Christus (Kort Begrip Vraag 41).

(b) Wat onderling die onenigheid des waren geloofs erken (Vraag 54 Heidelbergse Katechismus.)

(2) Indie praktyk is 'n erkende genootskap een:

(a) Wat in die geskiedenis bewys van stabiliteit gelewer het;

(b) Wat 'n gedrukte belydenis, waarin die hoofdwaarhede van die Kristendom vervat is, besit, en wat verder ook vaste wetten en bepalingen besit;

(c) Waarvan die geordende leraar 'n behoorlike opleiding gehad het.

15. B. Versoekskrif No. 2.

Oor Pt. 2 onder B (Verzoekschriften) is u Kommissie van gevoelen dat hoeseer ons betreur die optree van die Ned. Herv. Kerk, ons gevoel dat dit 'n saak is tussen die Ned. Hervormde Kerk en die Ned. Ger. Kerk van Natal waaroor ons ons vir die teenwoordige nie uitspreek nie.

16. D. Briewe. 4. Appèl van Ds. J. S. Marais teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg.

U Kommissie het die saak noukeurig nagegaan in die stukke wat ons voorgelê is en ook deur bevoegde getuiges aan die beie kante in verhoor te neem, en tot die

volgende oortuiging gekom: Dat wat aanbetref die gronde vir die appèl, aangegee deur Ds. J. S. Marais self, te wete:

1. Dat "de genoemde vrede door de Kerkeraad, zoals door Art. 272 bepaald niet langs de behoorlike weg is gezocht. Zij hebben "niet alles in hun vermogen gedaan";

2. "Heeft de Rings Kommissie Art. 273 niet naar voorschrift uitgevoerd";

3. "Zijn de voorwaarden en bepalingen door de Ring voorgesteld, hoegenaamd niet billik."

Die eerste en twede grond aangegee nie is bewys nie, en is u Kommissie, inteendeel, oortuig dat

1. Die Kerkraad wel in die gees van Art. 272 gehandel het in soverre dat moontlik was vir 'n Kerkraad wat ook ontevrede met die Leraar was;

2. Die Ringskommissie ook in die gees van Art. 273 gehandel het, naar die beste van syn vermoë, deur die poginge wat hulle aangewend het.

In beide gevalle egter sonder vrug en dat derhalwe vir die Ring geen ander weg oopgestaan het dan om ertoe oor te gaan om Art. 274 uit te voer.

Wat die derde grond van appèl aangaan beveel u kommissie aan dat aan Ds. J. S. Marais 500 in plaas van £350 sal uitbetaal word binnen die tydperk van vyf (5) jaar in vyf paaiemente van minstens £100 per jaar sonder rente.

U Kommissie gevoel dat dit billik sal wees aangesien Ds. Marais eervol ontslag gekry het en die heersende ontevredenheid met hom nie gespruit het uit enig bepaalde wandaad nie, maar sover ons kon uitmaak, hy grond gehad het in wedersydse onaanpasselikheid.

Met verskuldigde eerbied,

Uw dienswillige Dienare,

G. B. A. Gerdener, Voorsitter.
W. F. de Vos.
T. J. Nel.
J. S. Joubert.
J. J. Bosman.
G. M. Pellissier, Skrieba.

Pretoria, 4 Mei 1925.

TWEDE VERSLAG VAN DIE REGSKOMMISSIE.

HoogEerwaarde Heer,

U Kommissie het die eer, voorts, die volgende te rapporteer:

1. A. Beskrywingspunte 9, 10.

Oor hierdie gewigtige saak het U Kommissie al die dokumente wat daarop betrekking het, noukeurig nagegaan; ook onderskeidene getuige in verhoor geneem, met die volgende uitslag:

U Kommissie besef:

1. Dat die besluit, deur die Ring van Potchefstroom in 1911 geneem, waardeur die grenslyn tussen Fordsburg en Johannesburg gedeeltelik opgehef werd, in alle waarskynlikheid onwettig was, alhoewel ons dit nie uit die koerant van 1909 kon kontroleer nie. En dat teen hierdie besluit, in die tyd, geen objeksie gemaak ook geen appèl aangeteken is nie. Ook het die Ring versuim om bekragtiging van sy besluit by die Sinode aan te vra.

2. Dat hierdie reg by die stigting van die nuwe gemeente Vrederus in Desember 1920 deur die Ringskommissie aanvaar is as deel van die stigtingsakte en also opnuut aan die lede van toe in volle genot van die reg was, verseker is.

3. Dat hier 'n misverstand in die spel was aangesien alle betrokke partye onder die indruk was dat hulle handelwyse deur 'n Sinodaal besluit reeds gedek was.

4. Dat daar misverstand ook was met betrekking tot die besluit, by die afstigting, in verband met die kennisgewing wat binne ses maande moes geskied, sodat die betrokke lede aan die ou gemeentes kennis gegee het.

5. Dat dit geriefliker is vir gemelde lede om onder Vrederus te sorteer en dat vir die teenwoordige altans, uit 'n geldelik oogpunt, die gemeente Vrederus meer behoefte het aan hulle ondersteuning dan Johannesburg.

Nogtans, desnietteenstaande is u Kommissie oortuig dat

1. Die reg om onder Johannesburg te sorteer hulle toegestaan is in 1911, deur die Ring van Potchefstroom, en dat dieselfde reg by die stigting van die gemeente Vrederus (6/12/20) aan hulle bekragtig is.

2. Dat hulle in die eerste instansie die reg ter goeder trou aanvaar en jarelang gebruik het.

3. Dat hierdie reg onvervreemdbaar is solang hulle nie, uit eie beweging, daarvan afstand doen nie.

4. Dat onder bestaande omstandighede die uitoefening van dwang geen heilsame uitwerking sal hê nie.

5. Dat 'n gedragslyn van verdraagsaamheid en versoening seker uiteindelik die gewenste uitwerking sal hê, sodat gemelde lede tot die gemeente sal behoor, waar hulle woonagtig is.

Op grond hiervan adviseer u Kommissie dus as volg:

Dat hierdie H.E. Vergadering, kragtens Art. 94, met suspensie van alle Artiekels, Bepalinge, en Besluite wat hiermee in stryd mag wees, die regte van lidmaatskap, hierbowe genoem, sal bekragtig aan sodanige lede woonagtig in die gemeente Vrederus, wat voor of met die stigting onder Johannesburg en Johannesburg-Oos gesorteer het.

2. B. Versoekskrif 1.

U Kommissie beveel aan, oor hierdie versoekskrif, dat die versoek van W. L. Ochse sal toegestaan word, aangesien hy tydens die stigting van Vrederus aldaar woonagtig was en met sy huisgesin onder Johannesburg gesorteer het.

3. C. Aanbeveling van die Raad der Kerke.

Aanbev. 1. U Kommissie beveel aan dat hierdie aanbeveling sal aangeneem word met die volgende toevoeging: "of in geval van die Natalse Kerk die Sinodale Kommissie".

Aanbev. 2. Die anname hiervan beveel u Kommissie van harte aan.

Aanbev. 3. Aangesien uit die Offisiële Handelinge (Acta Synodi) van die Moederkerk blyk dat die Kaapse Kerk aan hierdie aanbeveling van die Raad der Kerken voldoen het, beveel u Kommissie aan (a) dat dit ook deur hierdie H.E. Vergadering goedgekeur word; (b) Dat die nodige wetsvoorsiening aangebreng word.

4. D. Briewe.

1. Gemerk A.

U Kommissie beveel aan dat hierdie brief voor kennisgewing aangeneem word.

2. Gemeente Charl Cilliers. Gemerk E.

Dit blyk:

(a) Dat ongeveer 7 huisgesinne woonagtig binnekant die grense van die gemeente Charlcilliers, kort na die stigting van die gemeente, die reg

ontvang het om onder die moedergemeente Bethal, oor die lyn hulle kerkelike regte—wat destyds alles ingesluit het behalwe die reg om tot kerkeraadslid gekies te word—te geniet.

Hierdie reg meen hulle vandag nog te besit, tenspyte van die latere verandering van die Kerkwet Art. 172.

(b) Dat die Kerkeraad van Bethal hierdie sienswyse deel en daarna handel, terwyl die Kerkeraad van Charlcilliers sig op die standpunt van Art. 172 stel.

Hierom beveel u Kommissie aan:

1. Dat die deel van bowegenoemde lede wat destyds die reg ontvang het om oor die lyn onder die ou wetsartiekel hulle kerkelike voorregte te geniet, nie nou gedwing sal word om daarvan afstand te doen.

2. Alle andere persone wat na die nuwe Artiekel van krag geword is, uit sodanige huisgesinne lede geword het, onder die nuwe artiekel val.

3. Dat aangesien hierdeur 'n byna onhoudbare posiesie in een en dieselfde huisgesin in die lewe sal geroep word, dit aan die betrokke Kerkerade sal opgedra word om stappe te doen waardeur bowegenoemde lede, uit eie beweging sal aansluit by die gemeente waarin hulle woonagtig is.

3. Beroepstelsel.

U Kommissie het onder hierdie punt kennis geneem van die aanbeveling van die vorige Regskommissie (Pag. 150 Notulen 1922) oor hierdie punt maar kan geen verandering in ons beroepstelsel aanbeveel nie.

4. Appèl van Ds. J. S. Marais.

Reeds afgehandeld.

5. Brief gemerk M.

U Kommissie beveel aan dat die Sinode sig as volg hieroor sal uitspreek. Met leedwese neem die Vergadering kennis van hierdie verdere geval van 'n breuk van tussen-kerkelike hoflikheid. Dog aangesien die saak afgelope is meen ons dat daar nie verder op die saak moet ingegaan word nie.

6. Stuk gemerk O.

U Kommissie beveel aan dat aan die versoek van die Kerkeraad van Jeppestown, om naamsveranderinge, nie voldoen moet word nie, maar wel dat toestemming verleen word om Acta's van Adopsie en Naamsverandering in die Register by die betrokke nommer kan ingeplak word.

5. Verdere Opdragte.

1. Koste van Appèl—Ds. J. S. Marais.

U Kommissie beveel aan dat die koste verbonde aan sitting van die Sinode, in hierdie appèl, deur die Sinode self sal gedra word, alle overige koste te staan op rekening van die party deur wie dit aangegaan was, omdat

(a) Hierdie sitting van die Sinode nie spesiaal byeen geroep was nie om hierdie saak alleen in behandeling te neem;

(b) Omdat die werk gedaan val onder die gewone werksaamhede van die Sinode as hy sy driejaarlikse sitting hou.

2. Adviserende Stem—Sendingsekretaris.

Aangesien in Art. 215 (1) b, nog in enig ander artiekel van die Kerkwet die juiste betekenis van die uitdrukking "met adviserende stem" nader beskryf word, meen u Kommissie op grond van genoemde Art. 215 (1) b, dat die Sendingsekretaris reg van spreke het oor alle sake wat voor die Sinode dien. U Kommissie is egter van gevoelen dat volgens Gereformeerde Kerkreg hy nie die reg behoor te hê nie, om in tugsake deel te neem nie, en dat die Kommissie vir Revisie sal opgedra word sodanige verandering in die wet aan te breng.

Met hoogagting,

U diensgenege Dienare,

G. B. A. Gerdener, Voorsitter.
W. F. de Vos.
T. J. Nel.
J. S. Joubert
J. J. Bosman.
G. M. Pellissier, Skrieba.

Pretoria, 11 Mei, 1925.

BIJLAGE XVIII.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE OOR DIE SENDING.

H.Eerw. Heer,

Volgens opdrag van die H.Eerw. Verg. het u Kom. al die stukke vallende onder Hoof III van die Skema van Werksaamhede, in behandeling geneem, en wens as volg te rapporteer:

VERSLAG VAN DIE ALG. SENDING KOM.

Wat gesê word in die Inleiding word vir goedkeuring aanbeveel.

Re DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE KOM.

1. **Werk in Portugees Oos-Afrika.**

U Kom. meen dat, vir die teenwoordige, die Kerk al sy krag en aandag moet wy aan die meer dan 'n miljoen heidene aan onse deure.

Ons meen dat dit die leiding van die Heer is deur die sluiting van die weg na Port Angoniland. U Kom. vertrou egter, van harte, dat dit weer een dag vir onse Kerk moontlik sal wees om in Portugees gebied te kan werk, en beveel aan dat die te worde gekose Alg. Send. Kom. hieromtrent 'n wakend oog in die seil sal hou.

2. **Die Evangelis te Bloed Rivier.**

U Kom. beveel aan dat punte (a), (b), (c) en (d) goedgekeur sal word.

Met blydskap het ons kennis geneem dat die Evangelis Aaron Xulu binnekort te Bloedrivier gevestig sal wees.

3. Met genoeë het ons kennis geneem, uit ingewonne informasie, van die veranderde gesindheid by die nuwe Kaptein; en daarom beveel u Kom. aan dat die vier gemeentes (Erasmus, Premier Myn, Eloffsdal en Daspoort) volgens Art. 223, 4, die werk daar deur 'n paar Evangeliste sal laat doen, om later met behulp van die Sinodale Send. Kom., 'n blanke Sendeling daar te plaas.

4. **Die Inboorling Vraagstuk en die Kerk.**

Na aanleiding van beskrywingspunte Nos. 1 en 2 beveel u kommissie aan, dat die Sinode deur middel van die Herderlike Brief, as andersins, sig as volg oor die Sending sal uitspreek:

(a) **Die Opdrag van die Meester.** In die vierde grondslag van ons Kerkwette spreek die kerk sig duidelik uit oor sy plig teenoor die uitbreiding van Gods Koninkryk, in gehoorsaamheid aan Sy Hoof, soos in Matth. 28 : 19 neergelê.

(b) **Die Standpunt van die ou Republiek.** In die grondwet van die Suid-Afrikaanse Republiek het onse Vaders hulle net so duidelik uitgespreek, waar hulle in Art. 8 die weg oopgemaak het vir die "uitbreiding van het Evangelium onder die Heidenen".

(c) **Die Hoofdoel van die Kerk.** Waar die hoofdoel van die kerk dus is, om die Evangelie aan die heidene te gee, en hy hom daartoe met meer erns wil aangord, moet

hy ook toesien dat hulle, wat uit die heidendom vergaar word, sal opwas in die genade. En as dit sal gebeur dan moet die inboorling gehelp word, om Gods Woord in sy eie taal verstaanbaar te lees. Om hierdie rede is dit duidelik dat die onderwys, volgens Matth. 28 : 19 'n deel uitmaak van die Sendingwerksaamhede van onse Kerk, en van enig ander kerk wat soek om die lig van die Evangelie te verbrei.

(d) **Die Dors van die ontwaakte Inboorling.** Dit is egter nie moontlik nie, om die inboorling, wat in aanraking met die blanke man gekom het, en wat wakker geword het, en 'n dors na kennis openbaar, by die eerste beginsels te hou nie. Hy openbaar ooral 'n sterke begeerte na uitgebreider onderwys. As bewys daarvan, is dit net nodig om die feit te noem, dat daar op die oomblik in Europa alleen, ongeveer 120 naturelle is, wat meer doeltreffend onderwys soek. Hv is gereed om opoffering daarvoor te maak. Hy sal kry wat hy wil hê. As hy dit nie op 'n gesonde, op 'n regte manier kan kry nie, dan sal hy dit op 'n ongesonde manier kry. Dit kan onmoontlik gekeer word. Die vraag is—en dit is 'n vraag van groot belang vir ons kerk—wat sal die gees wees van die onderwys, wat die inboorlinge in Europa en Amerika sal ontvang?

(e) **Die Inboorling, met behulp van die Staat, moet die geld gee.** Ons beskou dit nie as 'n verantwoordelikheid wat op die Kerk rus, om geldelike voorsiening, vir naturelleonderwys te maak nie. Geen pennie gaan nou uit ons kas vir die onderwys van die inboorling, en ons meen ook nie, dat dit anders behoort te wees nie. Ons hoofdoel is om die Evangelie aan die heidene te gee, en die beskikbare fondse moet ons aan daardie doel bestee en nie aan die opvoeding nie. Vir die finansiële voorsiening moet die Staat, wat belastings van die naturelle invorder, die sorg dra, en die inboorling moet ook direk bydra.

(f) **Die Kerk moet die Onderwys, wat die Staat gee, bestier.** Op die Kerk rus die verantwoordelikheid, om in medewerking met die Staat, toe te sien dat die rigting van die stelsel van naturelleonderwys gesond, en in die gees van die Kerk is. Indien die behoeftes van die inboorlinge nie in daardie gees vervul word nie. Indien die naturelle onderwys heeltemaal afgeskei word van die invloed van die Kerk, sal die gevolge vir Suid-Afrika noodlottig wees.

(g) **Samewerking tussen Kerk en Staat.** Dit is uiters verblydend dat die Staat nog steeds in hierdie saak geneë is, om met die Kerk saam te werk. Dit sou seker 'n pligversuim wees indien ons sou weier, om die volste gebruik te maak van hierdie gewilligheid, om in samewerking met die Staat die gewenste gees en rigting aan te gee vir die stelsel van naturelleonderwys.

(h) **Grondgebied vir die Inboorling.** Die vergadering spreek dit as sy oortuiging uit, dat dit wenslik, en selfs noodsaaklik is, en dat hierdie beskouing aan ons H. Edele Regering sal meegedeel word, dat aan die naturelle so ver moontlik, en hoe eerder hoe beter, eie grondgebied sal verseker word, sodat hulle genoegsame geleentheid kan kry om op eie lyne te ontwikkel.

(i) **Die Stofberg Gedenkskool en sy geseende vrug.** Met die oog op wat hierbo gesê is, het ons grote stof tot dankbaarheid vir wat gedaan word by die Stofberg Gedenkskool, waar onderwysers, Evangeliste en Inboorling-Leraars in die gees van ons kerk opgelei word. Die onderwysers wat daar opgelei word, moet volgens die leerplan van die Regering opgelei word, omdat hulle later in Regeringsdiens moet tree, maar ons soek dit in die regte gees te doen, en die vrugte van ons arbeid is nie ongeseën gewees nie. Die Evangeliste en die toekomstige inboorlingleraars word na ons eie leerplan opgelei, en in die gees van onse Kerk. Wat ons dus vir daardie Inrigting gee, is vir die vorming van manne in die regte gees, om hulle eie volk te Evangeliseer.

5. **Die bearbeiding van die Ring van Lijdenburg.** U Kom. verneem, met dankbaarheid, van vermeerderde Sendingywer in hierdie Ring, wat blyk uit vermeerderde bydrae vir die werk, en die aanstelling van meer Evangeliste. Of die Sendelinge, egter, deur die verdeling van die Ring, in verskillende werkkringe, net soveel as vroeër in aanraking met hulle gemeentelede, b.v. met huisbesoek, sal kom, betwyfel u Kommissie.

U Kom. meen verder dat die werk in die Ringe en Gemeentes bevorder sal word deur die wysiging van Art. 223 (3), en beveel aan dat die Artiekel só sal gewysig word, dat die Voorsitter van die plaaslike Send. Kom. uit die lede van die Kom. gekies sal word.

Art. 222 moet dan ook ooreenkomstig hiermee gewysig word.

6. **Verkenningstogte.**

(a), (b) en (c) word vir goedkeuring aanbeveel.

(d) Ons beveel ook aan die tydelike plasing van 'n man by een van onse boere, om hom in staat te stel, die beste middelpunt uit te kies.

Ons is dankbaar om te hoor van die aankoop van 'n stuk grond te Garatou, naby Sekoekoens lokasie.

(e) U Kom. beveel aan dat die nuwe Sin. Send. Kom. en man naby die Barberton Reserwe sal plaas, vir wie s'n salaris die gemeente Zeerust belowe het om £250 per jaar by te dra.

Met dankbaarheid het ons kennis geneem van die plaatsing eersdaags van Eerw. Jozua Joubert te Babanango. Vir sy salaris gee die Gemeente Heidelberg £180 per jaar en 'n onbekende vriend te Standerton £75 per jaar, vir die jaar.

7. **Toekenning aan Eerw. Maré.**

U Kom. vind die beginsel, om pensioen uit te betaal, waar daar geen pensioenfonds is, ongesond. Na ingewonne informasie blyk dit, egter, dat pensioen skriftelik, aan Eerw. Maré beloof is, deur 'n bevoegde liggaam, en daarom is daar voor ons maar net één weg oop, nml. om te betaal.

U Kom. wil daar, egter, sterk op aandring dat dit nie as 'n presedent beskou moet word.

8. **Sondagskool Sendeling.**

U Kom. beveel dit aan vir goedkeuring.

9. **Versterking.**

Met dankbaarheid het ons kennis geneem van die vermeerdering in die geledere van onse Sendelinge, en stel voor dit vir kennisgewing aan te neem.

10. **Dr. Donald Fraser Kruistocht.**

U Kom. verbly sig oor hierdie kruistog en vertrou dat dit geseënde vrugte mag afwerp.

Ons beveel aan dit vir kennisgewing aan te neem.

11. **Die Ringe.**

(a) **Ring van Potchefstroom.**

Aangesien dit lyk asof daar nou 'n ontwaking gekom het, in hierdie Ring, op Sendinggebied, beveel u Kom. seer sterk aan dat daar dadelik 'n blanke Sendeling in die Ring geplaas sal word.

(b) **Ring van Rustenburg.**

Ons verkeer diep onder die indruk van die groot getal Heidene in hierdie Ring en daarom is ons bly oor die

aantal arbeiders wat hier werksaam is. Dit strek die gemeentes van die Ring. egter, nie tot eer dat alleen die gemeente Pretoria hulle Sendeling self salarieer, en dat die salarisse van al die ander werkers gevind moet word uit die Sinodale Sendingkas. U Kom. beveel aan dat veral die ouere gemeentes in die Ring die voorbeeld van Pretoria dadelik sal volg.

(c) **Ring van Lijdenbürg.**

Met blydskap neem ons kennis van die vermeerderde werkkragte in hierdie Ring.

(d) **Ring van Utrecht.**

Dankbaar is ons om te verneem van die vyf geordende blanke Sendelinge in die tien gemeentes van die Ring. Wat tot dankbaarheid stem is dat in elk geval, behalwe Vryheid. die moedergemeente die volle salaris van die Sendeling betaal.

(e) **Ring van Heidelberg.**

U Kom. wil aanbeveel dat die werkkragte in hierdie Ring vermeerder sal word. Eén geordende blanke Sendeling te Bethal, en één inboorling-leraar te Vereeniging en twee Evangeliste, ook op Bethal, kan dit onmoontlik behartig. Daarom verheug ons ons oor die moontlike plaatsing van 'n arbeider op Balfour.

Ons wil aanbeveel die opsporing van verwaarloosde lidmate van onse Kerk, soos gedoen is te Heidelberg en Greylingstad.

(f) **Ring van Zeerust.**

Met spyt verneem ons dat daar in die hele Ring net één blanke arbeider is, en U Kom. verlang dat die ander gemeentes sal ontwaak en die voorbeeld van Lichtenburg volg, wat nie alleen 'n eie Sendeling onderhou nie, maar ook verantwoordlik is vir die werk te Bethesda.

(g) **Ring van Johannesburg.**

Met dankbaarheid het ons kennis geneem van die geseënde werk in die Kompounds. Dis duidelik dat ons in Eerw. Fouché die regte man op die regte plek het.

U Kom. wil aanbeveel dat die nuwe Sinodale Send. Kom. hul aandag sal wy aan die 16,000 Asiate wat daar sonder bearbeiding is.

12. **Finansië.**

Met dankbaarheid het ons kennis geneem van die gunstige toestand van ons Sending Kas, en voel dat dit in 'n groot mate te danke is aan die onvermoeide ywer van onse wakkere Sendingsekretaris, wat van 'n onpo-

pulêre saak gemaak het één wat nou al by vele byval vind. En u Kom. beveel aan dat 'n woord van waardering van die Sinode tot die broeder sal gaan!

U Kom. voel dat die waarskuwing, van die Sin. Send. Kom. om nie toe te laat dat enige bronne van inkomste sal opdroog, ter harte geneem moet word.

Ook verlang ons dat daar spesiale aandag gegee sal word aan die wenk uitgespreek om al onse Sondagskoolkinders geïnteresseer te kry in die heerlike saak van die uitbreiding van Gods Koninkryk onder die Heidene.

13. **Die Stofberg Gedenkskool.**

(a) Die eerste paragraaf word vir kennisgewing aanbeveel.

(b) Na aanleiding van wat vermeld word in die volg. paragraaf, beveel u Kom. aan dat die Sinode 'n brief van deelneming aan Ds. Hofmeyr sal rig om hom van onse innige simpatie, in sy groot verlies, te verseker.

Met blydskap het ons verneem van die byna verdubbelde getal leerlinge in die Stofberg Gedenkskool.

(c) Wat vermeld word in die volgende paragraaf keur u Kom. goed, en beveel aan dat die Sinode die gemeentes sal aanspoor om ons deel van die £5,000 skuld, wat op Stofberg rus, af te betaal. En ons wil beskeidenlik aanbeveel dat Sendingliggame of vriende gevra sal word 'n spesiale poging aan te wend om dié som (£2,000) byeen te breng op die volgende wyse:

40 gemeentes	stort	£30	in 2 jaar	... ...	£1,200
20	,,	£25	,,	... ...	500
10	,,	£20	,,	... ...	200
5	,,	£15	,,	... ...	75
5	,,	£10	,,	... ...	50
					£2,025

Ons beveel voorts aan dat die verdere indeling en reëling van hierdie saak gelaat sal word in hande van die Send. Sek.

(d) Wat die laaste paragraaf betref beveel u Kom. aan dat die wens van die Stofberg Gedenkskool Kom. uitgevoer sal word en dat 'n man wat die Kerk reeds 5 jaar getrou gedien het as Evangelis, dadelik na sy legitimasie, georden kan word, mits die betrokke liggaam dit begeer. U Kom. verneem dat die Sinode van die O.-V.S. reeds sodanige besluit geneem het.

14. **Die Algemene Send. Konferensie.**

Die verteenwoordiging van die plaatselike Sending Kommissies by bôgenoemde Konferensie het veel te wense oorgelaat.

Wat punte (1) (2) en (3) betref beveel u Kom. aan dat die handelwyse van die Sin. Send. Kom. goedgekeur sal word.

Wat punt 4 betref meen u Kom. dat dit geneem moet word in verband met die beskrywingspunt van die Pred. van Ermelo (sie Bylae I, III, 3), en ons beveel aan dat as onse bestuurslede die Gedenkskool besoek, hulle sal probeer om van die leerlinge te beweeg om onder hulle verwaarloosde stamgenote in T'vaal te kom werk.

15. **Die Sendingsekretaris.**

Die posiesie van die Send. Sek. kom u Kom. baie vreemd voor, daar die Kom. wat noodsakelik alle informasie aangaande sy werk moet hê, nou in onkunde daaromtrent is.

En daarom keur ons die aanbeveling van die Sin. Send. Kom. goed en wens om voor te stel dat die Wet in die gees sal verander word, n.l. (a) dat die Send. Sekr. weer direk te staan sal kom onder die toesig van die Sin. Send. Kom.

(b) Dit sal beteken dat Artt. 215 (2) c en 206 (2) vir die doel sal moet verander word, en daarom beveel u Kom. aan dat dit verwys sal word na die Kom. van Rewisie om die nodige verandering in die Wet, staande die Verg., voor te stel.

(c) En voorts beveel u Kom. aan dat met die oog op beter toesig oor die amptenaar 'n afskrif van sy Sending Verslag (sie Art. 206 (2) en 215 (2) c), ook aan die Moderatuur voorgelê sal word.

16. **Algemeen.**

(a) U Kom. beveel aan dat die Sinode sy vreugde uitspreek oor die geseënde werk deur die liggame in ons Kerk gedoen, maar sal graag sien dat die manslidmate hulle verantwoordelikheid hierin meer sal voel.

(b) Dat 'n skrywe na onse Kerkrade sal gaan om ernstig op hul hart te bind die noodsakelikheid om Gods Koninkryk onder die Heidene langs hierdie weg te bevorder.

(c) Dat 'n lid van die Sin. Send. Kom., deur hulself gekies, die Sinode sal verteenwoordig op die Bestuur van die M. S. Bond en die T'vaal V. S. Vereniging.

(d) Voorts beveel u Kom. aan dat die laaste punt van die rapport van die Send. Sek. aan die Moderatuur gelees sal word.

Na aanleiding hiervan beveel u Kom. beleefdelik aan dat:—

(1) daar meer belangstelling deur al onse predikante in die werk van onse Send. Sek. getoon sal word, en

(2) dat tog, ten minste, sy reiskoste gedra sal word deur die Gemeente wat hy besoek het.

(e) **Beskrywingspunte.** (Sie Byl. I (III), B.)

No. 4. Vir goedkeuring aanbeveel.

No. 5. U Kom. beveel aan dat die Wet (217, 3) onveranderd sal bly.

No. 6. Vir goedkeuring aanbeveel.

No. 7. U Kom. beveel aan dat Art. 214 (6) sal lees "Bij de Algemene Zending Konferentie zullen twee verslagen dienen:

(1) 'n Beknopt overzicht van Art. 65.

(2) 'n Verslag gevende 'n beknopt overzicht van de antwoorden gegeven op de vragen in Art. 216 (10) (c) onder de volgende hoofden.

(f) **Versoekskrif** van die M.S.B. Kongres. Onder die diepe indruk van die erns van die tyd waarin die Kerk van Christus tans verkeer, en sig bewus van die noodsakelikheid dat daar tans gewaak sal word, met die uitbreiding van die Koningryk van die Here Jesus onder die inboorlinge in ons land, versoek die M.S. Bond die Sinode eerbiedig, om 'n Sending-Sondag te bepaal, waarop die aandag van die hele kerk gevestig sal word op die laaste bevel van die Meester, en wanneer ook vir die saak offers gevra sal word van die gemeentes.

U Kom. beveel bôstaande aan vir goedkeuring en wens as datum van Send.-Sondag aan die hand te gee die eerste Sondag in Maart.

VERSLAG VAN DIE KOM. VIR SENDING ONDER ISRAËL.

Punte (1), (2), (3) en (4) word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 5. Beveel ons aan dat die Sinode opdrag sal gee aan die betrokke Kommissie tot reëling van die werk met die Vrijstaat.

Punt 6. U Kom. beveel aan dat die aanstelling van 'n nuwe arbeider gelaat sal word in hande van die te worde aangestelde Kom. vir Send. onder Israël.

Punt 7. Ons beveel aan dat die Sinode met dankbaarheid kennis sal neem van die gunstige toestand van die kas.

Hiermee meen ons dat ons aan ons opdrag voldoen het en noem ons ons, van hierdie H.E.Vergadering,

Die dienswillige dienare,

J. P. Liebenberg, (Voorsitter).
P. du Toit, V.D.M.
N. J. Lotz.
C. A. Neethling.
P. J. van Gass.
C. M. Hofmeyr, Skrieba.

BIJLAGE XIX.

VERSLAG VAN DE SYNODALE ZENDINGKOMMISSIE.

INLEIDING.

Hoog Eerw. Voorzitter,

Onder de goede hand des Heren is uwe Kommissie in staat geweest met zijne werkzaamheden geregeld voort te gaan. Terug ziende op de jaren die voorbij zijn, vervult dankbaarheid ons hart voor het voorrecht ons gegeven, om in naam van onze Kerk te hebben kunnen meehelpen om de duisternis in de Transvaal te verdrijven. Ziende naar voren, vervult hoop ons hart, dat onze Kerk niet ingebreke zal blijven, om de opdracht van de Meester, duidelik aan haar gegeven, uit te voeren. Onder Gods wijze voorsienigheid zijn wij, als een Kerk, in de Transvaal ingesloten, en moeten wij onze aandacht, meer dan voorheen, geven aan de 1,826,325 inboorlingen, die er zijn in de Transvaal, Swaziland, en het deel van Natal waarvoor wij verantwoordelik zijn, tweederden waarvan, volgens de censusopgave, nog in de duisternis van het heidendom leven.

WERKZAAMHEDEN DER KOMMISSIE.

Uwe Kommissie heeft zevenmalen in de afgelopen drie jaren vergaderd, en zijn ernstige aandacht aan de volgende zaken gegeven:—

1. **Het werk in Portugees Oost-Afrika:**

God heeft toegelaten dat de weg voor ons naar dit gebied gesloten zou worden, door het vijandig optreden

van de Rooms-Katholieken. Zij hebben uitgevonden dat al onze stasies minder dan 20 mijlen van het Roomse werk zijn. Een distansie die vastgesteld werd, toen wij verlof kregen, dat gebied in te trekken. Men had geen landmeter daar in der tijd, en moest de afstanden gissen. Die gissing werd door beide partijen goedgekeurd. Nu echter er een ander hoofd voor het Roomse werk gekomen is, weigert hij de gissing van zijn voorganger goed te keuren. Hij eist onze verschuiving. Wat de verschuiving van een stasie betekent is gemaklik te verstaan. En niet alleen dit, maar verschuiving zal ons nemen buiten de dichtbewoonde streken. Wij hebben alles in ons vermogen gedaan om ons standpunt te handhaven, maar men wist door allerlei andere voorwendsels, ons af te slaan. Dr. Willie Murray heeft de zaak met belangstelling overwogen, en ons geschreven dat naar zijn mening alle poging om het Portugees besluit veranderd te krijgen, ijdel zijn zal; en dat een ander werkkring in Portugees gebied te zoeken, vruchteloos wezen zal. Als Britse onderdanen, en Protestanten, zal men ons op alle manieren zoeken te dwarsbomen. Wij hebben toen geprobeerd een werkkring te zoeken in Brits Oost-Afrika, en andere delen van midden Afrika, maar de weg scheen naar alle kanten voor ons gesloten. Het werd ons duidelik, dat de Heer onze aandacht, op de meer dan éénmiljoen inboorlingen aan onze deuren vestigen wil. Gelukkig konden wij al onze Portugese werkers helpen. Ds. A. G. Murray gevoelde zich geroepen naar een gemeente in de Kaap Kolonie, alwaar hij tans staat. Eerw. C. L. Brink heeft zich het beroep naar de stasie Bethesda laten welgevallen, en de anderen gingen naar het werk van de Moederkerk in Nyasaland.

2. **De Evangelist te Bloedrivier:**

De Kommissie heeft herhaaldelik de plaatsing van deze Evangelist in behandeling gehad. De Kerkeraad van Utrecht, aan wie de plaatsing van, en toezicht houden over de Evangelist opgedragen werd. opperde meer dan een beswaar. Na de zaak van alle kanten bezien te hebben, en een deputasie naar Bloedrivier gezonden te hebben, heeft de Kommissie besloten aan de Kerkeraad van Utrecht te schrijven dat er:

(a) geen sprake is van meer inboorlingen op ons grond te doen wonen, dan de Evangelist en zijn huisgezin.

(b) Hij zal ook belast worden met het toezicht houden over het overdak, behorende aan de Kerk, als het niet gebruikt word.

(c) Van daar zal hij het Evangelie brengen aan de inboorlingen in de aangrenzende reserve, en omliggende plaatsen.

(d) Zijn woning zal zijn nabij Vechtkop, alwaar hij niet meer dan 20 morgen gronds, ingebruik zal krijgen. Zijn woning moet zo ver van 't overdak wezen, dat hij de feestgangers niet storen kan.

Volgens het rapport van de Rings Zendingkommissie aan de jongste Ringszitting, moet deze zaak in orde wezen. Het rapport in zake luidt: "Die opdrag van die H.E. Sinodale Sending Kommissie, re die plasing van 'n Evangelis te Bloedrivier, is uitgevoer. Binnekort sal die Evangelis Aaron Xulu daar gevestig wees. Die plasing van sulk 'n man in sulk 'n strategiese posiesie sal vir die sending en die Ring van grote betekenis wees." Het is zeker niet van betekenis ontbloot dat deze Evangelist een zoon is van een van de aanvoerders van Dingaan. Hier heeft men Christelike wraakneming. Het bloed van Jezus Christus aangeboden aan een Volk, dat naar het bloed van onze voorouders dorstte.

3. Niet zo ver van Pretoria vonden wij een inboorling stam 2200 sterk, onder de regent Palede, die, zo ver wij konden oordelen, zonder het Evangelie leven. Met de Predikant van Erasmus heeft de Zendingsekretaris hen bezocht. Het Evangelie aangeboden, werd van de hand gewezen. Zij willen niet het Evangelie, maar scholen hebben, en wel in het Engels. De Plaats. Zending Kommissie van Erasmus besloot zich niet hierdoor te laten afschrikken, maar zou een Evangelist daar plaatsen. De vergadering zal zeker met belangstelling vernemen hoe of het werk daar vordert.

4. **"Het Inboorlingvraagstuk en de Kerk":**

Een brochure over deze belangrike zaak, door een gefedereerde Kommissie opgesteld, werd door de vorige Synod. Zending Kommissie in behandeling genomen, maar niet afgehandeld. Uwe Kommissie vond de tijd niet rijp voor onze Kerk, om zich. zoals voorgesteld uit te spreken. Omdat wij ons moesten onttrekken, heeft men het best beschouwd niets in het licht te geven. Op een voorstel van de Federale Raad werd een Konferensie tussen wit en swart in September 1923 te Johannesburg gehouden, waarop leidsmannen van beide partijen zich

uitspraken over gewichtige vraagstukken, rakende de verhouding tussen die twee rassen, die in Zuid-Afrika moeten wonen. Door deze Konferensie is er seker een beter verstandhouding tussen de twee rassen gekomen. Van de inboorling leidslieden hebben daar ruiterlik erkend, dat zij niet wisten, wat onze Kerk voor hun natie deed, en, dat zij ons altijd verkeerd hebben beoordeeld.

5. **De Bearbeiding van de Ring van Lijdenburg:**

Toen wij uit het Kerkelik orgaan opmerkten, dat men de Ring van Lijdenburg in twee of drie werkkringen verdeeld had, kwam de vrees bij ons op, niet alleenlik dat men een nieuwe term ging scheppen in het Zendingwerk, maar dat waar de Synode door de jongste wetgewing meer intensief werk beoogde, het doel door deze indeling helemaal gemist zal worden. Wij moeten ons deerlik misgissen, als een en ander gemeente nu niet minder doet dan voorheen. Wij zullen graag willen weten of Middelburg b.v., die vroeger alleen voor een zendeling instond, nu zo veel doet, als voor die indeling? Men heeft later afgezien van de benaming "werkkringen," en heeft de wettige term "gemeente" aangenomen. 't Is ons nog niet duidelik of men het werk nu direkt van de Ring laat uitgaan, of zich ook van de Plaatselike Zendingkommissies bedient. Volgens een schrijven van de Ringsscriba blijkt het zo. Het zou zeker jammer wezen, de plaatselike lichamen in deze Ring uit te schakelen. Waar de degelike bearbeiding van al de heidenen, die in onze gemeenten wonen, zeker het doel is van elke Kerkeraad, zullen de Kerkraden van de Ring van Lijdenburg moeten getuigen, of het doel langs deze weg bereikt wordt. Het heidendom rondom ons te Evangeliseren is toch onze verantwoordelikheid.

6. **Verkenningstochten:**

Uw Kommissie vond het geraden vier verkenningstochten te organiseren, om te zien hoe die meer dan éénmiljoen heidenen, die nog zonder het Evangelie in de Transvaal leven, onder het geklank ervan te brengen. Eén tocht was naar Swaziland; een naar de Waterbergen, een derde naar Sekoekoensland, en een vierde naar het Noorden, in de richting van de klein Letabarivier.

(a) Het oordeel van de broeders die Swaziland bezochten, was dat die landstreek goed bearbeid wordt door andere Kerkgenootschappen. Dit

oordeel werd niet door de Rings Zending Kommissie van Utrecht aanvaard. Uw Kommissie besloot dus om een man aan die grens te plaatsen, die voor eerst Piet-Retief, en dat distrikt bearbeiden zal, en later, als de gelegenheid zich voordoet, Swaziland inwerken zal. Deze werkkring heeft uw Kommissie, als een buitengewone beschouwd, daarin dat het grootste deel van de last door onze kas gedragen wordt. De gemeente Piet-Retief zal aangemoedigd worden, om gaandeweg de hele verantwoordelikheid op zich te nemen.

(b) De tocht naar de Waterbergen bracht ons tot de overtuiging dat wij ons oog op de inboorlingen-reserven moeten vestigen. Om middenpunten te stichten, waar de naturellen op de plaatsen van onze boeren wonen, is gevaarlik. Daar kunnen slechts Evangelisten geplaats worden. De neiging van de inboorlingen is duidelik naar de reserven toe. Wij hebben dus Seleka als middenpunt aldaar behouden. Daar is reeds bevestigd Eerw. W. A. Nel, die Eerw. G. van Rensburg in die uitgestrekte werkzaamheid helpt.

(c) Sekoekoensland. Het bezoek hierheen bracht ons tot de overtuiging dat de veiligste weg om te bewandelen is, om een man hier bij een van onze boeren te doen wonen, en hem dan, met tijd naar het beste middenpunt te laten uitzien. Dit zal nu geschieden aan de West zijde van de lokatie. De Rings Zending Kommissie van Lijdenburg meent dat wij ook aan de Oost zijde een middenpunt hebben moeten. Wij zijn gevolgelik in onderhandeling met het Departement van landen, om zegge, 30 morgen aldaar aan te kopen, op een plaats behorende aan de Regering.

(d) De tocht naar het Noorden openbaarde grote behoefte onder de inboorlingen in de gewesten van Klein Letaba, maar, daar de heidenen aldaar op Kroongronden wonen, en enige tijd verwijderd kunnen worden, is het zo veilig niet nu te bouwen. De inboorlingen koesteren echter de hoop dat de uitvoering van de segragatie-politiek der Regering, hun aldaar vastigheid geven zal. Zij verlangen door onze

Kerk bearbeid te worden. Op advies van onze twee Zendelingen in de Zoutpansbergen, met de predikant van Pietersburg heeft de Kommissie besloten dat een blanke arbeider geplaatst moet worden, voor eerst in een gehuurd huis, nabij de lokatie van Molema, alwaar daar ongeveer 800 inboorlingen zijn. Uw Kommissie is egter van oordeel dat het zeer ongezond is, om plaatselik initiatief gering te achten, gevolglik zullen de gemeenten Pietersburg, Louis Trichardt en Zoekmekaar gevraagd worden om dit werk te ondernemen; al moet daar dan tijdelik hulp verleend worden.

(e) Wat Zululand en Barberton betreft menen wij het beginsel van Sekoekoensland te moeten volgen. De man daar te plaatsen, en hem dan te laten uitzien naar het geschikste middenpunt. Wat Zululand betreft is het ons gelukt om een beproefde Zendeling te krijgen, in de persoon van Eerw. Jozua Joubert, die na de Synode aldaar bevestigd zal worden. De gemeente Heidelberg heeft uwe Kommissie instaat gesteld deze arbeider te plaatsen zonder veel geldelike verantwoordelikheid. En wat ontbreekt, heeft een broeder, die onbekend verlangt te blijven, beloofd voor drie jaar aan te vullen.

Naar de gemeente Barberton is een beroep uitgegaan. Hier is de gemeente Zeerust moedig ingetreden, zij belooft het salaris van die man te vinden. De waarde van zulk een stap als door die twee gemeenten gedaan, is niet gemakkelik te berekenen. De zegen die terugwerkt op de gemeente zal niet uitblijven, en zal niet gering wezen.

7. **Toekenning aan Eerw. T. J. A. Mare:**

Uit de notulen van de Synode van 1909, pagina 267, blijkt dat aanbevolen werd dat aan Eerw. Mare £100 jaarliks uit de Synodale Zendingkas uitbetaald zal worden, totdat hij een ander werkkring krijgt. De vraag doet zich voor nu, of die toekenning niet verviel toen hij als Zendeling van Machadodorp en Carolina optrad. Er wordt beweerd dat het beroep op konditie, dat deze toekenning zou blijven, aangenomen werd. Uwe Kommissie heeft dit uit de notulen niet kunnen kontroleren. Al die jaren heeft de Kommissie volgens art. 226 aan de plaatselike zending Kommissies £100

jaarliks toegekend. Nu hij egter afgetreden is heeft uw Kommissie onder protest uitbetaald, totdat de Synode zich over deze zaak zal hebben uitgesproken.

8. **Zondagschool Zendeling:**

Daar de weg naar het Noorden voor ons gesloten is, alwaar de kinderen jaren lang hun vertegenwoordiger hadden, heeft de Kommissie, om uitvoering aan het Synodaal besluit te geven, de stasie Saulspoort met Eerw. Geo. Stegmann aan het hoofd, als de werkkring van de Zondagschoolkinderen aangewezen.

9. **Versterking:**

Sedert de jongste Synode zijn de gelederen van onze Zendelingen versterkt geworden met:

(a) Eerw. T. C. Esterhuysen, die het werk onder de gekleurden aan de Rand doet;
(b) Eerw. W. J. Wentzel die te Utrecht staat;
(c) Eerw. C. L. Brink, vroeger van P.O. Afrika, die nu te Bethesda staat, als vertegenwoordiger van de gemeente van Lichtenburg;
(d) Eerw. W. A. Nel die op de voorposten aan de noord Westerlike grens, te Seleka staat;
(e) Eerw. A. P. Kotze met Piet-Retief, en de grenzen van Swaziland als zijn werkkring;
(f) Eerw. J. H. van Schalwijk, een beproefde arbeider uit Nyasaland, die de belangrijke gemeente Ermelo dient; en
(g) Eerw. J. Joubert, die als vertegenwoordiger van Heildelberg, na de Synode, te Babanango, zo de Here wil, bevestigd zal worden.

Deze broeders hebben, op le laatst genoemde na, het formulier in het Formulierboek ondertekend.

Twee zendelingen zijn beroepen. Een als vertegenwoordiger van de Transvaal Vrouwe Zending Vereniging naar Sekoenkoensland, en een als vertegenwoordiger van de gemeente Zeerust naar Barberton.

Twee Inboorlingleraars zijn bijgekomen. Een staat in de Kompounds aan de Rand, en de twede helpt in de grote gemeente te Saulspoort.

10. **Dr. Donald Fraser Kruistocht:**

Uw Kommissie heeft met goedkeuring van de Synodale Kommissie een Zendingkruistocht in ons land georganiseerd, te zamen met al de Evangeliese Kerken. De aanvoerders, onder Dr. Fraser, waren Rev. Bryson uit

China, Di. A. Louw van Morgenster en J. Reyneke van Mochudi. Deze onderneming heeft met buitengewone nadruk de aandacht van de Kerk gevestigd op hare verantwoordelikheid tegenover de inboorlingrassen in ons land, en wij verwachten heilzame vruchten ervan.

DE RINGEN.

1. De Ring van Potchefstroom:

Als een Kerk zijn wij, onder de besturende hand des Heren gebracht om onze aandacht meer dan te voren, aan de behoefte aan onze deuren, te geven. Dat het moeiliker is om belangstelling op te wekken, waar er geen afstand is die bekoort, weten wij, maar dit moet dienen, om de ernst van de Kerk te toetsen.

In de Ring van Potchefstroom vinden wij, 76427 inboorlingen. Hoevelen van hen intellegent onder het geklank van het Evangelie zijn, is niet gemaklik te bepalen. Voegen onze Predikanten nog één vraag, bij de stel, die met huisbezoek gedaan worden, dan worden er wellicht ontdekkingen gedaan, die ons tot verootmoediging uitdrijven zullen. Als zij b.v. zouden vragen: "Hoevele inboorlingen zijn er op uw plaats? en hoevelen horen van de verlossing in Jezus dan zal het niet lang duren voor er meer werkkrachten in die Ring in beweging gezet zullen worden.

Op het ogenblik hebben wij in deze Ring net een geordende man, en hij is een Inboorling, bijgestaan door 5 Evangelisten die aan die duizenden het Evangelie brengen moeten. De Ring heeft zelf gevoeld dat de werkkrachten hier niet toereikend zijn. Een besluit s op de jongste vergadering gevallen dat er zo spoedig mogelijk een blanke geordende man geplaatst moet worden. De Inboorling-Leeraar doet een gezegend werk. Hij heeft door zijn toegewijdheid, ernst, takt en beleefdheid, een ommekeer in een korte tijd, weten te bewerken, waarvan de Ring met ingenomenheid kennis heeft genomen. Hij strekt de Stofberg Gedenkschool tot eer, alwaar hij zijn oplieding heeft gehad. Zijn getuigenis is dat de inboorlingen in die Ring naar de boerekerk vragen.

2. De Ring van Rustenburg:

In deze Ring wonen de meeste inboorlingen. Wij vinden alhier 641,359. Meer dan een halve miljoen. 't Is een gezicht om tot het gebed uit te drijven. Dit gezicht recht onder de ogen gekregen kan niet feilen om

de 14 gemeenten tot groter ernst, en gebed aan te sporen. Die getal is begrijplik, waar wij de Zoutpansbergen, Pilaansbergen en Waterbergen, met hun dikke inboorlingbevolking, in deze Ring hebben. Onder die meer dan halve miljoen hebben wij 7 blanke geordende mannen met 42 Evangelisten. Net een gemeente in die Ring, heeft zijn schouder geplaatst onder de verantwoordelikheid, die onder Gods beschikking op hen gerold is. De gemeente van Pretoria is de enige, die zijn eigen zendeling heeft. De vraag kan gedaan worden, of de Synode niet een ernstig woord moet richten, tot de andere oudere gemeenten vooral die welke, zo ver wij weten, zich nog niet eigenlik bewogen hebben in de richting van overname van het werk in hun gebied, in der tijd van de Moederkerk overgenomen. Grotendeels toeschouwers te wezen, kan zeker niet gezond wezen. De hoop word gekoesterd dat Pietersburg, Louis Trichardt en Zoekmekaar eerstdaags uitstappen zullen, om de nieuwe werkkring in het Noorden, te worden gesticht, voor hun rekening te nemen. Is de tijd niet gekomen dat de andere oudere gemeenten ten minste zullen doen wat gedaan wordt door Pretoria, Lichtenburg, Wakkerstroom, Bethal, Utrecht, Vrijheid, Heidelberg en Standerton? Die benevens eigen leeraar nog een voor de inboorlingen in hun midden hebben. Het Woord Gods blijft waar: "De zegenende ziel zal vet gemaakt worden."

3. **De Ring van Lijdenburg:**

Met een inboorlingbevolking van 299,238 heeft men hier geen geringe taak te vervullen. Men heeft het goed gevonden, om de gehele Ring in drie zendinggemeenten te verdelen. Hier staan dan op het ogenblik drie geordende mannen, met 18 Evangelisten. Toen de laatste Synode verlof gaf om de grenslijnen van de Zendinggemeenten ruimer te maken dan die der blanke gemeenten, werd het zeker gedaan, om de stichting van meer Zendinggmeenten aan te moedigen, en intensieve bearbeiding te bevorderen. Of dit doel langs deze weg bereikt wordt, zullen de gemeenten in deze Ring moeten getuigen. Die drie geordende mannen zijn in het veld zonder de Syn. Zendingkas te bezwaren. Twee anderen hopen wij eerstdaags ook daar te hebben, die van buiten ondersteund zullen worden—één in Sekoenkoensland, en één in Barberton. Het oog moet gericht zijn op die bij de 300,000 inboorlingen. Velen daarvan op onze boereplaatsen.

4. **Ring van Utrecht:**

Deze Ring die ook verantwoordelik is voor Swaziland en het deel van Zululand, vallende in onze gemeenten in Natal, is de twede grootste, wat de inboorlingbevolking betreft. Het getal aangegeven is 366,435. Een zeer bemoedigend teken in deze Ring is dat niet minder dan drie gemeenten ertoe overgegaan zijn, benevens zijn eigen leeraar te onderhouden, ook een in het veld te plaatsen voor de inboorlingen aan zijne deuren. Utrecht, Wakkerstroom en Standerton onderhouden elk zijn eigen Zendeling. Vrijheid draagt het grootste deel van de last verbonden aan zijn vertegenwoordiger, en Piet-Retief een minder deel. Wij koesteren de hoop dat Vrijheid, vooral, spoedig de last zal nemen van de schouders van de Syn. Zendingkommissie, en hem instaat stellen zal een ander strategies punt in Zululand te bezetten. In deze Ring heeft men 5 geordende blanke arbeiders, en één inboorling leeraar met 15 Evangelisten. Een zesde zendeling hopen wij na de Sinodale zitting te Babanango te bevestigen. Deze gemeente maakt zich klaar om ook de schouders aan het wiel te zetten. Hij zal zorgen voor ten minste één Evangelist. Het is niet van belang ontbloot dat Eerw. Joubert zijn uitgangspunt in deze werkkring zo nabij mogelik de stad van Dingaan zal hebben.

5. **Ring van Heidelberg.**

Waar een groot deel van de Kompounds in deze Ring valt, bevreemd het ons niet alhier 152,851 inboorlingen te vinden. Deze Ring deelt dus aan het gezegende werk door de Kompound Zending gedaan. Benevens de Kompoundarbeiders staat er een blanke geordende man te Bethal, en een inboorling te Vereeniging, met twee Evangelisten. Men is zich bewust van het feit dat er meer werkkracht in deze Ring moet komen. De gemeenten Eendracht en Delmas hopen spoedig een Evangelist te hebben. De gemeente Heidelberg heeft een beproefde Evangelist van de Kompounds ter leen gehad, om die gemeente door te gaan, en hij heeft ontdekt, dat er niet minder dan 200 lidmaten zijn, behorende aan onze Kerk, in de gemeente Heidelberg en Greylingstad. De Ring heeft zich dan ook sterk uitgesproken over de noodzaaklikheid om een Zendinggemeente in de richting van Balfour te stichten. Als men in andere Ringen soortgelijke opsporing zou doen, sal men verbaasd staan over de verwaarlozing aan onze deuren.

6. **Ring van Zeerust:**

In deze Ring zijn volgens censusopgaven de minste inboorlingen, en hier vinden wij 59,017. De Ring heeft gevoeld dat de nodige aandacht niet hier gegeven wordt, en heeft dan ook een opdracht aan de Rings Zending Kommissie gegeven, om nauwkeurig in de zaak in te gaan, en toe te zien om meer wekkrachten hier in beweging te krijgen. Op het ogenblik heeft men hier net een geordende blanke arbeider, bijgestaan door 4 Evangelisten. De gemeente die in deze Ring een voorbeeldig positie blijft innemen, is die van Lichtenburg, die behalve een zendeling in de gemeente, nog het grootste deel draagt van de onkosten verbonden aan de stasie Bethesda. De gemeente Zeerust heeft besloten het goed voorbeeld te volgen, en verlangt een arbeider voor zijn rekening geplaatst te hebben, aan de grenzen van Portugees gebied.

7. **Ring van Johannesburg:**

In deze Ring, alwaar de strijd het hevigste woedt, vindt men gelukkig ernst bij de strijders, die tot dankbaarheid stemt. W at het werk hier so belangrik maakt, is de verzameling van duizende inboorlingen van alle delen van ons land. Behalve de mijnen, zijn er duizende naturellen die in bezigheidsplaatsen, en woonhuizen gebruikt worden. Het getal word aangegeven als 230,998. Onder hen arbeidende, hebben wij een blanke man met een inboorlingleeraar, bijgestaan door 18 flinke Evangelisten. Het werk onder de gekleurden, dat vroeger met veel moeilikheid gedaan werd, heeft de Ring goed gevonden ook als een geheel te beschouwen, en het te plaatsen onder de Kompounds-Zendeling, die getrouw bijgestaan wordt door een geordende man, die al zijn aandacht geeft aan de bearbeiding van de gekleurden. Deze regeling is gebleken een volslagen sukses te zijn. Een ander deel van het arbeidsveld dat onze aandacht zal moeten krijgen is het Asiatiese. Men zegt ons er zijn 16000 Asiaten in de Transvaal, en meer dan een derde daarvan vinden wij in Johannesburg, en onder hen wordt niets gedaan, zo ver wij weten, om het licht van het Evangelie te verspreiden.

FINANSIËEL.

Wij kunnen de Heer niet genoeg danken voor de genade aan onze Kerk gegeven, om iets van wat de Heer haar gegeven heeft, aan Hem, voor Zijn werk terug te

geven. Waar uw Kommissie op 'n voorwaartse beweging zich heeft toegelegd, door de grenzen van de Transvaal te bezetten, en dan in te werken, zal geen bron die nu vloeit toegelaten kunnen worden om droog te lopen, en geen bron die geopend kan worden voorbij gegaan kan worden. Het zal aan de Synode metéén duidelik wezen, als wij die nieuwe stasies van de grond opbouwen moeten, dat het batig saldo waarover wij ons nu verblijden niet toereikend zal wezen. Wij gevoelen ons gedrongen dit te zeggen, omdat men tot gerustheid geleid kan worden, door het verslag van de Zending Quaestor.

Het kan van nut zijn om een paar van de voornaamste posten hier te noemen. De een is de Synodale Zending, de ander is de Zondagschool Zendeling. Voor het Synodale Zending Fonds is in de drie jaren 1922, 1923 en 1924 ingekomen van die Ring van:

1.	Johannesburg	£607	15	9
2.	Rustenburg	414	2	7
3.	Utrecht	390	14	11
4.	Lijdenburg	352	13	3
5.	Heidelberg	294	11	11
6.	Zeerust	255	14	6
7.	Potchefstroom...	221	5	4

Voor de Zondagschool Zendeling hebben de Ringen gedurende die drie jaren gegeven:

1.	Johannesburg	£207	7	4
2.	Heidelberg	182	5	9
3.	Rustenburg	168	9	1
4.	Lijdenburg	143	15	
5.	Utrecht	140	4	0
6.	Potchefstroom	101	10	0
7.	Zeerust	97	5	10

Zonder aan uitbreiding te denken zullen die twee posten voor de volgende drie jaren nodig hebben:

1. De Synodale Zending waaronder natuurlik ook valt het werk van de Moederkerk overgenomen ongeveer £3640 per jaar. Iets meer dan £300 per maand.

2. De stasie waarvoor de Zondagschool kinderen verantwoordelik zijn heeft jaarliks ongeveer £400 nodig. In de afgelope drie jaren hebben zij gemiddeld iets meer dan £300 per jaar op-

gebracht. Om de kinders in onze Zondagscholen geregeld voor de Zending te laten geven, en dan bij die gelegenheid hun aandacht op de Zending te vestigen, zal niet alleen de nodige som gemakkelik verzekeren, maar zal een fondament leggen, waarop men graag later zal willen bouwen.

DE STOFBERG GEDENKSKOOL.

Deze Inrichting is een zeer belangrijk tijdperk van zijn geschiedenis ingegaan. Door een vakantiekursus voor onderwijzers, aldaar te regelen, waaraan Dr. Loram geen geringe aandeel had, is onze school onder de aandacht van de Inboorlingen gekomen, zoals het anders niet gemakkelik zou kunnen geschieden. Het degelik werk dat daar gedaan wordt, heeft een diepe indruk op de Inboorlingen gemaakt met het gevolg, dat onze getallen zeer toegenomen zijn. De Heer H. F. Kuschke, B.A. die met getrouwheid en toewijding bijna 8 jaren daar heeft gestaan, als hoofd van de Normaal School, heeft ons verlaten voor een zeer belangrike betrekking in de Vrijstaat. Hij is daar als inspekteur van Naturelle-onderwijs aangesteld, als zodanig zal hij onze Inrichting zeker op meer dan een manier kunnen steunen. In zijne plaats is het het Bestuur gelukt de heer J. S. Davel, M.A.B. Educ. te krijgen. Hij is met lust aldaar begonnen. Ook is op ons staf gekomen Mej. Jessie Murray, jongste dochter van wijlen Prof. John Murray. Zij is een aanwinst voor onze Inrichting.

Een zware slag heeft de Heer onze Inrichting toegediend door het oproepen, tot hoger dienst, van Mev. A. M. Hofmeyr. Door haar godzalige wandel heeft zij een invloed aldaar uitgeoefend, die hier nooit recht verstaan werd. De vergadering zal zeker zijn hartelike deelneming willen betonen met de Hoofddocent Ds. Hofmeyr.

In het afgelopen jaar is het getal leerlingen bijna verdubbeld geworden. In 1923 hadden wij 68. In Augustus 1924 konden wij het schooljaar beginnen met 114.

In de Normaal School zijn er 89.
In de Evangelisten School 20.
In de Theologiese School 5.

Deze toevloed heeft het niet alleen nodig gemaakt meer handen aan het werk te krijgen, maar ook meer ruimte. Vroeger konden wij de elementaire school ook

in het hoofdgebouw huisvesten, nu echter is er daarvoor geen ruimte. Men moet verhuizen, en waarheen? De behoefte aan Evangelisten is zo groot dat het Bestuur besloot om een voorbereidende klas tot de Evangelistenschool te openen, om alzo degenen te helpen die niet de nodige kwalifikasies bezitten, om toegelaten te worden, n.l. standaard 4. Wij volgen nu een leerplan waar Bijbelgeschiedenis, de inboorlingtaal en Afrikaans tot hun recht komen. Om in de onmiddellike behoefte te voorzien heeft het Bestuur besloten een lening van £1000 aan te gaan. Het is hem gelukt £700 daarvan te krijgen als een toekomstige schenking. Zolang de geefster leeft betalen wij zes procent rente ervoor, maar na haar dood is het geld het eigendom van het Bestuur. Het is onuitspreeklik jammer, dat wij door gebrek aan de nodige middelen, gestremd moeten worden in het vormen van leidslieden voor het ontwaakte Bantu-ras. Onze Inrichting gaat gebukt onder een schuld van £5000 waarvoor wij £260 per jaar aan rente betalen moeten. Deze som is groot genoeg, om een zo nodige assistent in de Normaal School, aan te stellen. Het Bestuur heeft besloten een dringend beroep te doen op de Gefedereerde Kerken, om die zware last weg te rollen. Het deel aan de Transvaal toegekend is £2000. Een niet onbillike bepaling waar wij helemaal onmachtig zijn, in ons zendingwerk, zonder de mannen daar opgeleid. Die som proportioneel onder de 85 gemeenten verdeeld moest niet een onmogelike taak wezen. Onze behoefte aan Evangelisten is zo groot. De Kerk kan ook in de vervulling van die behoefte helpen, in het toezenden van geschikte leerlingen naar de Inrichting.

Aan het einde van voorleden jaar werden er vier inboorling leraren gelegitimeerd, die onze Kerk van 8 tot 15 jaren getrouw als Evangelisten hebben gediend. Volgens wet moeten zij nu nog twee jaren dienen voor zij geordend kunnen worden. Beleefd verzoekt het Bestuur de Synode om dispensatie van die wetsbepaling te geven, zodat zij dadelik geordend kunnen worden, waar zij hun eigen werkkring hebben. Liefst wil het Bestuur een stap verder gaan, en vragen dat de wet zo veranderd zal worden, dat een inboorling theologies Kandidaat, die onze kerk 8 jaren getrouw gediend heeft, dadelik na zijn legetimasie, geordend kan worden, waar hij zijn eigen werkkring heeft, en de Kommissie onder wie hij arbeidt, dit verlangt.

DE ALGEMENE ZENDINGKONFERENTIE.

Deze Konferentie werd volgens wet opgeroepen, en heeft te Johannesburg zitting gehad, op 19 Maart 1925, en volgende dagen. Er waren tegenwoordig behalve 6 leden uit de Synodale Zendingkommissie, 9 predikanten en onze 19 zendelingen met 3 inboorlingleraars. Uit de 85 plaatselike Zendingkommissie waren er net 10 vertegenwoordigd. Behalve de twee verslagen die behandeld werden, waaruit reeds mededelingen gedaan zijn in de afdeling "Ringen," is er een aantal beschrijvingspunten voor de Konferentie geweest. Sommige zijn door middel van de Scriba Synodi voor de Synode gelegd. Zaken die een warme discussie uitgelokt hebben zijn:

1. De noodzaaklikheid dat onze Kerk meer zal doen aan het elementaire onderwijs van de inboorlingkinders. Door ons te onttrekken raakt de toekomst uit onze handen, en komen dikwels onder ongewenste invloeden.
2. Na een lange bespreking over de moeilike kwestie de "Lobola" werd de zaak in de handen van een sterke Kommissie gegeven, om grondig onderzoek te doen ook naar de handelwijze van Zusterkerken, om op de volgende Algemene Konferentie rapport te doen.
3. Na 'n grondige bespreking van de wenslikheid om een zelfstandige inboorlingkerk te stichten, komt de Konferentie tot het besluit: "Hoe wenslik ook al, die tijd daartoe nog nie rijp is nie."
4. De vertegenwoordigers van onze Kerk op het Stofberg Gedenkschool Bestuur, zullen met hun bezoek aan die Inrichting, op het hart van leerlingen binden de noodzaaklikheid van hunne krachten te geven aan de bearbeiding van hun verwaarloosde stamgenoten in de Transvaal, waar zij door de Plaatselike Zendingkommissie onzer Kerk daartoe geroepen worden.

DE ZENDINGSEKRETARIS.

Nu dat het werk van de Zendingsekretaris meer bestendigd is doet de vraag zich voor, of de wetgeving die zijn werk regelt niet veranderd moet worden. De

Synod. Zendingkommissie, aan wie de Synode al 't zendingwerk opgedragen heeft, krijgt nu geen gelegenheid, om van zijn werk officiëel enig kennis te nemen. Zijn jaarlikse verslag moet naar de Moderatuur, die het ontvangt, en daarbij eindigt het. Zijn geldelik verslag, en dat van de Quaestor van 't Synod. Zendingfonds, eveneens, gaat naar de Moderatuur en daarbij blijft het. De Kommissie die al die informatie nodig heeft, ontvangt niets. Bescheidenlik menen wij dat de Synode het zo regelen moet, dat de ambtenaar met al zijn werk geplaatst zal worden onder de Kommissie aan wie de Synode al 't zendingwerk der Kerk heeft opgedragen. Misschien kan de beroeping, bevestiging, en indien nodig, zijn ontslag in de handen van de Synodale Kommissie gelaten worden.

ALGEMEEN.

Uwe Kommissie heeft met belangstelling gade geslagen de werkzaamheden in onze Kerk, ter bevordering van Gods Koninkrijk. Zij heeft zich verblijd over de ijver aan de dag gelegd in de organisaties onder de mannen, vrouwen en kinderen. Kon de ijver onder de mannen groter wezen! Die onder de vrouwen en kinderen is lofwaardig. Het getal der mannen in de Mannen Zendingbond is ongeveer 2000. Dat der vrouwen niet veel minder dan 4000, en dat der kinderen 3600. Waar die lichamen de Synode bij vorige gelegenheden genaderd hebben, en de verzekering van haar hartelike steun gekregen hebben, komt de vraag nu of de tijd niet aangebroken is, dat de band tussen de Synode en die Zendinglichamen nauwer toegehaald moet worden?

Met toebidding van Gods rijkste zegen op de verrichtingen der Synode.

Noemen wij ons met hoogachting,

Leden der Synodale Zend. Kommissie,

D. P. ACKERMAN.
Ag. Voorzitter.
J. H. BARTLETT.
R. J. B. FEENSTRA.
J. C. LAMPRECHT.
P. DU TOIT.
D. THERON, Skriba.

BIJLAGE XX.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE SENDING ONDER ISRAEL.

HoogEerwaarde Heer!

Wat al die kommissies, wat onder Gods oud volk arbei, skynbaar ondervind, het ons ook deurgemaak. Arbeiders staan hier waarlik nie leeg op die mark nie. U kommissie het in alle rigtinge gegaan, om die plek oopgeval deur die oproep na hoër diens van Eerw. Cohen, te vul; maar tot noutoe met nie veel sukses nie. Al het die kommissie nie dikwels vergader nie, het die werk altyd aan die gang gebly.

DIE GEFEDEREERDE WERK.

Eerw. Ettman, wat tydens die laaste Sinode met ons was, en gewillig was 'n tyd in ons werk te tree, met Johannesburg as middepunt het hom nie geroepe gevoel 'n definitiewe beroep met die indeling van die werk aan te neem nie. Op versoek van die Kaapse kommissie is hy later weer beroep met Kaapstad as middepunt. Daardie beroep het hy aangeneem, en is feitlik as gefedereerde werker daar al die tyd besig.

DIE GEFEDEREERDE WERKER ONTVANG.

Op 7de Mei 1924 was twee van die lede van ons kommissie in Kaapstad, om saam met die ander lede van die Uitvoerende Kommissie Eerw. Ettman offisiëel, as arbeider te ontvang, die formuliere te laat onderteken, en sy werk te reël.

DIE GEFEDEREERDE WERK ONPRAKTIES.

Dit is in Kaapstad duidlik geblyk dat die gefedereerde arbeid onprakties en duur is, in tyd en geld. Een arbeider kan daar nie aan denk nie, om meer te wil doen dan die Kolonie te bearbei. Net drie middepunte in die Kolonie te neem is al te veel; en daar is meer dan drie daar. Die gefedereerde Kommissie het toe besluit, om aan die drie Sinodes aan te beveel, om die bepalinge van saamwerk op te hef. Iets wat alreeds deur die Kaapse Sinode gedaan is. Die besluit om al ons geld te stort by die Kaapse Kerk, het die Sendingkwestor nie volkome uitgevoer nie. Hy skyn 'n voorgevoel gehad te hê van die opheffing. Van die £400.0.0, wat hy tog gestuur het, sal ons die grootste deel weer moet terug kry.

SAAMWERK MET DIE VRYSTAAT.

Al het die kommissie, die gefedereerde kommissie, soas saamgesteld, onprakties gevind, kom dit hom voor dat dit jammer sal wees die band tussen ons kommissie en die van die Vrystaat te breek. Dit het die kommissie in die Kaapstad ook gevoel. Beleefdelik wil ons dus aan die hand gee, dat die Sinode opdrag sal gee tot 'n reëling wat die band sal bewaar. Die wetgewing in verband met die gefedereerde werk, kan, na ons mening, behou word, met 'n paar noodsaaklike wysiginge, wat vir die twee Kerke nodig sal wees. Ons sal dan moet mik op twee arbeiders. Die eerste sal op Johannesburg moet geplaas word, en die twede op Bloemfontein. Die man wat in die Vrystaat geplaas sal word, sal veel van sy tyd moet gee aan die besoeke van die Kerk in belang van Israel.

ARBEIDERS GESOEK.

U kommissie het, soos ons gesê het, in alle rigtinge uitgegaan, om 'n arbeider onder Israel te soek. 'n Kommissie in Skotland, wat onder die Jode arbei, het ons 'n man hier in die Transvaal aangebied, en een wat nou in Amerika is. Die man in Transvaal, het ons dadelik, na 'n onderhoud wat die Voorsitter met hom gehad het, laat vaar, om sy vrysinnige beskouinge. Hy spreek smalend van die heerlike voorspelling van Paulus aangaande Israel in Romeine 11. Die twede man, wat 'n Hollandse Jood is, het baie belangstellend op 'n skrywe geantwoord, maar het hom nie geroepe gevoel, om na Afrika te kom nie. Hy sê hy is te oud en gevoel hom meer getrokke na sy volk in die Ooste van Europa, waar hy ook dink die res van sy dae te gaan slyt. Hy het ons egter die naam van 'n jonger man gegee, wat geneë is om te kom. En die naam wens ons nou beleefdelik voor die Sinode te lê. Hy is 'n Duitse Jood met die naam van Kohl. Hy behoor tot die Lutherse Kerk. Ongelukkig ken hy nog Hollands nog Engels. Die heer Landsman, wat hom sterk aanbeveel meen dat hy die tale gou sal aanleer. Hy is 37 jaar oud. Hy het 'n uniwersiteits-opleiding gehad. Hy het 'n vierjarige teologiese kursus deurloop; en het met vrug reeds 13 jaar onder sy volk gearbei. Hy staan tans te Lodz, in Polen, in verband met die Basel-sendinggenootskap. U kommissie meen, as bevredigende berigte van die genootskap ontvang word, dat die Sinode tot sy aanstelling opdrag kan gee. Moontlik sal hy nie ongeneë wees nie, om. sê vir 'n jaar, uit te

kom, as 'n proeftyd. Die ooreenkoms kan dan geëindig word mits hy of ons dit verkies, wanneer die kommissie sy reiskoste sal betaal.

FIANSIË.

Ons verbly ons dat ons 'n gunstige verslag van die toestand van die kas kan doen. Ons sal instaat wees sonder kommer ons werk te kan doen. 'n Volledige verslag van die geldelike toestand van die Sending onder Israël ontvang die Sinode van die Kwaestor van die fonds.

Met die leiding van die Heer aan die Sinode toe te bid.

Noem ons ons met hoogagting,

U Hoogseerws. dw. Broeders in Kristus,

D. THERON, Voorzitter.
P. A. ROUX.
P. J. VAN GASS.
WM. NICOL.
H. P. MOSTERT.
P. H. A. FOUCHÉ, Skrieba.

BIJLAGE XXI.

VERSLAG VAN DIE KOMM. VIR OPVOEDING EN ONDERWYS..

(Eerste Deel.)

Aan die HoogEerw. Moderator.

HoogEerw. Heer,

U Komm. het die eer as volg te rapporteer oor die verskillende stukke en sake, wat onder sy aandag gekom het.

1. Rapport van Komm. in sake meer invloed en seggenskap van ons **kerkinrigtinge vir hoër onderwys.** (vgl. Bylae IV, 4 (d).)

(1) **Offisiële seggenskap.**

U Komm. beveel aan dat punt (a) vir kennisgewing sal aangeneem word, tewens wil u Komm. laat bekend wees, dat volgens informasie daar nog verskeie ander lede van ons Kerk op die T.U.K. Raad dien.

Re punt (b) word aanbeveel dat op advies van die Bowegenoemde Komm. sal gehandel word met betrekking die W.W.R. Uniwersiteit. U Komm. wil meedeel dat

binnekort die tyd van drie lede van die Raad verstreke is en gee dus aan die hand dat die HoogEerw. Moderatuur so spoedig moontlik in die saak sal handel.

(2) **Invloed langs onoffisiële weg.** (Vgl. mosie van die HoogEerw. Assessor).

Met betrekking tot punt (A) beveel u Komm. aan, dat, waar die Herv. Kerk groot invloed aan die T.U.K. uitoefen en aangesien die HoogEerw. Sinode reeds beslis teen die plaatsing van professore aldaar besluit het, die Ringe sal gevra word om die Hulpbehoewende Jongelingsfonds te sterk en dat ook die ander bestaande Fondse, (soos die Genl. Piet Joubert en Ziervogel Fondse), soveel moontlik en sover die voorwaardes van die Fondse dit toelaat, aangewend sal word om aspirant Teologante aan die T.U.K. te steun in hulle voorbereidende studies tot die Kweekskool te Stellenbosch.

(B) Tevens beveel die Komm. aan, dat die HoogEerw. Sinode dit sal laat bekend word, dat (a) geen Hulpbehoewende belowende gematrikuleerde jongeling van ons kerk, wat verlang om hom vir die Evangeliebediening voor te berei, in ons Kweekskool te Stellenbosch om geldelike redes behoef verhinder te word nie, (b) en dra die HoogEerw. Sinode dit aan die Sinodale Komm. op om 'n weg te vind om 'n Sinodale Hulpbehoewende jongelingefonds tot stand te bring.

(C) U Komm. beveel ook aan, dat waar daar vir die opleiding van onderwysers en onderwyseresse deur die staat gesorg word, die Normaalskoolfonds intussen sal gebruik word om Hulpbehoewende verdienstelike jongelinge vir die Evangeliebediening te ondersteun.

(D) Met dank word kennis geneem van wat deur die Gemeentes Pretoria en Pretoria Oos in verband met **Sonop** gedaan is, en wil u Komm. aanbeveel, dat die Gemeentes van die Sentraal Rand 'n ernstige poging sal aanwend om 'n dergelike inrigting in verband met W.W.-R. Uniwersiteit opgerig te kry. Graag deel u Komm. die volgende informasie van die HoogEd. Administrateur mee, dat 25% van die studente Hollandssprekend is, dat hy (die Adm.) reeds drie jaar gelede so 'n Kosinrigting aanbeveel het en dat hy persoonlik sy steun by die oprigting van so 'n inrigting toesê.

(3) U Komm. wag met belangstelling op die verdere beloofde rapport van die bowegenoemde Komm.

2. **Roomse Gevaar.** (Na aanleiding van briewe van Ring van Heidelberg en Pred. van Bethal.)

Beveel u Komm. aan:—

(a) Dat vooral in Sondagskole, in die Katkesasie en by Kategismusprediking besonder sal gewaarsku word teen die Roomse gevaar.

(b) dat, omdat hy oortuig is dat die voorligting in die Kerkbode besonder goed gedaan heeft, die Redakteur sal versoek word om in die rigting te bly voorlig en waarsku.

(c) dat op Hervormingsdag besondere pogings van waarskuwing sal aangewend word en dat waar moontlik die drie Hollandse kerke gesamelik sal optree om die volk te wys op die Roomse Propaganda.

(d) dat die Fedarele Raad sal versoek word om pogings aan te wend om die ganse gefedereerde kerk op te wek om die Roomse gevaar te bestry.

3. **Oorsetting Psalme en Gesange, Formuliere en Belydenisskrifte en Kinderliedere** (Beskrywingspunt Ring van Utrecht, Bylae I, B, 1, en briewe S.A. Bybelvereniging en J. Brandt en Zoon).

U Komm. beveel aan:—

(a) Dat 'n Komm. sal aangestel word om in samewerking met die Kom. deur die HoogEerw. Sinode van die Kaapse kerk benoem uitvoering te gee aan die oorsetting van Psalme en Gesange, Formuliere en Belydenisskrifte.

(b) Dat daar 'n afsonderlike uitgawe van kinderliedere in Afrikaans sal wees.

(c) Dat die brief van die uitgewers Brandt en Zoon in die hand van die te worde benoemde Komm. sal gestel word vir inligting.

(4) Aandring op uitvoering **Onderwys Komm. Rapport:—**

(Brief 20 lerare van Johannesburg).

U Komm. het inligting gekry dat die hele rapport byna nou uitgevoer word en het tewens die versekering dat die meerderheid van die Uitvoerende Komitee daarop staan, dat waar dit moontlik is, die kind deur die huistaal as Medium onderwys moet ontvang.

(5) Re **Ontgroening** (Bylae IV, 32) beveel u Komm. aan dat 'n skrywe sal gerig word aan die Departement van Onderwys en aan die Outoriteite van die verskillende opvoedingsinrigtinge om te wys op die onwenslikheid

van die buitesporighede in verband met die ontgroeningsseremonies.

(6) Met betrekking tot **Christen Studente Vereniging** (Bylae I (II), 3, beskrywingspunt Pred. Wakkerstroom), is u Komm. oortuig dat die HoogEerw. Sinode die geseende werk wat die C.S.V. doen waardeer, maar aangesien daar 'n jaarlikse biddag vir studente is en seker op versoek in al die Gemeentes vir die Vereniging gekollekteer word, het u Komm. nie die vrymoedigheid om nog 'n Sinodale kollekte aan te beveel nie.

(7) Re doeltreffende **Handleiding vir Katkesasies** (Bylae I (II), 4, beskrywingspunt Pred. Wakkerstroom), wordt die beskrywingspunt aanbeveel.

(8) **Onderwysstelsel en onbevredigende Eksamestelsel** (Bylae I (II), 5, beskrywingspunt 1ste Pred. Ermelo.)

U Komm. beveel aan, dat die HoogEerw. Sinode 'n skrywe sal rig aan die uitvoerende Komm., te kenne gewende dat hy met dank kennis neem van die feit, dat daar pogings aangewend word om ons onderwysstelsel meer prakties, doeltreffend en veelsydig te maak en vertrou hy dat die uitvoerende Kom. daarin sal slaag om 'n onderwysstelsel in te voer, wat hom aanpas by die behoeftes van ons volk.

(9) Re Handelwyse Uitvoerende Komm. **aanstelling Direkteur ens.,** (Bylae I, (II), 6, beskrywingspunt 1ste Pred. Ermelo).

Beveel u Komm. aan:—

(a) Dat die HoogEerw. Vergadering sy afkeuring uitspreek oor die aanstelling van die nuwe Direkteur van Onderwys as in direkte stryd met die gevoel en regmatige verwagtinge van die Afrikaanse Volk.

(b) U Komm. ag dit wenslik dat die HoogEerw. Vergadering hom onomwonde sal uitspreek oor die sluiting van sekere skole.

(10) **Bevordering van Spaarsaamheid** (Bylae I (II), 7).

U Komm. beveel aan dat volgens die beskrywingspunt van die Pred. van Vrederust sal gehandel word.

(11) **Verslag Komm. vir Bybelverspreiding.** (Bylae XXII).

(a) U Komm. beveel aan dat punte 1, 4, en 5 vir kennisgewing aangeneem word.

(b) Re punt 3 aanstelling Kolporteur (Vide beskrywingspunt, Bylae I, (II), 2.)

Beveel u Komm. aan dat die bowegenoemde Komm. so spoedig moontlik in onderhandeling sal tree met die B. en B. B. Genootskap, hom herinnerende aan 'n bestaande ooreenkoms met die HoogEerw. Sinode, ten einde 'n Kolporteur vir ons kerk aangestel te kry.

(c) Met betrekking punt 2 Boekhandel beveel u Komm. aan:—

(a) dat die Komm. vir Bybelverspreiding 'n poging sal aanwend om vir ons kerk 'n Boekhandel opgerig te kry.

(b) dat aan die genoemde Komm. vir initiale uitgawes uit die Sinodale kas 'n lening van £200.0.0 teen 6% rente vir drie jaar sal toegestaan word.

(12) Met Referte **'n brief van Oudl. W. A. Theron,** Kolporteur van die Gemeente Pretoria Oos, word met dank kennis geneem van sy vriendelike aanbod om behulpsaam te wees met die verspreiding van die Bybel, maar aangesien ons hoop dat hierdie Sinode 'n offisiële Kolporteur vir ons kerk sal aanstel word sy brief verwys naar die Komm. vir Bybelverspreiding.

(13) U Komm. hoop om betyds gereed te wees met die tweede deel van sy rapport.

Die HoogEerw. Vergadering die seen van die Heer toebiddende,

U HoogEerw. Dw. Dnrs.,

A. P. Burger, Voors.
D. P. Cillie.
A. W. de Waal.
J. van Bruggen.
D. J. Keet.
T. C. Stoffberg.
G. D. Worst, Skrieba.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR OPVOEDING EN ONDERWYS.

(Twede Deel.)

HoogEerw. Heer,

U Komm. het die eer as volg te rapporteer oor die nog oorgeblewe stuk wat onder sy aandag gebring is.

SINODALE SONDAGSKOOL KOMM. VERSLAG.

(BYLAE XXIII).

1. Punt 1 van bôgenoemde verslag word vir kennisgewing aangeneem.

2. Re **Statistiek** (vgl. Bylae VII, 1, 21) beveel u Komm. aan dat die Kerkrade jaarliks by die Ringsver-

gadering verslag sal doen van hoeveel kinders van skoolgaande ouderdom daar in die gemeente is, wat nie 'n Sondagskool bywoon nie.

3. **Organisasie.** U Komm. beveel aan dat in die Herderlike brief die Kerkrade sal gewys word op die geestelike versorging van die kinders deur belangstelling te toon in die wyks- en dorpsondagskole.

4. Re **Kinderdienste** word vir kennisgewing aangeneem.

5. **Kinder-Sondag.** Die aanbeveling van die bôgenoemde Komm. hieromtrent wordt aangeneem.

6. Re **Kinderfeeste** word die aanbeveling van die Sondagskool Kom. aangeneem.

7. **Voorbereidingsklasse** van Onderwysers. U Komm. beveel aan dat op die wenslikheid van die klasse vir Sondagskoolonderwysers sal gewys word in die herderlike brief.

8. Word vir kennisgewing aangeneem.

9. Word punte 1 en 2 met dank van kennis geneem; re (3) **"Ons Kinderblad"** beveel u Komm. aan dat die Sondagskoolkomm. die Kinderblad prominent onder die aandag sal bring deur middel van 'n publikasie in die Kerkbode en die Kindervriend.

10. Re (1) **inskrywinge**—het u Komm. met leedwese kennis geneem van die agteruitgang van die getal, wat hulle in die afgelope drie jaar aangebied het vir die Bybelkenniseksamens en beveel u Komm. aan dat daar weer 'n afsonderlike Komm. vir Bybeyenniseksamens sal aangestel word.

(2) **Finansies** word vir kennisgewing aangeneem.

II. Re gebruik maak van die dienste van Ds. J. J. Hattingh word die handelwyse goedgekeur.

Addendum. Wat hier gevra word beveel u Komm. aan, maar op voorwaarde dat die Verslag van die Rings Sondagskoolkomm. jaarliks in duplikaat by die Ringsskrieba sal ingelewer word.

Re **Konsep-Reglemente,** Sondagskool Unie en organiserende Sekretaris, Bylae 1 en 2.

(a) Dit kom u Komm. enigsins vreemd voor dat die Konsep Reglemente nie onderteken is nie en ook nie juis aanbeveel word nie.

(b) U Komm. beveel dus aan dat die HoogEerw. Sinode hom eers sal uitspreek oor die beginsel met betrekking tot die sake in die reglemente genoem en indien die HoogEerw. Vergadering besluit om die voorgestelde aan te neem, dan 'n Komm. te benoem vir noukeurige ondersoek en rapport.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het,

HoogEerw. Heer en dw. Dnrs.,

A. P. Burger, Voorsitter.
A. W. de Waal.
D. J. Keet.
T. C. Stoffberg.
J. van Bruggen.
G. D. Worst, Skrieba.

BIJLAGE XXII.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BYBEL-VERSPREIDING.

Aan die HoogEerw. Moderator Sinodi:
HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor sy werksaamhede:

1. **Vergaderinge.**

U Kom. het van tyd tot tyd vergaderinge gehou om te soek uitvoering te gee aan die opdrag van die HoogEerw. Sinode, n.l. om deur middel van kolportasie die Bybel en Kristelike boeke te versprei en in verband daarmee 'n begin te maak met die boekhandel.

2. **Boekhandel.**

Onmiddellik na die laaste Sinode is stappe gedoen deur die Sinodale Kom. om 'n Saakgelastigde aangestel te kry en het u Kom. geoordeel, dat 'n Boekhandel alleen goedskiks tot stand kan gebring word in oorleg met sodanige Saakgelastigde en in verband met sy kantoor. Daar die kwessie van die aanstelling van 'n Saakgelastigde jare in beslag geneem het, sonder dat iemand vir die betrekking gevind kon word, is dit u Kom. nie moontlik gewees om met 'n Boekhandel 'n begin te maak nie. U Kom. wens beskeidenlik die oordeel uit te spreek dat sodanige Boekhandel alleen 'n verband met 'n Saakgelastigde se kantoor op tou gesit kan word, indien groot kapitaal nie daarin beleg sal word nie.

3. **Kolportasie.**

Ook die saak van Kolportasie is deur bogenoemde toestand van sake opgehou geword. Later, toe dit blyk, dat 'n Saakgelastigde nie gou aangestel sou word nie en daarmee die gedagte aan 'n Boekhandel vireers laat vaar moes word, het u Kom. stappe probeer doen om een of meer Kolporteurs aan te stel. Hierin het u Kom. egter gestuit op die moeilikheid van gebrek aan die nodige fondse. Die Kwestor Sinodi was wel gewillig om aan u Kom. 'n paar honderd pond te leen, wat op 'n seker bepaalde tyd terug betaal moes word, maar u Kom. het nie die vrymoedigheid gehad om hierdie verantwoordelikheid op sig te neem nie, en is beslote om te wag sodat die HoogEerw. Sinode sig hieromtrent duidelik kan uitspreek.

4. **Bybelverspreiding.**

U Kom. is steeds in verbinding gewees met die B. en B.B. Genootskap, wat 'n kostelike werk doen insake die verspreiding van Gods Woord veral. Ook het u Kom. met blydskap kennis geneem van die verspreiding van die Bybel, wat in vele gevalle deur Ring en Kerkraad behartig word.

5. **Verontskuldiging.**

U Kom. bied beleef sy verontskuldiging aan dat hierdie verslag so laat ter hand gestel word. Die skrieba van U Kom., wat tewens afgevaardigde van die gemeente La Rochelle is, het nog nie ter vergadering verskyn nie.

Met verskuldigde hoogagting,

U HoogEerw. Dw. Dnr.,

Lede van die Kommissie:
D. P. Cillie, Voorsitter.
D. F. Marais.
T. D. Potgieter.

BIJLAGE XXIII.

VERSLAG VAN DIE SINODALE SONDAGSKOOL-KOMMISSIE.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer die volgende verslag die H.E. Sinode voor te lê:

I. **Werksaamhede.**

Sedert ons laaste Sinodale Vergadering het u kommissie driemaal vergader. As gevolg van 'n vriendelik versoek vir besuiniging deur die H.E. Aktuarius, is so veel as moontlik van die werk deur die pos en by wyse

van omsendbrief gedoen. Hierdeur vertrou u kommissie dat ons die Sinodale kas heelwat bespaar het, en dat ons tog ons werk in belang van die Sondagskole van ons kerk getrou behartig het.

Verteenwoordigers van u kommissie het twee vergaderings van Sinodale S.S. Kommissies van die Susterkerke in die ander drie prowinsies bygewoon. 'n Konsep Reglement van die S.Skoolunie van S.A. word as Bylaag I tot ons verslag toegevoeg.

Op die Sinode van 1922 is die aanstelling van 'n S.Skool Sekretaris verwys geword na ons kommissie om by hierdie sitting rapport te doen (Sinodale Notule 1922, pag. 57). 'n Konsepreglement oor die aanstelling van S.Skool Sekretaris word as Bylaag II tot ons rapport toegevoeg, wat ons ten sterkste aanbeveel.

II. **Statistiek.**

Dit is ons onmoontlik om 'n volledige statistiek u voor te lê, aangesien net vyf uit die sewe Ringe aan ons die nodige gegewens besorg het. Met die dood van Ds. P. S. Venter het u kommissie sy verteenwoordiger op die Ring van Johannesburg verloor, en ontbreek ons gevolgelik al die gegewens in verband met die Sondagskole in daardie Ring. Ds. J. J. Hattingh as verteenwoordiger op die Ring van Lydenburg het na 'n ander Ring vertrek, sodat ook die statistiek van daardie Ring ons nie bereik het nie. Wat ons egter bereik het toon aan, dat die toestand op Sondagskoolgebied nog baie te wense oorlaat. Die getal kinders op die dagskole oortref die op die Sondagskole by ettelike duisende. As ons in gedagte hou, dat die kinders op veel vroeër leeftyd na die Sondagskool gaan as na die dagskool, dan kom ons tot die gevolgtrekking dat 'n groot aantal kinders nie van die Sondagskool gebruik maak nie. Veral in sommige gemeentes is die getal kinders op die Sondagskool in vergelyking met die op die dagskool onrusbarend klein.

III. **Organisasie.**

Die tyd is meer dan ryp, dat met die organisasie van ons Sondagskole werk sal gemaak word. In afsonderlike gemeentes word prysenswaardige poginge aangewend om die organisasie op 'n gesonde voet te kry, maar van eenvormigheid in ons kerk is hoegenaamd nog nie sprake nie. Met ons organisasie sou die dagskole 'n hopelose mislukking blyk te wees. Dit is 'n feit, wat ons tot droefheid stem, dat in baie gemeentes die

Sondagskool nie die ondersteuning en aandag van die betrokke Kerkrade geniet, wat dit toekom nie. As die Sondagskool die kweekplaas is van die toekomstige gemeente, dan moet, aan die Sondagskool geoordeel, die toekoms daar donker wees.

IV. **Kinderdienste.**

Oor die algemeen word kinderdienste in al ons gemeentes gehou, in die meeste gevalle om begryplike redes alleen met Nagmaal. Ook hier is dit ons duidelik, dat die kind nog nie die plek in ons gemeentelik lewe inneem, wat hom toekom nie. U kommissie kan nie gaan voorskrywe nie. Die inisiatief moet aan die plaaslike Kerkrade oorgelaat word. Ons vrees egter, dat, ten koste van die kind, alles aan die volwassenes opgeoffer word.

V. **Kinder-Sondag.**

In verskillende gemeentes is die Kindersondag 'n vaste instelling geword. Dit is die geleentheid om die Sondagskool prominent voor die aandag van die ouers in die gemeente te bring, en belangstelling in die Sondagskool op te wek. Waar die Kindersondag ingevoer is, het die Sondagskool voordeel daaruit getrek. U kommissie kan nie sterk genoeg die invoering van so'n Kindersondag by die Kerkrade aanbeveel nie.

VI. **Kinderfeeste.**

Groter aanmoediging vir die kinders om die Sondagskool by te woon as 'n jaarlikse kinderfees kan moeilik aanbeveel word. Die gemeentes—slegs weinige in getal —wat jaarliks hulle kinderfeeste organiseer, getuig van die inspirasie van dergelike feeste vir kinders en onderwysers. Daar moet meer vir ons kinders gedoen word, en die bywoning van ons Sondagskole moet meer aantreklik gemaak word. U Kommissie is oortuig, dat so 'n jaarlikse kinderfees in 'n bepaalde behoefte voorsiening maak.

VII. **Voorbereidingsklasse met die Onderwysers.**

Die sukses en nut van ons Sondagskole hang hoofsakelik van die onderwysers af. Die Kerk beskik ongelukkig nie oor die onderwysers van die gehalte van die van ons dagskole nie. Vir die grootste gedeelte is ons Sondagskoolonderwysers manne en vroue, wat nie 'n pedagogiese opleiding ontvang het nie. Vandaar dat ons meen, dat die Voorbereidingsklas onontbeerlik is vir ons

onderwysers. In die meeste gemeentes is die voorbereidingsklas met die onderwysers dan ook al 'n vaste instelling geword, en getuig die onderwysers, dat hulle sonder die voorbereiding nie in staat sou wees om voor hul klas te verskyn nie. Van harte wil u kommissie by die H.E. Sinode daarop aandring, dat die voorbereidingsklas in al ons gemeentes sal ingevoer word.

VIII. **Konferensies.**

Byna sonder uitsondering word Sondagskoolkonferensies in al ons Ringe jaarliks gehou. In verskillende gemeentes is dit ook gebruiklik om 'n gemeentelike konferensie met die onderwysers te hou. U kommissie kon met die oog op die Algemene Sondagskoolkonferensie in Junie 1924 te Bloemfontein gehou, geen provinsiale konferensie vir die Sondagskole van ons kerk organiseer, soos die plan was nie. Op die Algemene Konferensie te Bloemfontein in Junie 1924 gehou was 42 gemeentes van ons Kerk verteenwoordig deur 79 afgevaardigdes. Die verslag van die Algemene Konferensie, wat in druk verskyn het, wil u kommissie ten sterkste vir noukeurige studie en verspreiding by ons onderwysers aanbeveel.

IX. **Literatuur.**

(1) Die **Roosters** gee oor die algemeen bevrediging. Aangesien die Roosters opgestel word vir gebruik in al vier die prowinsies van die Unie, is dit onmoontlik om die Rooster te laat aanpas by plaaslike of selfs prowinsiale omstandighede. Die gefedereerde kommissie meen egter instaat te wees om in die komende jaar ettelike verbeteringe aan te bring.

(2) **"Die Kindervriend"** as die maandblad vir die onderwysers en die offisiële orgaan van die gefedereerde Sondagskoolkommissies doen goeie werk. Die meeste van die gemeentes ontvang dit, en getuig van die nut wat dit is vir die onderwyser. "Die Kindervriend" soek veral om in die behoefte van die onderwyser in die buitewyke van ons gemeentes voorsiening te maak. As die ondersteuning dit toelaat hoop die gefedereerde kommissie om binnekort noodsakelike verbeteringe in die blad aan te bring.

(3) **"Ons Kinderblad",** die maandblad vir ons Sondagskoolkinders, ontvang nie die steun wat dit verdien nie. Dit is maar 'n gering getal kinders wat daarop inteken. Dit wil ons voorkom asof die meeste kinders nie

van die bestaan van so 'n blad bewus is nie. Al wat nodig is, is net 'n woord van aanbeveling deur die Superintendente van Sodagskole en die sorg plaatselik vir verspreiding en versending van intekengelde. U kommissie wil "Ons Kinderblad" van harte aanbeveel by die kinders in ons Sondagskole.

X. **Bybelkenniseksamen.**

(1) **Inskrywing.** Sedert die afskaffing van die vroeëre Bybelkennis-Eksamenkommissie en die inlywing van genoemde kommissie by die Sinodale Sondagskool Kommissie het die getal van inskrywinge vir die Bybelkennis-eksamen geweldig gedaal. 'n Vergelyking tussen die jare '23, '24 en '21 toon aan, dat die inskrywinge vir '23 en '24 vir die twee jaar saamgeneem presies 200 minder was as in '21. Hier volg die inskrywinge oor die drie jaar:

(a) 1922 Laere 750, Hoëre 109.
(b) 1923 Laere 215, Hoëre 28.
(2) 1924 Laere 358, Hoëre 34.

(2) **Finansieel.**

	Ontvang.	Uitgawes.	Saldo.
(a) 1922	£101 8 0	£62 9 8...	£38 18 4
(b) 1923	£51 14 10	£25 2 1	£26 12 9
(c) 1924	£45 16 9	£23 0 6	£22 16 3

XI. Art 113 (5).

U kommissie versoek die H.E. Sinode beleefdelik die volgende handelwyse goed te keur. Ten spyte van die vertrek van Ds. J. J. Hattingh uit die Ring van Lydenburg het u kommissie besluit om tog die dienste van Ds. Hattingh te blyf behou, aangesien hy die eksamenpapiere vir die Bybeykennis-eksamen reeds uitgestuur het.

Addenda.

U kommissie beveel aan dat die verslae van die Rings Sondagskoolkommissie na behandeling jaarliks aan die sekretaris van die Sinodale Sondagskoolkommissie sal opgestuur word.

Met toebidding van die seën van die Heer,

U Broeders in die Heer,

C. J. SNIJMAN, Voorsitter.
P. A. THERON.
J. J. HATTINGH.
P. J. SWART.
J. C. PAUW.
J. S. THERON, Sekretaris.

BYLAAG I.

KONSEP-REGLEMENT VAN DIE S. SKOOLUNIE VAN SUID-AFRIKA.

I. **Naam.**

Die naam van die Unie sal wees.—Die Sondagskool-Unie van Suid-Afrika in verband met die Ned. Ger. Kerke van die Kaap, O.V. Staat, Natal en die N.H. of G. Kerk van Transvaal.

II. **Doel.**

Die doel van die Unie is die behartiging van die geestelike belange van die kinders van genoemde Kerke deur middel van die S. Skool.

III. **Samestelling en Lidmaatskap.**

a. Die Unie sal bestaan uit al die S. Skole van die Gefedereerde Kerke, wat vrijwillig daarby aansluit.

b. Van elke gemeentelike S. Skool bestuur word verwag:—

1. Om 'n gemeentelike Unie bestaande uit al die S. Skole van die gemeente te vorm, met die Sekretaris waarvan die Algemene Sekretaris soveel moontlik in voeling sal bly.
2. Om te sorg vir 'n jaarlikse statistieke opgaaf, volgens 'n vorm deur die Alg. Sekr. verskaf.
3. Om 'n jaarlikse kontribusie tot die algemene fondse by te dra, proporsioneel gereken teen die basis van £1 per elke 100 kinders.

IV. **Bestuur.**

a. **Personeel.** Die Alg. Bestuur van die Unie sal bestaan uit 8 lede, benoem deur die Sinodale S. Skoolkommissies (of Kommissies vir Arbeid onder die jeug, soos die geval mog wees) van die genoemde Kerke, as volg:—uit die Kaap 3 lede, uit die O.V.S. 2, uit Transvaal 2 en uit Natal 1 lid, met hulle respektiewe sekundilede.

b. **Dienstyd.** Elke lid bly in diens totdat sy opvolger aangestel is.

c. **Vergaderinge.** Die Alg. Bestuur vergader jaarliks omtrent die maand Junie, en kies by die geleentheid telkens sy Voorsitter, Sekretaris en Penningmeester.

d. **Werksaamhede.** Aan die Alg. Bestuur is opgedra:—

1. Die aanstelling en besoldiging van, en toesig oor 'n Organiserende Sekretaris.
2. Die opstel van Lessereekse, en die uitgee van jaarlikse Roosters.
3. Die uitgee van die Kindervriend as offisieel orgaan van die Unie.
4. Die daarstelling en bestier van 'n Depot, onder toesig van die Org. Sekretaris, om voorsiening te maak vir S. Skool Literatuur, en ander benodighede.
5. Die behartiging van die finansiële aangeleenthede van die Unie.
6. Die reeling van 'n S. Skool-Konferensie vir die hele Unie minstens eenmaal in die vier jaar.
7. Die opleiding van die S. Skoolonderwysehs, o.a. deur middel van Vakansiekursusse.
8. Die bevordering van die S. Skool belange in die algemeen, sodat die S. Skool die plek in onse Kerk sal inneem, wat hom toekom.

V. **Algemeen.**

1. Die Alg. Bestuur sal in alles met die liggame, wat deur die Sinodes, Ringe en Kerkrade aangestel is, om S. Skool sake te beheer, hartlik saamwerk.

2. Geen verandering in hierdie Reglement sal gemaak word nie, sonder die toestemming van die Sin. S. Skool Kommissies van die Gefedereerde Kerke.

BYLAAG II.

KONSEP REGLEMENT VAN DIE ORGANISERENDE S. SKOOLSEKRETARIS.

1. Die S. Skool Organiserende Sekretaris sal 'n predikant van onse Kerk wees.

2. Hy word aangestel deur die Alg. Bestuur van die S. Skool-Unie, wat verantwoordelik is vir sy salaris.

3. Wat sy werk betref, sal hy onder toesig staan van die genoemde Bestuur, en wat tug aangaan onder die Ring waaronder hy sorteer.

4. Sy werk sal wees:—

a. Die uitvoering van die besluite van die Alg. Bestuur.
b. Die Redaksie van die Kindervriend.
c. Die toesig oor die S. Skool Depot.
d. Die algemene belange van die S. Skole in oorleg met bestaande Kerklike liggame te bevorder deur aanmoediging en soveel moontlik bywoning van S. Skool Konferensies, en van die Vakansiekursusse vir onderwysers.
e. Die doen van jaarlikse verslag van sy werksaamhede aan die Alg. Bestuur.
f. Die administrasiewerk in verband met die inwin van statistiek en die jaarlikse kontribusies van die S. Skole.

5. Hy sal *ex offisio* lid wees van die Alg. Bestuur.

BIJLAGE XXIV.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR OPVOEDING.

Aan die Hoog Eerw. Moderator Sinodi.

Hoog Eerw . Heer,

Die Sinodale Kommissie vir Opvoeding het die eer as volg te rapporteer oor sy werksaamhede sedert die laaste Sinodale Vergadering.

1. **Vergadering.**—Van tyd tot tyd werd Vergaderinge gehou ten einde aansoeke om beurstoelae in behandeling te neem, 'n wakende oog oor opvoeding in die algemeen te hou en alle voorkomende sake in verband met opvoeding te behandel.

2. **Beurstoelae.**—In die genoemde tydperk is aan 24 applikante beurstoelae toegeken geword, sommige van wie deur voltooiing van studie as anderssins, reeds opgehou het om ondersteuning te ontvang. Op die oomblik ontvang nog 16 hulp uit die Normaal Skoolfonds.

3. **Afbetalinge.**—Sedert die laaste Sinode het drie leerlinge hulle leninge geheel afbetaal en vier gedeeltelik.

4. **Finansies.**—Die geldelike toestand van die Fonds is heeltemaal gesond (sie verslag van Kwestor Sinodi), dog U kommissie wil daarop wys, dat daar 'n aanmerkelike daling was in die kollektes vir die Fonds in vergelyking met die vorige drie jare. U Kommissie het meer aan beurstoelae toegeken, dan deur kollektes gestort is. Die flinke terugbetaling van leninge deur sommige alumni het sulks moontlik gemaak.

5. **Gedragslyn.**—U Kommissie stel hiermee bekend dat hy die volgende gedragslyn volg:—

a. By aansoeke om beurstoelae word, alle andere dinge gelyk synde, die voorkeur gegee aan applikante wat die Matrikulasieeksame afgelê het.

b. Aansoeke om toelae vir elke jaar, word ontvang tot op 30 November van die vorige jaar. Deur hierdie reëling werd heelwat verwarring voorkom.

c. Aan die end van elke jaar moet beurshouers aansoek doen om hernuwing van hulle toelae vir die volgende jaar, met voorlegging van 'n rapport van hulle werk op skool of Kollege gedurende die jaar.

d. Aan die Kwestor Sinodi is opgedra om die nodige stappe te doen ten einde verskuldigde leninggelde ingevorder te kry, volgens ooreenkoms.

U Kommissie is van oordeel, dat dit veel beter deur die Kwestor gedaan kan word dan deur 'n liggaam soos die hele Kommissie. Die feit, dat 'n te groot aantal nog geld skuld aan die fonds is bewys genoeg, dat die reëling van die verlede, waarby die Kommissie self moes trag gelde in te vorder, nie die gewenste was nie.

6. **Onderhoud met Uitvoerende Komitee.**—In 1923 het 'n deputasie uit U Kommissie 'n onderhoud gehad met die Uitvoerende Komitee en aangedring op , (a) beter Bybelstudie op skole; (b) Die daarstel van voorlopig ten minste een degelike Landbouskool in Oostelike Transvaal en een Industriële skool in Westelike Transvaal.

Die deputasie is vriendelik ontvang en die belofte is gedaan dat aandag aan die voorgebragte sake gegee sou word. Daar vakonderwys nou uit hande van die Prov. Admministrasie geneem is, was dit U Kommissie nie nodig die Uitv. Komitee aan hulle belofte in dese te herinner nie.

7. **Vermindering van Beurse.**—U Kommissie is ook in onderhandeling gewees met die Uitv. Komitee

oor die vermindering, deur die Dept. van Onderwys van losiesbeurse aan die begin van 1924 en het die versekering ontvang, dat hierdie kwessie voor die end van 1924 deur die Uitv. Komitee weer in behandeling geneem sou word, ten einde so moontlik gemelde beurse weer op hulle vorige basis te breng. Sinds die tyd het U Kom. niks verder hieromtrent verneem nie.

8. **Protes Aanstelling Direkteur van Onderwys.**—Die volgende protes is deur U Kommissie aan die Uitvoerend Komitee gestuur: "Die Sinodale Kom. vir Opvoeding spreek sy diepe teleurstelling uit, dat by die onlangse aanstelling van 'n Direkteur van Onderwys, terwyl die saak so prominent voor die aandag van die Uitv. Komitee was, ook van die kant van ons Kerk daar nie 'n persoon aangestel is as Direkteur wat:—

a. 'n Suid Afrikaner van geboorte is nie,

b. sig betoon het meer in simpatie met landsomstandighede te wees nie,

c. beter gekwalifiseer is vir die belangrike betrekking nie.

Die Kommissie is van oordeel, dat die saak van Onderwys in die hele Provinsie deur hierdie aanstelling nie die beste gedien is nie en wens hierby beleef, dog sterk, te protesteer teen gemelde aanstelling."

9. **Moedertaal-Onderwys.**—U Kommissie het 'n brief ontvang van 'n lid van die Vereniging van Hoofde van Afrikaans Medium Skole op die Rand, waarin gewys word op die ongesonde toestand, dat onder Ordinansie 5 van 1911 baie Afrikaner kinders in Engels Medium Skole opgeneem word, en gevraag word, dat die saak deur die H.E. Sinode bespreek sal word.

U Kom. wens aantebeveel, dat dit sal geskied en dat aangedring sal word op sodanige verandering van die bewoording van gemelde ordinansie, dat geen opening sal gelaat word nie vir die ontduiking van die eintlike doel daarvan.

Vertrouende dat U Kommissie hiermee aan sy opdrag voldoen het, en met verskuldigde hoogagting,

U Hoog Eerws. Dw. Dnr.

J. W. G. STRASHEIM,
Voorsitter.
H. W. ZIERVOGEL.
T. C. STOFFBERG.
J. P. LIEBENBERG.
D. F. MARAIS, Skrieba.

BIJVOEGSEL.

VERSLAG VAN KOMMISSIE AANGAANDE MOEDERTAAL MEDIUM OP SKOLE.

Hoogeerw. Modartor.

Die kommissie, aangestel om die H.E. Administrateur te ontmoet omtrent die moedertaal-medium op skole, wil as volg rapporteer:

Ons het Sy Hoogedele die Administrateur vanmôre ontmoet, en aan hom voorgedra:—

a) Dat die keuse nie by die ouer nie, maar by die onderwyser onder kontrole van die Inspekteur, moet berus, om te bepaal deur watter medium die kind sy onderwys sal kry.

b) Dat kinders onder St. 4, wat nou in skole of klasse is waarhulle moedertaal nie as medium gebruik word nie, verplaas moet word na skole of klasse waar dit wel die geval is.

c) Dat die ouer alleen in gevalle waar daar waarlik twyfel bestaan wat die moedertaal van die kind is, die keuse moet hê om te besluit.

Sy Hoogedele het met ons sy planne en ons moeilikhede bespreek, en het verklaar:

a) dat hy op suiwer opvoedkundige gronde daarvoor is om te bewerk dat elke kind deur sy moedertaal sy onderwys sal kry.

b) Dat hy reeds 'n konsepvoorstel vir wetsverandering in die rigting in gereedheid gebring het, en

c) Dat hy in onderhandeling met die leiers van die verskillende partye in die Prow. Raad is, om die aanname van die voorstel te verseker.

d) Dat hy nie meen dat kinders wat reeds op skool is deur wetgewing in 'n ander skool moet oorgeplaas word nie.

Ons het eindelik die administrateur verseker van die ondersteuning van die kerk in sy poginge onder a), b) en c) genoem, en vertrou dat die Hoogeerw. Sinode dit sal goedkeur.

Lede van die Kommissie:

Wm. Nicol.
G. D. Worst.
A. W. de Waal.

Pretoria, 13 Mei, 1925.

BIJLAGE XXV.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR FONDSE.

(Eerste deel.)

HoogEerw. Moderator,

Die ondergetekendes het die eer hiermee verslag te doen van die volgende stukke wat hulle ter hand gestel is :—

I. **Verslae** van:
   A. Die Kwestor Sinodi.
   B. Die Finansiële Kommissie.
   C. Die Kwestor van die Sinodale Sendingfonds.
   D. Die Kwestor van die Sending onder Israël Fonds.

II. **Beskrywingspunte** (Bylae I (V).)

III. **Briewe** gemerk C en K en rapport gemerk H. (Bylae I (V).)

IV. **Algemeen.**
   A. Verslag van die Sinodale Kommissie.
   (a) Punt 4 (e), Bylae IV.
   (b) Punt 4 (g), Bylae IV.

I. **A. Verslag van die Kwestor Sinodi.** Bylae XXVI.

1. Re punt 1. **Fonds onder beheer van die Kwestor** (a)...... (K) vir kennisgewing aanbeveel.

2. Watpunt 2 betref wys u Kommissie daarop, dat daar nou meer fondse is dan vermeld onder **Art. 105,** en beveel aan dat die nodige verandering in die omvang van die betrokke Artiekel sal gemaak word.

3. Punt 3 (a) vir kennisgewing aanbeveel.

4. Punt 3 (b). U Kommissie beveel aan dat die punt hier vir kennisgewing aangeneem word, aangesien die saak later onder beskrywingspunt 4 (Bylae I, V, 4) behandel word.

5. Punt 3 (c). Vir kennisgewing aanbeveel.

6. Punt 3 (d). Vir kennisgewing aanbeveel.

7. Punt 3 (e). U Kommissie verbly sig oor die aanmerklike vermindering in die **Koste van die Kommissies** van die Sinode.

8. Punt 3 (f). U Kommissie merk op dat daar 'n groot verskil is in die stortinge vir die **Predikante Weduwefonds** oor die laaste vyf jaar. Dit vir kennisgewing aanbeveel.

9. Re punt 4—**Hulpbehoewende Gemeentefonds**—neem u Kommissie met leedwese kennis van 'n daling in die kollektes vir die Fonds van £194.9.7 oor die laaste drie jaar. U Kommissie is van oordeel dat spesiale poginge deur die Ringe behoort aangewend te word om die Fonds te styf. Daar dien op gelet te word dat £1103.18.1 bestee is aan Oos-Afrika en aan ons hulpbehoewende gemeentes in Transvaal £225.

10. Re punt 5 (a)—**Normaal Skool Fonds**—vir kennisgewing aanbeveel.

11. Re punt 5 (b). Die **batig saldo** van die Fonds staan nou op £404.18.10. In verband met die Fonds word by die behandeling van beskrywingspunt (2), Bylae I (V) 'n aanbeveling gedaan.

12. Re punt 6—**Vierde Professor Fonds**—beveel u Kommissie aan dat die hele bedrag £859.0.11 deurgestuur sal word volgens besluit van die vorige Sinode.

13. Re punt 7—**Oos Afrika Voortrekkers Fonds**—vir kennisgewing aanbeveel.

14. Punt 8—**Spoorweg Predikant Salaris Fonds**—In verband met hierdie punt word behandel punt 4 (g) Sinodale Kommissie Verslag (Bylae IV). U Kommissie beveel aan dat die vakature van Spoorweg Predikant voorlopig nie weer opgevul sal word nie, en dat die balans van die Fonds, b.v. £141.8.6, en die verdere bydrae sal gebruik word vir die salaris van 'n arbeider onder die delwers.

15. Re punt 9—**Fonds vir Noodlydendes in Sentraal Europa**—beveel u Kommissie aan dat die balans £9.11.6 sal gestort en hierdie Fonds gesluit word.

16. Punt 10—**Fonds vir die Bearbeiding van Afrikaanse Studente in Europa.**—In verband met hierdie Fonds is daar 'n tekort van £39.13.2. U Kommissie adviseer dat by die gemeentes wat nog nie vir die doel bygedra het nie aangeklop sal word ten einde onse verpligtinge na te kom.

17. Punt 11.—**Fonds vir die Afrikaanse Vertaling van die Bybel.**

Aangesien die Sinode omtrent die saak reeds 'n besluit geneem het beveel u Kommissie aan dat hierdie punt vir kennisgewing aangeneem word.

18. Punt 12.—**Jubileum Fonds Berlynse Sending.** Vir kennisgewing aanbeveel.

19. Punt 13.—**Die Arme Blanke Fonds.**

Hierdie Fonds is sedert September 1924 onder administrasie van die Kwestor Sinodi gewees. Hier word

vermeld dat die Kwestor Sinodi dit nie gewens geag het om die boeke te laat ouditeer nie, aangesien die vorige Kwestor van die Fonds afwesig was. Die Fonds wys aan op 28/2/25 'n nadelige balans van £367.4.2 (Sie Bylae A van Bylae XXVI).

Die uitgawes aan reiskoste is £613.6.10, insluitende die reiskoste van die Sekretaris vir Arme Blanke van £255.6.8. U Kommissie ag die koste buitegewoon hoog. Andere uitgawes is ook besonder hoog, b.v. skryfbehoeftes £68.3.9 en drukwerk £99.3.3. Ook die ouditeursfooie t.w. £98.10 verbaas u Kommissie.

20. Punt 14—**Jaarlikse Oorsig.**

In verband met wat die Kwestor sê n.l. die noukeurige invulling van die vorm volgens Art. 58 (3) beveel u Kommissie aan dat die Ringe sal let op die versoek van die Kwestor.

21. Punt 15—**Algemeen Oorsig.**

(a) en (b) vir kennisgewing aanbeveel.

22. Punt 16.—**Opsomming volgens Art. 63** (21), (22), en (23).

(a) Vir kennisgewing aanbeveel.

23. Punt 16 (b). U Kommissie wil daarop attent maak dat in die geval van die Ringe van Potchefstroom, Lydenburg, Heidelberg, Zeerust, Johannesburg, daar **agteruitgang** gewees het op die gebied van die Fondse, wellig te wyte aan die staking, droogte en sprinkane. Verblydend is dit dat in geval van die Ringe van Rustenburg en Utrecht daar aanmerkelike **vooruitgang** was.

24. Punt 16 (c). Uit die verslag van die gesamentlike Ringe vir die afsonderlike fondse blyk, dat daar 'n groot vermindering was in die bydrae vir **Weesinrigtinge. Die opbreng in 1919—1922** was £27,876.17.6, terwyl dit in die afgelope drie jaar maar £13,575.19.1 was. Die vermindering is seker sorgwekkend. Ook is daar groot vermindering op te merk in die Sending onder Israël, Hulpbehoewende Gemeentes, en Arme Blanke Fondse. Vir die totale Sending is daar £4000 minder gekollekteer dan in die vorige drie jaar.

25. Punt 17. Vir kennisgewing aanbeveel.

26. Punt 18.—**Pensioen Ds. M. L. Fick.**—Die saak is reeds deur die Sinode afgehandel.

27. Punt 19.—**Storting uit Nedersettings Fonds vir Salaris van die permanente Sekretaris vir Arme Blanke.**

Aangesien Ds. M. L. Fick in die toekoms nie meer salaris sal trek als Sekretaris van Arme Blanke nie, adviseer u Kommissie, dat die aanbeveling van die Kwestor Sinodi goedgekeur sal word.

28. Punt 20.—**Storting uit Fonds vir Spoorweg Predikant Salaris by Fonds van Salaris van Permanente Sekretaris van Arme Blanke.**

Hierdie saak is reeds onder 14, punt 8 behandel, daarom hier vir kennisgewing aanbeveel.

29. Punt 21. Bylae D van Bylae XXVI—**Rentekoers Mnr. A. P. Maritz.** Met betrekking tot hierdie punt verneem u Kommissie van die Kwestor Sinodi, dat hoewel in die verband akte 'n rentekoers van 8 % bepaal is, dit gewysig is voordat die verband akte in sy hande gekom het en dat sedert 1903 en miskien nog voor die tyd rente teen 6% betaal is. Om dit formeel in orde te bring beveel u Kommissie aan, dat dit besluit sal word, dat die rentekoers op gemelde verband teen 6% sal gereken word.

En verder dat die Kwestor gelas word om die Akte van Transport van Mnr. A. P. Maritz op te eis en by die betrokke stukke te bewaar.

B. Verslag van die Finansiële Kommissie. (Bylae XXVII).

1. Punt 1. Vir kennisgewing aanbeveel. U Kommissie ag dit wenselik, dat daar te minste één vergadering in die jaar sal gehou word.

2. Punt 2.—**Broeder S. J. de Kock.**—Die Sinode is die oorlede broeder S. J. de Kock veel dank verskuldig vir die belangryke dienste deur hom bewese.

3. Punt 3.—**Verlof Rings Sendingkommissie van Ring van Johannesburg sekere standplaas te verkoop.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

4. Punt 4.—**Standplaas te Ophirton.**—Vir kennisgewing met dank aanbeveel.

5. Punt 5.—**Koshuis te Nairobi.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

6. Punt 6.—**Belegging van Kapitaal.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

C. Verslag van die Kwestor van die Sinodale Sending Fonds. (Bylae XXVIII.)

1. Punt 1. Vir kennisgewing aanbeveel met dank.

2. Punt 2.—**Ouditeur van Boeke.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

3. Punt 3.—**Belegging van Kapitaal in die "Rand Provident Society".**—U Kommissie verbly sig oor die gunstige toestand van die kas.

4. Punt 4 (a).—**Sinodale Sending Fonds.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

5. Punt 4 (b).—**Sondagskool Sending Fonds.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

6. Punt 4 (c).—**£10 aandele.**—Met waardering word dit vir kennisgewing aanbeveel.

7. Punt 4 (d). Vir kennisgewing aanbeveel.

8. Punt 4 (2).—**Uitbreiding.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

9. Punt 5.—**"Die Vriendelik Versoek"**—U Kommissie beveel aan dat daar tog gehoor sal gegee word aan "die Vriendelik Versoek", dat dit tog bytyds sal opgestuur word met al die nodige informasie.

10. **Verslag v. d. Ouditeur.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

D. Verslag van die Kwestor vir die Sending onder Israël. (Bylae XXIX).

1. Punt 1. Vir kennisgewing aanbeveel.

2. Punt 2.—**Bydrae van die Ringe**—vir kennisgewing aanbeveel.

3. Punt 3.—**Arbeider.**

U Kommissie verbly sig oor 'n batig saldo van £1733.18.10 en beveel aan dat met die Sendingwerk onder Israël so gou moontlik 'n aanvang sal gemaak word.

4. Punt 4.—**Boufonds.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

5. Punt 5.—**Ouditeur van Boeke.**—Vir kennisgewing aanbeveel.

II. **Beskrywingspunte.** (Bylae I (V).)

1. Punt 1.—**Bydrae vir Nedersettings Fonds.**—Met betrekking tot hierdie beskrywingspunt is u Kommissie van oordeel dat daar Ringe is wat die gevraagde bedrag t.w. £200 jaarliks, nie kan opbring vir die Nedersettings Fonds nie. U Kommissie verbly sig oor die besluit van die Sinode om die versoek van £200 jaarliks van elke Ring in hersiening te neem, en hoop dat wanneer daar 'n versoek gebaseer op die draagkrag van die Ringe sal gedaan word, die Ringe hulle verpligtinge in die opsig sal nakom.

2. Punt 2.—**Normaal Skool Fonds.**—U Kommissie beveel aan dat punt 7, saam met hierdie beskrywingspunt, sal behandel word. Met betrekking tot die beskrywingspunt van die Ring van Rustenburg dat die Normaal Skool Fonds geskrap sal word, beveel u Kommissie aan dat hierdie beskrywingspunt sal goedgekeur word.

3. Punt 3.—**Reiskoste van Kommissies.**—Re wetgewing voorsiening makende vir die reiskoste van Kommissies van die Ringe waar hulle reis in verband met Ringswerk, sien u Kommissie hulle weg nie ope om dit aan te beveel nie.

4. Punt 4.—**Finansiële toestand van die gemeente Roos-Senekal.**

Aangesien die saak in hierdie beskrywingspunt genoem later in 'n brief onder die aandag gebring word, beveel u Kommissie aan dat die punt hier vir kennisgewing aanbeveel.

5. Punt 5.—**Afvaardiging naar Oos-Afrika.**

U Kommissie is van oordeel dat 'n besoek van die Moderator en sy Eggenoot goed sal wees vir die uitgewekenes in Brits Oos-Afrika en Duits Oos-Afrika, maar aangesien die fondse dit nie toelaat om die koste van die reis te dra nie, so besluit die Hoogeerw. Vergadering die som van £75 beskikbaar te stel tot dekking van die koste van die Moderator wat gevra sal word die uitgewekenes te besoek.

6. Punt 6.—**Aanstelling van Kolporteurs.**

U Kommissie beveel aan dat beskrywingspunt 14 in verband met hierdie punt behandel word, en adviseer dat 'n Kolporteur sal aangestel word, en dat dit aan die Kolportasie Kommissie opgedra word om die Brits en Buitenlandse Bybelgenootskap te nader in verband met hierdie saak. Vir die inisiale koste word daarvoor die som van £200 beskikbaar gestel als lening sonder rente.

7. Punt 7 is afgehandel onder 2 van hierdie rapport.

8. Punt 8.—**Predikante Pensioen- en Predikante Weduwe Fonds.**—Re die eerste gedeelte met betrekking tot Predikante Pensioen Fonds word 'n aanbeveling gedaan onder III stuk gemerk C. U Kommissie beveel aan dat die gedeelte wat betrekking het op Predikant Weduwe Fonds goedgekeur sal word.

9. Punt 9.—**Vermindering van Sinodale Heffinge.** Re beskrywingspunte 9 en 13 van die Kerkraad van Bloemhof en die Ring van Rustenburg respektiewelik adviseer U Kommissie teen die aanname van hierdie punte. In aanmerking nemende die vermeerderde uitgawes en verantwoordelikhede kan U Kommissie 'n vermindering van heffinge nie aanbeveel nie.

10. Punt 10.—**Sustentasie Fonds.**—Wat die daarstelling van 'n sterk Sustentasie Fonds betref, het U Kommissie vir die teenwoordige geen vrymoedigheid om

dit aan te beveel nie, aangesien hy die uitvoering van beskrywingspunt 12, n.l. die oprigting van 'n Sinodale Saal dringender ag.

11. Punt 11.—**Pred. Pensioen Fonds.**—U Kommissie beveel aan dat die Sinodale Kommissie so gou moontlik die nodige stappe sal doen waardeur ons Kerk reg van stemming sal kry in verband met die Predikante Pensioen- en Predikante Weduwe Fonds. Misluk dit dan sal eers 'n grondige ondersoek moet ingestel word naar die moontlikheid en wenslikheid van die daarstelling van eie fondse.

12. Punt 12.—**Sinodale Saal.**—In verband met die oprigting van 'n Sinodale Saal, beveel u Kommissie aan, dat so gou moontlik 'n begin sal gemaak word met die insameling van fondse vir die doel. Verder beveel hy aan dat die Sinode tydens hierdie sitting een of meer kollektante in elke Ring sal benoem, en dat die verskillende Kerkrade die kollektante alle hulp sal bewys viral in die vervoer.

13. Punt 13.—**Vermindering van Heffinge**—afgehandel onder punt 9.

14. Punt 14.—**Kolporteurs.** Afgehandel onder punt 6.

15. Punt 15.—**Sendelinge deel aan Pensioen Fonds.**—U Kommissie beveel aan dat die nodige stappe deur die Sinodale Kommissie gedaan sal word tot verkryging van wat in hierdie beskrywingspunt gevra word.

16. Punt 16.—**Reiskoste in verband met Algemene Sending Konferensie.**—U Kommissie kan die aanname van hierdie beskrywingspunt nie aanbeveel nie.

III. **Briewe gemerk C en K, en Rapport gemerk H.**

1. **Brief gemerk C re Predikante Pensioen Fonds.**

U Kommissie het voor hulle gehad 'n brief van Ds. J. G. de Bruyn, Saakgelastigde N. G. Kerk, aan Ds. J. M. Louw, Skrieba Sinodi, d.d. Maart 1925, in verband met die hersiene klassifikasie van die gemeentes in Transvaal in sake deelname aan die Predikante Pensioen Fonds. Met die oog op verhoging van Pensioen van £200 tot £250 per jaar, is u Kommissie van oordeel dat die voorgestelde klassifikasie sal goedgekeur word. Dit blyk dat daar nog 12 gemeentes is wat nog nie tot die Pred. Pensioen Fonds toegetree het nie. Ons adviseer dat die gemeentes so gou moontlik aandeelhouers van die Fonds sal word.

2. **Rapport gemerk H., re Gen. Joubert Fonds.**—Ook het u Kommissie voor hulle gehad 'n verslag van die Kuratore van die Genl. Joubert Fonds. Die Fonds is daargestel uit die boedel van wyle Mevr. Gen. Joubert. Die doel is geldelike steun te verleen aan die kinders van blanke behoeftige ouers, lidmate van die Ned. Herv. of Geref. Kerk, woonagtig in Transvaal, wat begerig is opgelei te word vir die beroep van leraar of sendeling. Ettelike het reeds hulp ontvang, en 17 studente ontvang vandaag nog hulp. Die kapitaal van die Fonds staan op £7700. 'n Weduwe en kinders van een van ons oorlede leraars wat haar verantwoordelikheid nie kon nakom nie is £100 geskenk.

Waar u Kommissie sig verbly oor die hulp wat behoeftige jongelinge wat opgelei word tot die diens van die Heer uit die Fonds ontvang, word die hoop gekoester dat die voorbeeld van wyle Gen. Joubert navolging mag vind.

3. **Versoek Kerkraad Roos-Senekal, gemerk K re lening £2000.**

U Kommissie betreur dit dat daar nie met meer versigtigheid en oorleg gehandel is in die oprigting van die kerkgebou te Delagersdrift. Die gemeente verkeer in 'n benarde toestand maar die nuwe leraar Ds. Veltman is vol moed, en hoop as die gemeente tyd gegee word, hulle hulle verantwoordelikheid sal nakom. U Kommissie beveel aan dat die kapitaal van £2000 vir 2 of 3 jare nie opgeëis sal word nie en dat die gemeente voortaan rente sal betaal op die £2000. Verder wat die agterstallige rente (£348 stg.) betref, die helfte sal gedek word uit die Sinodale Kas en die helfte uit die Fonds vir Hulpbehoewende Gemeentes.

IV. **Algemeen.**

1. **Sinodale Kommissie Verslag punt 4 (e), Pamflet B. p. 9.—'n Nuwe Fonds.**

U Kommissie meen dat die saak afgehandel is onder II 10, punt 10.

2. **Sinodale Kommissie Verslag, punt 4 (g), Pamflet B. p. 10.—Spoorweg Predikant.**

Die saak is afgehandel onder I 14 punt 8.

3. **Rapport van Kwestor Sinodi, Bylae B.**

U Kommissie beveel aan dat hierdie staat verwys word naar die Ringe ter informasie.

4. Die Kwestor Sinodi en die Sendingsekretaris verdien die dank en waardering van die HoogEerw. Vergadering vir die bekwame wyse waarop hulle die kwestoraat van die fondse onder hulle beheer waarneem.

Hiermee neem ons aan ons opdrag voldaan te hê,

Noem ons ons,

U dw. dnrs. en Broeders in die Heer,

D. J. Pienaar, Voors.
N. H. C. de J. Theunissen.
S. W. van Niekerk.
S. O. Reinecke.
P. J. Vermaas.
J. C. Pauw, Skrieba.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VIR FONDSE.

(Twede Deel).

Punte wat terug verwys is:

I. A. 19, Punt 13 van Tydelike Kommissie Rapport. **Hoë Uitgawes Arme Blanke Fonds.**—By wat u Kommissie rapporteer het, sie eerste deel van verslag, deel hy die volgende mee: n.l. dat hy alle pogings aangewend het om die nodige informasie te verkry omtrent die hoë uitgawes, maar dit is hom nie geluk nie. Die Sekretaris vir Arme Blanke is in Kaapstad, en sy boeke is te Johannesburg, en moet nog geouditeer word. U Kommissie beveel aan, dat die saak sal gestel word in hande van die Sinodale Kommissie om daarop in te gaan, sodra hy die ouditeurs rapport ontvang het van die Kwestor Sinodi.

II. 2 punt 3.—**Koste Kommissies van die Ringe.**— Re wetgewing voorsiening makende vir die koste van die Kommissies van die Ringe waar hulle reis in verband met Ringswerk beveel u Kommissie aan dat die koste van:

(a) die Ringskommissie gedek sal word uit die Sinodale Fonds.

(b) die Rings Sending Kommissie uit die Sinodale Sending Fonds, en die Rings Kommissie vir Arme Blanke uit die Arme Blanke Fonds.

(c) dat in geval van die orige Kommissies van die Ring daar geen voorsiening gemaak word vir reiskoste nie.

II. 16. Punt 16—**Reiskoste Algemene Sendingskonferensie.**

In verband met Art. 214 (5) beveel u Kommissie aan dat (a) en (b) gevoeg sal word by Art. 214 (4).

Hopende hiermee aan ons opdrag voldaan te hê,

Noem ons ons,

U dw. dnrs. en Brs. in die Heer,

D. J. Pienaar, Voorsitter.
N. H. C. de J. Theunissen.
P. J. Vermaas.
S. O. Reinecke.
S. W. van Niekerk.
J. C. Pauw, Skrieba.

BIJLAGE XXVI.

VERSLAG VAN DIE KWESTOR SINODI.

HoogEerw. Moderator,

Die ondergetekende het die eer om as volg oor die toestand en administrasie van die Fondse wat onder sy beheer was gedurende die drie jare, 1 April 1922 tot 31 Maart 1925, te rapporteer.

1. **Fondse.**

Onder beheer van die Kwestor was:

(a) Die Sinodale Fonds.
(b) Die Fonds vir Hulpbehoewende Gemeentes.
(c) Die Normaal Skoolfonds.
(d) Die Vierde Professor-fonds.
(e) Die Oos-Afrika Voortrekker-fonds.
(f) Die Spoorwegpredikants-salarisfonds.
(g) Die Fonds vir Noodlydende in Sentraal Europa.
(h) Die Fonds vir bearbeiding van Afrikaanse Studente in Europa.
(i) Die Fonds vir die Afrikaanse Vertaling van die Bybel.
(j) Die Berlynse Sending Jubileumfonds, en
(k) Die Arme Blankefonds, seder September 1924.

2. **Art. 105.**

Die Administrasie het in ooreensteemming met die voorskrifte van Art. 105 geskied. Die Kwestor wil egter daarop wys dat daar nou meer fondse is dan die drie wat in Art. 105 genoem word. Sal die Sinode die nodige wysiging in die omvang van die Artikel laat aanbring ?

3. **Die Sinodale Fonds.**

Die totale Inkomste en Uitgawe van hierdie fonds, vir die afgelope drie jaar, is:

Balans 1.4.22	£3,356 18 2	
Heffinge	5,759 10 0	
Kapitaal	3,253 7 11	£3,000 0 0
Drukwerk	374 5 9	368 19 7
Rente	681 13 6	456 1 0
Koste van Sinode	22 0 0	2,797 13 2
Koste van Kommissies		776 19 10
Pred. Wed. Fonds		1,356 17 3
Honoraria		260 19 3
Sinodale Klerk		495 0 0
Wissel vervalle	2 0 0	
Toelae JB. Oos		300 0 0
Verandering op registers	44 0 0	
Ander uitgawes		39 6 7
Kantoor, Skribaat en Argief		155 1 8
Balans 31.3.1925		3,486 17 0
	£13,493 15 4	£13,493 15 4

Die volgende aanmerkinge kom hierby van pas:

(a) Die gemiddelde bedrag van die Sinodale Heffinge vir die drie jaar was £1,919 16s. 8d. Dit beteken dat die vermeerdering van 10%, wat deur die laaste Sinode voorgeskryf is, 'n vermeerdering van £378 8s. 4d. jaarliks in die opbrengs van die Heffinge bewerk het.

(b) Van die lening wat vir die gemeente Roossenekal gemaak is, moes deur die Sinodale Fonds £850 afbetaa lword. Die fonds was tot so ver nie in staat om die geld van die gemeente te kry nie. Ook is daar nou reeds 'n bedrag van £348 5s. 6d. aan rente verskuldig.

(c) Die Sinode van 1922 het £623 3s. 4d. meer gekos dan die van 1919.

(d) Die Bate van die Sinodale Fonds bedra tans £6,345 19s. 5d. By die vorige Sinode in 1922 was dit £6,124 6s. 1d.

(e) Die koste van die Kommissies van die Sinode wat uit die Sinodale Fonds moes betaal word, het verminder van £888 14s. 8d. tussen 1919 en 1922, tot £776 19s. 10d. vir die laaste drie jaar.

(f) Die stortinge vir die Pred. Wed. Fonds, wat deur die Saakgelastigde van die Kaapse Kerk gedurende die laaste vyf jaar van ons gevorder is, was vir

die respektiewe jare £181 3s. 6d., £456 9s. od., £535 15s. 6d., £434 5s. 9d. en £386 16s. od.

4. **Die Hulpbehoewende Gemeentefonds.**

Die Hulpbehoewende Gem. Fonds het in 1922 gestaan op £732 1s. od., en het nou gedaal tot £493 15s. 8d. Hiervan is egter slegs £93 6s. 9d. as 'n Bankbalans in hande. Die Inkomste en Uitgawe van die fonds oor die afgelope drie jaar was as volg:

Balans 1.4.22	£365	8	1	Sal. Ds. M. L. Fick	£100	0	0
Kollektes	1,152	16	9	Kerkfonds Durban	29	7	1
Durban Kerk	33	7	1	Gemeentes Transvaal	225	0	0
				Oos-Afrika	1,103	18	1
				Bal. 31.3.25	93	6	9
	£1,551	11	11		£1,551	11	11

Die kollektes vir die drie jaar 1919-1922 was £1347 6s. 4d. Daar is dus 'n vermindering van £194 9s. 7d. oor die laaste 3 jaar.

5. **Die Normaal Skoolfonds.**

(a) Die Inkomste en Uitgawe van die fonds oor die afgelope drie jaar was as volg:

Bal. 1.4.22	£125	3	11	Beurstoelae	£200			
Terubetalinge	396	7	6		130			
Kollektes	578	7	5		365	£695	0	0
				Balans op 31.3.25		404	18	10
	£1,099	18	10			£1,099	18	10

(b) Hierdie Fonds het nou 'n kapitaal van £2,151 6s. 10d., waarvan £1,746 8s. od. in hande van 51 beurshouers is, en die balans van £404 18s. 10d. beskikbaar is.

6. **Die Vierde Professorfonds.**

Die Sinode van 1919 het opdrag gegee om die balans van hierdie Fonds op verband te plaas. Dit is gedoen. In 1922 het die Sinode opdrag gegee om die balans van die fonds aan die Saakgelastigde van die Kaapse Kerk vir die Theologiese Kweekskool te Stellenbosch te stuur. Die geld wat op verband was het egter eers weer in Maart 1925 beskikbaar geword, en is nog in hande. Die fonds het nou aangegroei tot £859 os. 11d. Die hele bedrag is beskikbaar vir deursending in ooreenstemming met die besluit van die vorige Sinode.

7. **Die Oos-Afrika Voortrekkerfonds.**

Vir hierdie fonds het seder die laaste Sinode slegs £67 1s. 4d. ingekom. Dit is bestee vir onderwys in Oos-Afrika.

8. **Die Spoorwegpredikants-Salarisfonds.**

Die Inkomste en Uitgawe van hierdie fonds oor die afgelope drie jaar was:

Balans 1.4.1922	£173	7	10	Pred. Pens. fonds	£25	0	0
Bydrae	555	2	6	Bearbeiding—			
				Spoorweg....	208	6	8
				Delwerye....	183	7	2
				Onderstandswerke	170	8	0
				Balans 31.3.25	141	8	6
	£728	10	4		£728	10	4

9. **Die Fonds vir Noodlydende in Sentrale Europa.**

Vir hierdie fonds het na die laaste Sinode weer 'n paar bydrae ingekom. Van die totaal van £92 7s. 3d. is nog £9 11s. 6d. in hande.

10. **Die Fonds vir Bearbeiding van Afrikaanse Studente in Europa.**

Twee-en-dertig gemeentes het vir hierdie fonds 'n bydrae gestuur. Die totaal van £60 6s. 10d. is by die Kaapse Kerk inbetaal. Aangesien ons Kerk beloof het om £100 te stort, kom daar nog £39 13s. 2d. kort. Wil die Sinode hieromtrent opdrag gee?

11. **Die Fonds vir die Afrikaanse Vertaling van die Bybel.**

Vir hierdie saak het sewe gemeentes tesame £42 3s. 7d. gestuur. Dit is by die Algemene Kommissie inbetaal.

12. **Die Berlynse Sending Jubileumfonds.**

In antwoord op die versoek van die Sinodale Kommissie het daar van sestien gemeentes bydrae vir hierdie fonds gekom. Die totaal van £93 10s. 7d. is by die kassier van die fonds inbetaal.

13. **Die Arm Blanke Fonds.**

Seder September 1924 het die Kwestor Sienodi hierdie fonds geadministreer. Die rekeninge is op 28 Feb. 1925 afgesluit, en die staat wat as Bylae A hierby gaan toon aan 'n Balans wat in ooreenstemming is met die Grootboek, die Kassaboek en die Bankrekening.

Weens die afwesigheid van die vorige kassier wat die boeke voor Sept. 1924 gehou het, het ek dit nie gewens geag om die boeke nou te laat ouditeur nie. In die Verslag van die betrokke kommissie sal wellig op hierdie Staat gesinspeel word, daarom word dit hier sonder verder aanmerking voorgelê.

14. **Jaarlikse Oorsig.**

Uit die Jaarlikse Oorsig vir 1924 blyk dat die Balans Voorhande, dit is dit bedrag waarmee die Bate die Laste van die verskillende gemeentes oortref, as volg is:

Ring van Potchefstroom	£94,178	3	2
Ring van Rustenburg	116,402	7	5
Ring van Lydenburg £125,647 12s. 10d. min £1,908, die nadelige balans van een gemeente	123,539	12	10
Ring van Utrecht	148,711	1	2
Ring van Heidelberg	114,357	12	3
Ring van Zeerust	63,064	2	2
Ring van Johannesburg	107,960	5	1
	£768,213	4	1

Hierdie totale syfer is 'n vermeerdering van £24,912 7s. 6d. op die onbelaste bate soos by die laaste Sinode gerapporteer. Die drukte van die laaste jare is hierin merkbaar, want by die Sinode van 19^2 kon ons 'n vermeerdering van £201,759 10s. 8d. op die syfer van 1919 aanmeld. Dit sal die werk van die Kwestoraat vergemaklik as die Ringe wil let op noukeurige invulling van die vorm volgens Art. 58 (3).

15. **Algemene Oorsig.**

(a) Uit die Algemene Oorsig het geblyk dat die totale fondse wat in 1924 deur al die gemeentes tesame geadministreer is £239,101 18s. 11d. bedra het. In vergelyking met vorige jare was dit as volg:

1918	£159,693	9	2
1921	£286,204	14	9
192.	£239,101	18	11

Hierdie laaste bedrag is as volg saamgestel:

Ring van Potchefstroom	£21,921	7	6
,, ,, Rustenburg	30,510	13	3
,, ,, Lvdenburg	59,101	10	10
,, ,, Utrecht	43,603	2	1
,, ,, Heidelberg	26,640	10	0
,, ,, Zeerust	26,607	8	7
,, ,, Johannesburg	30,717	6	8
	£239,101	18	11

(b) Die Algemene Oorsig toon ook aan dat die gemeentes in die respektiewe Ringe op 31 Des. 1924 hulle lopende rekeninge vir die jaar as volg afgesluit het:

Ring.	Batige balans.	Getal Gems.	Oortrekking in Bank.	Getal Gems.
Potchefstroom	£420 6 8	2	£6,922 14 0	7
Rustenburg....	497 5 4	5	3,222 1 9	9
Lydenburg	621 13 0	2	22,556 7 2	10
Utrecht	692 19 0	4	12,556 5 0	8
Heidelberg....	4,681 3 10	5	4,836 0 11	6
Zeerust	158 18 11	2	7,628 10 1	8
Johannesburg....	1,269 10 7	8	1,086 6 0	6
	£8,341 18 1	28	£58,808 4 11	54

N.B.—By die Ring van Lydenburg is twee gemeentes nie ingereken nie, terwyl een gemeente in die Ring van Utrecht die jaar sonder voordelige of nadelige balans gesluit het.

16. **Opsomming volgens Art. 53 (21), (22) en (23).**

(a) Weens die koste van druk het ons die tabellariese opgawe van gemeentelike kollektes en bydrae nie in sy geheel uitgegee nie. Die bylage B. was hieraan toegevoeg is sal egter aantoon:

1. Wat elke Ring vir elke fonds in elke jaar bygedra het.
2. Wat elke Ring vir elke fonds in die 3 jaar bygedra het.
3. Wat elke Ring vir al die fondse in elke jaar bygedra het.
4. Wat elke Ring vir al die fondse in die 3 jaar bygedra het.
5. Wat al die Ringe vir elke fonds in elke jaar bygedra het.

6. Wat al die Ringe vir elke fonds in die 3 jaar bygedra het.
7. Wat al die Ringe vir al die fondse in elke jaar bygedra het.
8. Wat al die Ringe vir al die fonde in die 3 jaar bygedra het.

(b) Die afsonderlike Ringe het die volgende bedrae vir die gesamenlike fondse opgebring in vergelyking met die vorige 3 jaar

	1919			1922			1925		
Potchefstroom	£6,223	2	4	£11,234	2	6	£8,081	10	6
Rustenburg	6,662	17	9	10,861	7	10	12,349	12	0
Lydenburg....	6,968	0	2	21,366	15	6	11,994	19	6
Utrecht	7,286	8	0	10,805	15	9	12,391	11	9
Heidelberg	4,864	4	8	10,459	9	9	9,910	6	9
Zeerust	6,220	0	8	12,628	8	1	88,955	17	7
Johannesburg	13,695	5	7	21,454	10	0	16,671	13	6
	£51,919	19	2	£98,810	9	5	£80,355	11	7

(c) Die gesamelike Ringe het die volgende bedrae vir die afsonderlike fondse opgebring in vergelyking met die vorige 3 jaar:

Syn. Heffinge	£4,565	6	10	£4,916	5	6	£5,998	17	10
Syn. Send. Fds.	1,609	3	11	2,669	19	9	2,431	0	11
Send. o. Israel	1,075	9	10	1,150	19	9	832	0	9
Theol. Kweekskool	613	17	6	909	11	9	815	12	3
Hulpb. Gem.	1,026	7	7	1,416	15	7	1,233	0	0
Hulpb. Jongel....	908	6	7	1,360	5	1	1,152	12	10
Normaalsk. Fds.	148	0	10	701	6	8	604	0	9
Arme Blanke Fds.	2,064	16	10	3,416	7	11	2,465	18	6
Bybelverspreiding....	785	18	10	1,104	2	9	1,072	7	11
Weesinrigtinge	8,439	15	7	27,876	17	6	13,575	19	1
Onderhoud v. Arme	7,534	2	7	12,586	13	3	14,601	8	0
Opl. Skool Wel/ton	406	19	10	704	1	4	584	0	4
Totaal Sending	22,741	12	5	37,533	8	3	33,276	16	4
Sondagskl. Send.	——			1,250	2	5	1,078	10	6
Sp.weg Pred. Sal.	——			1,213	11	11	633	4	10
	£51,919	19	2	£98,810	9	5	£80,355	11	7

17. In April 1923 en April 1924 is my boeke afgesluit en geouditeer. Die State is aan die Sinodale Kommissie voorgelê. Die State wat op 31 Maart 1925, vir die jaar gesluit het, is geouditeer, en word hiermee as Bylae C. voorgelê.

In die vertroue dat ek hiermee aan my opd-ag voldoen het, noem ek my,

HoogEerw. Heer,

U Diensw. Dienaar,

Johannesburg, WM. NICOL,

20 April 1925. Kwestor Sienodi.

Byvoegsel tot die Verslag van die Kwestor Sinodi.

Op versoek van die Hoog Eerw. Sinodale Kommissie wil die Kwestor verder as volg rapporteer:—

18. **Pensioen Ds. M. L. Fick.**

Ek het met Ds. Fick gekorrespondeer, omtrent die moontlikheid van 'n skikking tussen hom en die Kerk, met betrekking tot sy Pensioen, aangesien die Kaapse Kerk geweier het om die voorstel van die Sinodale Kommissie vir sy toetreding goed te keur. Ds. Fick het my voorstel egter nie aangeneem nie. Ek wil aanbeveel dat daar 'n onderhoud sal plaasvind tussen die tydelike Kommissie vir die fondse, Ds. Fick en die Kwestor, waarby 'n poging aangewend kan word om 'n ooreenkoms te tref vir goedkeuring van die Sinode. Ek het in dié gees aan Ds. Fick teruggeskryf.

19. **Storting uit Nedersettingsfonds vir Salaris van die Permanente Sekretaris vir Arme Blanke.**

Die besluit dat die Nedersettings Fonds £75 per jaar sou bydrae vir die salaris van die Permanente Sekretaris vir Arme Blanke, is in Mei 1919, deur die Sinodale Kommissie geneem. Dit moet beskou word dat die besluit deur die Sinode van 1922 goedgekeur is. Uit die Inkomste van die Arme Blanke Fonds blyk egter dat die bedrae nooit inbetaal is nie. Die bedrag van £450 sal dus op 5 Okt. 1925, deur die Nedersettings-Kommissie aan die S.K.A.B. betaalbaar wees. Dit is egter duidlik uit die toestand van die Nedersettings Fonds dat die bedrag nie nou kan betaal word nie. Die Sinode sal daarom moet besluit, óf om te bepaal dat die twee Kommissies die bedrag as 'n Laste of Bate, respektiewelik in hulle Balansstaat moet aantoon, tot tyd en wyl dat dit kan vereffen word, óf, om sy oorspronklike besluit in Rewiesie te neem, en te bepaal dat die Nedersettings Fonds geen bydrae vir die salaris sal stort nie. Met die oog daarop dat die Nedersettings Fonds in die laaste vyf jaar blykbaar geen voordeel uit die bestaan van die S.K.A.B. getrek het nie, beveel die Kwestor die 2de alternatief aan.

20. **Storting uit Fonds vir Spoorweg Predikant Salaris by Fonds vir Salaris van Permanente Sekretaris vir Arme Blanke.**

Toe daar in 1919 besluit is dat die fonds vir Bearbeiding van Delwers jaarliks £25 sou bydra tot die salaris van die Permanente Sekretaris vir Arme Blanke,

was die vaste gedagte dat sodanige fonds gestig sou word. Dit het nooit gebeur nie. Seder 1922 is die Spoorweg Pred. Salaris fonds gedeeltelik gebruik vir die Bearbeiding van Delwers. Die uitgawe was min of meer gelyk verdeel tussen Bearbeiding van Spoorweë, Delwerye en Onderstandswerke. Hierdeur egter is daar geen verpligting, en selfs geen billike rede waarom die Spoorweg Pred. Sal. Fonds 'n bydrae vir die salaris van die Permanente Sek. vir A.B. moet stort nie. Die Kwestor meen dat, aangesien die voorgenoemde fonds vir Bearbeiding van Delwerye nooit gestig is nie, die besluit wat daarop slaan vernietig moet word.

21. **Rapport Ouditeur.**

Aan my verslag word nou ook toegevoeg Bylae D. —'n Verslag van die Ouditeur.

WM. NICOL,
Kwestor van die Sinode.

BYLAE A.

STAAT VAN INKOMSTE EN UITGAWE VAN DIE ARME BLANKE FONDS OOR DIE MAANDE 1 JANUARIE 1922 TOT 28 FEB. 1925.

	Inkomste.			Uitgawe.		
Voordelige Balans in Standard Bank op 1 Jan. 1922	£3,168	10	3	——		
Langlagate Kindertehuis	140	7	9	£3,266	15	8
Nedersettingsfonds	45	17	1	47	6	1
Spesiale Fondse	32	9	0	60	1	0
Bearbeiding van Delwers	199	10	4	202	4	0
Kinderhawe	12	19	6	120	0	0
Salaris Sekretaris	100	0	0	1,530	6	0
Reiskoste. (Dit sluit in die van die Sekretaris £255.6.8)	11	12	6	613	6	10
Rekening onkoste, waarin vir ouditeur £98.10.0)	——			106	17	0
Rente van Prowinsiale Regering op Kosthuis en grond	3,380	3	2	——		
Skryfbehoeftes	——			68	3	9
Drukwerk	34	7	0	99	3	3
Bou van Kosthuis—finale paaiemente	——			2,626	7	0
Bou van skool (finale paaiemente en verkoop aan Prowl. Regering)	4,265	17	0	1,592	4	0
Meubels	549	13	6	247	18	6
Klerasie	——			68	15	0
Onderhoud van Kosthuis	4,947	18	6	7,505	12	0
Assuransie op Kosthuis	——			119	9	1
Bou van Landbouskool—sekere paaiemente	——			870	0	0
Wese en Verwaarloosde Kindere Fonds (waarin van kollekte A.B. Dag van 18 Gemeentes £179.4.3)	1,904	2	11	——		
Rente op oortrekking	——			16	3	6
Nadelige balans op 28 Feb. 1925	367	4	2	——		
	£19,160	12	8	£10,160	12	8

WM. NICOL,
Kwestor van die Sinode.

15 Maart, 1925.

BYLAE C.

NED. HERV. OF GEREF. KERK VAN SUID AFRIKA.

State van Inkomte en Uitgawe oor die Jaar 1 April, 1924, tot 31 Maart, 1925, en Balansstate volgens die toestand op 31 Maart, 1925, van die Fondse onder beheer van die Kwestor Sinodi.

1. Normaal Skoolfonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Balans 1.4.24	£487	12	8	Lening Nedersetting	£150	0	0
Kollektes	209	2	8	Beurstoelae	365	0	0
Terugbetalinge	73	3	6	Balans op 31.3.25	404	18	10
Lening Nedersetting	150	0	0				
	£919	18	10		£919	18	10

B. Balansstaat.

Balans voorhande	2,151	6	10	Studieskulde....	£1,746	8	0
				Bankbalans	404	18	10
	£2,151	6	10		£2,151	6	10

2. Noodlydende Sentraal Europa.

A. Daar was geen Inkomste of Uitgawe onder die Fonds nie.

B. Balansstaat.

Balans voorhande	£9	11	6	Bankbalans	£9	11	6

3. Sinodale Fonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Balans 1.4.1924	£1,046	18	11	Koste v. Kommissies	£204	7	6
Heffinge	2,215	5	6	Pred. Wed. Fonds	386	16	0
Drukwerk....	48	9	9	Drukwerk	8	4	0
Rente	224	9	6	Rente	183	12	6
Kapitaal terug	1,986	18	6	Lening afbetaal....	650	0	0
Veranderinge op registers	44	0	0	Toelae JB. Oos	300	0	0
				Honoraria	75	0	0
				Sinodale Klerk	170	10	0
				Kantoor, argief en skribaat	70	8	7
				Buitegewoon....	30	6	7
				Balans 31.3.25	3,486	17	0
	£5,566	2	2		£5,566	2	2

B. Ballansstaat.

Lening van Joubert fonds....	£422 10 0	Lening Nedersetting	£427 8 11
Lening van B. R. Hattingh	763 2 6	Verband Roos Senekal	2,348 5 6
Balans voorhande	6,345 19 5	Verb. G. du Preez	200 0 0
		Verb. A. P. Maritz	1,016 13 0
		Uitstaande Heffinge	52 7 6
		Bankbalans	3,486 17 0
	£7,531 11 11		£7,531 11 11

4. Oos-Afrika Voortrekkerfonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Bydrae	£12 11 6	Uitbetalinge	£12 11 6

B. Die Fonds was sonder Bate of Laste op 31.3.1925.

5. Fonds vir bearbeiding van Afrikaanse Stud. in Europa.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Balans 1.4.1925	£36 5 7	Uitbetaling....	£60 6 10
Bydrae	24 1 3		
	£60 6 10		£60 6 10

B. Die Fonds was sonder Bate of Laste op 31.3.1925.

6. Vierde Professorfonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Balans 1.4.24	£92 0 11	Balans 31.3.25	£859 0 11
Rente....	117 0 0		
Kapitaal terug....	650 0 0		
	£859 0 11		£859 0 11

B. Balansstaat.

Balans Voorhande	£859 0 11	Bankbalans	£859 0 11

7. Spoorwegpredikants-Salaris fonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Balans 1.4.1924	£82 1 9	Bearbeiding van Delwerye....	£74 7 8
Bydrae	146 4 5	Pred. Pens. Fonds....	12 10 0
		Bankbalans....	141 8 6
	£228 6 2		£228 6 2

B. Balansstaat.

Balans voorhande	£141 8 6	Bankbalans	£141 8 6

8. Hulpbehoewende Gemeentefonds.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Kollektes vir die jaar....	£448 11 0	Nadelige bal. 1.4.24	£177 8 6
		Bearbeiding Oos-Afrika	177 18 9
		Batig balans 31.3.25	93 6 9
	£448 14 0		£448 14 0

B. Ballansstaat.

Durban Kerk	£33 7 1	Lening met rente aan Kommissie vir Nedersettinge	£333 8 0
Balans voorhande....	493 7 8	Lening gemeente Cachet	100 0 0
		Bankbalans	93 6 9
	£526 14 9		£526 14 9

9. Fonds vir Afrikaanse Bybelvertaling.

A. Staat van Inkomste en Uitgawe.

Bydrae	£42 3 7	Uitbetaling....	£42 3 7

B. Ballansstaat.

WM. NICOL,
Kwestor van die Sinode

Johannesburg,
8 April, 1925.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR.

BYLAE D.

Henrietta Weg,
Johannesburg,
17 April, 1925.

Aan die Hoog Eerw. Sinodale Kommissie Ned. Herv. of Geref. Kerk in S.A.

Hoogeerw. Here,

Ek het die Balansstate en State van Inkomste en Uitgawe, wat hieraan toegevoeg is, tesame met die boeke en bewysstukke nagegaan, en ek rapporteer hiermee aan die Sinode dat ek dieselwe ,onderhewig aan die goedkeuring van die Sinode vir die rente van Mnr. A. P. Maritz, wat teen 'n rentekoers van 6% per jaar be-

taal is, terwyl op die oorspronklike Akte van berband 'n rentekoers van 8% aangegee word, behoorlik opgetrek en uiteengesit vind, sodat dit 'n getroue en opregte weergawe is van die toestand van die Fondse onder beheer van die Kwestor Sienodi was op 31 Maart, 1925. Die Akte van Transport van Mnr. A. P. Maritz moet nog aan my getoon word.

(w.g.) R. B. PEARSE,
Ouditeur.

BIJLAGE XXVII.

VERSLAG VAN DIE FINANSIËLE KOMMISSIE.

Hoog Eerw. Moderator,

Die Finansiële Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:—

1. Die Kommissie het slegs éénmaal vergader; anders is die werk per omskrywing gedoen.
2. Die Sinode sal seker met droefheid kennis neem van die dood in April 1924 van die broeder S. J. de Kock, wat vir baie jare op hierdie Kommissie gedien het.
3. Op versoek is aan die Ringssendingkommissie van die Ring van Johannesburg mag verleen om 'n seker standplaas te verkoop. Die korrespondensie hieroor is byderhand.
4. Ook is aan bogenoemde Kommissie mag gegee om 'n seker standplaas te Ophirton, Johannesburg, gratis in ontvangs te neem, en op naam van die Finansiële Kommissie te laat transporteer.
5. Die Kommissie het sy aandag gegee aan 'n opdrag van die Hoog Eerw. Sinodale Kommissie, om op die beste wyse die bedrag van £1500 vir die oprigting van 'n koshuis vir leerjongens te Nairobi te vind. Die Kommissie het geen vrymoedigheid gehad om hiervoor 'n lening aan te gaan nie. Aangebode leninge, wat deur Ds. M. P. Loubser voorgelê is, moes van die hand gewys word. Aan die saak is verder niks gedoen nie.
6. In alle beleggingе van kapitaal het die Kwestor sy instruksies van die Finansiële Kommissie ontvang.

Met seënbede op die Sinodale werksaamhede,

D. J. PIENAAR, Voorsitter.
WM. NICOL, Skrieba.

Pretoria,
22 April, 1925.

BIJLAGE XXVIII.

VERSLAG VAN DIE KWESTOR VAN DIE SINODALE SENDINGFONDS.

HoogEerw. Voorsitter,

Die ondergetekende het die eer die volgende verslag van bogenoemde fonds u voor te lê. Ten spyte van voortdurende uitbreiding is dit ons geluk, onder die seënde hand van die Here, ons werk te bly doen sonder 'n tekort.

2. Ons boeke, wat jaarliks in die hande van 'n bevoegde Ouditeur was, is korrek. Verslag daarvan is jaarliks gedaan aan die Moderatuur, met 'n verslag van hom, as bylae tot ons rapport. Ook hierby word 'n verslag van die Ouditeur as bylae gevoeg tot 31 Maart, 1925.

3. Ons het ons daarop toegelê in die laaste tyd, om so min geld as moontlik, renteloos in die bank te hou. Na grondig ondersoek is ons gelei alle geld wat nie onmiddellik nodig is nie, te belê in "The Rand Provident Building Society", teen die rente variërende van 4 tot 5½ %. Hierdie stap het 'n aardige sommetjie reeds in die kas gebring.

4. Ons laat hier volg 'n beknopte opsomming van die voornaamste fondse gedurende die jare 1922, 1923 en 1924:

(a) **Die Sinodale Sendingsfonds.**

Hiervoor is van die Ringe ontvang:

1.	Johannesburg	£607	15	9
2.	Rustenburg	414	2	7
3.	Utrecht...	390	14	11
4.	Lydenburg...	352	13	3
5.	Heidelberg	294	11	11
6.	Zeerust	255	14	6
7.	Potchefstroom	221	5	4

(b) **Die Sondagskool Sendelingfonds.**

1.	Johannesburg	£207	7	4
2.	Heidelberg	182	5	9
3.	Rustenburg	168	9	1
4.	Lydenburg	143	15	2
5.	Utrecht	140	4	0
6.	Potchefstroom	101	10	0
7.	Zeerust	97	5	10

(c) Ons het ons beywer om aandele in ons werk uit te gee van £10 elk, met 'n jaarlikse vernuwing daarvan. Hierdeur is gedurende die drie jaar ingekom £1691.10.7. Die persoonlike verbinding van rentmeesters, met die werk van die Heer, skat ons hoog. Dit moet geseënde vrugte afwerp.

(d) Die werk van die Moederkerk oorgeneem, onderhou nog nie eers die gekleurde arbeiders nie. Ons mik steeds daarop. Die beginsel wat ons trag te volg is, dat die sendinggemeentes die koste moet dra, ten minste van die inboorlingarbeiders. Dit is ons nog nie geluk om dit in die werkkringe reg te kry nie. En so het ons die hulp van die rentmeesters van die Heer ingeroep, en 'n aansienlike getal van hulle met indiwiduële Evangeliste verbind. Langs hierdie weg is gedurende die drie jaar ingekom, £529.13.1.

(e) Op die oomblik het ons vas belê, vir langer en korter termyne. £2100.0.0. Ons vertrou dat dit niemand tot valse gerustheid sal verlei nie. Ons staan aan die vooraand van uitbreiding, en grote uitgawes, met die opbou van nuwe stasies. Te Babanango, Barberton en moontlik in die Noorde van Transvaal sal stasies van die grond moet opgebou word; en dan nog sal ons op elke plek enige morge grond moet aankoop. Hoeveel sal dan van die saldo oorbly? Behalwe dit het ons ongeveer £3640 per jaar nodig om ons teenwoordige werk aan die gang te hou. Binnekort sal 'n twede strategiese punt in Soeloeland moet ingeneem word. Met dit alles voor die Sinode, sal dit vir iedereen duidlik wees, dat inplaas van gerus te wees, ons ons tot buitegewone ywer sal moet aangord.

5. Die vergelykende staat het ons jaarliks, nie alleen in die offisiële orgaan van die Kerk laat verskyn nie, maar ook aan die Kerkerade gestuur. Alhoewel dit nie algemeen bevrediging gegee het nie—en wat kan algemeen bevrediging gee?—meen ons tog dat die berekening per lidmaat per jaar, vir meer dan een gemeente 'n spoorslag was. Jammer dat "Die vriendelike versoek" nie altyd betyds opgestuur word nie, en ook nie altyd volledig beantwoord word nie. Met die laaste vraag beoog ons die opwekking van die Sendinggemeentes, om vir die arbeid onder hulle mildelik te gee. Dit is ons vanjaar nie geluk om die informasie te kry nie. Ons sal nie te min hierop bly aandring.

Met toebidding van Gods seën op die werk van die Sinode, Noem ek my,

Uw Dnw. Dn. en Br. in Kristus,

D. THERON, Kwestor.

BIJLAGE XXIX.

VERSLAG

VERSLAG VAN DIE KWESTOR VIR DIE SENDING ONDER ISRAËL.

HoogEerw. Voorsitter,

1. Dit is die Kommissie vir die Sending Onder Israel nog nie geluk nie, om sy eie arbeider in die veld te kry nie. Op die oomblik het ons nog 'n gefedereerde arbeider, waarvan ons 'n deel van die onkoste moet dra. Ons het die beste verwagting om spoedig ons eie man te Johannesburg te hê. Daar ons maar 'n gedeelte van die onkoste dra, het ons fonds gelukkig opgeloop, en sal ons gereed wees, om sonder kommer te begin, as ons arbeider aankom.

3. In die drie jare 1922, 1923 en 1924 is ingekom vir bogenoemde Fonds van die Ringe:

1.	Johannesburg	£197	5	1
2.	Rustenburg	149	14	4
3.	Lydenburg	130	12	2
4.	Utrecht	129	9	4
5.	Potchefstroom	112	7	8
6.	Heidelberg...	100	5	0
7.	Zeerust	91	16	1

3. Ons het vasbelê by die "Rand Provident Building Society", meesal teen $5\frac{1}{2}$ %, die som van £1733.18.11. Hierdie feit moet nie tot gerustheid lei nie, want kom die man met sy huisgesin van Europa, dan sal ons heelwat daarvoor nodig hê, en dan sal ons uitgaaf dadelik begin.

4. Die boufonds is met belegging geklim van £500 tot £682.4.10.

5. Die boeke van hierdie fonds is jaarliks in hande gewees van die ouditeur, en korrek bevind. Hierby is 'n verslag van hom as bylae.

Met toebidding van Gods seën op die verrigtinge van die Sinode,

Noem ek my met hoogagting,

D. THERON, Kwestor.

P.K. Bus 639,
Johannesburg,
21 April, 1925.

Aan die Hoog Eerw. Sinode,
Pretoria.

HoogEerw. Heer,

Ek het die boeke van die Sinodale Sending en Sending Onder Israel vanaf 1 April 1922 tot 30 Maart 1925 nagesien, en met Bank Pass Boeke en Bank Certifikate vergelyk, en alles in orde en korrek bevind.

Ek moet hier rapporteer dat die Sendingsekretaris op bekwame wyse die Boeke hou, en dat hy baie presies en netjies met sy boeke is.

Met hoogagting,

U dw. dienaar,

H. L. POTGIETER.

BIJLAGE XXX.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VAN RATIONARII.

Aan die HoogEerw. Moderator.

HoogEerw. Heer,

Die volgende stukke het onder die aandag van u Kommissie gekom.

1. Fondse onder die beheer van die Kwestor Sinodi t.w.:

(a) Die Sinodale Fonds.
(b) Fonds vir Hulpbeh. Gemeentes.
(c) Normaal Skool Fonds.
(d) Die Vierde Professor Fonds.
(e) Oos Afrika Voortrekkers Fonds.
(f) Spoorweg Predikants Salaris Fonds.
(g) Fonds vir Noodlydendes in Sentraal Europa.
(h) Bearbeidings Fonds Afrik. Studente in Europa.
(i) Fonds Vertaling v. d. Bybel in Afrikaans.
(j) Berlynse Sending Jubileum Fonds.
(k) Arme Blanke Fonds—sedert Sept. 1924.

a) Die laasgenoemde Fonds, vind u Kommissie, is geouditeer slegs van 1 Jan. 1922 tot 31 Julie 1923. U Kom. stel voor dat die Kwestor Sinodi 'n eksplanasie

hiervan aan die Vergadering sal gee; en beveel aan dat die Fonds geouditeer sal word en daarvan verslag gedoen sal word aan die te worde gekose Sinodale Kommissie.

b) Die ander Boeke is behoorlik geouditeer, en u Kom. beveel aan dat daar met dank kennis van sal geneem word.

2. Verder is onder die aandag van u Kom. gekom die Fondse onder die beheer van die Sendingsekretaris—

(a) Die Sinodale Sending Fonds.
(b) Sondagskool Sendeling Fonds.
(c) Sending onder Israël Fonds.

Die Boeke is geouditeer en vir korrek gesertifiseer. U Kom. beveel aan dat daar kennis van sal geneem word—met dank.

3. Die Kassaboek van die Sekretaris van die De Lagersdrift Nedersettings Fonds. Die Boek is geouditeer, maar u Kom. het aan te merk dat daar geen **Opskrif** aan die begin van die boek is. U Kom. beveel dit aan vir kennisname.

4. Onder die aandag van u Kom. is ook gekom die lening wat aan Mnr. A. P. Maritz gemaak is, en waarop hy 'n rentekoers van 6 % p. j. betaal het, terwyl, volgens die ouditeur, op die oorspronklike Akte 8 % vermeld staan.

U Kom. beveel aan dit te verwys na die Kommissie vir Fondse.

Menende hiermee aan ons opdrag voldoen te hê, bly ons, HoogEerw. Heer, U dienswillige ens.

J. J. Hattingh, Voors.
J. P. Masureik.
D. A. Malan, Skrieba.

BIJLAGE XXXI.

RAPPORT VAN KOM. VIR ALGEMENE SAKE.

(Eerste Deel).

Aan die HoogEerw. Moderator.

HoogEerw. Heer en Br.,

U Kom. het die eer, na op die sake aan ons toevertrou, sorgvuldig ingegaan is, as volg te rapporteer:

I. **Verslae:**

A. Re Verslag Anti-Asiate Beweging. Hieroor geen rapport nie, want daar genoemd verslag deur die H.-Eerw. Sinode in behandeling geneem en afgehandel is (cf. Notule, 28 April '25), is dit also uit ons hande gegaan.

B. Re Afgevaardigdes na die Raad der Kerke. (Bylae VI, 2 (d)). **Insake Geloofsgenesing:** U Kom. beveel aan dat die Sinode sig sal neerlê by die geëmendeerde stellinge, soos deur die Raad goedgekeur en aangeneem

C. Re Verslag Sinodale Kom. vir Openb. Sedelikheid. (Bylae XXXII).

1. (a) Moeilikheid, optree ens., word vir kennisgewing aangeneem.

(b) **Gebrek aan aanknopingspunte:** Hier wil u Kom. aanbeveel dat met die oog op die steeds toenemende afmetinge, wat die kanker van onsedelikheid in ons volkslewe aanneem, Koms. vir openbare sedelikheid in **al** ons Ringe aangestel sal word.

2. **Re Inrigting vir gevalle Meisies:** U Kom. wil met vrymoedigheid die steun van sodanige Inrigting, deur middel van die Sinode, by ons Kerk aanbeveel, en wel by wyse van vrywillige bydraes.

3. **Re Voorlesinge ter Bestryding van Onsedelikheid.:** U Kom. wil hierdie saak vir goedkeuring aanbeveel, dog kan nie sterk genoeg aandring op grote omsigtigheid in verband hiermee, anders kan die geneesmiddel gemaklik erger word dan die kwaal.

II. **Beskrywingspunte** (Bylae I (VIII).)

1. **Re afkondiging Huweliksgebooie** (Ring van Potchefstroom). Siende dat hierdie saak die aandag van die betrokke outoriteite geniet, en reeds in Konsepwet vir die Parlement opgestel is, dring die Sinode by die H.E. Regering daarop aan om dit so gou moontlik tot wet verklaar te kry.

2. **Re Kom. van Advies in Verband met die Bou van Kerke, ens.** (Ring van Lydenburg): U Kom. beveel aan dat aan hierdie versoek voldoen sal word, en dat 'n Kom. van drie lede (één Predikant en twee andere) aangestel sal word, om deur Kerkrade, desverkiesende, in hierdie verband, geraadpleeg te word.

3. **Re Matigheidssondag** (Ring van Lydenburg): Hoewel U Kom. sterk ten gunste van die preek oor matigheid en teen drankmisbruik voel, het hy tog nie die vrymoedigheid om hierdie versoek aan te beveel nie, aangesien daar al reeds ruim 'n 30 uit die 52 Sondae is, wat die Pred. nie vry is nie, maar hom aan die een of ander bepaling moet hou.

4. en 6. **Re Opname van Gods naam in Unie Grondwet** (Ringe van Lydenburg en Zeerust): Daar genoemde saak die volle aandag van die H.E. Regering geniet, en reeds in hande van 'n Kom. gestel is, wat 'n gunstig rapport pas uitgebring het, spreek die Sinode sy innige dank aan die Regering daarvoor uit, met die vertroue, dat die saak nie verder skipbreuk sal ly nie.

5. en 9 (b). **Re Onsedelike Relasies tussen Blank en Gekleurd** (Ring van Lydenburg): Met alle vrymoedigheid wil u Kom. aanbeveel, dat aan hierdie versoek voldoen sal word, en sterk by die H.E. Regering aangedring sal word op die gevraagde wetsverandering.

7. **Re Gemengd Baaie** (Ring van Johannesburg). Hoewel U Kom. voel dat hierin 'n ernstige euwel skuil vir ons Volk, het hy tog nie vrymoedigheid aan te beveel dat geywer sal word vir wetgewing hierteen nie, omrede ons onder die huidige omstandighede geen kans op sukses het nie. Wel word aanbeveel dat die Sinode sal ywer om publieke opienie hierteen op te voed, waaruit wetgewing later mag voortvloei.

8. **Re Afsondering Spesiale Evang. Predikers** (Ring van Johannesburg): U Kom. het om meer dan één rede nie vrymoedigheid dit aan te beveel nie:

a. Gebrek aan Predikante.

b. Gebrek aan Fondse.

c. Dit 'n Kerkeraad tog altyd vry staan, te eniger tyd iemand, vir daardie doel, oor te vra.

9. (a) **Re Straf op Onsedelikheid** (Kerkraad van Vryheid): Ook hierdie versoek kan U Kom. nie aanbeveel nie, want vir sover onsedelikheid gekontroleer kan word, is hy wel degelik strafbaar (cf. Ordin. No. 46 van 1903).

(c) **Re Belasting op Invoer en Straf op Verkoop van Voorbehoedmiddels** (Kerkraad v. Vryheid): U Kom. beveel aan dat wetgewing gevra sal word, invoer **en** verkoop van genoemde artiekels belettende.

In verband hiermee stel U Kom. voor dat 'n brief wat hom in hande gestel is, aan die Sinode voorgelees word, en wel met geslote deure.

10. **Re Magistrate as Huweliksbevestigers** (Kerkraad van Vryheid): Hierdie versoek kan onmoontlik nie deur U Kom. aanbeveel word nie.

11. **Re die straf van Persone buite die Eg saamlewende** (Pred. v. Christiana): Ook hier sien U Kom. sy weg nie ope om dit aan te beveel nie, want al dadelik

sal die vraag opkom: wat word bedoel deur "saamlewe"?

12. **Re Verteenwoordiging van ons Kerk op Raad van Sensors vir Rolprente** (Ring van Rustenburg): Hierdie versoek wil U Kom. sterk aanbeveel.

13. en 14. **Re Verbetering en Strengere Handhawing van Sabbatswet** (Ring van Rustenburg): Aangesien die verklaringe aan, en die besluit van, die laaste Sinode cf. Akta '22, blss. 79, 106, en 247) geblyk het in die praktyk niks te beteken nie, wil u Kom. die bowegenoemde versoek by die Sinode hartelik aanbeveel.

15. **Re Durban Sisteem van Bierverskaffing aan Naturelle** (Sinodale Sending Kom.): Daar genoemde saak afgehandel is (cf. Notule 27 April, '25) verval dit hier.

Hopende hiermee aan ons opdrag voldaan te hê, en die Verg. Gods seen toewensende,

Met hoogagting,

U HoogEerw. Dw. Dnrs.,

J. I. de Wet, Voorsitter.
P. v. d. Hoven.
P. J. Viljoen.
D. P. Ackerman.
Paul L. Potgieter.
R. J. B. Feenstra.
J. D. Roos, Skrieba.

(Twede Deel.)

Re Aanstelling van Saakgelastigde (Bylae IV, 4 (c).)
In verband hiermee beveel u Kom. aan:

(a) Die handelwyse van die Sinodale Kom., in die aangesig van die besluit van ons laaste Sinode (cf. Akta bls. 68) goed te keur.

(b) Met die oog op:
- i. Die staat van ons Fondse, en kerklike finansies in die algemeen,
- ii. Die feit dat u Kom. maar nog nie heeltemaal oortuig kan word dat 'n oorweldigende hoeveelheid werk die aanstelling direk noodsaaklik maak nie, en
- iii. Die moeilikhede deur die Sinodale Kom. ondervonde, in hierdie verband, dat van die aan-

stelling van 'n saakgelastigde afgesien sal word tot die volgende Sinode, en liewer, as dit nodig mag blyk, die Kwestoraat te skei van die werk van Aktuarius en Argivarius.

Met die meeste hoogagting,

Menende hiermee...... ens.

J. I. de Wet, Voorsitter.
P. v. d. Hoven.
R. J. B. Feenstra.
D. P. Ackerman.
P. J. Viljoen.
Paul L. Potgieter.
J. D. Roos, Skrieba.

BIJLAGE XXXII.

SINODALE KOMMISSIE VIR OPENBARE SEDELIKHEID.

HoogEerw. Heer,

U kommissie het die eer die volgende verslag van sy werksaamhede die HoogEerw. Vergadering voor te lê:

I. By gebrek aan leiddraad het u kommissie besluit om in verbinding te tree met soortgelyke kommissies in die Kaap Prowinsie en Oranje Vrystaat. As gevolg van die onderhandelinge is van tyd tot tyd artiekels verskyn in ons kerkelik orgaan "De Kerkbode" sowel as in die dagblaaie. Gevoel word dat in die eerste instansie is dit noodsakelik om die euwele van onsedelikheid onder die aandag van ons hele volk te bring. Die kwaad is nie beperk tot enkele groot stede nie, maar word in meerdere of mindere mate aangetref oor die lengte en breedte van ons land. Selfs in sommige van ons kleinste plattelandse dorpe heers onsedelikheid van die ergste graad.

Ook is gevoel geword, dat bywyse van traktaatjies en pamflette, handelend oor die gevare van onsedelikheid, doeltreffend werk kan gedoen word. Dit het ons geluk, om in medewerking met die andere kommissies ettelike van die traktaatjies gedruk te kry, wat vir verspreiding sterk deur ons aanbeveel word. Ongelukkig bestaan daar slegs twee uit die sewe Ringe kommissies waarmee u kommissie in verbinding kon tree, t.w. die Ringe van Rustenburg en Johannesburg.

II. U Kommissie het sterk gevoel vir die oprigting in Johannesburg van 'n Inrigting as die wat reeds te

Pretoria bestaan, waar gevalle meisies kon opgeneem en vir geruime tyd onder bearbeiding geplaas word. Van die plan moes afgesien word weens gebrek aan fondse, en is besluit geword om alle steun te verleen aan die Reddingshuis te Pretoria. Daar die ruimte in genoemde Inrigting te beperk is, en deur die betrokke bestuur gehoop word om binnekort oor te gaan tot die daarstelling van 'n groter en doeltreffender gebou, wil u kommissie langs hierdie weg soek om die steun van ons Kerk aan die Inrigting te verseker.

III. Deur Dr. Moll is te Johannesburg met veel vrug by wyse van lantêrnplate 'n voorlesing onder beskerming van die Broederbond gehou oor die euwele van onsedelikheid. Dit is ook deur vakmanne in 'n paar ander gemeentes geskied. U Kommissie is oortuig, dat in die rigting met veel vrug kan gewerk word, mits dat geskikte manne en vroue met die nodige takt en voorsigtigheid kan gevind word. Met die Onderkommissaris van Poliesie is onderhandel geword om sy dienste te verkry in verband met soortgelyke voorlesinge. Die medewerking is ons goedgunstig toegesê, maar ongelukkig kon u kommissie nog niks verder op die gebied doen nie. Ons glo dat voorlesinge 'n kragtige wapen is waarmee die kwaad kan bestry word, en wil die organisering daarvan by plaatslike kerkrade aanbeveel.

Die Vergadering die seën van die Heilige God toebiddende, het ons die eer ons te noem,

Die uwe in Hem,

D. THERON, Voorsitter.

D. P. CILLIE.

J. S. THERON, Skrieba.

BIJLAGE XXXIII.

HERDERLIKE BRIEF

van die Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suidafrika 1925 aan die Gemeentes van ons Kerk.

Genade, barmhartigheid en vrede sy u geskenk en vermenigvuldig van God, onse Vader, en Jesus Christus, onse Heer, deur die Heilige Gees.

Geliefde Broeders en Susters in die Heer,

Herhaaldelik is u voorbidding vir hierdie Sinodale Vergadering gevra. Waar u aan die versoek voldoen het, is dit nou ons roeping om u bekend te stel met die verrig-

tinge waarmee ons besig gewees is, die sake wat onder ons aandag gekom het en die toestand wat aan ons bloot gelê is in verband met ons dierbare Kerk. In die hoop dat dit mag strek tot heil van ons kerk, tot groter belangstelling in sy strewe en werksaamhede, wil ons graag een en ander onder u aandag breng.

Die drie jaar wat verby gesnel het van ons laaste sinodale vergadering tot nou toe, was 'n tydperk van teenspoed op ekonomies gebied. Sware droogtes en donkere wolke van sprinkhane het uitgebreide verwoestinge aangerig en die alreeds ontsaglike leër van arme blanke laat aangroei. Die onderstandswerke kon nie al die hulpelose opneem nie, en duisende het ongelukkig die toevlug geneem tot die delwerye, om daar 'n bestaan te soek. Dit is verbasend en bedroewend om te sien hoe ontsettend die getal delwers in die laaste drie jaar toegeneem het. Tog is daar oorsake van dankbaarbeid tot die Heer.

Oorsake van Dankbaarheid.

Met innige dankbaarheid tot God kan ons getuig dat die lig van voorspoed nou weer aanbreek. Nie te vergeefs het die regering laaste Oktober 'n dag van verootmoediging en gebed bepaal met die oog op die sware droogtes en die sprinkhaanplaag. Die Here het die land geseen met oorvloedige en tydige reens. Die gevreesde sprinkhaanplaag is so goed as verdwyn en daarom was dit ook betaamlik dat die Regering 'n dankdag bepaal het op die 3de Mei. Mag hierdie ligstraal van voorspoed 'n nuwe tydperk van bloei laat daag oor die diep geteisterde Suid-Afrika! En mag daar ook vir die geestelike lewe van ons volk 'n nuwe en heerlike tydperk van groei en bloei aanbreek! Reeds mag ons ons verbly in die onlogenbare feit dat die politieke haat en verbittering wat ons samelewing reeds sovele jare beroer het, kennelik afneem. Ons verblv ons dat ons gemeentes weet om hul Nagmaalvieringe te waardeer, en dat Nagmaal sy aloude heerlike betekenis en seen vir ons volk behou. Ons verbly ons om van alle oorde te verneem dat Pinkstertyd, 'n tyd van heerlike inoogsting van siele is. Ons dank die Heer vir hierdie geseende instelling van Pinksterbidstonde. Maar veral verbly ons ons in die vrugbare werksaamhede van ons Kerk, waarop Gods seen so kennelik rus, en wat getuig dat dit God nog behaag om ons Kerk te gebruik as 'n instrument in Sy hand.

Ons denk vereers aan die sendingwerk van ons kerk. Ons Kerk het in die afgelope drie jaar £36,000 byeenge-

breng vir die uitbreiding van Gods Koninkryk. Laat ons egter nie hierdeur gerusgestel word nie, want, terwyl ons gemiddelde opbrengs vir die sending nou £12,000 per jaar is, het ons in 1924 vir ons eie blanke gemeentes £229,000 gebruik. Vir elke £1 aan die heidene word daar dus £19 aan onsself bestee.

Wel is waar is ons werk in Portugees gebied gesluit deur die vyandskap van die Rooms Katholieke kerk gesteund deur 'n Roomse regering, maar dit het ons daartoe gebring om ons oog te vestig op die meer dan 'n miljoen heidene in Transvaal. Verkenningstogte is gemaak, en planne beraam om die ontsaglike heidendom rondom ons te bereik. Reeds werk daar 'n Evangelist van ons Kerk te Bloedrivier, 'n seun van een van die indunas wat die bloedbad aangerig het teen ons voorouers. So soek ons Kerk in die gees van Christus om die bloed van die Heiland aan te bied aan 'n volk wat gedors het na die bloed van ons voorouers. Die geledere van onse sendelinge in Transvaal is aanmerkelik versterk. Ons verbly ons ook oor die ywer aan die dag gelê in die organisasies onder die manne, vroue en kinders. Veral is die vwer onder die vroue en kinders lofwaardig.

Ons verbly ons oor wat ons Kerk gedoen het vir sy wese en verwaarloosde kinders. Die geestelike bearbeiding van die delwers is so ver moontlik behartig. Op die De Lagersdrift Nedersetting is daar 'n heenkoming verskaf aan 114 verarmde famielies met 'n sieletal van 609. Daar bestaan ook 'n koshuis waarin daar oor 'n 100 kinders gehuisves is wat anders in die diepste ellende en verwaarlosing sou opgegroei het. Ons verbly ons oor wat ons kerk verder kan doen tot redding en opheffing van verwaarloosde kinders en wese deur die Langlaagte Kindertehuis met sy 630 kosgangers, 'n inrigting wat nog steeds groei en bloei. En hoevele kinders is nie gered van 'n lewe van ellende en skande deur die Kinderhawe te Observatory. Mag die inrigtinge steeds die seen geniet van die grote Kindervriend wat gesê het "Alzoo is de wil niet uws Vaders, Die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren ga." Ons verbly ons oor die pragtige vooruitgang op onderwysgebied, waarvan allerwege getuig word. Ons is dankbaar vir die heilsame invloed wat predikante en andere kerklike voormanne uitoefen op die onderwys as lede van skoolrade en skoolkommissies. Ons verbly ons dat daar sovele godvresende onderwysers en onderwyseresse is wat die regte stempel kan afdruk op die ontvankelike gemoed van die opkomen-

de geslag. Mag die Heer als ons onderwysers(esse) besiel met 'n geestdrift om aan hul hoë roeping te beantwoord.

Oorsake van Verootmoediging.

Is daar ruim stof tot dankbaarheid dan kan dit helaas nie ontken word nie, dat daar nog groter oorsaak is tot diepe verootmoediging. Ons dink aan die algemene klagte wat daar gehoor word oor die toenemende versuim van die Huisgodsdiens; gedurig hoor ons maar verontskuldiginge waarom die so uiters geseende instelling nie behartig word nie. Wanneer die wortel van die huislike godsdiens geraak word, dan volg daar soveel onheilspellende vrugte. Ons dink aan die tonemende sedeloosheid by een deel van ons volk wat met sig meesleep gebrek aan waarheidsliefde, waar leuentaal haas nie meer as sonde beskou word nie. En wat sal ons sê van die toenemende getal onder ons volk wat Gods Huis als onnodig beskou, daar selde of nooit gesien word, en in meer dan een geval vyandig gesind is? Ons hart krimp ineen by die gesig van die skare vir wie die taal van die Psalmdigter: "Hoe lief heb ik uwe woningen" 'n betekenlose is. Voorwaar die los-van-die-kerk stroom onder ons volk groei steeds aan en bedreig ons Kerklewe as 'n donkere vloedgolf wat ons meedoënloos voer naar die afgrond van geestelike dood en bederf. En kan ons swyg oor die toenemende mag van onsedelikheid wat sy kille hand gelê het op 'n deel van ons geliefde volk, beide onder die jeugd en die volwassene waar die spore van die pestelensie wat in die donkerheid wandel op die aangesig van menig jongedogter (hoop en vreugde van moeder- en vaderhart), te lese staan? Waar menig jeugdig lewe in sy groei gestuit is, en die skadu van 'n verwoeste lewe in die toekoms werp? En waar soek ons die oorsake? Is die nie toe te skryf aan verslapte huiselike tug, waar vader en moeder nie meer hulle Goddelike roeping ken en dit ernstig betrag nie? Is dit nie toe te skrywe aan die uithuisigheid van ons seuns en dogters vir vele van wie die skadu van die aand, die donkerheid van die nag, die sluier is waaragter hulle skuil om die ouderlike woning te verlaat, om sinsgenot te soek en te vind in die losse geselskapskringe van die twyfelagtige vermake van bioskoop en danssaal? En is die wortel van dit alles nie die gebrek aan sondebesef, wat in die laaste tyd so opmerkelik is onder ons volk en aan die tekenende oppervlakkigheid van wat die volk verblind vir die erns en verantwoordelikheid van die lewe? En staan ons nie verstom oor die monster wat ons

hedendaagse samelewe almeer beetpak en in sy kloue vasknel waar alle fynheidsgevoel in die verhouding tussen die sekse uitgedoof word—ons doel op die monster: gemengde baaie. Daar op die gebied waar 'n fyn publieke opinie die afgod moes neergeruk en vertrap het—daar openbaar die opinie sig in 'n gapende en toejuigende skare van toeskouers en dit nog al op die Dag van die Heer. En as 'n afkeurende stem sig verhef in die publieke Pers dan is die al dadelik gereed om die stem te smoor onder 'n stortvloed van beskimping, afkeuring en weersin.

En hoe is dit gestel met die misbruik van sterke drank? Is daar verbetering? Og dat dit tog waar mog wees: dan sou daar vandag menig leë plek gewees het in die armhuise, in die verbeteringsgestigte waar menig kinderlewe slegs die droewige getuienis aflê: "Ek is hier omdat my vader of moeder 'n slaaf of diensbare is van die drank." Is ons volk nog nie ontwaak tot die uiters noodlottige gevolge as vrug van sy laksheid, onmannelike gedrag teenoor die vyand van die welvaart en geluk van ons volk?

Ook mag nie verswyg word die feit dat ons Kerk so weinig vat gehad het op ons Parlement, dat, hoewel die Sinode met algemene stemme herhaaldelik sig sterk uitgedruk het ten gunste van die beginsel van Plaatselike Keuse in verband met die drankhandel, dit tog herhaaldelik deur hierdie Liggaam verwerp is. Ons mag wel vra of ons Sinode dan nie meer 'n suiwer tolk is van ons volksgevoel nie? Staan ons Kerk dan nie nog ver die hoogste belange van ons volk of is sy duidelike uitspraak maar nog 'n stem roepende in die woestyn? En tog geloof ons dat die morele leiding van ons kerk in verband met so'n beginsel veilig kan gevolg word.

Waar daar soveel is om ons tot verootmoediging te stem, is ons ook verplig om enige waarskuwinge tot U te rig.

Waarskuwinge.

Met al die krag van ons siel wil ons u waarsku om u lig van getuienis te laat skyn en nie lafhartig te verberg onder 'n koornmaat nie. Die tydgees is in vele opsigte teen ons. Die tydgees is gekenmerk deur losbandigheid. Ons het die hoë roeping om sout te wees teen die omringende bederf. God het ons geplaas te midde van 'n krom en verdraaid geslag om die lig van geregtigheid te versprei. En om aan die goddelike roeping te kan beantwoord

moet daar by ons beginselvastigheid wees, en moet ons 'n besliste standpunt inneem. Ons is te toegewend en as die sout smakeloos word dan deug dit nêrens voor dan om buite geworpe en van die mense vertree te word. Daar moet meer respek wees vir die kerk en vir die Christen as sodanig. Die wereld kry nie genoeg die indruk van geregtigheid en heiligheid as hul die christen waarneem nie. Die teenwoordigheid van 'n christen beteuel nie die tong van die lasteraar en keer nie die bedryf van ongeregtigheid nie. Die christen is nie meer 'n hinder vir die wereld as 'n konsensiestem waarvan 'n waarskuwing uitgaan. As die christen kragtig in die geloof staan en sy belydenis deur 'n heilige wandel verseel sou hy die gewete van die wereld wakkerskud en 'n hinderlike mag word om die stroom van ongeregtigheid en losbandigheid te stuit. Die wereld sou uitvind dat ons iets besit wat hul mis, en die eerbied vir die kerk sou herleef. Ons sou ons mag oor die konsensie van die wereld herwin. Maar waar is die krag van ons standpunt? Dit is omdat ons innerlik verslap is dat ons die koninklike vat op die volksmassa verloor het. Ons geestelike lewe mis opheffende krag. Maar laat ons nie alleen ons swakheid bely nie. Laat ons opstaan tot die stryd en ons in die naam van die Heer daartoe aangord!

Laat ons deur woord en voorbeeld weerstand bied aan die stroom van ongeregtigheid en losbandigheid wat die peil van sedelikheid so laag gebring het en sedelike gevoel so afgestomp het in onse dae! Laat ons met woord en voorbeeld protesteer teen die uitlandse gewoonte wat ons land van die stede uit deurdring om van die Sabbat 'n sportsdag en 'n piekniekdag te maak! Waar en wanneer moet die christelike karakter gesterk en besiel word as die dag van die Heer in ydelheid deurgebring word? Wees getrou in die huisgodsdiens. Ondersoek daeliks Gods Woord. Volhard in die gebed. Wees getrou aan die kerk van u voorvaders. Moet nie die martelaarsbloed van u voorvaders vertrap deur u dogters toe te vertrou aan die Roomse skole. Ons voel ons besonder gedronge om hierteen te waarsku, want dit is 'n openbare feit dat 'n ander gees gekom is in die Rooms Inrigtinge van ons land beide skole en hospitale vandat die Roomse gesant sy verskyning gemaak het in Suid Afrika. Die Inrigtinge het moed gekry om meer hul ware karakter te vertoon en aggressiewe propaganda te maak vir die Roomse Kerk. Wees veral gewaarsku teen die tallose sektes wat onder die dekmantel van godsdiens nog 'n

bitterder vyand van ons kerk is as die wereld, sektes, wat as wolwe in skaapsklere rondsluip om die kudde des te beter te kan verwoes. Wees gewaarsku teen die sluheid van die sektes wat hul boeke en traktate versprei sonder om die naam van hul sekte daarin te vermeld of die strekking van hul boek op die tietelblad te openbaar, wat in hul aangebode lektuur die vergif van hul dwalinge fyn verberg onder 'n vloed van goedkope vroomheid. Koop geen boek of traktaat van 'n onbekende reisende boekverkoper. Raadpleeg u geestelike leiers in die geestlike leesstof wat u aanskaf. Wees gewaarsku teen die taktiek van die sekteleiers om allereers en bowe alles die vertroue in ons kerk en predikante te skok sodat hul halfgevange prooi nie daar om lig en leiding moet gaan soek nie. Vertrou u kerk en kerkelike leidsmanne, en wees versekerd dat onse kerkleer en belydenisskrifte die toets van die eeue en die aanval van komende en verdwynende sektes vir geslagte deurgestaan het. Laat ons met des te meer gewilligheid en moed hierdie waarskuwing ter harte neem omdat dit ons nie ontbreek aan aanmoedigende tekens nie.

Aanmoedigende tekens.

Dit is alleen die blinde wat nie die tekens van bemoediging kan waarneem nie, alleen die dowe wat nie die stemme kan hoor nie wat ons van meer dan een kant toeroep: "Voorwaarts in die weg van lig en van hoop, van oorwinning en krag".

Immers ons dink met blydskap aan die aansienlike getal van hulle wat ons geliefde Kerk nog rots-trou is, aan hulle wat alles nog feil het vir die Kerk van onse Vaders. Daar is nog die aansienlike getal wat steeds bereid is tot offervaardigheid, van hulle wat die stem van ons onfeilbare Leidsman nie vergeefs gehoor het nie: "Die agter my wil komen enz." Is hiervan nie getuige die gawes wat gelê word op die altaar van kerklik onderhoud, van die offers wat gedra word tot die deurboorde voete van Hom wat gesê het "Gaat heen in de geheele wereld". Immers haas ooral is daar blyke van klimmende belangstelling in die uitbreiding van Gods Koninkryk. Die Sendingdag in die Sinode het dit langs meer dan een weg bewys. Wat 'n inspirasie was dit vir ons om die getal sendelinge te sien wat namens ons kerk die Koninkryk van die Heer Jesus verteenwoordig onder die heidene in Transvaal!

En by al wat daar tot droefheid stem in die inwendige lewe van ons kerk hoor ons tog nog die tone van

dankbaarheid wat daar van meer dan een hart klink oor siele wat gered is, oor Bidstonde waar daar nog gebedsvuur brand, oor Pinksterbidstonde wat sig kenmerk in grote opkomste. Is dit nie rede om ons met nuwe hoop en verwagting te vervul nie en elkaar te laat toeroep: "Wees sterk en hebt goeden moed"?

Die Roeping van die Kerk.

Laat ons ons dan met blyde geestdrift aangord tot die roeping van ons Kerk. Die roeping is groot en heerlik. Reeds het God deur die jare heen ons kerk gebruik as 'n geskikte instrument om sy werk te verrig as 'n poleerde wapen om sy stryd te stry. En dit is 'n waarborg vir wat Hy in die toekoms wil doen deur ons Kerk. Ons kerk is nie uitgedien nie. Daar is 'n stryd te stry. Daar is werk. Laat ons met geloof, moed en hoop die toekoms tegemoet tree!

Daar is duisende verlorengaandes wat gered moet word, duisendes wat deur liefde en takt vir Christus gewin moet word. Daar is Gods volk wat opgebou moet word op hul allerheiligste geloof. Daar is die grote kinderskaar wat vir Christus behou moet word voor die wereld met sy verderflike invloed 'n vat kry op hul. Te meer voel ons ons gedronge om die roeping van die Kerk teenoor die kind prominent voor u aandag te bring, omdat dit 'n betreurenswaardige feit is dat daar meer kinders op ons dagskole is as op ons Sondagskole, hoewel kinders gewoonlik op 'n jonger leeftyd na Sondagskool gaan. Ons durf dit nie ontken nie, daar is geen besondere vooruitgang gewees in ons Sondagskole in die laaste drie jaar. Laat ons Kerkrade meer hul aandag gee aan hierdie belangrike saak. Organiseer kindersondae en kinderfeeste, en laat ons kinders besef dat Jesus die Grote Kindervriend, weet om die liefde en toegewydheid van die kinderhart te waardeer. Die toekoms van ons kerk hang af van die bearbeiding van die kinders. Besonder gewigtig is die roeping van ons kerk ten opsigte van die studerende jeugd, die toekomstige volksleiers. Ons betreur die feit dat daar 'n onkerkelike gees heers in vele inrigtinge van hoër onderwys en dat die saad van twyfel daar met kunstige hand gesaai word. Mag ons Kerk die genade ontvang om die studerende jeugd te laat begryp hoe heerlik dit is om Jesus te dien met al hul jeugdige frisse kragte, talente en gawes, want wie verdien sulk 'n kostbare offer soos Hy?

Ons staan voor twee groot brandende vraagstukke wat 'n skadu werp op Suid-Afrika: die armblanke probleem en die naturelleprobleem. Ons kerk het die roeping om sy belangrike deel te doen in die oplossing van hierdie allergewigtigste vraagstukke in die gees van ware christelike onselfsugtigheid en geregtigheid. Ons staan voor ander belangrike sosiale en sedelike vraagstukke, waaroor ons kerk 'n besliste stem moet laat hoor.

Ons kerk is geroepe om die stryd teen die magtige verwoestende drankhandel voort te sit met onverdrote moed, totdat die oorwinning behaal is en die drankhandel met al sy ellende totaal vernietg is. Die stryd is lank en swaar, want dit is grotendeels 'n stryd teen Mammon. die God van hierdie eeu, maar die uiteindelike oorwinning is verseker.

Ten slotte wil ons wys op die roeping van ons kerk ten opsigte van die millioen heidene binne ons grense, op wie ons aandag in die laaste jare deur goddelike voorsienigheid gevestig is.

En nou wat is die verwagting van die kerk? Die stryd waarin hy gewikkel is word al heviger, die magte teen hom neem toe in getal, en soms word die vraag gestel of hy die teenstand kan weerstaan, die stryd kan volhou en tot oorwinning gaan?

Laat die Kerk, gedagtig aan sy roeping, oortuig van die Bron van sy krag en versekerd van die leiding en teenwoordigheid van sy getroue Leidsman, moedig voorwaarts gaan! Sy toekoms is in die helder lig van Hom wat gesê het: "Ik ben het Licht der Wereld". Sy krag is in die waarheid, wat hy lief het en verkondig. Sy boodskap is nog steeds die blye Evangelie van redding vir die verlorene, en van lewe vir diegene wat in die bande van die dood gekluister is.

Sy fundament rus nog op die Woord van God as onfeilbaar waar. Hy het nog 'n boodskap van hoop en lewe, en hy roep ons nog steeds toe: Ons heil is van die Heer. ons saligheid in die kruis van Christus, en ons krag in Hom wat gesê het: "Mij is gegeven alle macht in Hemel en op aarde."

De God nu van alle Genade, Die ons geroepen heeft tot zijn eeuwige heerlikheid in Christus Jezus, nadat wij 'n weinig tijds zullen geleden hebben, Die volmake,

bevestige, versterke en fondeere ulieden. Hem zij de heerlikheid en kracht in alle eeuwigheid, Amen.

Namens en op las van die Sinode, geteken deur die lede van die Hoogeerw. Moderatuur:

Paul Nel, Moderator.
A. J. Louw, Assessor.
Wm. Nicol, Aktuarius.
J. M. Louw, Skrieba.

INHOUD.

(Wat hieronder in vetten druk verschijnt, ziet op de behandeling van verslagen, enz., die als Bijlagen opgenomen zijn.)

BIJLAGEN.